Bir Kadının Başlattığı Adalet Mücadelesi

BOŞANMIŞ İNSANLAR'I'E
AİLE PLATFORMU

Süresiz Nafaka, EYS ve 6284
aile hukukunda Boşanmış İnsanlar ve
Aile Platformunun 10 yıllık hafızası

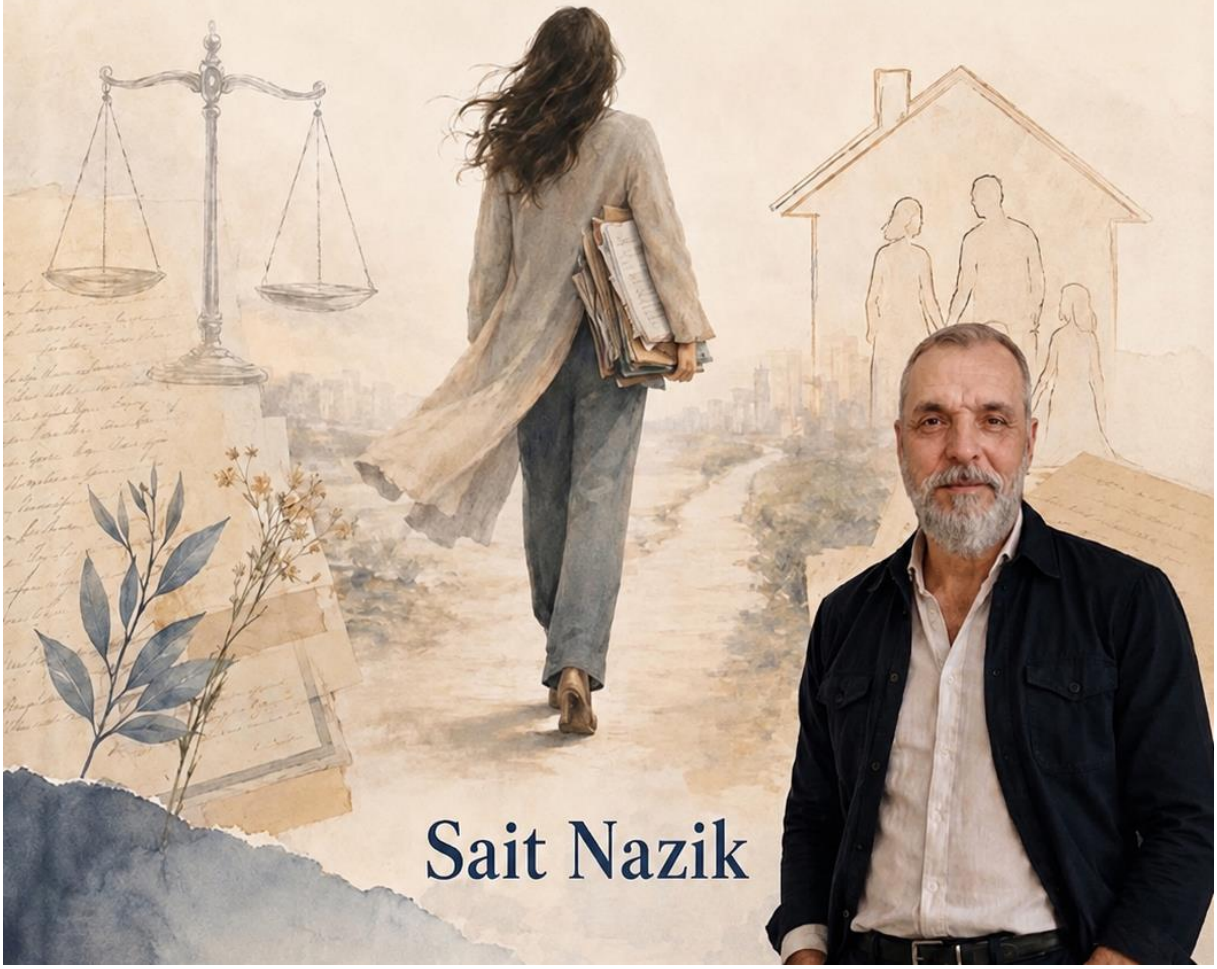

Sait Nazik

Bir Kadının Başlattığı Adalet Mücadelesi:

Süresiz Nafaka,EYS ve 6284 Aile Hukukunda Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun 10 Yıllık Hafızası

Sait Nazik'in Tanıklığıyla Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun Mücadele Arşivi

İÇİNDEKİLER

1- Yazarın Önsözü 7
1a- Sait Nazik — Yazarın Önsözü 7
2- Yönetici Özeti 10
2a- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun Genel Yaklaşımı 10
3- Giriş 12
3a- Türk Aile Hukukunda Yapısal Sorunlar 12
4- Mücadelenin Doğuşu: İlknur Birsel Büyükakça Ve Boşanmış Aile ve İnsan Platformu 13
4a- İlknur Birsel Büyükakça'nın Mücadeleye Başlangıcı 15
4b- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun Kuruluş Amacı 17
4c- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun Kadın-Erkek Karşıtlığına Düşmeyen Adalet Çizgisi 18
4d- Sait Nazik'in Mücadeleye Katılışı ve Başkan Vekilliği Süreci 19

BİRİNCİ BÖLÜM **22**
1- Süresiz Nafaka Sorunu 23
2- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunu Süresiz Nafaka Bildirisi 25
3- Özlem Akşit — Süresiz Nafaka Toplum ve Aile Yapısını Çökertiyor 28
4- Sait Nazik — "Ev Hanımlığı" Kavramının Tarihsel Yükü ve Nafaka Mağduriyeti: Bir Toplumsal Adalet Sorunu Olarak Erkeğin Konumu 20
5- Vedat Kat — Süresiz Nafaka Uygulamasının İlmi Disiplinler Açısından Eleştirel Analizi 33

İKİNCİ BÖLÜM **49**
1- Vedat Kat -6284 Sayılı Kanun, Yeni Aile Yasası Ve Uygulama Sorunları 50
2- Sait Nazik — Hukuki ve Toplumsal Yönüyle 6284 Sayılı Kanun'un Eleştirel Bir Değerlendirmesi: Koruma Amacı, Hukuki Güvenceler ve Aile Hayatı Arasındaki Denge 56
3- Vedat Kat — Yeni Bir Aile Yasası İçin Çözüm Odaklı Eğitim ve Hukuki Reform Önerileri 69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **73**
1- Dr. Erkut Erdoğan — Duygusal İstismar - Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu: Velayet Suistimalleri 74

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **85**
1- BİA Platformu'nun Somut Çözüm Önerileri 86

BEŞİNCİ BÖLÜM **89**
1- Serdar Arseven — Manevi Vatan Doktrini: Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Özeti 90
2- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun "Manevi Vatan" Yazılarına ve Aile Hukukunda Yaşanan Mağduriyetlere Dair Değerlendirmesi 92

ALTINCI BÖLÜM 94
1- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun 10 Yıllık Mücadele Kronolojisi 95
2-TBMM Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu Süreci 95
3- Meclis Araştırma Komisyonu 399 Sıra Sayılı Raporu 98
4- Başbakan Binali Yıldırım'ın Baş Hukuk Danışmanı Mehmet Çobas ile Görüşmeler 103
5-Mevlüt Çavuşoğlu ile Görüşme ve Cumhurbaşkanına Mektup Süreci 104
6- 2018 Yılı Cumhurbaşkanlığı ve Yargı Reformu Süreci 106
7- Aydın Üniversitesi Süresiz Nafaka Sempozyumu 110
8- 10 Ekim 2018 Aile Bakanlığı Tarafından Organize Edilen Adalet Bakanlığının da Katıldığı Nafaka Çalıştayı 114
9- Nafaka Çalıştayı Sonrası İlknur Birsel Büyükakça'nın Akit TV Canlı Yayını 115

YEDİNCİ BÖLÜM **116**
1- 24 Şubat 2016 Tarihinde Yapılan Çalıştay Sonrası Görüşmeler 117
2- 2018 Yılı MHP Temasları 117
3- 2019 Yılı MHP Temasları 118
4- MHP Süreli Nafaka Kanun Teklifi Süreci 121
5- 2019 İYİ Parti ile Temaslar Sonucu Feridun Bahşi Tarafından Hazırlanan Süreli Nafaka Teklifi 124
6- 2024-2025 Yeniden Refah Partisi Çalıştaylarında Mağdur Taraf Sözcülüğü, Rapor ve Talep Sunumu 125
7- Yeniden Refah Partisi Süreli Nafaka Teklifi ve Açıklamaları 128

SEKİZİNCİ BÖLÜM **133**
Resmî Kurumlarla Temaslar 134

1- 2017 Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Daire Başkanı Muhittin Özdemir ile Görüşme 134
2- 2017 Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Ziyareti 135
3- Kamu Denetçiliği Kurumu ve TİHEK Temasları 136

DOKUZUNCU BÖLÜM 143
Temas Kurduğumuz Stk'lar 144
1- 2018 KADEM ile Randevu 144
2- 15.02.2018 Süresiz Nafaka 6284 Velayet Konularının Masada Tartışılması Sonucu Kadem'in Nafaka Konusunda Mağdur Grubunu Dinleme Talebi Ve Bunun Gerçekleştirilmesi 145
3-08.03.2018 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Konferansında Kadem Tarafından Kamuoyuna Açık Metninde Süreli Nafaka Önerisinin Açıklanması 145
4- 19 Mayıs 2018 Hukukçular Derneği ve Hukukun Üstünlüğü Platformu ile Görüşme 145
5-2018 Hukukçular Derneği İle Temaslar Ve Aldığımız Destekler. Başkan Av. Cavit tatlı ve Bşk. Vekili Av. Mustafa Halit Korkusuz tarafından duyurulan süreli nafaka yasa önerisi ve Hukukun Üstünlüğü Platformu Başkanı Kadem Üyesi Şu An Ak parti milletvekili av. Şengül Karslı İle Görüşme Ve Desteklenmemiz. 146
6-2018 – Süreli Nafaka Önerisi Ve Tartışmaları 147
7-19 Mayıs 2018 – Hukukçular Derneği Ve Hukukun Üstünlüğü Platformu İle Görüşme 148
8-2018 Kadem Üyesi Avukat Pınar Hacıbektaşoglu İle Temaslar Ve Aldığımız Destekler 149
9-USPUM ile Çalışmalar 150
10-Uspum Seminerleri 2 Ekim 2021 – USPUM Seminerleri: 33 Yıllık Mesele Süresiz Nafaka 151
11- Anayasa Mahkemesi Süresiz Nafakayı İptal Etti 152

ONUNCU BÖLÜM **153**
TBMM ZİYARETLERİ 154
1- 2021 Adalet Komisyonu Başkanı Yılmaz Tunç ile Görüşme ve Süresiz Nafaka Raporu Sunumu 154
2- 2021 KEFEK Başkanı Fatma Aksal ile Görüşme ve Süresiz Nafaka Raporu Sunumu 155
3- 2016 Anayasa Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya'yı Ziyaret ve Rapor Sunumu 156
4- 2021 Kadına Şiddet Komisyonu Başkanı Öznur Çalık Tarafından Meclise Davet ve 6284 Rapor Sunumu 157
5- Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu Başkanı Ayşe Keşir'i Ziyaret 157
6- Adalet Komisyonu Üyesi ve Aile Komisyonu Başkan Yardımcısı Ali Özkaya'yı Ziyaretlerimiz 158
7- Adalet Komisyonu Sözcüsü Konya Milletvekili Gülay Samancı İle Görüşmemiz (Canan Altıparmak Tuncer Ve İlknur Birsel Büyükakça) 160
8- Kahramanmaraş Milletvekili Dr. İlker Çitil'i Ziyaret 162
9- Erzurum Milletvekili Orhan Deligöz'ü Ziyaret 163

ON BİRİNCİ BÖLÜM **164**
Basında Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu 165
Televizyon Programları 165
1-TRT Haber'de İlknur Birsel Büyükakça'nın Süresiz Nafaka Değerlendirmesi 165
2-Kadının Gündemi Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi 166
3- Akit Tv Ankara Kulisi Programı, Sami Dadağlıoğlu'nun Sunduğu Sefer Aycan, Serdar Arsever Ve Birsel İlknur Katıldığı Canlı Yayında Aile Yapımız Çatırdıyor Mu" Yayını. 167
4-5 Mevsim Programında Boşanma Hukuku ve Ömür Boyu Nafaka 168
5-Çay TV Akıldaki Sorular Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi 169
6-Habertürk Akşam Haberleri'nde Süresiz Nafaka Değerlendirmesi 170
7-Ege TV Derin Mevzu Programında Süresiz Nafaka ve İstanbul Sözleşmesi Değerlendirmesi 171
8-Ülke TV'de Bu Sabah Programında Süresiz Nafaka Mağduriyeti 172
9-Kadının Gündemi Programında Süresiz Nafaka Tartışmaları 173
10-Kadının Gündemi Programında Nafakada "Süre" Düzenlemesi Tartışması 174
11-BİA Platformu'ndan Süresiz Nafakayı Destekleyen Derneklere Tepki 175
12-CNN Türk Mercek Altında Programında "Süresiz Nafaka Kalkar mı?" Tartışması 176
13-ETV Gündem Özel Programında "Süresiz Nafaka Sorunu" 177
14-Çay TV Akıldaki Sorular Programında İlknur Birsel Büyükakça 178
15-Çay TV Akıldaki Sorular Programında Süresiz Nafaka Sorunu 179
16-Kadının Gündemi Programında "Nafaka Süreli mi Olmalı, Süresiz mi?" Tartışması 180
17-Ulusal Kanal TV Gülgün Feyman ile Ne Nedir'de Birsel İlknur Cengiz Hortoğlu ve Murat Taylan 181
18-Nasıl Yani - 1 Ekim 2018 - Gülgün Feyman Budak - Ulusal Kanal (Süresiz Nafaka) 182

3- Sosyal Medya Yayınları ... 183
1-Süresiz Nafaka Mağduru Birsel Hanım Yayında ... 183
2-Süresiz Nafaka ve Algı Operasyonları Yayını ... 184
3-Yeni Akit Ülke Gündemi Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi ... 185
4-Süresiz Nafaka Mağduriyetine İlişkin Bireysel Savunma ve Tanıklık Örneği: Özlem Akşit Yayını ... 186

4- Gazete Haberleri ... 187
1-Süresiz Nafaka Mağdurları Yasal Düzenleme Bekliyor ... 187
2-Süresiz Nafaka Adaletsizliği Ne Zaman Son Bulacak? ... 190
3-Süresiz Nafaka ... 194
4-Nafakada Öncelik Aile Olmalı ... 196
5-Nafaka Mağdurlarının Gözü Meclis'te ... 199
6-Süresiz Nafaka Mağdurlarının Gözü Bakanlıkta ... 201
7-13 Şubat 2022 Milat Gazetesi'nde "Nafakada Öncelik Aile Olmalı" Haberi ... 206
8-12 Kasım 2020 GZT/Gazete'de "CHP'ye Nafaka Tepkisi" Haberi ... 207
9-13 Nisan 2019 Gümüşhane Ekspres Gazetesi'nde Süresiz Nafaka Haberi ... 208

ON İKİNCİ BÖLÜM ... 209
1- Mağdur Videoları, Tanıklıklar Ve Kamuoyu Hafızası ... 210
2- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformumuzun YouTube Sayfasında Yayınladığımız Mağdurların Video Listesi ... 210
1- Nafaka Mağdurları 2 ... 209
2- Nafaka Mağduru Kadınlar ... 210
3- Ömür Boyu Mahkûmiyet ... 210
4- Bursa @trbiaplatformu Mağdurlarımız ... 210
5- Erkeğe Şiddet Nasıl Önlenir ... 210
6- Bir Aile Daha Yıkılmak Üzere, Eski Eşin İntikam Duygusu ... 211
7- Kadınlara İş Yokmuş! Ayla Ilgar Kardeşimizi Bir Dinleyin ... 211
8- Neşat Osman Akdeniz Kardeşimizin Dramı ... 211
9- Mağdurlarımızdan Sesli ve Görsel Mesaj ... 211
10- Mağdur Kardeşimiz Kadir Altunel'in Mağduriyetini Anlatan Kısa Videosu ... 211
11- Mağdur Kardeşimiz Sinan'ın Videosu ... 211
12- Yeni Eşlerin ve Çocukların İsyanı ... 211
13- Kanser Hastası Adamın Nafaka Çilesi ... 211
14- İkincisi Eşler Kadın Değil mi? ... 211
15- Mağdurlarımızdan Ümit Süngü ve Ayşe Deniz: Süresiz Nafakanın Tahribatı ... 211
16- Nafakayı Ödeyemedi, 6 Yılda 15 Kez Cezaevine Girdi ... 211
17- Şu Videoyu Bir İzleyin: Nafaka Hak Olamaz Arkadaşım ... 211
18- Erhan Seni Niye Aldılar? ... 211
19- Ahmet Kaptan Her Şeye Rağmen Direndi ... 211
20- Abdullah Reis Hemşerim, Sıkma Canını Buradayız Biz ... 212
21- Dursun Türkan Yalnız Değilsin Kardeşim ... 212
22- Eski Eşine Olan Nafaka Borcu Yüzünden Sürekli Hapse Girip Çıkan Arif Baykal ... 212
23- Nida Canbulak Açıklama ... 212
24- Eşim ile Benim Boşanma Aşamam Var, Buna Yargı Kararını Verebilir ... 212
25- Yıl Önce Boşandığı Eşinin Açtığı Nafaka Davası Nedeniyle Zor Günler Yaşıyor ... 212
26- Bir Adaletsizlik Öyküsü: Nafaka Mağduriyeti ... 212
27- Nafaka Mağduru Ümit Süngü'nün Ensonhaber.com Açıklaması ... 212
28- İnegöl'de 81 Yaşındaki Yaşlı Adamın Nafaka Nedeniyle Gözaltına Alınması ... 212
29- Mustafa Şeker, ALS Hastası Süresiz Nafaka Mağduru ... 212
30- 30 Günlük Evli ... 212
ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ... 213
MÜCADELENİN İNSANLARI, VEFA VE HATIRA ... 214
İlknur Birsel Büyükakça — Ahmet Bebek: Kavralı Kaptan'ın Ardından ... 214
ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ... 221
İlknur Birsel Büyükakça'nın Hayatı, Mücadelesi ve Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformundaki Kurucu Rolü ... 222

ON BEŞİNCİ BÖLÜM **225**
1- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA) Ekibi 226
ON ALTINCI BÖLÜM **228**
Güncel Gelişme: AYM'nin Süresiz Nafaka Kararı ve Hicabi Dursun'un Haklı Çıkan İtirazı ve Anayasa Mahkemesi'nin TMK 175 Kararı Sonrası Değerlendirme 229
NETİCE VE TALEP METNİ **232**
BİA PLATFORMU SOSYAL MEDYA HESAPLARI **235**
KAYNAKÇA **236**

1. YAZARIN ÖNSÖZÜ

1a- Sait Nazik — Yazarın Önsözü

[Bu bölümde Sait Nazik'in bu kitabı neden yazdığı, İlknur Birsel Büyükakça'dan aldığı belge ve bilgilerle çalışmayı nasıl hazırladığı, süresiz nafaka mağduriyetinden BİA Platformu Başkan Vekilliği sürecine nasıl geçtiği anlatılır.]

Bu kitabı yazma düşüncesi bende bir anda doğmadı. Bu düşünce; yıllar içinde biriken mağduriyetlerin, dinlediğim hayat hikâyelerinin, adliye koridorlarında tükenen insanların, çocuklarından koparılan anne ve babaların, yeniden yuva kurmak isterken geçmiş bir dosyanın yükü altında ezilenlerin ve en önemlisi, bu meseleye ömrünü vermiş insanların mücadelesinin içinde yavaş yavaş olgunlaştı.

Ben Sait Nazik olarak bu çalışmayı yalnızca bir belge derlemesi, bir rapor ya da hukuki bir arşiv olarak görmüyorum. Bu kitap, aynı zamanda bir tanıklığın, bir vefa duygusunun ve bir adalet arayışının kayda geçirilmesidir.

Bu adalet arayışının merkezinde ise hiç şüphesiz Birsel Hanım vardır.

İlknur Birsel Büyükakça, yani bizim mücadelemizdeki adıyla Birsel Hanım, bu yolu kendi ailesinde yaşanan bir mağduriyetin ardından açtı. Fakat o, yaşananları yalnızca kişisel bir acı olarak görmedi. Kendi ailesinde başlayan bu sarsıntıyı, Türkiye'de binlerce insanın ortak yarasına açılan bir kapı olarak gördü. Bir annenin yüreğiyle, bir eğitimcinin dikkatiyle, bir mühendisin gözüyle bir vatandaşın sorumluluğuyla ve bir mücadele insanının kararlılığıyla yola çıktı.

O gün attığı adım, zamanla Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun doğuşuna dönüştü.

BİA Platformu, Birsel Hanım'ın öncülüğünde yalnızca süresiz nafaka mağdurlarının sesini duyuran bir yapı olmadı. Aynı zamanda aile hukukunda adalet, hakkaniyet, ölçülülük, çocukların üstün yararı ve insan onuru kavramlarını birlikte savunan bir sivil mücadele alanı hâline geldi. Bu mücadelede en başından beri temel çizgi şuydu: Mesele kadın-erkek kavgası değildir. Mesele insan meselesidir. Mesele aile meselesidir. Mesele adalet meselesidir.

Benim bu kitabı yazmam gerektiğine karar vermem de tam olarak bu noktada başladı.

Çünkü ortada yalnızca bireysel mağduriyetler değil, on yılı aşan bir mücadele hafızası vardı. Toplantılar, raporlar, komisyon görüşmeleri, bakanlık temasları, siyasi parti ziyaretleri, üniversite sempozyumları, televizyon programları, gazete haberleri, sosyal medya çalışmaları, mağdur tanıklıkları ve yıllar boyunca sabırla taşınmış bir adalet talebi vardı.

Bu hafıza dağınık kalmamalıydı.

Birsel Hanım'ın yıllar boyunca biriktirdiği belgeler, verdiği mücadele, yaptığı görüşmeler, tuttuğu kayıtlar, kamuoyuna yaptığı açıklamalar ve bana aktardığı bilgiler bu kitabın en

önemli dayanaklarından biri oldu. Bu çalışma, büyük ölçüde ondan aldığım belge, bilgi ve mücadele hafızasıyla şekillendi. Ben bu kitabı yazarken yalnızca kendi yaşadıklarımdan değil, Birsel Hanım'ın yıllarca sabırla taşıdığı arşivden, onun tanıklığından ve BİA Platformu'nun ortak emeğinden beslendim.

Birsel Hanım'ın mücadelesinin benim için en kıymetli tarafı şudur: O, bir kadının başlattığı ve hiç bırakmadığı bir adalet mücadelesinin temsilcisidir.

Bugün süresiz nafaka meselesi çoğu zaman yanlış biçimde kadın-erkek karşıtlığına sıkıştırılmak isteniyor. Oysa bu mücadeleyi başlatan kişi bir kadındır. Bir anne, bir eğitimci, bir vatandaş ve bir platform kurucusu olarak Birsel Hanım; mağduriyetin cinsiyeti olmadığını, adaletin de cinsiyet üzerinden değil insan onuru üzerinden kurulması gerektiğini yıllardır anlatmaktadır.

Ben de bu mücadeleye dâhil olduğumda, önce bir mağdur olarak bu zemine yaklaştım. Süresiz nafakanın insan hayatında nasıl bir baskıya, belirsizliğe ve tükenmişliğe yol açabildiğini kendi hayatımda ve çevremde gördüm. Fakat zamanla şunu fark ettim: Sadece mağdur olmak yetmez. Mağduriyeti anlatmak, belgelemek, doğru bir dile kavuşturmak ve çözüm önerisine dönüştürmek gerekir.

Bu anlayışla BİA Platformu içinde daha aktif görev almaya başladım. Zamanla platformun başkan vekili olarak sürecin içinde yer aldım. Sosyal medya çalışmalarında, belgelerin düzenlenmesinde, kamuoyuna yönelik anlatım dilinin kurulmasında, mağduriyetlerin daha görünür hâle gelmesinde ve mücadele arşivinin sistematik bir yapıya kavuşmasında katkı sunmaya gayret ettim.

Bu süreçte Birsel Hanım'ın duruşu benim için belirleyici oldu.

Çünkü o, öfkenin değil ısrarın; kırgınlığın değil sorumluluğun; kişisel hesaplaşmanın değil toplumsal adalet arayışının dilini kurmaya çalıştı. Yıllarca farklı kesimlerden eleştiriler aldı. Yanlış anlaşıldı. Bazen yalnız bırakıldı. Bazen anlattığı meseleler görmezden gelindi. Fakat o hiçbir zaman bu davayı bırakmadı. BİA Platformu'nun kapısını çalan insanların hikâyelerini dinledi, onları bir araya getirdi, resmi kurumların kapısını çaldı, kamuoyuna seslendi ve her fırsatta "biz nafaka kaldırılsın demiyoruz; adil, kriterli, süreli ve hakkaniyetli bir düzen istiyoruz" çizgisini korudu.

Bu kitap, işte o çizginin yazılı bir kaydıdır.

Bu çalışmada süresiz nafaka meselesini yalnızca ekonomik bir yük olarak değil, boşanmış taraflar arasında bitmeyen bir bağ, yeni aile kurma hakkını zorlaştıran bir sistem, icra ve tazyik hapsi tehdidiyle büyüyen bir psikolojik baskı ve toplumun adalet duygusunu zedeleyen bir uygulama olarak ele aldık.

6284 sayılı Kanun meselesini de şiddetle mücadeleye karşı bir yerden değil, hukuk devleti ilkeleri açısından değerlendirdik. Şiddet mağdurlarının korunması elbette devletin asli görevidir. Ancak koruma amacı taşıyan her düzenlemenin de ölçülü, gerekçeli, denetlenebilir ve savunma hakkını gözeten bir zeminde uygulanması gerekir. Gerçek mağduru koruyan bir sistem, haksızlığa uğradığını söyleyen diğer tarafı da tamamen güvencesiz bırakmamalıdır.

Velayet ve ebeveyne yabancılaştırma meselesinde ise asıl merkezde çocuğun bulunduğunu hatırlatmak istedik. Çünkü boşanma iki yetişkin arasında gerçekleşebilir; fakat sonuçlarını en ağır biçimde çocuklar yaşayabilir. Bir çocuğun anne ya da babasından sistemli biçimde uzaklaştırılması, yalnızca bir ebeveynin mağduriyeti değildir. Bu, çocuğun aidiyetine, güven duygusuna, kimliğine ve ruhsal gelişimine verilen derin bir zarardır.

Bu kitabı yazarken kendime şu soruyu sordum: Yıllardır verilen bu mücadele yazıya geçirilmezse ne olur?

Cevabım çok açıktı: Eksik kalır.

Çünkü yazılmayan mücadele zamanla unutulur. Belgelenmeyen mağduriyet inkâr edilir. Kayda geçirilmeyen emek, bir süre sonra sanki hiç verilmemiş gibi görünür. Oysa BİA Platformu'nun mücadelesi, yıllarca süren ciddi bir sivil toplum emeğidir. Bu emek; Birsel Hanım'ın öncülüğünde, birçok mağdurun, gönüllünün, temsilcinin, hukukçunun, yazarın ve destekçinin katkısıyla bugünlere gelmiştir.

Ben bu kitabı, hem bu emeği görünür kılmak hem de aile hukukunda adil bir düzen arayışına katkı sunmak için kaleme aldım.

Bu çalışmanın merkezinde bir kadının başlattığı mücadele vardır. O mücadeleye sonradan katılan bir mağdurun, yani benim, zamanla sorumluluk alarak başkan vekili sıfatıyla sürecin içinde yer almam vardır. Birsel Hanım'dan aldığım belge ve bilgilerle, BİA Platformu'nun hafızasını kitap bütünlüğüne kavuşturma gayreti vardır.

Bu nedenle bu kitap yalnızca benim kitabım değildir.

Bu kitap, Birsel Hanım'ın hiç bırakmadığı mücadelenin, BİA Platformu'nun yıllara yayılan emeğinin, mağdurların duyulmamış seslerinin ve adalet arayan ailelerin ortak hafızasının bir ürünüdür.

Başta İlknur Birsel Büyükakça olmak üzere, bu mücadelede emeği geçen tüm BİA gönüllülerine, temsilcilerine, mağdurlarına, destekçilerine ve sesini duyurmaya çalışan herkese teşekkür ediyorum.

Birsel Hanım'ın açtığı yolda benim payıma düşen, bu mücadeleyi belgelemek, anlatmak ve gelecek kuşaklara bir kayıt olarak bırakmaktır.

Çünkü unutulan mağduriyet tekrar eder. Yazılmayan mücadele eksik kalır. Ve adalet, ancak hakikatin cesaretle kayda geçirilmesiyle güç kazanır.

Sait Nazik
BİA Platformu Başkan Vekili
Süresiz Nafaka Mağduru
BİA Platformu Sosyal Medya Yöneticisi
Marmara Üniversitesi SBF Reklamcılık ve Tanıtım YL

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

[Bu bölümde süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun, velayet ve ebeveyne yabancılaştırma sorunlarının yalnızca bireysel mağduriyet değil; aile, çocuk, adalet ve toplum meselesi olduğu özetlenir.]

2a- BİA Platformu'nun Genel Yaklaşımı

BİA Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu olarak, aile hukukunda uzun yıllardır yaşanan yapısal sorunların artık yalnızca bireysel mağduriyetler olarak değil, toplumsal adalet, aile bütünlüğü ve çocukların geleceği açısından ele alınması gerektiğine inanıyoruz. Süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki ölçüsüz sonuçları, velayet sorunları ve ebeveyne yabancılaştırma süreçleri; aile kurumunu, çocukların ruhsal gelişimini, yeni aile kurma hakkını ve toplumun adalet duygusunu doğrudan etkilemektedir.

Platformumuzun temel yaklaşımı, kadın-erkek karşıtlığına dayalı bir tartışma zemini oluşturmak değildir. Amacımız; gerçek mağdurların korunmasını, şiddetle etkin mücadeleyi, çocukların üstün yararını ve hukuk devleti ilkelerini aynı anda gözeten adil, ölçülü ve sürdürülebilir bir aile hukuku sisteminin kurulmasına katkı sunmaktır. Aileyi korumak, yalnızca evliliği sürdürmek anlamına gelmez; boşanma sonrasında da tarafların insan onurunu, çocukların anne-baba bağını ve toplumun adalet duygusunu korumak anlamına gelir.

Bu raporda özellikle süresiz nafaka uygulamasının doğurduğu ağır sonuçlara dikkat çekilmektedir. Nafaka kurumu, gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişiyi koruma amacı taşımalıdır. Ancak boşanmış tarafların ömür boyu birbirine mali olarak bağlı bırakılması, kısa süreli evliliklerde dahi süresiz borçluluk doğması, icra ve tazyik hapsi tehdidinin sürekli devam etmesi, aile hukukunu çözüm üreten bir alan olmaktan çıkarıp yeni mağduriyetler üreten bir yapıya dönüştürmektedir. Bu nedenle nafaka sisteminin makul süre, objektif kriterler, kusur ve ihtiyaç dengesi, sosyal devlet desteği ve gerektiğinde nafaka fonu gibi araçlarla yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

6284 sayılı Kanun bakımından yaklaşımımız nettir: Şiddet mağdurlarının korunması devletin asli görevidir ve hiçbir şekilde ihmal edilemez. Bununla birlikte koruma amacı taşıyan uygulamalar; delilsiz, gerekçesiz, ölçüsüz ve savunma hakkını zayıflatan sonuçlara dönüşmemelidir. Gerçek mağduru koruyan bir sistem, haksızlığa uğrayan kişiyi de güvencesiz bırakmamalıdır. Aksi hâlde hukuk, aile içi sorunları çözmek yerine taraflar arasında yeni kırılmalar, öfke birikimleri ve kalıcı kopuşlar üretir.

Velayet ve ebeveyne yabancılaştırma ise aile hukukunun en hassas başlıklarından biridir. Bir çocuğun anne ya da babasından sistemli biçimde uzaklaştırılması, yalnızca bir ebeveynin mağduriyeti değil; çocuğun kimliğine, aidiyetine, güven duygusuna ve ruhsal gelişimine

verilen ağır bir zarardır. Çocuğun üstün yararı, yalnızca bir ebeveynin yanında kalmasıyla değil, her iki ebeveynle de güvenli, sağlıklı ve sürekli ilişki kurabilmesiyle sağlanmalıdır.

Gazeteci-Yazar Serdar Arseven'in "Manevi Vatan" yazısında vurguladığı aile, aidiyet, gençlik, toplumsal direnç ve manevi çözülme uyarıları, BİA Platformu'nun sahada gözlemlediği sorunlarla doğrudan örtüşmektedir. Manevi vatanı korumak, yalnızca kültürel değerleri savunmakla değil; aileyi yıpratan, çocukları ebeveynlerinden koparan, boşanmış tarafları ömür boyu husumete mahkûm eden ve adalet duygusunu zedeleyen uygulamaları düzeltmekle mümkündür.

Bu raporun temel çağrısı; aile hukukunda insan onurunu, adaleti, ölçülülüğü, sosyal devlet sorumluluğunu ve çocuğun üstün yararını merkeze alan kapsamlı bir reform yapılmasıdır. BİA Platformu olarak talebimiz; gerçek mağduru koruyan, haksızlığı önleyen, kadın ve erkeği karşı karşıya getirmeyen, çocukların anne-baba bağını güvence altına alan ve aile kurumunu hukuk eliyle daha fazla yıpratmayan yeni bir aile hukuku anlayışının hayata geçirilmesidir.

Çünkü aileyi korumak, adaleti korumaktan geçer. Adalet zedelenirse aile de, çocuk da, toplumun manevi vatanı da zedelenir.

3. GİRİŞ

[Bu bölümde aile hukukunda yaşanan sorunların sosyal barışı, çocukların gelişimini, yeni aile kurma hakkını ve adalet duygusunu nasıl etkilediği anlatılır.]

3a- Türk Aile Hukukunda Yapısal Sorunlar

Aile, toplumun en temel kurumu; hukuk ise bu kurumun adalet, hakkaniyet ve ölçülülük ilkeleri çerçevesinde korunmasını sağlayan en önemli güvencedir. Ancak değişen toplumsal, ekonomik ve kültürel şartlar karşısında aile hukukuna ilişkin bazı uygulamaların yeniden değerlendirilmesi zaruri hale gelmiştir.

Türkiye'de özellikle boşanma sonrası süreçlerde uygulanan süresiz nafaka rejimi, 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki bazı sonuçları, velayet düzenlemeleri ve çocukla kişisel ilişki süreçlerinde yaşanan sorunlar uzun yıllardır kamuoyunda, hukuk çevrelerinde ve mağdur taraflar arasında tartışılmaktadır. Bu başlıklar yalnızca bireysel uyuşmazlıklar olarak değil; aile bütünlüğünü, sosyal barışı, çocukların psikolojik gelişimini ve adalete duyulan güveni etkileyen yapısal meseleler olarak ele alınmalıdır.

1988 yılında yapılan yasal değişiklikle yoksulluk nafakasının süresiz hale gelmesi, boşanmış taraflar arasındaki maddi bağın ömür boyu devam etmesine yol açmaktadır. Bu durum, özellikle kısa süreli evliliklerde, çocuksuz boşanmalarda, yeniden evliliklerde, işsizlik, engellilik, emeklilik veya düşük gelir gibi koşullarda ciddi mağduriyetlere neden olmaktadır. Nafakanın süresizliği, taraflar arasındaki ihtilafın boşanma sonrasında da devam etmesine; icra, nafaka artırma, azaltma ve tazyik hapsi süreçleriyle yeni hukuki ve psikolojik gerilimler doğmasına zemin hazırlamaktadır.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu, kuruluşundan bu yana meseleyi yalnızca kadın veya erkek merkezli bir tartışma olarak değil, insan onuru, adalet, sosyal devlet sorumluluğu ve aile kurumunun korunması ekseninde değerlendirmektedir. Platform, 2016 yılından itibaren TBMM komisyonları, Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, siyasi partiler, kamu kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları nezdinde çeşitli temaslarda bulunmuş; raporlar, görüşler ve çözüm önerileri sunmuştur.

Bu çalışma, BİA Platformu'nun on yıllık mücadele ve çözüm arşivini sistematik biçimde ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Raporda süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun, velayet, Ebeveyne Yabancılaştırma Sendromu ve aile hukukuna ilişkin diğer sorunlar; hukuki, toplumsal, ekonomik ve pedagojik boyutlarıyla ele alınmaktadır. Amaç, mevcut sorunlara yalnızca eleştirel bir bakış sunmak değil; aynı zamanda hakkaniyete dayalı, uygulanabilir, sosyal devlet ilkesini gözeten ve tarafların tamamını koruyan yeni bir aile hukuku yaklaşımına katkı sağlamaktır. Bu kapsamda rapor, Adalet Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm kamu otoritelerine, yasa koyuculara, hukukçulara ve kamuoyuna çözüm odaklı bir istişare metni olarak sunulmaktadır.

4-Mücadelenin Doğuşu: İlknur Birsel Büyükakça Ve Boşanmış Aile ve İnsan Platformu

Her toplumsal mücadele, çoğu zaman bir kişinin yüreğinde açılan bir yara ile başlar. O yara, eğer yalnızca kişisel bir acı olarak kalmaz; başkalarının acısıyla birleşir, belgeye, söze, emeğe ve kararlılığa dönüşürse artık bir ferdin meselesi olmaktan çıkar. Bir toplumun vicdanına yöneltilmiş bir adalet çağrısı hâline gelir.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun doğuşu da böyle bir hikâyenin sonucudur.

İlknur Birsel Büyükakça, aile hukukunda yaşanan mağduriyetleri önce kendi ailesinde ve yakın çevresinde görerek bu yola çıktı. Ancak o, karşılaştığı mağduriyeti yalnızca şahsi bir kırgınlık ya da kişisel bir hak arayışı olarak değerlendirmedi. Süresiz nafaka, boşanma sonrası bitmeyen hukuki ve ekonomik bağlar, çocukların anne ya da babadan koparılması, velayet sorunları ve aile hukukunda ölçüsüz uygulamalar karşısında yaşananları daha geniş bir toplumsal mesele olarak ele aldı.

Birsel Hanım'ın mücadelesinin en belirleyici tarafı, bu meseleyi en başından itibaren kadın-erkek karşıtlığına hapsetmemesidir. Çünkü onun için sorun, bir cinsiyetin diğerine üstün gelmesi ya da bir tarafın diğer tarafa karşı galip çıkması değildi. Sorun; boşanma sonrası süreçlerde insan onurunu, adalet duygusunu, çocukların üstün yararını ve aile kurumunun geleceğini zedeleyen uygulamaların varlığıydı.

Bu nedenle BİA Platformu'nun temel çizgisi, "kadına karşı erkek" ya da "erkeğe karşı kadın" söylemi üzerine kurulmadı. Platform, adaletin cinsiyeti olmayacağı düşüncesinden hareket etti. Haksızlığın da mağduriyetin de yalnızca kadın ya da erkek kimliğiyle açıklanamayacağını; aile hukukunda asıl merkeze insanın, çocuğun, aile bütünlüğünün ve hukuk devleti ilkesinin alınması gerektiğini savundu.

BİA Platformu, 2014 yılında süresiz nafaka uygulamasının kriterlere bağlı, makul ve süreli bir yapıya kavuşturulması amacıyla toplumsal farkındalık oluşturmak ve ilgili kamu makamlarının dikkatini bu soruna çekmek üzere kuruldu. Platformun kuruluş amacı, nafaka kurumunu bütünüyle ortadan kaldırmak değil; gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişiyi korurken, boşanmış tarafları ömür boyu birbirine mahkûm eden, yeni mağduriyetler üreten ve taraflar arasındaki husumeti sürekli canlı tutan uygulamaların yeniden değerlendirilmesini sağlamaktı.

Birsel Hanım'ın öncülüğünde başlayan bu mücadele, kısa sürede bireysel hikâyelerin ötesine geçti. Türkiye'nin farklı şehirlerinden insanlar yaşadıkları mağduriyetleri anlatmaya, belgelerini paylaşmaya, seslerini duyurmaya başladı. Kimi kısa süreli bir evlilikten sonra yıllarca nafaka yükü altında kaldığını anlattı. Kimi çocuklarıyla sağlıklı ilişki kuramadığını, kimi icra ve tazyik hapsi süreçleriyle hayatının altüst olduğunu, kimi de boşanma sonrasında kurulması gereken yeni hayatın hukuki belirsizliklerle çıkmaza sürüklendiğini dile getirdi.

Bu tanıklıklar, BİA Platformu'nun mücadelesini yalnızca bir şikâyet alanı olmaktan çıkardı; belgeli, sistemli ve çözüm odaklı bir sivil toplum hareketine dönüştürdü. Platform, yıllar içinde TBMM komisyonlarına, Adalet Bakanlığı'na, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na, siyasi partilere, kamu kurumlarına, üniversitelere, hukukçulara, sivil toplum kuruluşlarına ve basına ulaşarak bu alandaki sorunları gündeme taşıdı. Raporlar hazırlandı, görüşler sunuldu,

çalıştaylara katılım sağlandı, televizyon programlarında ve sosyal medya yayınlarında kamuoyu bilgilendirildi.

Bu süreçte Birsel Hanım'ın en dikkat çekici özelliği, mücadelenin dilini koruması oldu. BİA Platformu'nun çizgisinde üslup her zaman önemli bir yer tuttu. Sorunlar sert biçimde dile getirilse de çözüm arayışından, diyalogdan ve kurumlarla temas kurma iradesinden vazgeçilmedi. Platform, hukuk düzeni içinde kalarak, ilgili ve yetkili mercilerle görüşerek, kamuoyunu bilgilendirerek ve mağduriyetleri belgeleyerek ilerlemeyi esas aldı.

BİA Platformu'nun mücadelesi yalnızca süresiz nafaka ile sınırlı kalmadı. Zaman içinde 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki ölçüsüz sonuçları, velayet düzenlemeleri, çocukla kişisel ilişki sorunları, ebeveyne yabancılaştırma süreçleri, nafaka tazyik hapsi, uzun süren boşanma davaları ve aile hukukunun taraflar arasında yeni husumetler üretmesine yol açan yönleri de platformun gündeminde yer aldı.

Bu genişleme, aslında aynı ana sorunun farklı görünümleriydi: Boşanma sonrasında hukuk, tarafları ve çocukları koruyan adil bir denge kurmak yerine, kimi zaman yeni mağduriyetler üreten bir mekanizmaya dönüşebiliyordu. BİA Platformu, bu nedenle aile hukukunun yalnızca boşanmayı sonuçlandıran değil, boşanma sonrasında da insan onurunu, çocukların ruhsal gelişimini ve toplumun adalet duygusunu koruyan bir anlayışla yeniden ele alınması gerektiğini savundu.

Bu mücadelenin zaman içinde büyümesinde, mağdurların ve gönüllülerin katkısı büyük oldu. Her anlatılan hikâye, her paylaşılan belge, her yapılan görüşme, her televizyon yayını ve her sosyal medya çalışması bu ortak hafızanın bir parçası hâline geldi. BİA Platformu'nun bugün sahip olduğu arşiv, yalnızca evraklardan ve haber kupürlerinden ibaret değildir. Bu arşiv; insanların hayatlarından, umutlarından, kırgınlıklarından, adalet taleplerinden ve yıllarca süren sabırlı bir mücadelenin izlerinden oluşmaktadır.

Ben Sait Nazik olarak bu sürece sonradan dâhil oldum. Önce bir mağdur olarak bu meselenin ağırlığını hissettim. Süresiz nafaka uygulamasının insan hayatında nasıl bir belirsizlik, baskı ve tükenmişlik oluşturabileceğini kendi hayatımda ve çevremde gördüm. Fakat zamanla yalnızca yaşanan mağduriyeti dile getirmenin yeterli olmadığını anladım. Bu mağduriyetlerin belgelenmesi, doğru bir dille anlatılması, hukuk ve kamuoyu zemininde görünür kılınması gerekiyordu.

Bu anlayışla BİA Platformu içinde daha aktif görev almaya başladım. Platformun başkan vekili olarak, Birsel Hanım'ın yıllardır taşıdığı mücadele hafızasına katkı sunmaya gayret ettim. Sosyal medya çalışmalarında, belge düzenlemelerinde, kamuoyuna yönelik anlatım dilinin kurulmasında, mağduriyetlerin görünür hâle getirilmesinde ve bu kitabın hazırlanmasında sorumluluk üstlendim.

Bu kitap, işte bu ortak mücadelenin yazılı bir kaydı olarak hazırlandı.

Birsel Hanım'ın başlattığı ve hiç bırakmadığı bu yolculuk, bugün yalnızca geçmişin bir arşivi değil; geleceğe yöneltilmiş açık bir reform çağrısıdır. Çünkü BİA Platformu'nun talebi, herhangi bir tarafın mutlak üstünlüğü değildir. Talebimiz; kadın ve erkeği karşı karşıya getirmeyen, gerçek mağduru koruyan, haksızlığı önleyen, çocukların anne-baba bağını

güvence altına alan, boşanmış tarafları ömür boyu husumete mahkûm etmeyen ve sosyal devlet sorumluluğunu merkeze alan yeni bir aile hukuku anlayışıdır.

Bu nedenle BİA Platformu'nun doğuşunu anlamak, yalnızca bir platformun kuruluş hikâyesini anlamak değildir. Bu doğuş; aile hukukunda adalet arayanların, çocuklarından koparılanların, ömür boyu borçluluk hissiyle yaşayanların, yeniden yuva kurma hakkı zedelenenlerin ve hukuk düzeninden hakkaniyet bekleyenlerin ortak sesini anlamaktır.

İlknur Birsel Büyükakça'nın öncülüğünde başlayan bu mücadele, yıllar içinde birçok insanın emeğiyle büyümüş; bugün artık aile hukukunda adalet, ölçülülük ve insan onuru talebinin güçlü bir temsil alanına dönüşmüştür.

Bu kitap da o mücadelenin hem tanığı hem belgesi hem de gelecek nesillere bırakılan kaydıdır.

4a- İlknur Birsel Büyükakça'nın Mücadeleye Başlangıcı

İlknur Birsel Büyükakça'nın aile hukuku alanındaki mücadelesi, dışarıdan izlenmiş teorik bir tartışmanın sonucu olarak değil, doğrudan kendi ailesinde yaşanan bir mağduriyetin ardından başlamıştır. Onu bu yola çıkaran temel sebep; boşanma sonrasında uygulanan süresiz nafaka sisteminin, yalnızca taraflardan birini değil, aileleri, yeni kurulacak yuvaları, çocukları ve toplumun adalet duygusunu da etkileyen ağır sonuçlar doğurduğunu yakından görmesidir.

Birsel Hanım, kendi ailesinde yaşanan kısa süreli bir evlilikten sonra ortaya çıkan nafaka yükümlülüğünü yalnızca kişisel bir aile meselesi olarak değerlendirmedi. Bu olay, onun için daha büyük bir sorunun işaretiydi. Çünkü ortada yalnızca bir boşanma dosyası değil; süresi belirsiz bir borçluluk hâli, bitmeyen hukuki bağ, ekonomik baskı, psikolojik yıpranma ve adalet duygusunu zedeleyen bir uygulama vardı.

Bu noktadan sonra Birsel Hanım'ın bakışı değişti. Kendi ailesinde yaşanan mağduriyeti, Türkiye'de benzer durumda olan binlerce insanın yaşadığı ortak bir sorun olarak görmeye başladı. Süresiz nafaka meselesinin yalnızca erkekleri ilgilendiren bir konu olmadığını; kadınları, ikinci eşleri, çocukları, yaşlıları, engellileri, düşük gelirli insanları ve yeniden aile kurmak isteyen herkesi etkileyen geniş bir aile hukuku problemi olduğunu fark etti.

Onun mücadeleye başlangıcındaki en önemli özellik, bu meseleyi hiçbir zaman kadın-erkek kavgasına dönüştürmemesidir. Bir kadın olarak, bir anne olarak, bir eğitimci olarak ve bir vatandaş olarak meseleyi adalet zemininde ele aldı. Ona göre sorun, kadınların korunması ya da erkeklerin mağduriyeti şeklinde dar bir alana sıkıştırılamazdı. Asıl sorun, boşanma sonrasında taraflar arasında bitmesi gereken hukuki ve manevi bağların, süresiz mali yükümlülükler yoluyla ömür boyu devam ettirilmesiydi. Birsel Hanım'ın eğitimci geçmişi de bu mücadeleye yaklaşımında belirleyici oldu. ODTÜ Kimya Mühendisliği mezunu olması, uzun yıllar öğretmenlik yapması ve hayatı boyunca disiplinli, araştıran, sorgulayan bir mesleki çizgide bulunması; meseleyi yalnızca duygusal bir tepkiyle değil, belge, bilgi, rapor, görüşme ve kamuoyu çalışmasıyla ele almasını sağladı. Yaşanan haksızlığı yalnızca dile getirmekle yetinmedi; onun sebeplerini, sonuçlarını ve çözüm yollarını araştırmaya başladı.

Zamanla farklı şehirlerden benzer mağduriyetler yaşayan insanlar Birsel Hanım'a ulaşmaya başladı. Kimi kısa süreli evlilikten sonra yıllarca nafaka ödemek zorunda kaldığını anlattı. Kimi işsiz kaldığı hâlde nafaka borcuyla karşı karşıya kaldığını söyledi. Kimi icra, tazyik hapsi, nafaka artırma davaları ve bitmeyen mahkeme süreçleriyle yıprandığını ifade etti. Kimi ise çocuklarıyla sağlıklı ilişki kuramadığını, boşanma sonrasında yeni bir hayat kurmasının engellendiğini dile getirdi.

Bu tanıklıklar, Birsel Hanım'ın başlattığı arayışı daha da güçlendirdi. Çünkü her yeni hikâye, meselenin tekil bir olay olmadığını gösteriyordu. Ortada sistematik biçimde tekrar eden, aile hukukunun yeniden ele alınmasını gerektiren ve sosyal devlet sorumluluğunu da ilgilendiren bir sorun vardı.

İşte Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun doğuşu bu ihtiyaçtan ortaya çıktı.

Birsel Hanım, 2014 yılında süresiz nafaka uygulamasının kriterlere bağlı, makul ve süreli bir yapıya kavuşturulması amacıyla toplumsal farkındalık oluşturmak üzere sosyal medya üzerinden BİA Platformu'nu kurdu. Platformun kuruluş amacı nafaka kurumunu tamamen ortadan kaldırmak değildi. Amaç; gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişinin korunmasını sağlarken, boşanmış tarafları ömür boyu birbirine mahkûm eden, husumeti sürekli canlı tutan ve yeni mağduriyetler üreten süresiz uygulamaların yeniden düzenlenmesiydi.

BİA Platformu'nun ilk günden itibaren benimsediği temel çizgi şuydu: Bu mücadele bir cinsiyet mücadelesi değildir. Bu mücadele, insan onuru, hakkaniyet, aile bütünlüğü, çocukların üstün yararı ve adalet mücadelesidir.

Birsel Hanım bu çizgiyi yıllar boyunca korudu. Sorunu anlatırken üslubu önemseyen, kurumlarla diyalog kurmaya çalışan, kamuoyunu bilgilendiren, mağduriyetleri belgeleyen ve çözüm önerileri geliştiren bir yol izledi. TBMM komisyonlarına, bakanlıklara, siyasi partilere, üniversitelere, sivil toplum kuruluşlarına ve basına ulaşarak süresiz nafaka başta olmak üzere aile hukukunda yaşanan mağduriyetleri gündeme taşıdı.

Onun mücadelesi zamanla yalnızca süresiz nafaka başlığıyla sınırlı kalmadı. 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki sorunları, velayet, çocukla kişisel ilişki, ebeveyne yabancılaştırma, nafaka tazyik hapsi, uzun süren boşanma davaları ve boşanma sonrası yeni aile kurma hakkı gibi başlıklar da bu mücadelenin doğal parçaları hâline geldi.

Çünkü Birsel Hanım'ın başlangıçta gördüğü temel mesele, yıllar içinde daha açık hâle geldi: Boşanma sonrasında hukuk, taraflar arasındaki ihtilafı sona erdirmesi gerekirken, kimi zaman yeni husumetler ve yeni mağduriyetler üreten bir yapıya dönüşebiliyordu.

Bu nedenle İlknur Birsel Büyükakça'nın mücadeleye başlangıcı, yalnızca bir platformun kuruluş hikâyesi değildir. Bu başlangıç, bir annenin kendi ailesinde gördüğü haksızlığı toplumun ortak adalet sorununa dönüştürmesidir. Bir kadının başlattığı ve yıllarca bırakmadığı bu mücadele, bugün BİA Platformu'nun on yıllık arşivinde, mağdur tanıklıklarında, resmi görüşmelerde, basın çalışmalarında ve reform taleplerinde yaşamaya devam etmektedir.

Birsel Hanım'ın başlattığı bu yol, aile hukukunda daha adil, daha ölçülü, daha insani ve daha dengeli bir sistem arayışının ilk adımıdır.

4b- BİA Platformu'nun Kuruluş Amacı

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu, aile hukukunda yaşanan mağduriyetlerin yalnızca bireysel şikâyetler olarak kalmaması, toplumsal ve hukuki zeminde görünür hâle gelmesi amacıyla kurulmuştur. Platformun doğuşundaki temel mesele, süresiz nafaka uygulamasının boşanmış taraflar arasında bitmesi gereken hukuki ve manevi bağı ömür boyu devam ettirmesi, bu durumun da taraflar arasında husumeti, ekonomik baskıyı, psikolojik yıpranmayı ve yeni aile kurma hakkı üzerindeki engelleri artırmasıdır.

BİA Platformu'nun kuruluş amacı, nafaka kurumunu tamamen ortadan kaldırmak değildir. Platform, gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişinin korunması gerektiğini kabul eder. Ancak bu korumanın, boşanmış taraflardan birini ömür boyu diğerine mahkûm eden, kriterleri belirsiz, süresi sınırsız ve hakkaniyet duygusunu zedeleyen bir yapıya dönüşmesine karşı çıkar.

Bu nedenle platformun temel talebi; süresiz nafakanın makul, ölçülü, kriterlere bağlı ve süreli bir yapıya kavuşturulmasıdır. Nafaka belirlenirken evlilik süresi, tarafların yaşı, çalışma durumu, eğitim seviyesi, çocuk olup olmadığı, gelir durumu, sağlık koşulları, kusur dengesi ve sosyal devlet imkânları gibi ölçütlerin dikkate alınması gerektiği savunulmaktadır.

BİA Platformu'nun amacı, kadınları mağdur etmek ya da erkekleri ayrıcalıklı hâle getirmek değildir. Platform, kadın-erkek karşıtlığına dayanan bir mücadele dili kurmamıştır. Aksine, boşanma sonrasında kadını da erkeği de mağdur etmeyen, çocukların üstün yararını gözeten, gerçek mağduru koruyan ve haksızlığı önleyen bir aile hukuku düzeninin kurulmasını hedeflemiştir.

Platformun kuruluş felsefesinde insan merkezli bir adalet anlayışı vardır. Çünkü boşanma sonrasında yaşanan sorunlar yalnızca eski eşler arasında kalmaz. Süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki bazı sonuçları, velayet sorunları, çocukla kişisel ilişki engelleri ve ebeveyne yabancılaştırma süreçleri; çocukları, ikinci eşleri, yeni kurulan aileleri, yaşlıları, engellileri, düşük gelirli insanları ve toplumun adalet duygusunu doğrudan etkilemektedir.

BİA Platformu, bu sorunlara dikkat çekerken gönüllülük esasına dayalı bir sivil mücadele yürütmeyi benimsemiştir. Platformun en önemli ilkelerinden biri, üslubu korumak ve mücadeleyi hukuk düzeni içinde sürdürmektir. Bu nedenle BİA, yalnızca sosyal medyada tepki gösteren bir yapı olarak kalmamış; ilgili ve yetkili kurumlarla görüşmeyi, rapor sunmayı, kamuoyunda farkındalık oluşturmayı, siyasi partilerle ve sivil toplum kuruluşlarıyla temas kurmayı temel çalışma yöntemi olarak seçmiştir.

Platformun kuruluş amacı aynı zamanda aile hukukunda sosyal devlet sorumluluğunu hatırlatmaktır. Boşanmış taraflar arasında artık manevi ve fiilî bağ kalmamışsa, gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişinin korunması yalnızca eski eşin ömür boyu yükümlülüğüne bırakılmamalıdır. Sosyal devlet; nafaka fonu, sosyal yardım, mesleki destek, istihdam imkânı ve geçici destek mekanizmalarıyla devreye girmelidir.

BİA Platformu, yıllar içinde yalnızca süresiz nafaka meselesine değil, aile hukukunda birbirine bağlı birçok soruna da dikkat çekmiştir. 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki ölçüsüz sonuçları, delil ve

savunma hakkı tartışmaları, velayet sorunları, çocuk teslimi süreçleri, ebeveyne yabancılaştırma, nafaka tazyik hapsi ve uzun süren boşanma davaları platformun gündemine girmiştir. Çünkü bütün bu sorunlar, boşanma sonrasında taraflar arasında barışı sağlamak yerine yeni kırılmalar üreten yapısal meselelerdir.

Bu yönüyle BİA Platformu'nun kuruluş amacı, yalnızca bir kanun maddesinin değiştirilmesi talebinden ibaret değildir. Amaç; aile hukukunda adalet, hakkaniyet, ölçülülük, insan onuru, çocukların üstün yararı ve sosyal devlet sorumluluğu ekseninde yeni bir anlayışın gelişmesine katkı sunmaktır.

BİA Platformu, kurulduğu günden bu yana şu temel ilkeyi savunmuştur: Aileyi korumak, adaleti korumaktan geçer. Adalet duygusunun zedelendiği yerde ne kadın ne erkek ne çocuk ne de toplum huzur bulabilir. Bu nedenle platformun mücadelesi, bir cinsiyetin diğerine karşı mücadelesi değil; aile hukukunda daha adil, daha dengeli ve daha insani bir düzen arayışıdır.

4c- BİA Platformu'nun Kadın-Erkek Karşıtlığına Düşmeyen Adalet Çizgisi

BİA Platformu'nun en temel özelliklerinden biri, aile hukukunda yaşanan sorunları kadın-erkek karşıtlığına indirgemeyen bir adalet çizgisi benimsemesidir. Platform, kuruluşundan itibaren kendisini herhangi bir cinsiyet grubunun temsilcisi olarak değil, boşanma sonrası süreçlerde mağduriyet yaşayan insanların sesi olarak konumlandırmıştır.

Çünkü aile hukukunda yaşanan sorunlar yalnızca kadınları ya da yalnızca erkekleri ilgilendiren dar bir alana sıkıştırılamaz. Süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki bazı sonuçları, velayet sorunları, çocukla kişisel ilişki engelleri, ebeveyne yabancılaştırma, nafaka tazyik hapsi ve uzun süren boşanma davaları; kadınları da erkekleri de çocukları da yeni kurulan aileleri de doğrudan etkileyen çok boyutlu meselelerdir.

BİA Platformu'nun yaklaşımına göre haksızlığın cinsiyeti yoktur. Bir hukuk düzeni, yalnızca bir tarafı koruma iddiasıyla diğer tarafın haklarını, savunma imkânlarını, ekonomik varlığını, aile kurma hakkını veya çocuklarıyla bağını yok saymamalıdır. Gerçek mağdur kim ise korunmalı; ancak bu koruma, başka bir mağduriyet üretmeyecek şekilde adil, ölçülü ve denetlenebilir olmalıdır.

Bu nedenle platform, nafaka kurumunun tamamen kaldırılmasını değil, süresiz ve kriterden uzak uygulamaların düzeltilmesini savunur. Aynı şekilde şiddet mağdurlarının korunmasına karşı bir tutum içinde değildir. Aksine, gerçek şiddet mağdurlarının etkili biçimde korunmasını devletin asli görevi olarak görür. Ancak koruma amacı taşıyan uygulamaların da hukuk devleti ilkelerine, delil değerlendirmesine, savunma hakkına, ölçülülüğe ve hakkaniyete uygun olması gerektiğini savunur.

BİA Platformu'nun adalet çizgisi şu temel ilkeye dayanır: Kadını korumak erkeği yok saymakla, erkeğin mağduriyetini anlatmak kadını hedef almakla mümkün değildir. Aile hukukunda gerçek çözüm, tarafları birbirine düşman eden değil, adil bir denge kuran sistemle mümkündür.

Platformun yıllar boyunca özellikle vurguladığı nokta şudur: Boşanma bir evliliği sona erdirebilir; fakat hukuk, boşanmış tarafları ömür boyu husumete mahkûm etmemelidir. Süresiz nafaka uygulamasıyla taraflar arasındaki maddi bağın ömür boyu devam ettirilmesi, icra ve tazyik hapsi tehdidinin sürekli canlı kalması, nafaka artırma ve azaltma davalarının yıllarca sürmesi, yalnızca ekonomik değil psikolojik ve toplumsal sonuçlar da doğurmaktadır.

Bu süreçten yalnızca nafaka yükümlüsü etkilenmez. İkinci eşler, yeni doğan çocuklar, yaşlılar, engelliler, düşük gelirli kişiler, işsiz kalanlar ve yeniden yuva kurmak isteyen insanlar da etkilenir. Aynı şekilde velayet sorunlarında yalnızca anne ya da baba değil, en başta çocuk etkilenir. Bu nedenle BİA Platformu, aile hukukunu taraflardan birinin kazanıp diğerinin kaybettiği bir mücadele alanı olarak değil, çocuğun üstün yararını ve insan onurunu merkeze alan bir adalet alanı olarak görür.

BİA Platformu'nun kadın-erkek karşıtlığına düşmeyen çizgisinde Birsel Hanım'ın rolü belirleyicidir. İlknur Birsel Büyükakça, bir kadın olarak bu mücadeleyi başlatmış; mağduriyetin cinsiyetle sınırlanamayacağını, adaletin yalnızca kadın ya da erkek kimliği üzerinden kurulamayacağını yıllarca anlatmıştır. Bu yönüyle BİA Platformu, kamuoyunda zaman zaman oluşturulmak istenen "erkek hareketi" algısının ötesinde, aile hukukunda hakkaniyet arayan bir sivil toplum hareketidir.

Platformun temel hedefi, boşanma sonrasında kadını da erkeği de mağdur etmeyen, çocukların anne ve baba bağını koruyan, gerçek ihtiyaç sahibini sosyal devlet eliyle destekleyen, haksız talepleri ve kötüye kullanımları önleyen, ölçülü ve sürdürülebilir bir aile hukuku sisteminin kurulmasıdır.

Bu adalet çizgisi, yalnızca hukuki bir talep değildir. Aynı zamanda toplumsal barış çağrısıdır. Çünkü aile hukukunda adalet duygusu zedelenirse, taraflar arasında nefret büyür; çocuklar bu çatışmanın içinde örselenir; yeni aileler huzursuzluk yaşar; toplumun hukuka güveni zayıflar.

BİA Platformu bu nedenle yıllardır şu anlayışı savunmaktadır: Kadın ve erkek birbirinin düşmanı değildir. Aile hukuku da kadınla erkeği karşı karşıya getiren bir savaş alanı olmamalıdır. Hukukun görevi, taraflardan birini mutlak haklı kabul etmek değil; somut olayın şartlarına göre adil, dengeli, ölçülü ve insan onuruna uygun çözümler üretmektir.

Bu yüzden BİA Platformu'nun mücadelesi, bir cinsiyetin diğerine karşı üstünlük mücadelesi değil; aile hukukunda adalet, hakkaniyet, insan onuru, çocukların üstün yararı ve sosyal devlet sorumluluğu mücadelesidir.

4d- Sait Nazik'in Mücadeleye Katılışı ve Başkan Vekilliği Süreci

Benim BİA Platformu'yla tanışmam ve bu mücadelenin bir parçası hâline gelmem, dışarıdan izlenmiş teorik bir ilgiyle değil, doğrudan yaşanmış bir mağduriyetin ardından başladı. Süresiz nafaka meselesi benim için başlangıçta yalnızca hukuki bir tartışma başlığı değildi. Bu mesele, insanın hayatını, geleceğini, ekonomik düzenini, psikolojisini ve yeniden aile kurma hakkını doğrudan etkileyen ağır bir gerçeklik olarak karşıma çıktı.

Süresiz nafaka uygulamasının bir insanın hayatında nasıl bir belirsizlik oluşturduğunu, boşanmış taraflar arasındaki bağın hukuken sona ermiş görünse de ekonomik olarak yıllarca devam ettirilebildiğini, bunun da kişiyi sürekli icra, nafaka artırma, azaltma, ödeme baskısı ve tazyik hapsi tehdidiyle karşı karşıya bırakabildiğini yakından gördüm. Bu süreç bana şunu gösterdi: Bu mesele yalnızca benim meselem değildi. Aynı durumda olan, sesini duyuramayan, yaşadığı mağduriyeti anlatacak bir mecra bulamayan çok sayıda insan vardı.

BİA Platformu'na yaklaşmam da bu farkındalıkla başladı. İlk başta kendi yaşadığım mağduriyeti anlamlandırmaya, bu konuda neler yapılabileceğini görmeye çalışıyordum. Ancak zaman içinde İlknur Birsel Büyükakça'nın yıllardır sürdürdüğü mücadelenin yalnızca süresiz nafaka mağdurlarının sesi

olmaktan ibaret olmadığını gördüm. Bu mücadele; aile hukukunda adalet, hakkaniyet, çocukların üstün yararı, sosyal devlet sorumluluğu ve insan onuru temelinde daha geniş bir reform arayışıydı.

Birsel Hanım'ın duruşu benim için belirleyici oldu. O, kendi ailesinde yaşanan mağduriyetten yola çıkmış; fakat meseleyi kişisel bir öfkeye ya da tek taraflı bir hesaplaşmaya dönüştürmemişti. Kadın-erkek karşıtlığına düşmeden, mağduriyetin cinsiyeti olmayacağını, adaletin de yalnızca bir tarafın lehine kurulamayacağını yıllarca anlatmıştı. Ben de bu çizginin içinde kendi yerimi buldum.

Zamanla yalnızca mağduriyetimi anlatan biri olarak değil, sorumluluk alan, belgeleyen, düzenleyen, kamuoyuna anlatan ve çözüm arayan bir kişi olarak sürecin içinde yer almaya başladım. BİA Platformu'nun sosyal medya çalışmalarında aktif görev aldım. Platformun sesinin daha geniş kitlelere ulaşması, mağduriyetlerin görünür hâle gelmesi, haberlerin, videoların, belgelerin ve açıklamaların kamuoyuyla paylaşılması için çalıştım.

Sosyal medya, bu mücadelede önemli bir alan oldu. Çünkü birçok mağdur, sesini geleneksel medya ya da resmî kanallar üzerinden duyuramıyordu. BİA Platformu'nun sosyal medya hesapları, mağdurların hikâyelerini anlatabildiği, kamuoyunun bilgilendirildiği, hukuki gelişmelerin takip edildiği ve süresiz nafaka, 6284, velayet ve ebeveyne yabancılaştırma gibi başlıklarda farkındalık oluşturulan bir mecra hâline geldi.

Bu süreçte yalnızca paylaşım yapmakla kalmadım; aynı zamanda platformun belge hafızasının düzenlenmesine, geçmiş çalışmaların toparlanmasına, haberlerin, raporların, görüşmelerin, televizyon programlarının, YouTube mağdur videolarının ve resmî temasların daha sistemli bir yapıya kavuşturulmasına katkı sunmaya çalıştım ve zamanla şunu fark ettim: BİA Platformu'nun yıllar boyunca biriktirdiği arşiv, yalnızca dağınık belgelerden ibaret değildi. Bu arşiv, on yılı aşan bir adalet mücadelesinin hafızasıydı.

Daha sonra BİA Platformu Başkan Vekili olarak sürecin içinde yer almam, bu sorumluluğu daha da artırdı. Artık yalnızca kendi mağduriyetimi anlatan biri değil; platformun kurumsal mücadelesine katkı sunan, Birsel Hanım'ın yıllardır taşıdığı davanın bir parçası olan, mağdurların sesini duyurmaya çalışan ve aile hukukunda daha adil bir düzen kurulması için emek veren biri hâline geldim.

Başkan vekilliği süreci benim için bir unvandan ibaret değildir. Bu görev, BİA Platformu'nun temsil ettiği mağduriyetleri daha dikkatli, daha sorumlu ve daha doğru bir dille anlatma yükümlülüğüdür. Çünkü bu mücadelede kullanılan her söz, yapılan her paylaşım, hazırlanan her belge ve sunulan her öneri, yalnızca bir kişinin değil, çok sayıda mağdurun ortak sesini temsil etmektedir.

Bu nedenle BİA Platformu içindeki görevimi, bir sivil toplum sorumluluğu olarak gördüm. Amacım, süresiz nafaka mağduriyetini kişisel bir şikâyet olarak bırakmak değil; onu hukuki, toplumsal ve insani boyutlarıyla anlatılabilir, belgelenebilir ve çözüm önerisine dönüştürülebilir bir zemine taşımaktı.

Bu kitabın hazırlanma sürecinde de aynı sorumlulukla hareket ettim. Birsel Hanım'dan aldığım belge, bilgi ve mücadele hafızasını; BİA Platformu'nun yıllara yayılan arşivini; mağdur tanıklıklarını; makaleleri; resmî kurumlarla yapılan temasları; basın ve sosyal medya çalışmalarını bir bütün hâline getirmeye çalıştım.

Benim bu süreçteki yerim, bir mağdurun zamanla, mücadele insanına dönüşmesinin hikâyesidir. Önce yaşadığım mağduriyeti anlamaya çalıştım. Sonra bunun yalnızca şahsi bir mesele olmadığını gördüm. Ardından BİA Platformu'nun içinde sorumluluk aldım. Bugün ise bu mücadelenin hem tanığı hem emekçisi hem de yazılı hafızasını oluşturmaya çalışan bir parçası olarak bu kitabın hazırlanmasına katkı sunuyorum.

Bu nedenle Sait Nazik'in BİA Platformu içindeki yolculuğu, mağduriyetten belgelemeye, belgelemekten kamuoyu oluşturmaya, kamuoyu oluşturmaktan başkan vekilliği sorumluluğuna uzanan bir süreçtir.

Bu süreçte temel amacım hiçbir zaman bir tarafı diğerine karşı kışkırtmak olmadı. Amacım; aile hukukunda insan onuruna, hakkaniyete, ölçülülüğe, çocukların üstün yararına ve sosyal devlet sorumluluğuna dayalı daha adil bir sistem kurulmasına katkı sunmaktır.

Çünkü yaşanan mağduriyetler unutulursa tekrar eder. Yazılmayan mücadele eksik kalır. Belgelenmeyen emek ise zamanla görünmez olur. Benim bu süreçteki gayretim, BİA Platformu'nun yıllar içinde verdiği mücadelenin unutulmaması, doğru anlaşılması ve gelecekte yapılacak aile hukuku reformlarına katkı sunması içindir. Yazdığım ilk kitap olması münasebetiyle olası yazım hataları için şimdiden affınıza sığınırım.

BİRİNCİ BÖLÜM

SÜRESİZ NAFAKA

1- Süresiz Nafaka Sorunu

Süresiz nafaka meselesi, BİA Platformu'nun kuruluşundan itibaren en temel mücadele başlıklarından biri olmuştur. Çünkü bu sorun, yalnızca boşanmış iki kişi arasında devam eden maddi bir yükümlülük olarak görülemez. Süresiz nafaka; insanın hayatını, ekonomik düzenini, psikolojisini, yeniden aile kurma hakkını, çocuklarıyla ilişkisini ve toplumun adalet duygusunu doğrudan etkileyen yapısal bir aile hukuku problemidir.

Yoksulluk nafakası, esasen gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişiyi koruma amacı taşıyan bir kurumdur. Bu yönüyle nafaka kurumunun varlığına ilkesel olarak karşı çıkmak doğru değildir. Ancak sorun, nafakanın ihtiyaç ve hakkaniyet ölçülerini aşarak süresiz, belirsiz ve taraflar arasında ömür boyu devam eden bir mali bağa dönüşmesidir.

Boşanma, hukuken evlilik birliğini sona erdirir. Fakat süresiz nafaka uygulaması, boşanmış taraflar arasındaki ekonomik bağı çoğu zaman ömür boyu devam ettirmektedir. Bu durum, özellikle kısa süreli evliliklerde, çocuksuz boşanmalarda, taraflar arasında artık manevi ve fiilî bağ kalmadığı hâllerde, düşük gelirli, işsiz, emekli, engelli veya sağlık sorunu yaşayan nafaka yükümlüleri açısından ağır mağduriyetler doğurmaktadır.

Süresiz nafaka uygulamasının en problemli yönlerinden biri belirsizliktir. Nafaka yükümlüsü, bu borcun ne zaman biteceğini bilmemektedir. Bu belirsizlik, kişiyi sürekli bir ödeme baskısı altında bırakmakta; icra takipleri, nafaka artırma ve azaltma davaları, mahkeme masrafları, avukatlık ücretleri ve tazyik hapsi tehdidiyle hayatını sürdürmek zorunda bırakmaktadır.

Bu sistem, taraflar arasında boşanma sonrasında bitmesi gereken husumeti de canlı tutmaktadır. Boşanmış kişiler kendi hayatlarına devam etmek, yeni bir düzen kurmak ve varsa çocuklarıyla sağlıklı bir ilişki geliştirmek yerine, yıllarca süren mali ihtilafların içinde kalmaktadır. Bu durum yalnızca nafaka yükümlüsünü değil; ikinci evliliğini yapanları ve ikinci evliliklerden doğan çocukları da etkilemektedir.

Süresiz nafaka özellikle yeniden aile kurma hakkı üzerinde ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bir kişi, geçmişte kısa sürmüş bir evlilik nedeniyle ömür boyu nafaka ödemek zorunda kaldığında, yeni bir yuva kurmakta, çocuk sahibi olmakta ve ekonomik olarak istikrarlı bir hayat inşa etmekte zorlanmaktadır. Bu durum, aile kurumunu korumak yerine yeni ailelerin kurulmasını da güçleştiren bir sonuca yol açmaktadır.

BİA Platformu'nun bu konudaki temel itirazı, nafaka kurumunun kendisine değil, "süresiz" ibaresinin doğurduğu ölçüsüzlüğe yöneliktir. Platformun yaklaşımına göre mesele kadın ya da erkek meselesi değildir. Asıl mesele, boşanmış taraflardan birinin diğerine süresi belirsiz bir şekilde ekonomik olarak bağlı bırakılmasıdır. Bu nedenle sorun, cinsiyet üzerinden değil; hakkaniyet, ölçülülük, insan onuru ve sosyal devlet sorumluluğu üzerinden ele alınmalıdır.

Süresiz nafaka uygulaması, kadın açısından da her zaman güçlendirici bir mekanizma olarak görülemez. Çalışabilecek durumda olan kişilerin ömür boyu eski eşe bağımlı bırakılması, ekonomik bağımsızlığı teşvik etmek yerine pasifliği, kayıt dışı çalışmayı veya resmî olmayan birliktelikleri artırabilmektedir.

Oysa modern aile hukukunun amacı, boşanma sonrası tarafları süresiz bağımlılık ilişkisine mahkûm etmek değil; geçici desteklerle bireylerin kendi hayatlarını yeniden kurabilmesini sağlamak olmalıdır.

Bu noktada sosyal devletin rolü önemlidir. Gerçekten ihtiyaç sahibi olan kişi korunmalıdır; ancak bu koruma, yalnızca eski eşin ömür boyu yükümlülüğüne bırakılmamalıdır. Devlet, nafaka fonu, sosyal yardım, mesleki eğitim, istihdam desteği, geçici ekonomik destek ve özel durumlarda koruyucu mekanizmalarla devreye girmelidir. Böylece ihtiyaç sahibi kişi korunurken, diğer taraf da ömür boyu cezalandırılmış gibi bir yük altında bırakılmamış olur.

Süresiz nafaka sorunu, aynı zamanda nafaka hapsi meselesiyle birlikte değerlendirilmelidir. Nafaka borcunu ödeme gücü olmadığı hâlde ödeyemeyen kişilerin tazyik hapsi tehdidiyle karşı karşıya kalması, aile hukukundaki ekonomik yükümlülüğü fiilen cezai bir baskıya dönüştürmektedir. İşsiz kalan, düşük gelirle çalışan, sağlık sorunu yaşayan veya ekonomik olarak zorlanan bir kişinin hapis tehdidi altında tutulması, hukuk devleti ve insan onuru bakımından ayrıca tartışılması gereken bir konudur.

BİA Platformu'nun talebi, nafakanın kaldırılması değil; nafakanın makul, kriterli, süreli ve hakkaniyetli hâle getirilmesidir. Nafaka belirlenirken evlilik süresi, tarafların yaşı, çalışma durumu, eğitim seviyesi, sağlık koşulları, çocuk olup olmadığı, gelir durumu, kusur dengesi, yeniden evlenme ihtimali ve sosyal devlet imkânları dikkate alınmalıdır.

Kısa süreli evliliklerde ömür boyu nafaka yükümlülüğü doğmamalıdır. Çocuksuz evliliklerde, taraflar arasında fiilî ve manevi bağ kalmamışsa, nafaka süresi makul şekilde sınırlandırılmalıdır. Engelli, ağır hasta, emekli veya düşük gelirli kişilerin ödeme gücü ayrıca değerlendirilmelidir. Nafaka alacaklısının çalışabilir durumda olup olmadığı, mesleki becerileri, gelir elde etme imkânı ve destek ihtiyacı somut kriterlerle incelenmelidir.

Bu bölümde yer alan yazılar, süresiz nafaka meselesini farklı yönleriyle ele almaktadır. BİA Platformu Süresiz Nafaka Bildirisi, platformun temel duruşunu ortaya koymaktadır. Özlem Akşit'in yazısı, süresiz nafakanın aile ve toplum yapısı üzerindeki etkilerini değerlendirmektedir. Sait Nazik'in "Ev Hanımlığı" kavramı üzerine yazısı, nafaka meselesini tarihsel ve sosyolojik bir çerçevede ele almaktadır. Vedat Kat'ın disiplinler arası analizi ise süresiz nafaka uygulamasını hukuk, sosyoloji, psikoloji, aile düzeni ve toplumsal sonuçlar bakımından genişletmektedir.

Bu nedenle süresiz nafaka sorunu, yalnızca bir kanun maddesi tartışması değildir. Bu mesele, boşanma sonrasında adaletin nasıl kurulacağı, tarafların insan onurunun nasıl korunacağı, çocukların ve yeni ailelerin nasıl etkilenmeyeceği, sosyal devletin hangi sorumlulukları üstleneceği ve aile hukukunun husumet değil çözüm üreten bir yapıya nasıl kavuşacağı meselesidir.

BİA Platformu'nun süresiz nafaka konusundaki çağrısı açıktır: Gerçek ihtiyaç sahibi korunsun; ancak hiç kimse bitmiş bir evlilik nedeniyle ömür boyu belirsiz bir borçluluk ve husumet ilişkisine mahkûm edilmesin. Aile hukukunda adalet, ancak ölçülü, kriterli, süreli ve insan onuruna uygun bir nafaka düzeniyle sağlanabilir.

2- BİA Platformu — BİA Platformu Süresiz Nafaka Bildirisi

Boşanma olaylarında şiddetin önlenebilmesi için nedenlerinin sorgulanarak ortadan kaldırılması için çalışmak şiddeti meşrulaştırmak değildir. Adalet eşit dağıtılmadığı takdirde kişi haksızlığa uğramışlık sendromu ile hem karşı taraftan nefret eder hem de adalete güveni sarsılır.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu bir cinsiyet grubunu değil insanı temsil eder.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu 2014 yılında Süresiz Nafaka'nın kriterlere bağlı süreli olması için toplumsal farkındalık oluşturarak hükümetin dikkatini çekmek amacıyla kurulmuş bir platformdur.Hedefimiz boşanmalarda kadını da, erkeği de mağdur etmeyen yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesini sağlamaktır.

İlkelerimiz gönüllülük esasına göre çalışmak ve üslubu kırmızı çizgi alarak ilgili, yetkili kurum ve makamlarla diyalog kurarak sorunlara dikkat çekerken kamuoyunda da farkındalık oluşturmaktı.

Bunların hepsini başarmamıza rağmen nihai sona 2026 Türkiye'sinde adil bir nafaka yasasına ulaşamamanın üzüntüsünü yaşıyoruz

1- Tmk 175 Yasadaki Süresiz İbaresi Süresiz Nafaka suistimallere çok açık olup aralarında hukuki, manevi bağı kalmayan taraflar arasında husumete neden olmaktadır. İnsanlar ömür boyu yaşamlarını ipotek altında geçirmek zorunda bırakılıyor. Ödeyemediği takdirde nafaka hapsi ile cezalandırılıyor. Ceza sonunda ödeyemez ise hapis cezaları tekrarlanıyor. Ömürleri sürekli nafaka arttırma, azaltma, icra davalarıyla adliye koridorları, avukat vekalet ücretleri, mahkeme masrafları ödemekle geçiyor. Bu durumun uzaması, yıllar boyu sürmesi nefrete neden oluyor.
2- Genç boşananlar evlenemiyor, yuva kuramıyor, baba olamıyorlar kadın ve erkek tarafında nikahsız yaşam tercih ediliyor. İkinci evliliklerde büyük sorunlar yaşanıyor.
3- Engelli, yaşlı, emekli yıllar önce yaptığı evlilikten dolayı yüzünü unuttuğu kadına yıllar boyu nafaka ödemek zorunda kalan mağdur borcunun ne zaman biteceğini bilmelidir.

Nafaka kısa süreli olduğu takdirde nafaka ödemeleri de düzene girecek, taraflar arası nefret ve intikam duyguları yok olacaktır. Kadına bağlanan nafakada sosyal devletin devreye girerek manevi ve fiziki bağı kalmamış taraflar arasındaki bu maddi bağın koparılması gerektiğini düşünüyoruz. Bunun için bir nafaka fonu veya evlilik sigortası çözüm olabilir.

Kadın tarafından bakıldığında ise ömür boyu nafaka, kadını güçlendirmek yerine tam tersi ömür boyu pasifleştirmekte, nikahsız yaşama ve kayıtsız çalışmaya itmekte aynı zamanda kısa süreli fırsat evliliklerinin önünü açmaktadır.

Nafakanın iptal koşulları kadının evlenmesi veya taraflardan birinin ölümü dışında neredeyse imkansızdır. Yasa kadının haysiyetsiz yaşadığının ispatını veya bir erkekle nikahsız yaşadığının ispatını ister. Erkeğin dedektif gibi kadını takip etmesine neden olan bu koşul son derece sakıncalıdır. Ve ispatı çok zordur.

Erkek tarafından bakıldığında süresiz nafaka genç yaşta boşanmış bir erkeğin ömür boyu yaşamına ipotek konması, geleceğini, gelişmesini hatta yeniden evlenmesini, çocuksuz boşanmışsa baba olmasını engellemekte aynı zamanda bekar gençleri de evlilikten soğutmaktadır.

İkinci yuvalardaki eş ve çocukların durumu çok vahimdir. Sürekli açılan nafaka artırma davaları, bitmeyen sonu belirsiz bir borcun mahkumu olmak, icra davaları, hapis cezaları ikinci evliliklerde de büyük sorun oluşturmaktadır ve travmalara neden olmaktadır.Kadın ve erkek arasında yıllar boyu süren, kopmayan bu maddi bağ ömür boyu gerilime neden olmaktadır. Bu bağı koparmak Sosyal Devlet' in vazifesidir.

Çok önemli bir sorun da yıllar süren, bitmeyen boşanma davaları, bu süreçte ödenmesi gereken tedbir nafakasıdır. 10 yılın üzerinde olup halen devam eden davalar vardır. Engelli, felçli nafaka mağdurları vardır.

Eşit kusurlu da Süresiz Nafaka mahkumu olmaktadır. Kadın veya erkek hiçbir insan ömür boyu borçlu yaşayamaz. Nitekim platformumuzda Süresiz Nafaka Mahkumu bir kadın üyemiz de bulunmakta ve o da adil nafaka yasası beklemektedir. Yasa bu şekilde devam ederse ileride kadın mağdurları sayısı da artacaktır.

Özetle mesele ne Nafaka, ne kadın, ne erkek, ne Nafaka miktarıdır. Asıl mesele süresiz ibaresidir. Süresiz ibaresi ömür boyu husumet nedenidir. Nafakaya süre sınırı getirilmesine karşı çıkanların iddialarına kamuoyunda oluşturulan algı operasyonlarına Boşanmış Aile ve İnsan Platformu adına cevabımızdır.

Hiçbir kritere bakılmaksızın 33 yıldır uygulanan TMK 175 Süresiz Nafaka zulümdür ve bu yasayı savunanlar bu ömür boyu zulmü savunmaktadırlar. Süresiz olmadığını iddia edip iptal koşullarını çok basitmiş gibi anlatmakta, algılarla oynamaktadırlar.

Yasa,

Taraflardan biri ölmedikçe, kadın evlenmedikçe haysiyetsiz yaşamı kanıtlanmadıkça nafaka ölene kadar devam ediyor. Yasa erkeğe; *"dedeftiflik yap, kadını takip et, bunu kanıtla, nafakanı ancak öyle iptal ederim "* demektedir.

Asgari ücretli bir kadına bağlanan yoksulluk nafakası iptal olmamakta, süresiz nafaka mahkumları ömür boyu borçlu yaşamakta ve ömür boyu nafaka artırma, icra davaları, hapis cezaları, mahkeme, vekalet ücretleriyle boğuşmakta ve çoğu amansız hastalıklara yakalanmakta, bu yük altında ezilerek üstelik çocuklarından da soğutularak travmatik bir yaşam sonucu cinnet noktalarına getirilmektedirler.

Nafaka mağdurlarına tekil örnek diyenler boşanma verilerine baksınlar. 33 yıllık yasanın mağdurlarına tekil örnek denmesi mantık dışıdır. Nafaka miktarını küçük görenler herkesin gelir seviyesini eşit ya da kendileri gibi zannediyorlar. O küçük gördükleri miktarların bir asgari ücretli ya da işsiz için ne anlama geldiğini öğrenmeleri için sırça köşklerinden dışarı çıkıp baksınlar.

Nafaka ortalaması diye öne sürülen rakam sabit değil ve her yıl artabilen bir miktardır. Kaldı ki mağdurlarımızın arasında oldukça yüksek miktarlarda nafaka ödeyenler mevcuttur.

Hakkaniyetin ve adaletin yanında olan tüm hukukçular da nafakanın sınırlandırılmasını düşünüyorlar. Kadının, boşandığı adama ekonomik bağımlı olarak ömür boyu süresiz nafakayla güçleneceğini sanan, nikahsız yaşamaya, kayıtsız çalışmaya iten, erkekleri evlilik kurumundan nefret ettirirken, ikinci yuvalarda da ekonomik, psikolojik krize neden olarak deprem etkisi yaratan, insana ömür boyu zulmün nedeni olan süresiz nafakayı savunanların 33 yıllık bu ilkelliğin savunmalarına bir anlam veremiyoruz.

Bir gün evli kalan çocuksuz erkek dahi mevcut yasa TMK 175 süresiz nafaka mahkumu olmaktadır. Çocuğa bile belli bir yaşa kadar ödenen nafaka süreli olduğu halde erkeğin hukuki ve manevi bağı kalmadığı kadına ölene kadar maddi olarak mahkum edilmesi insan fıtratına aykırıdır. Süre uzadıkça icra, hapis, artırma davaları ile taraflar arasında husumet oluşmaktadır ve bu durum son derece sakıncalıdır.

Yasa çift taraflıdır diye savunanlar var. Evet yasa çift taraflı. Biz 10 yıldır sadece bir kadın süresiz nafaka mağduruna ulaştık. O da süreli nafaka yasası beklemektedir. Mesele nafaka ve Kadın ya da Erkek değil. Mesele süresiz ibaresidir.

Düzenlemeye karşı çıkanların öne sürdüğü bir diğer iddia ise nafakaya süre sınırı geldiğinde şiddet gören kadının boşanamayacağı algısıdır. Gerçekten şiddeti yaşayan kadınlar zaten nafaka almıyorlar. Şiddet gördüğü o adamla hiçbir şekilde bağ kurmak istemiyorlar.

Üst sınırın hakim takdirine bırakılması ise benzer durumlarda farklı kararlara sebebiyet verebileceği gibi boşanma davaları genelde iddia ve soyut delillerle yürüdüğü için haksız ve farklı kararlara sebep olacaktır. Sürenin uzun olması yukarıda da belirttiğimiz hususlardan dolayı husumetin uzun yıllara yayılması demektir. Çok uzun yıllar evli kalan çiftlerde boşanma çok az sayıda olup bu durum istisnai durumdur.

Güncelleme: Anayasa Mahkemesi’nin TMK 175’te yer alan “süresiz olarak” ibaresini iptal etmesi, yıllardır dile getirdiğimiz adalet ve hakkaniyet talebinin ne kadar haklı olduğunu göstermiştir. Bu karar, nafaka hakkının ortadan kaldırılması değil; ölçüsüz, belirsiz ve ömür boyu süren mağduriyetlerin sona erdirilmesi yönünde önemli bir adımdır. BİA Platformu olarak beklentimiz, TBMM’nin bu süreçte kadın ya da erkek ayrımı yapmadan, tarafları mağdur etmeyen, kriterlere bağlı, süreli ve sosyal devlet ilkesiyle desteklenen adil bir nafaka düzenlemesini hayata geçirmesidir.

3- Özlem Akşit — Süresiz Nafaka Toplum ve Aile Yapısını Çökertiyor

Söz konusu adalet, doğruluk ve insanca yaşamak olunca kadın ve erkek diye bir cinsiyet ayrımı yok. Haksızlığın ve kötülüğün de cinsiyeti yok.

Olaylara bu merkezden bakıp adil bir yapıyı kuramadığımız için toplumda kadını muhtaç durumdan çıkaralım derken muhtaç kavramının öznesi değişti.

Bazı kadınlar ki bu kesimi genel kadın kavramından kesinlikle ayrı bir yere koymak gerekiyor. Hayatını, yatağını, dünyasını ayırdığı erkeğe boşanırken her türlü eziyeti eden hatta evlenip kısa süre sonra boşanıp erkeğin malını mülkünü parasını elde etmeye çalışan konfor avcısı cep faresi kadınlar türedi onları kadın hakları adı altında destekleyen pozitif ayrımcılık yapan femifaşist gruplar ortaya çıktı.

Baskın kesimler güçlü kadın tanımını bu minvalde yaparken " Güç" kelimesinin ekseni kaydı. Kötülükte güç yarışı aile kurumunu sadece ekonomik değil psikolojik olarak parçaladığı gibi toplumda ikili ilişkilerde güven diye bir şey kalmadı.

Erkekler sahiplenici sorumluluk alıcı rollerini terk ederek evlilik kurumuna soğuk bakan bireysel özgür yaşayan serbest ilişkilere yöneliyorlar.

Kadınlar aile yuva kuracak adam olmayışından şikayet ediyorlar ama onlar da madde odaklı bir bakışa sahipler. Birlikteliğin manevi yönü olan, beraber el ele verip hayatın güçlüklerini beraberce aşma düşüncesi neredeyse tarihe karıştı.

Sosyal kimlik olarak artık erkek erkek gibi değil kadın kadın gibi değil.

Özlem Akşit kadın tarihi araştırmacısı ve ilişki iletişim aile danışmanı olarak tüm yazılarında süresiz nafakanın insanın maneviyat kaybına ve kültürel değerlerin çürümesine verdiği ivmeye mutlak değinen tarafsızlığını koruyan, olayları kadın erkek ayrımcılığı yapmadan insan merkezli ele alan bir yazar.

Boşanmaların kaçınılmaz olduğu noktalarda insanların birbirine maddi manevi zarar vermeden saygıyı bozmadan kendi yollarını çizmesinin tarafını tutuyor .

Yazar Akşit

"Sevginin de yaşanan güzel günlerin de bir hatırı vardır. Aşkla evlenen insanlar evlilikleri yıprandığında nasıl birbirlerine akla sığmayan kötülükleri yapıyor içe sindirilebilecek bir durum değil. Saygı omurgasını dik tutmak, bozmamak lazım.

Ancak şu anda Türk toplumu aile yapısı hızlı bir bozulma yaşıyor, sorunlar bireysel bazda derin ve karmaşık bir örüntüde ve temelinde para ve mal paylaşımıyla ilgili anlaşmazlıklar gündemde" diyor.

Ve ekliyor

" İlişkilerin bittiği noktada ve sonrasında, sağlıklı iletişim dilinin mutlaka bilinmesi gerekiyor. Beraberlik bitebilir ama ilişkiler uzak da olsa devam ediyor.Süresiz nafaka bu ilişkileri hem devamlı kılıyor hem de yıpratıyor cinayete kadar varan öfke kızgınlık ve intikam ortamını körüklüyor.

Aile danışmanlığının boşanma öncesinde ve sonrasında kanuni olarak zorunlu olması ve devreye bir an evvel girmesi gerekiyor. Ayrıca haksız delillendirme ve iftira olmaması için boşanma sürecinde tarafsız delil bürolarının hukuk sistemine dahil edilmesi çok önemli .

Bu sorunlardan bireyin geleceği kadar toplum da çok zarar görüyor. Ben bunları dile getirip "Erkek bir bankamatik değildir erkekten tüm bağlarını koparmış bir kadının ömür boyu nafaka alması adil olmayan hukuksuz bir durum kadın onuruna da aykırıdır" dediğim yıllarda medyada hemcinslerim tarafından ağır eleştiriler alıyordum ama bugün sokak röportajlarına bakınca kadın erkek önemli bir çoğunluk sözlerimi destekliyor.

Bu da oldukça sevindirici insanlık adına. Devletin de artık bu konuları çözüme bağlaması iyi olacak"

Özlem Akşit (Yazar/ İngilizce Öğretmeni)

4- Sait Nazik — “Ev Hanımlığı” Kavramının Tarihsel Yükü ve Nafaka Mağduriyeti: Bir Toplumsal Adalet Sorunu Olarak Erkeğin Konumu

Bu yazı, "ev hanımlığı" kimliğinin tarihsel evrimi çerçevesinde, günümüz Türkiye'sindeki süresiz nafaka uygulamasının erkekler üzerindeki etkilerini anlatabilmek için kaleme alınmıştır.

Giriş:

Toplumsal cinsiyet rolleri tarihsel olarak sabit değil, tersine ekonomik ve ideolojik dönüşümlerle sürekli yeniden şekillenmektedir. Bu rollerin en belirgin örneklerinden biri olan "evhanımlığı" kavramı, zaman içinde hem idealize edilmiş hem de çeşitli hukuki uygulamalarla kurumsallaştırılmıştır.

Ancak bu tarihsel sürecin bugüne miras bıraktığı bazı yapılar, bireyler arasında adaletsizliklere yol açmaktadır. Bunlardan biri de süresiz nafaka uygulamasıdır. Bu makale, "ev hanımlığı" kavramının tarihsel arka planını çizmekle birlikte, bugün bu kimliğin hukuksal düzlemde mutlaklaştırılması nedeniyle oluşan erkek mağduriyetine odaklanmaktadır.

Özet:

“Ev hanımlığı”, toplumsal cinsiyet rollerinin ve ekonomik yapının şekillendirdiği bir kimliktir. Bu kavram, Sanayi Devrimi ile birlikte üretim tarzlarının ve toplumsal yapının dönüşmesiyle farklı bir anlam kazanmış, Türkiye'de ise Cumhuriyet'in ilanından günümüze uzanan süreçte çeşitli aşamalardan geçerek yeniden şekillenmiştir. Bugün “ev hanımlığı” tek bir anlam taşımamaktadır. "Bazı kadınlar için bu bir tercih iken, bazıları için ekonomik ya da toplumsal zorunluluklarla şekillenen bir roldür.”

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte kadınların toplumsal yaşama katılımı teşvik edilmiş olsa da, özellikle kentli orta sınıf için “makbul kadın” figürü ev hanımı olarak şekillenmiştir Bu, "ev hanımlığını" pasif ve koruma altında olması gereken bir rol haline getirmiştir. Bu rol, günümüzde hâlâ birçok kadın tarafından sürdürülmekte; herhangi bir işte çalışmadan, bireysel gelir elde etmeden ev içi rollerle sınırlı yaşam biçimi meşru görülmektedir. Günümüzde ise bu konum (Ev Hanımlığı), Süresiz Nafaka hakkı yoluyla hukuki bir imtiyaza dönüşmüştür. Boşanma sonrasında bu yaşam biçiminin (Ev Hanımlığı) bedeli, çoğu zaman erkek tarafa ömür boyu sürecek bir nafaka yükü olarak yansımaktadır.

Böylece kadın ekonomik olarak desteklenirken, erkek yaşam standardı düşmekte ve yeni bir aile kurması neredeyse imkânsız hale gelmektedir. Bu durum, erkekler açısından ekonomik ve sosyal mağduriyet doğurmaktadır.

Davacı Kadının Konumu:
Sosyal Güvenlik Değil, Ekonomik Tembelleştirme

"Ev hanımlığı", tarihsel olarak üretken bir faaliyet olarak görülmüş olsa da, modern hukuk sistemlerinde bu kavram zaman zaman ekonomik bağımsızlığı olmayan bireyler için süresiz hak iddiası zeminine dönüşmektedir. Bu tür uygulamalar, kadınları da tembelleştirmekte ve toplumsal eşitlik ilkesine zarar vermektedir. Türkiye'de mevcut nafaka sistemi, kadının çalışmaması durumunu süresiz bir gelir kaynağına dönüştürmekte ve boşanma sonrası Davalı erkeğe ömür boyu maddi yükümlülük yüklemektedir.

Davalı Erkeğin Konumu: Nafaka Sisteminde Erkek Mağduriyeti

Günümüzde süresiz nafaka uygulamaları, kadının çalışmama tercihine dayanmakta; erkek ise bu tercihin ekonomik yükünü taşımaktadır. Bu sistem, evlilik sonrası ekonomik özgürlüğün yeniden
inşasını engellemekte; nafaka ödeyen erkek için yaşam kalitesi, yeniden aile kurma imkânı ve toplumsal itibarı zedelenmektedir.
Davalı erkek, bu durumda çalışmaya devam ederken, kendi yaşam koşullarını sürdürebilmekten uzaklaşmakta; yeni bir aile, çocuk veya gelecek planı yapamaz hale gelmektedir.
Yükümlülük devam ederken, kazancının büyük bir kısmını eski eşine vermek zorunda kalması, bireysel hak ve özgürlüklerin ihlali anlamına gelmektedir.

Sonuç:

"Ev hanımlığı" kavramı, toplumsal cinsiyet normları, ekonomik yapı olarak ve ideolojik aygıtlarla şekillenen tarihsel bir kimliktir ve ayrıca tarihsel olarak anlaşılması gereken bir olgudur; ancak bu tarihsel bağlam, bugünkü hukuki sistemin bireyler arasında sınırsız ve adaletsiz yükler yaratmasına gerekçe olamaz.
Süresiz nafaka uygulaması, "ev hanımı" olmayı ekonomik bir avantaja çevirirken; karşı tarafta, yani Davalı erkek üzerinde sürekli bir cezalandırma mekanizması yaratmaktadır.
Bu nedenle, nafaka sistemine süre konması, kadınların istihdama katılımının teşvik edilmesi ve adil yük paylaşımının sağlanması gereklidir. Davalı erkekler, hukuken ve ahlaken mağdur edilmemelidir.
"Ev hanımı" kimliğinin modern hukuk sisteminde ömür boyu desteklenmesi gerektiği varsayımı, toplumsal adalete zarar vermektedir. Süresiz nafaka yerine süreli, denetlenebilir ve yeniden değerlendirmeye açık bir sistem gereklidir.
Mevcut nafaka sistemi, kadının ekonomik bağımsızlığını öncelememekte; aksine, çalışmayan ve gelir elde etmeyen kadını sürekli desteklenmesi gereken bir özne olarak kurgulamaktadır. Oysa modern toplumlarda, bireylerin ekonomik bağımsızlığı esas alınmalıdır. Kadının "ev hanımı" olması, ona süresiz geçim hakkı sağlamamalıdır.

Sait NAZİK
Süresiz Nafaka Mağduru
Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Başkan Yardımcısı
Marmara Üniversitesi SBF Reklamcılık ve Tanıtım YL

5- Vedat Kat — Süresiz Nafaka Uygulamasının İlmi Disiplinler Açısından Eleştirel Analizi

1- Süresiz Nafaka Uygulamasının Disiplinlerarası Eleştirel Analiz

Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesinde düzenlenen ve kamuoyunda "Süresiz Nafaka" olarak bilinen yoksulluk nafakası uygulaması, günümüzde sadece hukuki bir ihtilaf olmaktan çıkmış; erkeği ömür boyu ekonomik tahakküm altında tutan, kadını iktisadi olarak asalaklaştıran ve parçalanmış ailelerin çocuklarını kalıcı bir husumet sarmalına iten devasa bir toplumsal kriz halini almıştır.

1. Temel Hukuk, Ceza Usulü ve Evrensel İnsan Hakları Perspektifi

Sözleşme Özgürlüğü ve "Ömür Boyu Pranga" Çelişkisi

Evlilik, hukuki niteliği itibarıyla tarafların özgür iradeleriyle başlattıkları ve yine yasal sınırlar dahilinde sonlandırabilecekleri sivil bir sözleşmedir. Dünyanın hiçbir borçlar hukuku veya sözleşme hukuku siteminde, nihayete ermiş bir akdin yükümlülüklerinin taraflardan birine ömür boyu yüklenmesi kabul edilemez. Süresiz nafaka, erkeği fiilen bitmiş bir ilişkinin ömür boyu borçlusu haline getirerek Roma hukukundan bu yana gelen "pacta sunt servanda" (sözleşmeye sadakat) ve adalet ilkelerini tersyüz etmektedir (Ece, 2018).

Mülkiyet Hakkı, Çalışma Hürriyeti ve "Ekonomik Kölelik"

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) Ek 1. Protokol ile güvence altına alınan mülkiyet hakkı ve Anayasa'nın 48. maddesinde düzenlenen çalışma hürriyeti, süresiz nafaka ile ağır biçimde ihlal edilmektedir. Erkek, ömrünün sonuna kadar ürettiği katma değerin ve emeğinin bir kısmını, aralarında hiçbir hukuki ve insani bağ kalmayan bir şahsa devretmeye zorlanmaktadır. Bu durum evrensel hukukta "mülkiyet hakkının ölçüsüz ihlali" ve bir tür "hukuki kölelik" olarak tanımlanır (Yılmaz, 2023).

Bangalor Yargı Etiği ve "Silahların Eşitliği" İhlali

Bangalor Yargı Etiği İlkeleri'nin "tarafsızlık" ve "eşitlik" maddeleri, yargıcın taraflar arasında asimetrik bir sömürü mekanizması kurmasını yasaklar. Türk aile hukuku uygulamalarında, kadının kusuru erkeğinkinden daha ağır olmadığı müddetçe nafaka süresiz verilmektedir. Birkaç ay süren bir evlilik için bile erkeğe ömür boyu mali yükümlülük yüklenmesi, "eşitlik" ve "hakkaniyet" ilkelerini tamamen yok etmektedir (Bangalor Yargı Etiği, 2006; Demirci, 2020).

TCK 110 (Nafaka Ödememe Hapsi) ve Ceza Usulü Cinayeti

Nafaka borcunu ödeyemeyen erkekler, İcra İflas Kanunu'nun 344. maddesi uyarınca 3 aya kadar tazyik hapsine mahkûm edilmektedir. Anayasa'nın 38. maddesinde yer alan "Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getiremediği için özgürlüğünden alıkonulamaz" hükmü, nafaka hapisleri ile açıkça çiğnenmektedir. İşsiz kalan, iflas eden veya sakatlanan erkek dahi bu hapis tehdidiyle karşı karşıyadır. Bu durum ceza hukukunun en temel insan hakları sınırlarını yok etmektedir.

2. Kur'an Ayetleri ve İslam Hukuk Felsefesi Perspektifi

İslam hukukunda (fıkıhta) evlilik sonrası kadının mali hakları net ve sınırlı kurallara bağlanmıştır. Süresiz nafaka uygulaması, İslam hukuk felsefesinin (Makasidü'ş-Şerîa) adalet, hakkaniyet ve mülkiyet ilkeleriyle tamamen taban tabana zıttır.

İddet Süresi Sınırı ve Mut'a Hakkı

Kur'an-ı Kerim'de boşanmış kadının mali hakları iddet süresi (yaklaşık 3 ay) ile sınırlandırılmıştır.

"Boşanmış kadınlar kendi kendilerine üç adet süresi beklerler..." (Bakara, 228).

"O kadınları, gücünüz ölçüsünde oturduğunuz yerin bir bölümünde barındırın..." (Talak, 6).

İslam fıkhına göre, iddet süresi bittikten sonra taraflar birbirine tamamen yabancı (namahrem) olurlar ve erkeğin kadın üzerindeki nafaka yükümlülüğü kesin olarak sona erer.

Kur'an, erkeğin durumuna göre boşanma esnasında kadına bir defaya mahsus olmak üzere mut'a (teselli hediyesi/tazminat) verilmesini emreder:

"Boşanmış kadınların maruf (örfe uygun) bir şekilde mut'a (geçimlik) hakkı vardır; bu Allah'tan korkanlar üzerine bir borçtur" (Bakara, 241). Dolayısıyla, kadını eski kocasına ömür boyu mali olarak bağlamak Kur'an'ın çizdiği mizanı (dengeyi) bozmaktır (Aktaş, 2010).

Kul Hakkı ve "Haram Kazanç" Uyarısı

Bir erkeğin rızası olmaksızın, devlet zoruyla ve süresiz olarak malının elinden alınıp eski eşine verilmesi, Kur'an'ın mal emniyeti ilkesine aykırıdır:

"Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret olması hali müstesna, mallarınızı aranızda haksız yollarla (batılla) yemeyin..." (Nisa, 29).

İddet süresince alınan nafaka ve teselli tazminatı hak iken, iddet süresi bittikten sonra alınan her kuruş nafaka, İslam hukuku açısından "kul hakkı" ve "haram kazanç" hükmündedir. Süresiz nafaka, kadına helal olmayan bir kaynağı yasal kılıfla sunmaktadır.

3. Sosyoloji, Kültür Antropolojisi ve Aile Sosyolojisi Perspektifi Kadının "Asalaklaştırılması" ve İktisadi Atalet

Süresiz nafaka, kadını ekonomik olarak bağımsız bir özne haline getirmek yerine, eski kocanın gelirine endeksli sinsi bir asalaklaşma (parazitizm) sürecine itmektedir. Kadın, sigortalı bir işe girdiğinde veya resmi olarak evlendiğinde nafakası kesileceği için, kayıt dışı çalışmaya ve gayriresmi (dini nikahlı/birlikte yaşama) ilişkilere yönelmektedir.

Bu durum aile sosyolojisinde "ahlaki risk" (moral hazard) olarak adlandırılır ve kadının üretkenliğini, onurunu ve toplumsal konumunu aşağı çekmektedir (Şişman, 2012; Popenoe, 1996). Süresiz nafaka uygulaması erkeklerin kadınlara yönelik cinsiyet algısında olumsuz etkiler bırakmaktadır (kadınları fırsatçı, kurnaz, ikiyüzlü, hain, şeytan, vb. olarak görme).

Kültür Antropolojisi ve "Diyet" Algısı

Anadolu kültüründe evlilik bağı bittiğinde taraflar helalleşir ve yollarını ayırır. Süresiz nafaka, hukuku bir "kan davası" veya "ömür boyu ödenen bir diyet" haline getirerek toplumsal barışı dinamitlemektedir. Erkek kültüründe bu durum "gurur ve haysiyet kırıcı bir tahakküm" olarak algılanmakta, iki aile arasında bitmek bilmeyen bir düşmanlık üretmektedir (Barbarosoğlu, 2014).

İkinci Eşlerin ve Yeni Ailelerin Mağduriyeti (Gizli Kurbanlar)

Süresiz nafakanın en büyük sosyolojik kurbanlarından biri de erkeğin evlendiği ikinci eşi ve bu evlilikten doğan çocuklarıdır. Yeni kurulan yuvanın bütçesi, erkeğin geçmişte bıraktığı ve belki de sadece birkaç ay evli kaldığı eski eşine aktarılmaktadır. İkinci eşler, kendi çocuklarının rızkının eski eşe gitmesi nedeniyle derin bir adaletsizlik duygusu yaşamakta; bu durum yeni evliliklerin de çatırdamasına ve ikinci boşanma dalgalarına yol açmaktadır. Yasa, bir kadını koruma iddiasıyla başka bir kadını ve çocuklarını sefalete mahkûm etmektedir (Yılmaz, 2023)

3. Psikoloji, Aile Psikolojisi ve Pedagoji Perspektifi

Çocuklar Üzerindeki Pedagojik Yıkım: "Nafaka Savaşları"

Boşanma sonrası çocukların en çok ihtiyaç duyduğu şey sekinet (huzur) ve ebeveynler arası çatışmanın sonlanmasıdır. Süresiz nafaka, eşler arasındaki bağı koparmadığı için her ay ödeme gününde, her yıl nafaka artırım davalarında husumeti yeniden alevlendirir. Çocuklar, annenin babayı ekonomik olarak sömürdüğü veya babanın anneyi icraya verdiği bir "savaş psikolojisi" içinde büyürler. Bu durum, çocukta kronik anksiyete, sadakat çatışması ve ebeveynlerine karşı güvensizlik üretir (Gülgöz, 2012; Arıkan, 2016).

Erkek Psikolojisi: Kronik Çaresizlik ve "Kastrasyon" Duygusu

Erkek psikolojisinde, çalışıp kazandığı paranın zorla eski eşe verilmesi, sürekli bir "kronik çaresizlik" ve "hukuk eliyle hadım edilme" (psychological emasculation) duygusu yaratır. Kendi emeği üzerinde tasarruf hakkı olmadığını gören erkek, babalık vakarını ve yaşama sevincini kaybetmektedir (Sancar, 2009).

4. Kriminoloji, Suç ve Güvenlik Disiplinleri Perspektifi (Cinnet Mekanizması)

Süresiz nafaka uygulaması, kriminolojik açıdan "suçu ve şiddeti körükleyen yapısal bir provokasyon mekanizması" işlevi görmektedir. Erkek eğer kirada oturuyorsa ekonomik olarak köşeye sıkışır. Bu durum gerginliğe yol açmakta ve istenmeyen acı olayların yaşanmasına kadar gitmektedir.

"Kısıtlanmış Gerilim" (General Strain Theory) ve Cinnet

Suç sosyoloğu Robert Agnew'un Genel Gerilim Teorisi'ne göre, birey yasal ve sistemli bir şekilde geri dönülemez bir ekonomik ve psikolojik baskı altına alınırsa ve bu durumdan çıkış yolları (mahkemeler, itirazlar) kapatılırsa, sapan davranışlara ve şiddete yönelir. Süresiz nafaka yüzünden iki ev geçindirmek zorunda kalan, maaşına haciz konan, hapse giren ve delirmek üzere olan erkeklerin bir kısmı öfke kontrolünü kaybederek cinnet getirmekte, intihara yönelmekte veya eski eşini öldürmeye teşebbüs etmektedir. Feminist blokun "kadını koruyor" dediği yasa, kriminolojik bir tetikleyiciye dönüşmektedir (Agnew, 1992; Sancar, 2009).

Suç Ekonomisi ve Şantaj

Nafaka, kötü niyetli yapılar tarafından bir "şantaj" malzemesi olarak kullanılmaktadır. Çocuğu gösterme tehdidi ile nafaka artırımı talep etmek veya erkeğin yeni ailesini rahatsız etmek için adli mekanizmaları manipüle etmek, suç psikolojisinde "yasal kılıflı gasp" olarak nitelendirilir (Maraşlı, 2018).

6. Süresiz Nafaka Uygulamasının Çelişkileri ve Tutarsızlıkları

Tablo: Mantıksal ve Hukuki Tutarsızlıklar Kanunun İddiası /

Kanunun İddiası / Amacı	Uygulamadaki Acı Gerçeklik (Kriz)
Kadını yoksulluktan korumak ve sosyal destek sağlamak.	Kadını kayıt dışı çalışmaya iterek asalaklaştırmak ve sigortasızlığa mahkûm etmek.
Boşanma sonrası tarafların hayatını düzene sokmak.	Erkeğin ömür boyu yeni bir hayat ve aile kurmasını ekonomik olarak engellemek.
Şiddeti ve huzursuzluğu azaltmak.	Nafaka davalarıyla husumeti ömür boyu canlı tutarak cinnet ve cinayetleri tetiklemek.
Çocukların yüksek yararını korumak.	Çocukları bitmeyen bir ekonomik savaşın ortasında pedagojik enkaz haline getirmek.

2- 6284 sayılı Kanun ile TMK 175. Maddesi ile Birleştirilmesinin Tahribatları

6284 sayılı Kanun'un getirdiği delilsiz uzaklaştırma mekanizması ile Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesinde yer alan süresiz nafaka rejimi bir araya geldiğinde, erkekler için adli bir kıskaca ve ekonomik bir imha sistemine dönüşmektedir. Bu iki yasal düzeneğin birleşik etkisi, erkeği sadece evinden tecrit etmekle kalmayıp, onu finansal olarak çökerten ve nihayetinde psikolojik bir cinnet eşiğine sürükleyen yapısal bir baskı üretmektedir. Bu sarmalın toplumsal huzuru, aile huzurunu ve adalet dengelerini nasıl bozduğunu ilmi disiplinlerin verileriyle analiz edelim:

1. Kriminoloji ve Suç Psikolojisi Perspektifi: "Gerilim Teorisi" ve Cinnet Mekanizması

Kriminolojide Robert Agnew tarafından geliştirilen Genel Gerilim Teorisi (General Strain Theory), bireyin kaçamayacağı, yasal yollarla çözemeyeceği ve hayatını doğrudan tehdit eden bir baskı altına alınması durumunda cinnet, intihar veya şiddet gibi sapan davranışlara yönelme riskinin dramatik şekilde arttığını kanıtlar (Agnew, 1992).

Çifte Kira ve Finansal Tecrit:

6284 uyarınca evinden uzaklaştırılan erkek, kirada oturduğu evin kirasını ve faturalarını ödemeye devam etmek zorundadır. Kendisi sokakta kalmamak için yeni bir kiralık ev tuttuğunda, önüne çifte kira ve çifte fatura yükü çıkmaktadır. Buna mahkemenin bağladığı tedbir ve iştirak nafakaları da eklendiğinde, erkeğin net geliri temel yaşam ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hale gelmektedir.

Çaresizlik sarmalı:

Bu ekonomik ablukanın ne zaman biteceğinin belli olmaması (süresiz nafaka belirsizliği), erkekte "kronik çaresizlik" ve "geleceksizlik" hissi uyandırır. Sistem, erkeğin elinden çıkış umudunu aldığında, bu yoğun öfke ve gerilim toplumsal barışı sarsan istenmeyen trajedilere (cinnet, yaralama, intihar) zemin hazırlar (Sancar, 2009).

2. Aile Sosyolojisi ve Antropoloji Perspektifi: Yeni Yuva Kurma Hakkının Gasbı

Süresiz nafaka ve 6284 kıskacı, sadece yıkılan yuvadaki erkeği değil, toplumun gelecekte kuracağı potansiyel aile yapılarını da baltalamaktadır.

Evlenememe ve Demografik Risk:

Gelirinin büyük kısmı geçmişte bıraktığı, belki de çok kısa süre evli kaldığı eski eşine aktarılan bir erkeğin yeniden evlenmesi, yuva kurması maddi olarak imkansızlaşmaktadır. Bu durum aile sosyolojisinde "evlilik oranlarının düşmesi" ve "bireysel yalnızlaşma" krizini tetikler (Popenoe, 1996).

Kültürel Yabancılaşma:

Anadolu'nun köklü aile kültüründe evlilik ne kadar kutsalsa, ayrılık da o derece bir vefa ve "helalleşme" sınırına tabidir. Hukuk eliyle bir erkeğin ömür boyu haraca bağlanması, toplumun adalet duygusunu (mizanı) zedelemekte, erkekleri evlilik kurumundan tamamen soğutmaktadır (Barbarosoğlu, 2014).

3. Kur'anî ve Hukuki Hakkaniyet Perspektifi: "Zulüm ile Adalet Sağlanamaz"

İslam hukuk felsefesinde (Makasidü'ş-Şerîa) bir zararı ortadan kaldırırken daha büyük bir zarara (mefsedete) yol açmamak temel kaidedir (Zarar kendi misliyle izale olunmaz).

Kul Hakkı ve Mülkiyet İhlali:

Kur'an-ı Kerim, rıza dışı ve haksız yollarla mal edinmeyi kesin bir dille yasaklar (Nisa, 29). Boşanma sonrası nafaka yükümlülüğünü iddet süresiyle (Talak, 6) ve teselli tazminatı ile sınırlayan ilahi nizam, erkeğin de mülkiyet ve yaşam hakkını korumayı amaçlar. Bir kadını yoksulluktan koruma iddiasıyla, bir erkeği sokakta bırakıp iki ev geçindirmeye zorlamak adalet değil, sistem eliyle üretilen bir zulümdür.

Vakarın Zedelenmesi:

Bir babanın, yalan beyan veya abartılı "psikolojik/ekonomik şiddet" tanımları üzerinden evinden atılması ve ardından finansal olarak iğdiş edilmesi, onun toplumsal ve ailevi vakarını yerle bir eder. Otoritesi ve vakar yıkılan baba, çocuklarının dünyasından da tasfiye edilerek Ebeveyn Yabancılaştırma (EY) süreçlerine açık hale getirilir (Bayraklı, 2015).

Tablo: Mantıksal Çelişkiler ve İktisadi Yıkım

Uygulanan Yasal Mekanizma	Erkeğe Yüklenen Mali ve Ruhsal Yük	Toplumsal ve Pedagojik Sonucu
6284 Uzaklaştırma Kararı	Eski evin kirası + faturaları + Sokağa atılma travması.	Aile mahremiyetinin yıkılması, çocuklarda baba figürünün zedelenmesi.
Zorunlu Yeni Yaşam Alanı	Yeni kiralık evin kirası + faturaları + Depozito/Eşya maliyeti.	Erkeğin finansal olarak sosyal ölüme terk edilmesi.
TMK 175 (Süresiz Nafaka)	Eski eşe ve çocuklara ömür boyu ödenen süresiz tazminat.	Kadının asalaklaşması, erkeğin yeniden yuva kurma hakkının gasbı.

6284 sayılı yasanın delilsiz uzaklaştırma maddeleri ile süresiz nafaka uygulaması birleştiğinde, sorun çözen bir hukuk mekanizması değil, *"suç ve cinnet üreten kurumsal bir gerilim hattı" ortaya* çıkmaktadır. Bir erkeği çifte kira, çifte fatura ve süresiz nafaka sarmalında çaresiz bırakmak, evrensel insan haklarının "ölçülülük" ilkesine, Bangalor'un "hakkaniyet" etiğine ve Kur'an'ın "mutlak adalet" emrine aykırıdır. Toplumsal barışın ve huzurun yeniden tesisi için, acil koruma tedbirlerinin barınma hakkını yok etmeyecek şekilde (örneğin erkeğe de barınma yeri sağlanarak

veya tahkikat hızlandırılarak) revize edilmesi ve nafakanın mutlak surette sınırlandırılması hayati bir zorunluluktur.

3- Süresiz Nafaka Uygulaması, Aslında Kadın Düşmanı Sinsi Bir Sistemdir

Süresiz nafaka uygulaması, ilk bakışta kadını koruyan ekonomik bir kalkan gibi sunulsa da, derinlemesine bir analiz yapıldığında bizzat

"nafaka alan kadının insan onurunu, ahlaki duruşunu, üretkenliğini ve toplumsal saygınlığını iğdiş eden sinsi bir mekanizmaya"

dönüştüğü görülmektedir. Bu uygulama, kadını iktisadi bir özne olarak güçlendirmek yerine, onu ömür boyu eski eşinin mali varlığına bağımlı kılan ve toplumsal algıda "asalak" statüsüne indirgeyen yapısal bir tuzaktır. Bu vahameti psikoloji, sosyoloji, kriminoloji ve Kur'anî ilkeler ışığında analiz edelim:

1. Psikolojik Boyut: "Öğrenilmiş Çaresizlik" ve Kişisel Atalet

Psikolojide Martin Seligman tarafından kavramsallaştırılan *Öğrenilmiş Çaresizlik (Learned Helplessness)* kuramı, bireyin çaba göstermeksizin sürekli dışarıdan desteklenmesi durumunda kendi potansiyelini, üretkenliğini ve sorun çözme yeteneğini tamamen kaybetmesini açıklar (Seligman, 1972).

Kişisel Gelişimin Durması:

Her ay hesabına düzenli bir paranın yatacağını bilen kadın, bir meslek edinme, kendini geliştirme veya istihdama katılma motivasyonunu feda etmektedir. Süresiz nafaka, kadını derin bir *atalete (eylemsizliğe)* mahkûm ederek onu pasifize eder.

Boşluğun Getirdiği Ruhsal Çöküş:

Üretime katılmayan, sosyal bir katma değer üretmeyen ve gününü evde boş geçirmenin getirdiği yalnızlıkla baş başa kalan birey, ruhsal olarak yozlaşmaya açık hale gelir. Bu durum depresyonu, kronik anksiyeteyi ve sapan davranış eğilimlerini tetikler (Gülgöz, 2012).

2. Sosyolojik ve Ekonomik Boyut: Ahlaki Risk ve Kayıt Dışı Yaşam

Süresiz nafakanın sosyo-ekonomik sistemde ürettiği en büyük tahribat, sosyolojide Ahlaki Risk (Moral Hazard) olarak adlandırılan durumdur. Yasa, kadına "Eğer dürüst davranır, çalışır ve evlenirsen bu parayı kaybedersin; ama kaçak yaşarsan ödüllendirilirsin" mesajını vermektedir.

Resmi Nikahtan Kaçış:

Nafakanın kesilmesini önlemek amacıyla, hayatını birleştirdiği yeni partneriyle resmi nikah yapmayıp gayriresmi (dini nikahlı veya birlikte yaşama) birliktelikleri tercih eden kadınların sayısı hızla artmaktadır. Bu durum, aile sosyolojisinde evlilik kurumunun saygınlığını zedelemekte ve kadını yeni ilişkisinde de yasal güvencelerden mahrum bırakmaktadır (Popenoe, 1996; Yılmaz, 2023).

Kayıt Dışı İstihdam:

Kadın, çalışabilecek potansiyele ve sağlığa sahip olsa dahi, nafakayı kaybetmemek adına sigortasız ve kaçak işlerde çalışmayı seçmektedir. Bu durum hem devletin vergi ve prim kaybına yol açmakta hem de kadını iş hukuku güvencelerinden (emeklilik, tazminat hakları) koparak uzun vadede kendi geleceğine ihanet etmesine neden olmaktadır (Şişman, 2012).

3. Ahlaki ve Toplumsal Boyut: Kadın Onurunun "Asalaklaştırılması"

Toplumsal cinsiyet çalışmaları ve sosyoloji, bireyin saygınlığının kendi emeğiyle ayakta durabilme gücünden geldiğini vurgular.

Toplumsal İtibar Kaybı: Bir kadının, bitmiş bir evliliğin ardından onlarca yıl boyunca, hiçbir ortak yaşamı kalmadığı bir erkeğin alın terinden beslenmesi, toplum vicdanında onun "asalak" olarak algılanmasına yol açar. Bu durum, kadının hak ettiği saygınlığı, itimadı ve *vakarını* ellerinden almaktadır (Barbarosoğlu, 2014).

Güven Erozyonu:

Nafaka kesilmesin diye yalan beyanlara, kumpaslara, sahte adres bildirimlerine ve gizli yaşamlara sapan kadın figürleri, toplumdaki genel "kadın dürüstlüğü ve güvenilirliği" algısına kalıcı zararlar vermektedir.

4. Kur'anî Perspektif: Emeğin Kutsiyeti ve "Batıl Yolla Beslenme" Uyarısı

İslam hukuk felsefesi ve Kur'anî ilkeler, kadını üretken, onurlu ve kendi emeğiyle var olan bir şahsiyet olarak inşa eder.

Helal Kazanç ve Kul Hakkı:

Kur’an-ı Kerim, insanın ancak kendi çabasının karşılığını hak ettiğini açıkça vazi kılar: *"İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır"* (Necm, 39). Boşanmanın ardından iddet süresi bittiği halde eski kocanın malını rızası olmaksızın, yasal boşlukları manipüle ederek almaya devam etmek, Kur'an'ın kesinlikle yasakladığı *"malları batıl yollarla yemek"* (Nisa, 29) hükmündedir.

Fıtri Onurun Muhafazası:

İslam, kadını ne bir erkeğin sömürge nesnesi ne de devlet zoruyla erkeği sömüren bir asalak olarak görür. Kadın, *Nebi* (a.s)'nin uygulamasında da görüldüğü üzere ticarete, üretime ve toplumsal hayata kendi iffet ve vakarını koruyarak katılan saygın bir öznedir (Bayraklı, 2015).

Tablo: Süresiz Nafakanın Nafakayı Alan Kadın Üzerindeki Yıkımı ve Sonuçları

Yasal Düzenlemenin Vaadi	**Kadının Ruhunda ve Hayatında Yarattığı Enkaz**	**Toplumsal/Ahlaki Sonuç**
Ahlaki güven kaybı, evlilik kurumunun yozlaşması.	Mesleksizlik, tembellik ve kişisel gelişimin durması (Atalet).	Kadının kendi potansiyeline yabancılaşması.
Ahlaki güven kaybı, evlilik kurumunun yozlaşması.	Sigortasız, kaçak çalışmaya ve hak gaspına razı olmak.	Kayıt dışı ekonomi, sosyal güvencesizlik.
Ahlaki güven kaybı, evlilik kurumunun yozlaşması.	Nafaka kesilmesin diye resmi nikahsız, gizli ilişkilere yönelmek.	Ahlaki güven kaybı, evlilik kurumunun yozlaşması.

Süresiz nafaka uygulaması, iddia edildiği gibi "kadın dostu" bir yasa değil; aksine kadını üretime katılmaktan alıkoyan, onu yasal kılıflarla dürüstlükten, sigortalı yaşamdan ve resmi evlilikten uzaklaştıran kadın düşmanı sinsi bir sistemdir.

Kadını ömür boyu eski eşinin finansal uydusu haline getirmek, kadının insanlık onuruna ve fıtratına yapılmış bir hakarettir. Kadını yüceltmenin yolu onu ömür boyu eski kocasının haracına bağlamak değil; Singapur ve Almanya modellerinde olduğu gibi, boşanma sonrası ona makul bir süre destek verip, ayakları üzerinde durabileceği mesleki ve istihdam alanları açmaktır. Gerçek adalet ve mizan, kadının asalaklaşmasını değil, vakarla yaşamasını ve üretime katılmasını gerektirir.

4- Küresel Ölçekte Nafaka Hukuku Sistemleri

Küresel ölçekte nafaka hukuku incelendiğinde, modern dünyada boşanma sonrası mali yükümlülüklerin radikal bir dönüşüm geçirdiği görülmektedir. Gelişmiş ve gelişmekte olan pek çok hukuk sistemi, taraflardan birini ömür boyu ekonomik prangaya mahkûm eden "süresiz nafaka" anlayışını tamamen terk etmiş veya bunu çok istisnai, sınırlı koşullara bağlamıştır. Küresel eğilim, boşanma sonrasında tarafları hızlıca iktisadi bağımsızlığa kavuşturmayı amaçlayan, evlilik süresini ve tarafların kendi kendilerine yetebilme potansiyellerini merkeze alan *"Süreli/Rehabilitasyon Odaklı Nafaka"* modelidir.

Tablo: Küresel Ölçekte Nafaka Hukuku Sistemlerinin Karşılaştırılması

Ülke	Süresiz Nafaka Var mı?	Temel Süre Kriteri	Nafakanın Kesilme / Sonlanma Şartları	Özel Olarak Nafaka Ödenmeyen Durumlar
Türkiye	Evet (Pratikte neredeyse istisnasız)	Evlilik süresine bakılmaksızın (1 gün bile olsa) "süresiz" hükmedilir (TMK Md. 175).	Yeniden evlenme, taraflardan birinin ölümü, haysiyetsiz hayat sürme (Yılmaz, 2023).	Kusuru nafaka talep eden tarafın kusurundan daha ağır olan eşe nafaka verilmez.
ABD	Hayır (Eyaletlerin %90'ında kaldırıldı veya çok ağır şartlara bağlandı).	"Rehabilitative" (Süreli) nafaka esastır. Genelde evlilik süresinin yarısı kadar verilir (Warshak, 2015).	Sürenin dolması, nafaka alanın evlenmesi veya biriyle karı-koca gibi yaşaması (cohabitation).	Kısa süreli evlilikler, nafaka talep edenin çalışabilir durumda olması (Braver & O'Connell, 1998).
Kanada	Hayır (Nadir istisnalar dışında sürelidir).	"Spousal Support Advisory Guidelines" (SSAG) formülüne göre evlilik süresinin %50 ila %100'ü arası sürer (Kruk, 2013).	Belirlenen sürenin bitmesi, tarafların ekonomik olarak bağımsız hale gelmesi.	Evliliğin 5 yıldan kısa sürmesi ve tarafların genç/sağlıklı olması (Bala & Fidler, 2016).
İngiltere	Hayır (2014 reformuyla "Ömür boyu nafaka" dönemi fiilen bitti).	"Termit Orders" (Süreli Kararlar) esastır. Amac tarafların temiz bir bağ koparmasıdır (Clean Break).	Belirlenen sürenin dolması, nafaka alanın yeniden evlenmesi veya birlikte yaşaması.	Kısa süreli ve çocuksuz evlilikler, kadının kariyer veya gelir potansiyelinin olması.
AB Ülkeleri (Örn: Almanya)	Hayır (BGB Md. 1578 uyarınca 2008'de kökten sınırlandırıldı).	Sadece çocuk bakım dönemiyle sınırlı (genelde çocuk 3 yaşına gelene kadar) veya geçici rehabilitasyon amaçlıdır.	Çocuğun büyümesi, nafaka alanın iş bulması, makul uyum süresinin dolması (Yıldırım, 2022).	Evliliğin kısa sürmesi (genelde 2 yıldan az), nafaka alanın evlilik içinde ağır kusurlu olması.
Rusya	Hayır (Yalnızca çok ağır engellilik ve yaşlılık	Boşanmadan sonraki ilk 1-3 yıl ile sınırlıdır (Rusya Aile Kodu, Md. 89-92).	Sürenin bitmesi, nafaka alanın evlenmesi, engellilik	Kısa süreli evlilikler, nafaka talep edenin alkol/madde bağımlılığı

Ülke	Süresiz Nafaka Var mı?	Temel Süre Kriteri	Nafakanın Kesilme / Sonlanma Şartları	Özel Olarak Nafaka Ödenmeyen Durumlar
	durumunda istisnadır).		durumunun ortadan kalkması.	veya suç nedeniyle yoksullaşması.
Japonya	Hayır (Eş nafakası kavramı çok sınırlıdır; çocuk nafakası esastır).	Boşanma davası süresince (Konki) ödenir, boşanma kesinleşince eş nafakası biter (Hainline, 2021).	Boşanmanın kesinleşmesiyle eşe yönelik nafaka tamamen son bulur.	Kadının çalışabilecek yaşta ve sağlıkta olması, mal paylaşımından (Zaisan Bunko) yeterli pay alması.
Güney Kore	Hayır (Boşanma sonrası eş nafakası uygulaması yoktur).	Sadece boşanma sürecindeki geçici geçimi kapsar. Maddi telafi mal paylaşımıyla çözülür.	Mahkemenin nihai kararı ve boşanmanın tescili ile nafaka biter.	Eşler boşanma tescil edildikten sonra birbirlerinden nafaka talep edemezler.
Singapur	Hayır (Terapötik adalet gereği kadının asalaklaşması engellenir).	Mahkeme, kadının iş hayatına geri dönebilmesi için geçici bir süre belirler (Bernet, 2010).	Kadının yeniden evlenmesi, iş bulması veya belirlenen makul sürenin tamamlanması.	Kısa süreli evlilikler, kadının yüksek eğitimli ve gelir sahibi olması.
Çin	Hayır (Süresiz nafaka kavramı Çin Medeni Kanununda yer almaz).	Yalnızca "Geçici Ekonomik Yardım" (Economic Help) adı altında makul bir süre ödenir (Çin Medeni Kanunu, 2021).	Yardım alan tarafın durumunun düzelmesi veya yeniden evlenmesi.	Tarafların ikisinin de çalışabilir durumda olması, evlilik süresinin kısalığı.
Endonezya	Hayır (İslam hukuku / Fıkıh esas alınır).	Sadece İddet süresi (3 ay) boyunca nafaka ödenir (Mut'ah ve Nafkah Iddah) (Ramadan, 2009).	İddet süresinin (3 temizlik dönemi veya doğum) tamamlanmasıyla hukuken biter.	Kadının evlilik içinde itaatsiz (Nusuz) olduğunun mahkemece tescil edilmesi durumunda iddet nafakası ödenmez.
Malezya	Hayır (Müslümanlar için Şeriat Mahkemeleri, gayrimüslimler için Medeni Kanun geçerlidir).	Müslümanlar için iddet süresiyle sınırlıdır; gayrimüslimler için de süreli rehabilitasyon nafakası uygulanır.	İddet süresinin bitmesi veya medeni hukukta belirlenen sürenin tamamlanması.	Müslüman kadın için "Nusuz" (itaatsizlik/sadakatsizlik) durumunda nafaka hakkı düşer.
Meksika	Hayır (Kural olarak evlilik süresini geçemez).	"Zaman sınırlı nafaka" esastır. En fazla evliliğin sürdüğü yıl sayısı kadar nafaka ödenir.	Evlilik süresi kadar olan vadenin dolması, nafaka alanın yeni bir ilişkiye/evliliğe başlaması.	Nafaka talep edenin iş sahibi olması veya evliliğin çok kısa sürmüş olması.
Brezilya	Hayır (Yüksek Mahkeme kararlarıyla	Genelde 1 ila 3 yıl arasında değişen "Geçici Gıda Yardımı" (Alimentos	Nafaka alanın işgücüne katılması için tanınan makul sürenin dolması.	Kadının genç, eğitimli ve istihdama katılabilecek durumda olması

Ülke	Süresiz Nafaka Var mı?	Temel Süre Kriteri	Nafakanın Kesilme / Sonlanma Şartları	Özel Olarak Nafaka Ödenmeyen Durumlar
	süresiz nafaka istisnai hale getirildi).	Transitorios) esastır (Kruk, 2013).		durumunda nafaka talebi peşinen reddedilir.

Küresel Uygulamaların Derinlemesine ve Bütüncül Analizi

1. **Anglo-Sakson Hukuku (ABD, Kanada, İngiltere) ve "Temiz Bağ" (Clean Break) İlkesi**

Bu ülkelerde nafaka hukukunun temel felsefesi, eşlerin boşanma sonrasında birbirlerinin sırtından geçinmesini engellemek ve onları en kısa sürede iktisadi bağımsızlığa kavuşturmaktır. İngiltere ve Kanada hukukunda yer alan "Clean Break" (Temiz Bağ) ilkesi, boşanma ile birlikte taraflar arasındaki tüm mali bağların bıçak gibi kesilmesini emreder. Nafaka, ancak kadının evlilik nedeniyle kariyerine ara vermiş olması (çocuk büyütme vb.) durumunda, eski konumuna dönebilmesi için bir "köprü" (Rehabilitative Support) olarak verilir (Fidler & Bala, 2010; Emery, 2012).

Özel Durum:
ABD eyaletlerinin birçoğunda (Örn: Texas, Florida) ve Kanada'da, eğer nafaka alan kişi resmi olarak evlenmese bile bir başkasıyla karı-koca gibi yaşamaya başlarsa (cohabitation), erkek mahkemeye başvurarak nafakayı derhal sonlandırabilir. Bu durum, Türkiye'de süresiz nafaka kesilmesin diye dini nikahla yaşayıp erkeği sömürmeye devam eden kadınların suistimalini engelleyen harika bir hukuki bariyerdir (Braver & O'Connell, 1998; Yılmaz, 2023).

2. **Kıta Avrupası ve Asya Hukuku (Almanya, Japonya, Güney Kore, Singapur)**

Almanya, 2008 yılında Medeni Kanun’unda (BGB) yaptığı devrim niteliğindeki reformla boşanma sonrası "bireysel sorumluluk" (Eigenverantwortung) ilkesini getirmiştir. Almanya'da boşanan kadın, kendi geçimini sağlamakla yükümlüdür; eski kocasından süresiz nafaka talep edemez (Yıldırım, 2022).
Uzak Doğu hukuk sistemlerinde (Japonya, Güney Kore) ise "boşanmış kadının eski koca tarafından ömür boyu finanse edilmesi" fikri sosyolojik olarak tamamen reddedilir. Bu ülkelerde evlilik içi emek, boşanma esnasında yapılan keskin bir mal paylaşımıyla (Zaisan Bunko) tasfiye edilir ve boşanma tescil edildiği an eşlerin birbirine karşı mali sorumluluğu biter (Hainline, 2021). Singapur’daki Terapötik Adalet Modeli ise kadının asalaklaşmasını toplum sağlığına bir tehdit olarak görerek, nafaka süresini kadını iş hayatına teşvik edecek şekilde çok kısa tutar (Bernet, 2010).

3. Müslüman Coğrafyası (Endonezya, Malezya) ve Kur'anî Esaslar

Nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan Endonezya ve Malezya'da aile hukuku, Kur'an-ı Kerim'in adalet ve mizan ilkeleri doğrultusunda fıkha dayalı olarak işletilmektedir. Kur'an, nafaka yükümlülüğünü iddet süresiyle (Talak, 6) sınırlandırmıştır.
Bu ülkelerdeki İslami Hukuk Mahkemeleri, boşanma sonrasında erkeğe ömür boyu nafaka yüklemez. Erkek, kadına iddet süresince (yaklaşık 3 ay) bakar ve bir defaya mahsus olmak üzere kadının mağduriyetini önleyecek bir teselli tazminatı öder (Bakara, 241). İddet bittiği an taraflar birbirine yabancılaşır ve mali bağ biter. Ayrıca kadının evlilik birliği içinde sadakatsizlik veya meşru sebepsiz evi terk gibi itaatsizlikleri tescillenirse, iddet nafakası hakkı da tamamen düşer (Aktaş, 2010; Ramadan, 2009).

4- Türkiye'nin Sosyolojik ve Hukuki Tezatlığı

Küresel manzara karşısında Türkiye, dünyada süresiz nafakayı hiçbir rasyonel süre ve evlilik yılı sınırı koymadan uygulayan neredeyse tek ülke olarak kalmıştır. Türkiye'deki mevcut nafaka rejimi, yukarıda incelenen tüm uluslararası hukuk normları ve inanç dünyamızın Kur'anî ilkeleriyle derin bir tezat oluşturmaktadır.

Toplum Gerçeğine Aykırılık:
1 gün veya 1 ay süren, çocuksuz bir evliliğin ardından bir erkeğin 30-40 yıl boyunca nafaka ödemeye zorlanması, suç sosyolojisinde ve psikolojisinde bir "cinnet ve gerilim mekanizması" olarak çalışmaktadır (Agnew, 1992; Sancar, 2009). Erkekler ekonomik olarak imha edilmekte, babalık vakarını kaybetmekte ve ömür boyu süren bu pranga yüzünden yeni bir aile (ikinci evlilik) kuramamaktadır.

İstismar ve Cezasızlık: Yasa, nafakayı kötüye kullanan, nafaka kesilmesin diye kayıt dışı çalışan ve başkasıyla evlenmeden yaşayan kadınlara yönelik hiçbir cezai yaptırım barındırmamaktadır. Bu durum, evrensel hukukun "hakkın kötüye kullanılması yasağı" ilkesini ayaklar altına almaktadır (Ece, 2018; Yılmaz, 2023).

Cevap Bekleyen Sorular
1.Soru:

Sadece 1 ay veya 1 yıl sürmüş, çocuksuz bir evliliğin ardından erkeğe ömür boyu (30 yıl) nafaka ödetmeyi, evrensel hukukun 'hakkaniyet', 'ölçülülük' ve 'çalışma hürriyeti' ilkeleriyle nasıl bağdaştırıyorsunuz?

2.Soru:

Süresiz nafaka kesilmesin diye resmi evlilik yapmayıp dini nikahla başkasıyla yaşayan ve eski kocasından para almaya devam eden kadınların bu ahlaki suistimaline neden hiçbir cezai yaptırım önermiyorsunuz? Sizin adaletiniz yalanı ve kumpası koruyor mu?

3.Soru:

Nafaka ödeyemediği için işsiz veya borçlu babaları hapse atarak (TCK/İİK), o babanın çocuklarıyla olan insani ve pedagojik bağını koparmak 'çocuk haklarına' yapılan bir suikast değil midir?

4.Soru:

Nafaka yükümlülüğü yüzünden yeni kurduğu yuvasında çocuklarına bez ve mama alamayan, ikinci eşine hayatı dar olan erkeğin ve o masum ikinci kadının hakkını hangi 'toplumsal cinsiyet adaleti' ile açıklayabilirsiniz?

5.Soru:
Kur'an-ı Kerim boşanma sonrası nafaka yükümlülüğünü 'iddet süresi' ile açıkça sınırlamışken, kendisini Müslüman veya muhafazakâr olarak tanımlayan sivil toplum örgütleri (KADEM vb.) bu 'ömür boyu prangayı' hangi dini nassla meşrulaştırmaktadır ya da neden sessiz kalmakta, kaldırılması için çaba göstermemektedir?

5- Sonuç ve Değerlendirme

Süresiz nafaka uygulaması, "mağduru koruma" iddiasının arkasına saklanarak erkek cinsiyetini ömür boyu süren bir finansal tahakküm altına alan, modern hukukun en ağır ekonomik sömürü çarklarından biridir. Evrensel borçlar ve sözleşme hukuku ilkelerine göre nihayete ermiş bir akdin mali yükümlülüklerinin taraflardan birine ucu açık şekilde yüklenmesi kabul edilemezken, bu yasa erkeği fiilen bitmiş bir ilişkinin ömür boyu borçlusu haline getirmektedir. Erkek, evlilik süresi ne kadar kısa olursa olsun (birkaç gün dahi sürse), kendi emeği, alın teri ve iradesiyle ürettiği katma değerin bir kısmını aralarında hiçbir hukuki, insani ve fıtri bağ kalmayan bir şahsa devlet zoruyla devretmeye mahkûm edilmektedir.

Bu durum, anayasal birer hak olan mülkiyet emniyetini ve çalışma hürriyetini açıkça ihlal ederek erkeği finansal olarak sosyal ölüme terk etmekte ve kriminolojik açıdan bireyi çaresizliğe, kronik gerilime ve neticede cinnet eşiğine sürükleyen yapısal bir baskı unsuru olarak işlemektedir. Aynı zamanda bu uygulama, hukuk devletinin en temel direği olan "kanun önünde eşitlik" ve evrensel insan hakları ilkelerini ayaklar altına alan sistemli bir cinsiyet ayrımcılığı örneğidir.

Yasa metninde kâğıt üzerinde "kusurlu eş" ifadesi yer alsa da, pratik adli mekanizmada ve Bangalor Yargı Etiği'ni zedeleyen ideolojik yargı kararlarında, erkek peşinen mutlak finansal kaynak, kadın ise mutlak koruma nesnesi olarak kodlanmaktadır. Kadının genç, eğitimli, sağlıklı ve istihdama katılabilir durumda olması dahi erkeğin bu prangadan kurtulmasına yetmemekte; sistem erkeği biyolojik cinsiyetinden ötürü "ömür boyu tazminat ödemekle yükümlü fail" statüsünde tutmaktadır.

Bir erkeği sırf cinsiyetinden dolayı çifte kira, çifte fatura ve süresiz nafaka sarmalında ezerek yeni bir yuva kurma ve ebeveynlik vakarını yaşama hakkından mahrum bırakmak, adaleti bir cinsiyetin diğerini sömürmesi için araçsallaştıran ağır bir hak ihlalidir.

Süresiz nafaka, aile kurumunun kalbine saplanmış ideolojik bir hançerdir. Bu yasa sorun çözmemekte; aksine erkeği finansal imhaya uğratarak cinnete, kadını onursuz bir asalaklığa iterek ahlaki çöküşe, çocukları ise bitmeyen bir nefret sarmalına mahkûm etmektedir. Nebi(a.s)' nin getirdiği adalet nizamı, kul hakkını ve mülkiyet emniyetini kutsal sayarken; süresiz nafaka sistemi hukuk eliyle bir cinsiyetin diğerini sömürmesini ödüllendirmektedir.

Süresiz nafaka uygulaması, erkek cinsiyetine yönelik ağır bir ekonomik sömürüdür. Bu sömürünün feministlerce savunulması asla adalet ve hakkaniyetle izah edilemez.

6- Çözüm Önerileri

Toplumsal huzurun, adaletin ve mizanın yeniden tesisi için, bu ithal ve çatışmacı nafaka rejiminin derhal terk edilmesi; yerine evlilik süresi, çocuk durumu ve kusur oranına göre sınırlandırılmış, adil ve süreli bir nafaka sisteminin getirilmesi hayati bir zorunluluktur.

Nafaka, kısa süreli olmalı, çocuksuz kısa evliliklerde nafaka 3 ayı geçmemeli. 18- 49 yaş arasında olup boşanan ve sağlıklı olan kadınlar için eğer mesleği yoksa devlet tarafından sertifikalı meslek edindirme kursları verilmelidir.

50 yaş ve üzeri olup ayrılan kadınlar için devlet tarafından "Aile Fonu" adı altında sosyal destek sunulmalıdır. Yalan beyanla nafakayı istismar eden, nafaka kesilmesin diye resmi nikahtan kaçınan dini nikâh yapan ve sigortasız kaçak işyerlerinde çalışan ve nafakayı bir şantaj malzemesi haline getiren bazı kötü niyetli kadınlara ağır cezai yaptırımlar getirilmelidir. Ayrılan kadının yaşlı olması, hasta olması, engelli olması durumunda 3 ay nafaka ve özel duruma göre "teselli tazminatı" ödenmeli ve kadının mağdur olmaması için devlet tarafından "Aile Fonu" adı altında sosyal destek sunulmalıdır. Asgari ücret ile geçinen ve düşük emekli maaşı ile geçinen erkeklere nafaka zorunluluğu kaldırılmalıdır. Böyle durumda kadının nafakası "Aile Fonu"ndan karşılanmalıdır.

Nafakasını ödemekte zorlanan erkeklere ve işsiz erkeklere nafaka zorunluluğu kaldırılmalıdır. Nafakasını ödeyemeyenlere hapis cezası uygulaması kaldırılmalıdır. Böyle durumlarda Nafaka borcunun birikmesi gibi saçma uygulamalara da son verilmelidir. Adalet, bir cinsiyeti korurken diğerini ömür boyu köleleştirmek değil, her iki tarafın da vakarını koruyarak kul hakkını gözetmektir.

Vedat Kat
Psikolojik Danışman & Uzman Sosyolog

İKİNCİ BÖLÜM

6284 Sayılı Kanun

1- 6284 Sayılı Kanun, Yeni Aile Yasası Ve Uygulama Sorunları

6284 sayılı Kanun'un yerine geçebilecek, Türkiye'nin sosyal dokusuna, inanç değerlerine ve evrensel hukuk ilkelerine uyumlu, toplumsal barışı ve aile bütünlüğünü gözeten yeni bir "Aile Yasası" için bütüncül ve çözüm odaklı öneri paketi sunulmuştur. 6284 Sayılı kanun iptal edilmeli. Yerine cinsiyetçilik içermeyen, hakkaniyetli ülkemizin sosyal dokusuna uygun bir "AİLE YASASI" yapılmalıdır.

1. Yasanın Amaç ve Felsefesi Hakkaniyetli ve İşlevsel Olmalı

Yeni yasa, sadece "şiddeti önlemek" değil, aynı zamanda:

• Aile içi sorunları önleyici, onarıcı ve yapıcı bir sistemle çözmeyi,
• Tarafları düşmanlaştırmadan adil, dengeli ve eşit koruyucu çözümler üretmeyi,
• Kadın, erkek ve çocuk her bireyin haklarını eşit korumayı,
• Aile kurumunu zayıflatmak değil, sağlıklı hale getirerek güçlendirmeyi hedeflemelidir.

. 2. Mevcut 6284 Sayılı Kanuna Alternatif Getirilecek Temel Düzenlemeler

A. Önleyici – Onarıcı – Cezalandırıcı Üç Aşamalı Model

- **1. Aşama (Önleyici):**
  Aile içi anlaşmazlıklarda önce zorunlu aile danışmanlığı / arabuluculuk süreci işletilir. İlk başvuruda doğrudan uzaklaştırma yerine, uzman danışman rehberliği önerilir.

- **2. Aşama (Onarıcı):**
  Şiddet veya ağır geçimsizlik varsa, mahkeme aile terapisi / psikososyal destek süreci başlatır.

- **3. Aşama (Cezalandırıcı):**
  Eğer şiddet somut delillerle sabit olursa, ceza hukuku devreye girer. Ancak tedbir kararlarında delil aranması esası getirilir.

B. Delilsiz Ceza Uygulamalarına Son Verilmeli

• Erkeğin beyanı ile kadının beyanı eşit olmalı. Sadece tek taraflı kadın beyanı değil, somut ve objektif deliller zorunlu hale getirilmeli. Beyanın doğru olup olmadığı araştırılmalı. • Koruma ve tedbir kararları sırasında karşı taraf mutlaka dinlenmeli, savunma hakkı etkin şekilde kullanılmalıdır.

• Uzaklaştırma kararları ancak somut delil veya makul şüphe üzerine verilmeli, sadece "beyan" yeterli sayılmamalıdır (AİHS m.6 gereği adil yargılanma hakkı ihlal edilmemeli).

• Yalan beyan, iftira, şantaj, kumpas ve delilleri karartma gibi suiistimal fiillerine karşı savcılık harekete geçmeli, etkin ceza ve tazminat mekanizması kurulmalıdır.

• Mağduriyet başvurularında delil standartları yükseltilmeli.

C. Zorunlu Aile Danışmanlığı / Aile Arabuluculuğu Sistemi

• Boşanmaya doğru giden süreçte, şiddet, geçimsizlik gibi durumlarda, çiftlerin kesin ayrılma kararı vermeden önce aile terapisti ya da aile danışmanına başvurmaları zorunlu hale getirilmeli (örnek: Fransa, Almanya modelleri).

• Çiftlerin kesin ayrılmaya karar vermeleri durumunda ise bir "Aile Arabulucusu" ile görüşmeleri teşvik edilmeli.

• Aile arabulucuları hem psikolojik hem hukuki eğitim almış olmalı, devlet tarafından atanmalıdır.

D. Ortak Velayet Esas Haline Getirilmeli

• Velayetlerin tek taraflı olarak annelere verilmesi de hakkaniyetli değildir ve çocuk pedagojisi açısından risklidir. Babaların da psikolojik açıdan yıpranmasına yol açmaktadır. Velayetlerin anne ve babaya ortak verilmesi gerekir. Boşanma durumunda çocukların psikolojik sağlığı için **ortak velayet varsayımı** kabul edilmeli.

• Ebeveynlerden biri çocuğu diğerinden ayırırsa, bu **çocuk haklarına aykırı eylem** sayılmalı ve yaptırıma bağlanmalıdır. Çocuklarını babasına göstermeyen anneler için velayet yeniden değerlendirmelidir. Aynı şekilde velayet babadaysa ve anneyle görüşme engelleniyorsa, bu durum da aynı hassasiyetle ele alınmalı, çocuğun her iki ebeveyniyle sağlıklı bir ilişki kurma hakkı korunmalıdır.

E. Süresiz Nafakanın Sona Erdirilmesi

• • Süresiz nafaka uygulaması erkeklere yönelik cinsiyet ve ekonomik sömürü özelliği taşıdığı için adil değildir ve kaldırılması gerekmektedir. Nafaka kısa /makul süreli ve adil olmalıdır.

• • Nafaka süresi, evlilik süresi, tarafların çalışma kapasitesi, yaş ve yeniden evlenme ihtimali gibi ölçütlere bağlanmalı.

• • Yoksulluk nafakası sadece gerçek mağduriyet varsa, geçici olarak verilmelidir.

• • Nafaka almak amacıyla yalan gelir beyanı, gizli malvarlığı, eşten saklanan gelirler veya gerçekte yoksul olmamasına rağmen nafaka talep edenlere hukuki yaptırımlar uygulanmalıdır. İsviçre ve İsveç gibi ülkelerde bu tür suiistimaller için hapis ve para cezası öngörülmektedir.

• Uzun süreli nafaka almak yerine, boşanma sonrası süreçte eşlerin çalışma hayatına entegrasyonunu sağlayacak danışmanlık hizmetleri (mesleki eğitim, kariyer danışmanlığı) desteklenmelidir. Bu uygulama Almanya'da “geçici destek – kalıcı bağımsızlık” anlayışıyla yürütülmektedir.

• Boşanma durumlarında yaşlılık, hastalık ve engelli olma gibi özel durumlar için devlet bir **kamu destek fonu** oluşturmalıdır.

E. Aile İçi Şiddete Karşı İnanç ve Kültür Duyarlı Destekler

• Hane içi şiddetle mücadele edilirken kültürel ve inançsal değerlerden de yararlanarak **ahlaki ve aile yapısıyla uyumlu yaklaşımlar** içeren sosyal hizmet modelleri (manevi danışmanlık, psikoloji destekli manevi rehberlik vb.) teşvik edilmeli.

• Çiftler arasında fiziksel şiddet, sürekli bitmek bilmeyen sözel tartışmalar, geçimsizlik gibi durumlarda, çiftlerin kesin ayrılma kararı vermeden önce iki tarafın olgun, erdemli aile büyüklerinden birer hakem belirlenmesi önemlidir.

Bu hakemler çiftlerle görüşerek barışmalarına yardımcı olabilirler. Hakemler, sorun yaşayan evli çiftlerin aile terapisine veya aile danışmanına da gitmelerini, uzmanlardan destek almalarını teşvik edebilirler. Hakemlik zorlayıcı değil, uzlaştırıcıdır.

Amaç “ayrılık” değil ıslah ve uzlaşmadır. Tarafların rızası, iletişimi ve aile desteği önemlidir.

Hakemlik uygulaması; krizi erken aşamada durdurmak, tarafların aile desteği almasını sağlamak, barışı tesis etmek, adalet–merhamet dengesini korumak gibi faydalı işlevleri gerçekleştirebilir. Hakemlik, eskiden aile arabuluculuğu gibi bir işlev görürdü.

• Evlilik öncesi nişanlı bireylere **"Evliliğe Hazırlık Kursu"** adı altında en az 5 günlük zorunlu eğitim verilmeli. Bu kurslarda kadın ve erkek cinsiyeti arasındaki farklar, cinsel sağlık, cinsiyet rollerinin hakkaniyetli paylaşımı, haklar, görev ve sorumluluklar, etkili iletişim ve empati becerileri, duygu yönetimi becerileri, çocuk yetiştirme becerileri, çocukla etkili iletişim, kaliteli zaman geçirme, örnek olma, tutarlılık, dürüstlük, erdemlilik vb. önemli konular işlenmelidir.

• Evlilik sonrasında da iletişim sorunları yaşayan evli bireylere "etkili iletişim ve empati becerileri, duygu yönetimi becerileri" vb. önemli becerilerin kazandırılması ailenin geleceği için faydalı olacaktır. Bu süreçte psikologlar, psikolojik danışmanlar, klinik psikolog, aile terapistleri, aile danışmanlarından profesyonel uzman yardımı almak gerekmektedir. Devlet bu konuda sorun yaşayan evli çiftlere ücretsiz destek veren merkezlere yönlendirebilir. Bu merkezler; rehberlik ve araştırma merkezleri, aile danışma merkezleri vb. çeşitli kurumlara bağlı merkezler olabilir.

• İffet, namus, ahlak, din, evlilik, annelik, babalık, çocuk yapma, vatan vb. kavramlarla, değerlerle dalga geçen, alaya alan, aşağılayan, bu değerlere hakaret eden, farklı cinsel yönelimlerin propagandasını yapıp teşvik eden, özellikle bu cinsiyet konularında çocukların ve gençlerin kafasını karıştıran, duygularının bozulmasına yol açan akımlara, örgütlere, fikir ve ideolojilere karşı devletin çok dikkatli olması, bu konuda etkili idari ve yasal tedbirler alması gerekmektedir.

Çocukların ve gençlerin korunması, nüfusun sürdürülebilirliğinin sağlanması ve aile kurumunun sağlıklı olarak güçlenmesi için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

2. Hukuksal Yapı

• Şiddetin tanımının çok geniş tutulması sorunları daha da artırmaktadır. Şiddet denilince sadece "fiziksel şiddet" dikkate alınmalıdır. Bunun dışında fiziksel şiddet içermeyen konularda gereksiz bir şekilde aile içi hukuki müdahalelerden kaçınılmalıdır.

• Evden uzaklaştırma cezaları hakkaniyetli değil, orantısız ve çok uzun. Sadece fiziksel şiddet varsa en fazla 3 gün verilmeli ve şiddet uygulayan birey mahkemenin kararıyla zorunlu olarak tedavi ve terapi sürecine alınmalıdır. Şiddete uğrayan bireye de tedavi ve terapi yapılmalı, destek olunmalıdır.

• Fiziksel şiddet yoksa evden uzaklaştırma cezasına başvurulmamalıdır.

• Anayasaya uygunluk (Özel hayatın gizliliği, adil yargılanma, kişi güvenliği ve masumiyet karinesi) sağlanmalı.

• Ceza ve medeni hukuk birlikte çalışmalı ama birbirine karışmamalı (örneğin koruma kararı ceza değil; ama uygulamada ceza gibi sonuçlar doğurmamalı).

• Ebeveynlerin hakları ve çocukların üstün yararı birlikte gözetilmeli (BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve AİHS normlarına bakılabilir).

• Temel hakların ihlal edildiği tespit edilirse Anayasa Mahkemesi veya yargı yüksek organları tarafından bireysel yeniden yargılama veya tazminat yolları sağlanmalıdır.

• Boşanma gerçekleştikten sonra hem kadının hem de erkeğin zarara uğratılmaması için tedbirler alınmalıdır. Boşanma gerçekleştikten sonra kadının en az üç ay beklemesi kadının yararınadır. Bu süreçte yeniden düşünmesi ve hamile olup olmadığının netleşmesi açısından önemlidir.

Bu üç aylık bekleme yani “iddet süresi” bir yandan nesep karışıklığını önlerken, diğer yandan taraflara tekrar düşünme fırsatı verir. Bu üç aylık süre içinde erkeğin, kadını evden çıkmaya zorlamaması ve kadının geçimini sağlayacağı nafaka ödemesi gerekmektedir.

Eğer kadın hamile ise, çocuğu doğurana kadar kadının tüm masraflarını karşılaması erkeğin görevi olarak yasal hale getirilmelidir. Çocuk doğduktan sonra annenin çocuğu emzirmesi
karşılığında babadan uygun bir ücret alması hükmü yasal olarak belirlenmelidir. Yani baba, çocuğun her türlü gerekli bakım ihtiyaçları için gereken nafakayı karşılamalıdır.

3. Sosyolojik ve Pedagojik Boyut

• Yeni yasa **yalnızca şiddeti değil, aile bağlarının zayıflamasını da önlemeyi** hedeflemelidir.

• • Aileyi bir mücadele alanı değil, **barışçıl, yapıcı uzlaşı zemini** haline getiren mekanizmalar ön planda olmalıdır.

• • Çocuklar için her iki ebeveynle sürdürülebilir bağ kurmak, **ruhsal gelişim için temel haktır**.

Yeni bir "Aile Yasası", toplumun ihtiyaçlarını gözeterek sadece kadın veya erkek lehine değil, **aile birliğini ve bireylerin onurunu koruyan tarafsız, adil ve yapıcı bir hukuk metni** olmalıdır. Koruma kadar çözüm de sunan bu yeni çerçeve, şiddeti önlerken **mağduriyet üretmeyen, aile kurumunu güçlendiren ve toplumsal barışı destekleyen bir yasa** olabilir.

5. Yargısal ve İdari Düzenlemelerde Cinsiyete Duyarlı Düzenlemeler

• Aile bakanının sadece kadınlardan seçilmesi cinsiyet eşitliğine aykırıdır. Ehliyetli, liyakatli, çocuğu olan bir erkek de Aile bakanı olabilmelidir. Aile Bakanlığına bağlı il müdürlüklerinde çalışan psikolog, sosyolog ve sosyal hizmet uzmanların çoğunun kadın yada erkek olması yerine eşit sayıda personel seçilmesine dikkat edilmelidir.

• Aile mahkemesi başkanlarının çoğunun kadınlardan seçilmesi ve Yargıtay 2.hukuk dairesindeki üyelerin çoğunun kadın olması cinsiyet eşitliğine uymamaktadır. Atamalarda ve görevlendirmelerde mümkün olduğunca cinsiyet açısından eşit atamalar yapılmalıdır.

Son söz;

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Madde 7: "Herkes yasalar önünde eşittir" der. Türkiye Cumhuriyeti, zengin-fakir, kadın-erkek, genç-yaşlı, statü-kariyer-meslek, ırk ve mezhep ayrımı yapmadan bu eşitliği sağlamak için hakkaniyetli yasal düzenlemeler yapmak ve tedbirler almakla yükümlüdür. Kadınlara ve erkeklere yönelik negatif cinsiyet ayrımcılığını önleyici düzenlemeler yapmakla yükümlüdür. Ayrıca kamu otoritesi ahlaki değerleri yozlaştıran, aile kurumunu zayıflatan, nüfusu azaltan etkenlere karşı da önleyici etkili kapsamlı tedbirler almalıdır.

Vedat Kat
Sosyoloji Bilim Uzmanı & Psikolojik Danışman

Sait Nazik — Hukuki ve Toplumsal Yönüyle 6284 Sayılı Kanun'un Eleştirel Bir Değerlendirmesi: Koruma Amacı, Hukuki Güvenceler ve Aile Hayatı Arasındaki Denge

Öz

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi altında bulunan kişilerin hızlı ve etkili biçimde korunmasını amaçlayan önemli bir hukuki düzenlemedir.

Kanunun temel amacı, aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet gibi çoğu zaman kapalı alanlarda gerçekleşen, delillendirilmesi güç ve gecikildiğinde telafisi imkânsız sonuçlar doğurabilen durumlara karşı koruyucu ve önleyici mekanizmalar oluşturmaktır.

Bununla birlikte, kanunun uygulanması yalnızca kadının korunma amacı bakımından değil, erkeğin de temel hak ve özgürlüklerine müdahale boyutu bakımından da değerlendirilmelidir.

Tedbir kararlarının hızlı bir şekilde verilmesi, bazı durumlarda delil veya belge aranmaksızın başvuranın beyanı üzerine karar tesis edilmesi, kararların gerekçelendirilmesindeki eksiklikler, itiraz mekanizmasının etkinliği, zorlama hapsi uygulamaları ve aile hayatına doğrudan müdahale eden sonuçlar, 6284 sayılı Kanun'un hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde tartışmaya açılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu çalışmada 6284 sayılı Kanunu bütünüyle reddetmemekle beraber şiddetle mücadelede gerekli bir araç olduğu kabul edilmektedir.

Ancak kanunun uygulanmasında ölçülülük, gerekçeli karar hakkı, savunma hakkı, etkili itiraz ve aile hayatına saygı ilkelerinin daha güçlü bir biçimde gözetilmesi gerektiği savunulmaktadır. Bu çerçevede bu çalışma, hem gerçek şiddet mağdurlarının korunmasını hem de haksız veya ölçüsüz müdahalelerin önlenmesini hedefleyen dengeli bir reform ihtiyacına dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: 6284 sayılı Kanun, aile hukuku, kadına karşı şiddet, koruyucu tedbir, önleyici tedbir, gerekçeli karar hakkı, ölçülülük ilkesi, aile hayatı.

Giriş

Hukukun temel görevlerinden biri, bireylerin yaşam hakkını, beden bütünlüğünü, onurunu ve güvenliğini korurken aynı zamanda aile hayatı, adil yargılanma hakkı, kişi hürriyeti ve özel hayat gibi temel hak alanları arasında makul bir denge kurmaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 41. maddesi, aileyi Türk toplumunun temeli olarak kabul etmekte ve devlete ailenin huzur ve refahını koruma yükümlülüğü yüklemektedir. Bununla birlikte aile kurumunun korunması, hiçbir şekilde aile içi şiddetin görmezden gelinmesi veya mağdurun şiddete katlanmaya zorlanması anlamına gelemez.

***"Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır."*1**

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Kanunun amacı, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarının korunmasıdır.

***"Şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin korunması."*2**

Bu amaç, özellikle kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet vakalarının toplumsal ağırlığı dikkate alındığında meşru ve gereklidir.

Ancak bir kanunun amacı ne kadar meşru olursa olsun, uygulama biçiminin hukuk devleti ilkeleriyle uyumlu olması gerekir. Şiddetle mücadele, devletin en temel yükümlülüklerinden biridir; fakat bu mücadele yürütülürken hakkında tedbir kararı verilen kişinin savunma hakkı, aile hayatı, mülkiyet ilişkileri, çocukla kişisel ilişki kurma hakkı ve kişi hürriyeti de göz ardı edilmemelidir

Bu çalışmanın temel yaklaşımı şudur:

6284 sayılı Kanun şiddet mağdurlarının korunması bakımından gerekli bir düzenlemedir; ancak uygulamada bazı durumlarda tedbir kararlarının yeterince gerekçelendirilmeden verilmesi, itirazların etkili bir biçimde incelenmemesi, tedbirlerin ölçüsüz uygulanması ve aile hayatına ağır sonuçlar doğuracak müdahalelerde **somut risk analizinin** zayıf kalması hukuki sorunlara yol açabilmektedir.

1 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 41.

2 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, m. 1/1; Resmi Gazete, 20.03.2012, Sayi: 28239.

Bu nedenle 6284 sayılı Kanun'un yalnızca **"koruyucu"** yönüyle değil, aynı zamanda **"sınırlandırıcı"** etkileriyle de değerlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, kanunun kaldırılması gerektiği sonucuna değil; daha dengeli, denetlenebilir ve hak temelli bir uygulama modeline ihtiyaç olduğu sonucuna götürmektedir.

1. 6284 Sayılı Kanun'un Amacı ve Koruma Mantığı

6284 sayılı Kanun'un temel amacı, şiddetin ortaya çıkmasını beklemeden mağdurun veya şiddet tehlikesi altında bulunan kişinin korunmasını sağlamaktır.

Bu yönüyle kanun **klasik ceza hukuku** mantığından ayrılır.

Ceza hukukunda genellikle suç işlendikten sonra yaptırım gündeme gelirken, 6284 sayılı Kanun'da henüz ağır zarar doğmadan önleyici ve koruyucu tedbirlerin uygulanması mümkündür.

Bu yaklaşımın haklı gerekçeleri vardır. Aile içi şiddet çoğu zaman kapalı alanlarda gerçekleşir. Mağdurun her zaman tanık, kamera kaydı, darp raporu veya yazılı belge sunması mümkün olmayabilir. Şiddet tehdidinin ciddiye alınmadığı durumlarda mağdur açısından telafisi imkânsız sonuçlar doğabilir.

Bu nedenle hızlı karar alma mekanizması, kanunun koruma işlevi bakımından önemlidir.

Kanun kapsamında mülkî amir, hâkim ve bazı acil durumlarda kolluk birimleri tarafından çeşitli tedbirler alınabilmektedir. Barınma yeri sağlanması, geçici maddi yardım yapılması, psikolojik ve hukuki destek verilmesi, hakkında şiddet iddiası bulunan kişinin müşterek konuttan uzaklaştırılması, mağdura yaklaşmasının engellenmesi, iletişim araçlarıyla rahatsız etmesinin yasaklanması, silah teslimi ve çocukla kişisel ilişkinin sınırlandırılması bu tedbirler arasında sayılabilir.

***"Bu Kanun kapsamında korunan kişilerle ilgili olarak tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere karar verilebilir."*3**

Bununla birlikte, tedbirlerin **isim** olarak **"geçici"** olması, etkilerinin her zaman hafif olduğu anlamına gelmez. Özellikle müşterek konuttan uzaklaştırma, çocukla görüşmenin sınırlandırılması ve iletişim yasağı gibi kararlar, hakkında tedbir uygulanan kişinin aile hayatı, sosyal itibarı ve ekonomik düzeni üzerinde ciddi sonuçlar doğurabilir.

Bu nedenle **koruma amacı ve şikayet konusu kişinin temel haklarına müdahale arasında** ölçülü bir denge kurulmalıdır.

3 6284 sayılı Kanun, m. 3/1 ve m. 5/1.

2. Delil Standardı, Beyan ve Hukuki Güvence Sorunu

6284 sayılı Kanun'un en çok tartışılan yönlerinden biri, bazı koruyucu tedbir kararlarının verilmesinde delil veya belge aranmayacağına ilişkin yaklaşımdır.

***"Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz."*4**

Bu düzenlemenin amacı mağduru korumaktır. Gerçekten de şiddet mağdurundan her durumda kuvvetli delil sunmasını beklemek, koruma sistemini işlevsiz hâle getirebilir. Ancak delil standardının düşük tutulması, uygulamada dikkatli bir **gerekçelendirme ve denetim** ihtiyacını ortadan kaldırmaz.

Mağdur beyanı önemlidir; fakat bu beyanın hangi somut olgularla desteklendiği, hangi risk düzeyine işaret ettiği ve neden belirli bir tedbirin seçildiği kararda açıklanmalıdır.

Aksi hâlde tedbir kararı, somut risk değerlendirmesine dayanan geçici bir koruma aracı olmaktan çıkarak otomatik bir müdahale aracına dönüşebilir.

Burada vurgulanması gereken nokta,

"6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbirlerin ceza mahkûmiyeti anlamına gelmediğidir."

Tedbir kararı, hakkında karar verilen kişinin suçlu olduğu sonucunu doğurmaz.

Bununla birlikte, verilen kararın fiili etkileri bakımından kişi üzerinde ciddi sonuçlar meydana getirdiği de inkâr edilemez. Kişinin evinden uzaklaştırılması, çocuklarıyla görüşmesinin sınırlandırılması veya sosyal çevresinde şiddet uygulayan kişi olarak algılanması, geçici tedbirin sınırlarını aşan pratik etkiler oluşturabilir.

Bu nedenle delil veya belge aranmaması ilkesi, **"hiçbir somut değerlendirme yapılmaması"** şeklinde anlaşılmamalıdır. Hukuk devleti, mağduru korurken hakkında iddia bulunan kişiyi de **belirsiz, gerekçesiz ve denetimsiz** müdahalelere karşı korumak zorundadır.

4 6284 sayılı Kanun, m. 8/3.

3. Masumiyet Karinesi, Savunma Hakkı ve Silahların Eşitliği

Masumiyet karinesi, kişinin suçluluğu mahkeme kararıyla sabit oluncaya kadar suçlu sayılamayacağını ifade eder.

***"Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."*5**

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararları ceza mahkûmiyeti niteliğinde değildir. Bu nedenle her tedbir kararını doğrudan masumiyet karinesinin ihlali olarak nitelendirmek doğru olmaz.

Ancak tedbir kararlarının uygulanma biçimi, kişinin toplum nezdinde **"fail"** gibi algılanmasına yol açıyorsa, masumiyet karinesinin koruduğu değerler bakımından dikkatli bir değerlendirme yapılmalıdır.

Benzer biçimde savunma hakkı ve silahların eşitliği ilkesi de önemlidir. Acil koruma gerektiren durumlarda karşı taraf dinlenmeden tedbir kararı verilmesi anlaşılabilir olabilir. Fakat bu durum **sürekli ve denetimsiz** bir uygulama hâline gelmemelidir.

Hakkında tedbir kararı verilen kişi, kararın gerekçesini açıkça öğrenebilmeli, hangi somut davranış nedeniyle hangi tedbire maruz kaldığını anlayabilmeli ve karara karşı etkili biçimde itiraz edebilmelidir

Bu noktada sorun, tedbir kararının ilk aşamada hızlı verilmesinden çok, sonraki denetim mekanizmasının ne kadar etkili olduğudur. Eğer itiraz mercii somut olayın özelliklerini incelemeden önceki kararı şeklen onaylıyor veya matbu gerekçelerle itirazı reddediyorsa, savunma hakkı fiilen zayıflamış olur.

5 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 38/4.

4. Gerekçeli Karar Hakkı ve Tedbir Kararlarının Bireyselleştirilmesi

6284 sayılı Kanun uygulamasında en önemli sorunlardan biri, tedbir kararlarının yeterince gerekçelendirilmemesidir.

Gerekçeli karar hakkı, yalnızca ceza veya hukuk davalarında değil, kişinin temel haklarını etkileyen tüm yargısal ve idari kararlar bakımından önem taşır.

***"Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır."*6**

Bir tedbir kararında şu sorulara cevap verilmelidir:

- Başvurucunun hangi iddiaları dikkate alınmıştır?
- Somut olayda hangi risk unsurları tespit edilmiştir?
- Neden belirli bir tedbir seçilmiştir?
- Daha hafif bir tedbirle aynı koruma amacı sağlanabilir miydi?
- Tedbirin süresi neden bu şekilde belirlenmiştir?
- Çocukla kişisel ilişki veya müşterek konut gibi hassas alanlara müdahale ediliyorsa, bu müdahalenin gerekçesi nedir?

Bu sorulara yanıt verilmeyen kararlar, hakkında tedbir uygulanan kişi bakımından belirsizlik yaratır. Kişi hangi davranışı nedeniyle hangi sınırlamaya tabi tutulduğunu bilmediğinde, karara karşı etkili itirazda bulunması da zorlaşır. Bu nedenle tedbir kararlarının bireyselleştirilmesi gerekir. Her aile içi uyuşmazlık aynı değildir.Bazı olaylarda ciddi ve yakın şiddet riski bulunabilir; bazı olaylarda ise iletişim sorunu, boşanma gerginliği veya karşılıklı iddialar söz konusu olabilir.

Her durumda aynı nitelikte tedbir uygulanması, somut olay adaletini zedeler.

5. Boşanma Süreçlerinde 6284 Sayılı Kanun'un Kullanımı

6284 sayılı Kanun'un boşanma, velayet, nafaka ve mal paylaşımı süreçleriyle kesiştiği durumlarda uygulama daha hassas hâle gelmektedir.

Şiddet iddiası bulunan bir boşanma sürecinde mağdurun korunması elbette zorunludur. Ancak çekişmeli boşanma davalarında taraflar arasındaki gerilim, 6284 başvurularının stratejik biçimde kullanıldığı iddialarını da gündeme getirebilmektedir.

6 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 141/3.

Bu noktada genelleme yapılmamalıdır. Her 6284 başvurusunun kötü niyetli olduğu söylenemez. Böyle bir yaklaşım gerçek şiddet mağdurlarını görünmez kılar ve başvuru mekanizmalarına olan güveni zedeler. Buna karşılık, kötüye kullanım ihtimalinin tamamen yok sayılması da doğru değildir.

Özellikle müşterek konutun kullanımı, çocukla kişisel ilişki, geçici velayet, tedbir nafakası ve boşanma davasındaki kusur tartışmaları bakımından 6284 tedbirlerinin dolaylı etkileri bulunabilir.

Bu nedenle mahkemelerin ve uygulayıcıların iki yönlü bir dikkat göstermesi gerekir. Bir yandan gerçek şiddet riskleri gecikmeden önlenmeli; diğer yandan tedbir kararlarının boşanma sürecinde haksız avantaj sağlama aracına dönüşmemesi için somut olay değerlendirmesi yapılmalıdır.

Bu bağlamda "6284 tedbiri verilmiş olması", tek başına boşanma davasında kusurun kesin delili gibi değerlendirilmemelidir.

Tedbir kararı, koruma amacıyla verilmiş geçici bir hukuki önlemdir. Boşanma davasında kusur değerlendirmesi ise tarafların iddia ve delillerinin ayrıca incelenmesini gerektirir.

Bu ayrımın korunması, hem mağdurun korunması hem de adil yargılanma hakkının zedelenmemesi bakımından önemlidir.

6. Aile Hayatı, Çocuk ve Çocuğun Üstün Yararı

6284 sayılı Kanun'un adı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun"dur. Ancak uygulamada kanunun aileyi koruma amacı ile aile hayatına müdahale eden sonuçları arasında zaman zaman gerilim ortaya çıkabilmektedir. Uzaklaştırma kararları, iletişim yasakları ve çocukla kişisel ilişkinin sınırlandırılması aile ilişkilerini doğrudan etkiler.

Şiddet varsa aile bütünlüğünün korunması gerekçesiyle mağdurun şiddete katlanması beklenemez. Şiddetsiz bir aile ortamı, aile kurumunun korunmasının ön şartıdır. Ancak şiddet iddiasının henüz yeterince somutlaşmadığı veya riskin düşük olduğu durumlarda ağır tedbirlerin uygulanması, aile ilişkilerinde telafisi güç sonuçlara yol açabilir.

Çocuklar bakımından konu daha hassastır. Çocuğun üstün yararı, yalnızca bir ebeveynden uzak tutulmasıyla değil, her iki ebeveynle güvenli ve sağlıklı ilişki kurabilmesiyle de ilgilidir. Şiddet riski bulunan durumlarda çocukla kişisel ilişki sınırlanabilir veya denetimli görüşme gibi yöntemler tercih edilebilir. Ancak bu kararların "**somut risk analizine"** dayanması gerekir.

Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu (EYS) olarak adlandırılan olgu, yüksek çatışmalı boşanma süreçlerinde çocuğun taraflardan birine karşı olumsuz biçimde yönlendirilmesi ihtimalini ifade etmek için kullanılmaktadır. Bu kavramın her olayda otomatik biçimde kabul edilmesi doğru değildir. Ancak çocukların ebeveynler arasındaki hukuki mücadelenin aracı hâline gelmemesi gerektiği açıktır.

Bu nedenle çocukla kişisel ilişkiyi etkileyen 6284 tedbirlerinde uzman görüşü, sosyal inceleme ve çocuğun psikolojik güvenliği daha fazla önemsenmelidir.

7. Ölçülülük İlkesi Bakımından Değerlendirme

Ölçülülük ilkesi, temel haklara yapılan müdahalenin amaca uygun, gerekli ve orantılı olmasını gerektirir.

6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbirlerde de bu ilke mutlaka uygulanmalıdır.

Örneğin;

“Şiddet riski ciddi ve yakın ise müşterek konuttan uzaklaştırma kararı gerekli olabilir. Ancak yalnızca genel ve soyut iddialara dayanılarak kişinin konutundan uzaklaştırılması, ailevi ve ekonomik sonuçları bakımından ağır bir müdahale oluşturabilir.

Aynı şekilde çocukla kişisel ilişkinin sınırlandırılması, çocuğun güvenliği için zorunluysa uygulanmalıdır; fakat bu tedbirin kapsamı ve süresi çocuğun üstün yararına uygun şekilde belirlenmelidir.

Diğer yandan babanın çocukla kişisel ilişkisinin çocuğun güvenliği, psikolojik bütünlüğü veya üstün yararı bakımından somut bir risk oluşturmadığı durumlarda, bu ilişkinin sınırlandırılması hukuken ve vicdanen kabul edilebilir değildir.

Çocukla kişisel ilişki hakkı yalnızca ebeveyne tanınmış bir hak değil, aynı zamanda çocuğun her iki ebeveyniyle sağlıklı bağ kurabilmesi bakımından çocuğa ait temel bir ihtiyaçtır.

Bu nedenle, hakkında şiddet iddiası bulunan babanın çocukla görüşmesinin sınırlandırılabilmesi için soyut kanaatler, taraflar arasındaki boşanma gerilimi veya diğer ebeveynin tek taraflı beyanı tek başına yeterli görülmemelidir.

Mahkeme, çocuğun güvenliğini tehdit eden somut, ciddi ve yakın bir risk bulunup bulunmadığını ayrıca değerlendirmelidir.

Somut bir tehlike bulunmadığı hâlde babanın çocukla kişisel ilişkisinin engellenmesi veya ölçüsüz biçimde sınırlandırılması, çocuğun üstün yararı ilkesine de aykırı sonuçlar doğurabilir.

Çünkü çocuğun sağlıklı gelişimi, mümkün olduğu ölçüde her iki ebeveynin sevgisinden, ilgisinden ve rehberliğinden yararlanmasını gerektirir. Bu nedenle, şiddet riski bulunmayan veya çocuğa yönelik somut bir tehlike tespit edilmeyen durumlarda, kişisel ilişki hakkı

korunmalı; gerekiyorsa tamamen kaldırma veya ağır sınırlama yerine, daha hafif ve çocuğun yararına uygun düzenlemeler tercih edilmelidir.

Aksi hâlde 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen tedbirler, çocuğu koruma amacını aşarak, çocuk ile baba arasındaki doğal ve hukuki bağı zayıflatan bir müdahaleye dönüşebilir.**”**

6284 sayılı Kanun’daki tedbirler ceza olarak adlandırılmasa da fiili etkileri bakımından ağır sonuçlar doğurabilir. Kişi evinden çıkarılabilir, çocuklarından uzak kalabilir, iletişim kurması yasaklanabilir ve tedbire aykırılık hâlinde zorlama hapsiyle karşılaşabilir.

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak sınırlanabilir.”**7**

Bu nedenle her tedbir bakımından **“en hafif etkili araç”** yaklaşımı benimsenmelidir.

Ölçülülük ilkesi, mağdurun korunmasını zayıflatmak için değil, koruma kararlarının hukuki meşruiyetini güçlendirmek için gereklidir.

Gerekçeli, bireyselleştirilmiş ve ölçülü tedbirler hem mağdurun korunmasına hem de kişiler hakkında verilen kararların toplum nezdinde daha adil algılanmasına katkı sağlar.

8. Zorlama Hapsi ve Kişi Hürriyeti

6284 sayılı Kanun’da tedbir kararlarına aykırılık hâlinde zorlama hapsi uygulanabilmektedir.

Bu düzenleme, tedbir kararlarının etkili olmasını sağlamak amacıyla öngörülmüştür. Ancak zorlama hapsi, adı ne olursa olsun, kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılması sonucunu doğurur.

Bu nedenle son derece dikkatli uygulanmalıdır.

“Hâkim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur.”**8**

Zorlama hapsine karar verilebilmesi için ihlalin somut, açık ve ispatlanabilir olması gerekir. Hakkında tedbir kararı verilen kişi, hangi tedbiri, ne zaman ve ne şekilde ihlal ettiği konusunda bilgilendirilmeli; buna karşı savunma yapabilmelidir.

Özellikle başlangıçta düşük delil standardıyla verilen bir tedbir kararının, daha sonra kişi hürriyetini sınırlayan bir yaptırıma dönüşmesi, güçlü usul güvencelerini gerekli kılar.

Bu nedenle zorlama hapsi kararlarında gerekçeli karar hakkı hayati önemdedir. Karar yalnızca **“tedbire aykırılık oluştu”** şeklinde genel ifadeler içermemeli; ihlalin somut olguları açıkça gösterilmelidir.

---

7 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 13.

8 6284 sayılı Kanun, m. 13/1.

9. Toplumsal Cinsiyet Perspektifi ile Hukuki Tarafsızlık Arasındaki Denge

6284 sayılı Kanun, kadına yönelik şiddetle mücadele bağlamında toplumsal cinsiyet perspektifinden beslenen bir düzenlemedir. Kadınların şiddet karşısında ekonomik, sosyal ve kültürel nedenlerle daha kırılgan konumda bulunabildiği, şiddeti bildirmekte zorlanabildiği ve çoğu zaman koruma mekanizmalarına erişimde güçlük yaşadığı bilinmektedir. Bu nedenle kadınların ve şiddet mağdurlarının özel olarak korunması gerektiği açıktır.

Ancak koruma perspektifi ile hukuki tarafsızlık arasında doğru bir denge kurulmalıdır. Hukuk sistemi mağdurun kırılganlığını dikkate alabilir; fakat hakkında iddiada bulunulan kişiyi baştan suçlu kabul edemez.

Kamuoyunda sıkça kullanılan **"beyan esastır"** ifadesi, hukuki anlamda dikkatle sınırlandırılmalıdır. Beyan, başvurunun ciddiyetle ele alınması ve koruma mekanizmasının işletilmesi bakımından önemlidir; ancak her durumda sınırsız ve gerekçesiz müdahalenin tek dayanağı hâline getirilmemelidir.

Bu denge kurulmadığında iki yönlü zarar ortaya çıkar.

Gerçek mağdurlar yeterince korunmadığında devletin pozitif yükümlülüğü ihlal edilir.

Buna karşılık, haksız veya ölçüsüz tedbirler uygulandığında da adalet duygusu ve hukuk güvenliği zedelenir.

Sağlıklı bir sistem, her iki riski de birlikte gözetmelidir.

10. Kötüye Kullanım İhtimali ve Denetim İhtiyacı

6284 sayılı Kanun hakkındaki eleştirilerden biri, kanunun bazı durumlarda kötüye kullanılabileceği iddiasıdır.

Bu iddiayı değerlendirirken **iki aşırı yaklaşımdan** kaçınmak gerekir.

Birinci aşırı yaklaşım, her başvuruyu kötü niyetli görmek ve bu nedenle şiddet mağdurlarının sesini değersizleştirmektir.

İkinci aşırı yaklaşım ise kötüye kullanım ihtimalinin hiç bulunmadığını varsaymaktır.

Dengeli yaklaşım, gerçek mağdurların korunmasını merkeze alırken, "**asılsız veya kötü niyetli"** başvuruların da hukuki denetime tabi tutulmasını gerektirir.

Bu denetim mağdurları başvuru yapmaktan caydıracak kadar ağır ve korkutucu olmamalıdır. Ancak tamamen denetimsiz bir sistem de hem hakkında haksız tedbir uygulanan kişiler bakımından mağduriyet üretir hem de zamanla gerçek mağdurların başvurularına yönelik toplumsal güveni zayıflatır.

Bu nedenle kötüye kullanım iddiaları somutlaştırılmalı, genelleme yapılmamalı ve her dosya kendi koşulları içinde değerlendirilmelidir.

Mahkemeler, başvurunun bağlamını, taraflar arasındaki uyuşmazlığın niteliğini, varsa önceki şiddet geçmişini, delil ve emareleri, çocukların durumunu ve tedbirin doğuracağı sonuçları birlikte değerlendirmelidir.

Bize göre son tahlilde 6284 sayılı Kanun, asıl ihdas ediliş amacı olan "fiziksel ve ağır şiddeti engelleme" işlevinden uzaklaşarak, çekişmeli boşanma davalarında tarafların hukuki ve ekonomik avantaj elde etmek amacıyla başvurduğu pragmatik bir usul taktiğine dönüşmüştür.

Hakların Yarışması ve Suistimal Alanları

Kanuni Tedbir	**Teorik Amacı**	**Pratik/Stratejik Kötüye Kullanımı**
Müşterek Konuttan Uzaklaştırma	Mağdurun can güvenliğini korumak.	Boşanma davası öncesi mülkiyet/kullanım hakkını fiilen ele geçirmek.
Velayetin Geçici Tevdii	Çocuğun yüksek yararını korumak.	Karşı tarafı çocukla tehdit ederek anlaşmalı boşanmaya zorlamak.
Tedbir Nafakası Hükmedilmesi	Mağdura ekonomik destek sağlamak.	Yargılama başlamadan mali kazanç elde etmek ve süreci uzatmak.

11. Kurumsal Uygulama Sorunları

6284 sayılı Kanun'un etkili uygulanması yalnızca mahkeme kararlarına bağlı değildir. Kolluk, savcılık, aile mahkemeleri, sosyal hizmet birimleri, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, barolar ve yerel yönetimler arasında koordinasyon gerekir.

***"Tedbir kararları, Bakanlığın ilgili il ve ilçe müdürlükleri ile Cumhuriyet başsavcılığına veya kolluğa bildirilir."*[9]**

Bize göre uygulamadaki en önemli sorunlardan biri, bu kurumlar arasındaki eşgüdümün her zaman yeterli düzeyde sağlanamamasıdır.

Bir yandan gerçek şiddet mağdurlarının korunmasında gecikmeler yaşanabilmekte, diğer yandan hakkında tedbir verilen kişilere yönelik kararlar yeterince açıklanmadan uygulanabilmektedir.

Bu ikili sorun, kanunun hem mağdurlar hem de hakkında tedbir uygulanan kişiler bakımından adalet üretme kapasitesini zayıflatmaktadır.

9 6284 sayılı Kanun, m. 10/1.

Uygulamada “**standartlaşma ve bireyselleştirme”** arasında doğru denge kurulmalıdır. Her olayda aynı tedbirlerin verilmesi somut olay adaletini zedeler.

Bazı olaylarda uzaklaştırma zorunlu olabilir; bazı olaylarda iletişim yasağı yeterli olabilir; bazı olaylarda ise psikolojik destek, sosyal hizmet müdahalesi veya çocuk odaklı değerlendirme daha uygun olabilir.

Bu nedenle uygulayıcıların yalnızca hızlı karar vermesi değil, doğru ve gerekçeli karar vermesi de önemlidir.

12. Reform İhtiyacı

BİA Platform olarak biz 6284 sayılı Kanun’un tamamen kaldırılması yerine, hak temelli ve dengeleyici bir reformla güçlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bu reformun birkaç temel ayağı olmalıdır.

İlk olarak, tedbir kararlarında gerekçelendirme zorunluluğu güçlendirilmelidir. Mahkeme veya yetkili makam, hangi somut olgulara dayanarak hangi tedbiri verdiğini açıkça yazmalıdır.

İkinci olarak, tedbirlerin süresi ve kapsamı “**somut risk analizine”** göre belirlenmelidir. Her olayda en ağır tedbire başvurmak yerine ölçülü ve kademeli tedbir sistemi benimsenmelidir.

Üçüncü olarak, itiraz mekanizması daha etkili hâle getirilmelidir. İtiraz mercii yalnızca dosya üzerinden şekli inceleme yapmakla yetinmemeli; tarafların temel iddialarını karşılayan gerekçeli karar vermelidir.

Dördüncü olarak, çocukla kişisel ilişkiyi etkileyen tedbirlerde uzman görüşü daha fazla önemsenmelidir. Çocuklar, taraflar arasındaki uyuşmazlığın aracı hâline getirilmemelidir.

Beşinci olarak, asılsız veya kötü niyetli başvurulara karşı caydırıcı fakat gerçek mağdurları başvuru yapmaktan korkutmayacak dengeli mekanizmalar kurulmalıdır.

Altıncı olarak, kolluk ve yargı uygulayıcılarına yönelik düzenli eğitimler artırılmalı; 6284 sayılı Kanun’un hem mağdur koruma boyutu hem de şikayet edilen kişinin temel haklarına müdahale boyutu birlikte ele alınmalıdır.

Ayrıca;

1. **Ölçülülük ve Kademeli Tedbir İlkesi:** Doğrudan evden uzaklaştırma gibi ağır tedbirler yerine, durumun vahametine göre psikolojik destek, öfke kontrol terapisi veya uyarı gibi kademeli mekanizmalar getirilmelidir.
2. **Yalan Beyana Ağır Müeyyide:** Kanunun boşanma davalarında silah olarak kullanılmasını engellemek adına, asılsız iftira ve suistimallerin tespiti halinde, iddia sahibine karşı caydırıcı manevi tazminat ve cezai yaptırımlar tavizsiz uygulanmalıdır.

3. **Hızlı İnceleme ve Savunma Hakkı:** Tedbir kararlarına karşı yapılan itirazlar, matbu formlarla reddedilmemeli; en geç 48 saat içinde tarafların dinleneceği kısa bir duruşma/inceleme mekanizması kurulmalıdır.

Sonuç:

6284 sayılı Kanun, şiddetle mücadele bakımından önemli ve gerekli bir hukuki araçtır.

Kanunun amacı, şiddete uğrayan veya şiddet tehlikesi altında bulunan kişileri korumaktır. Bu amaç hem toplumsal hem de hukuki açıdan meşrudur.

Ancak kanunun amacının meşru olması, uygulamadaki bütün sorunların göz ardı edilmesini gerektirmez.

Bir hukuk düzeninde mağduru korumak kadar, hakkında iddia bulunan kişinin temel haklarını güvence altına almak da önemlidir. Bu iki hedef birbirinin alternatifi değil, hukuk devletinin birlikte gerçekleştirmesi gereken yükümlülüklerdir.

6284 sayılı Kanun'un uygulamasında en çok dikkat edilmesi gereken alanlar; delil standardının nasıl yorumlandığı, tedbir kararlarının gerekçelendirilmesi, itiraz mekanizmasının etkinliği, zorlama hapsinin kişi hürriyeti üzerindeki etkisi, çocukla kişisel ilişkiye müdahaleler ve tedbirlerin ölçülülüğüdür.

Sonuç olarak, 6284 sayılı Kanun tamamen reddedilmesi gereken bir düzenleme değildir. Ancak uygulamada daha sıkı denetlenmesi, kararların daha iyi gerekçelendirilmesi ve temel haklar arasında daha adil bir denge kurulması gerekmektedir.

Gerçek mağdurları koruyan, fakat haksız ve ölçüsüz müdahalelere de izin vermeyen dengeli bir sistem kurulmadıkça, 6284 sayılı Kanun etrafındaki toplumsal ve hukuki tartışmalar devam edecektir.

Sait NAZİK
Süresiz Nafaka Mağduru
Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Başkan Yardımcısı
Marmara Üniversitesi SBF Reklamcılık ve Tanıtım YL

3- Vedat Kat — Yeni Bir Aile Yasası İçin Çözüm Odaklı Eğitim ve Hukuki Reform Önerileri

6284 sayılı Kanun'un yerine geçebilecek, Türkiye'nin sosyal dokusuna, inanç değerlerine ve evrensel hukuk ilkelerine uyumlu**,** toplumsal barışı ve aile bütünlüğünü gözeten yeni bir "Aile Yasası" için bütüncül ve çözüm odaklı öneri paketi sunulmuştur. 6284 Sayılı kanun iptal edilmeli. Yerine cinsiyetçilik içermeyen, hakkaniyetli ülkemizin sosyal dokusuna uygun bir "***AİLE YASASI***" yapılmalıdır.

1. Yasanın Amaç ve Felsefesi Hakkaniyetli ve İşlevsel Olmalı

Yeni yasa, sadece "şiddeti önlemek" değil, aynı zamanda:

- • Aile içi sorunları **önleyici, onarıcı ve yapıcı bir sistemle çözmeyi**,
- • Tarafları düşmanlaştırmadan **adil, dengeli ve eşit koruyucu** çözümler üretmeyi,
- • Kadın, erkek ve çocuk **her bireyin haklarını eşit korumayı**,
- • Aile kurumunu zayıflatmak değil, **sağlıklı hale getirerek güçlendirmeyi**

hedeflemelidir.

2. Mevcut 6284 Sayılı Kanuna Alternatif Getirilecek Temel Düzenlemeler

A. Önleyici – Onarıcı – Cezalandırıcı Üç Aşamalı Model

- • **1. Aşama (Önleyici)**: Aile içi anlaşmazlıklarda önce **zorunlu aile danışmanlığı / arabuluculuk** süreci işletilir. İlk başvuruda doğrudan uzaklaştırma yerine, uzman danışman rehberliği önerilir.
- • **2. Aşama (Onarıcı)**: Şiddet veya ağır geçimsizlik varsa, mahkeme **aile terapisi / psikososyal destek** süreci başlatır.
- • **3. Aşama (Cezalandırıcı)**: Eğer şiddet somut delillerle sabit olursa, ceza hukuku devreye girer. Ancak tedbir kararlarında **delil aranması esası** getirilir.

B. Delilsiz Ceza Uygulamalarına Son Verilmeli

- • Erkeğin beyanı ile kadının beyanı eşit olmalı. Sadece tek taraflı kadın beyanı değil, somut ve objektif deliller zorunlu hale getirilmeli. Beyanın doğru olup olmadığı araştırılmalı.
- • Koruma ve tedbir kararları sırasında **karşı taraf mutlaka dinlenmeli, savunma hakkı** etkin şekilde kullanılmalıdır.
- • Uzaklaştırma kararları ancak **somut delil veya makul şüphe** üzerine verilmeli, sadece "beyan" yeterli sayılmamalıdır (AİHS m.6 gereği adil yargılanma hakkı ihlal edilmemeli).
- • Yalan beyan, iftira, şantaj, kumpas ve delilleri karartma gibi suiistimal fiillerine karşı savcılık harekete geçmeli, **etkin ceza ve tazminat mekanizması** kurulmalıdır.
- • Mağduriyet başvurularında delil standartları yükseltilmeli.

C. Zorunlu Aile Danışmanlığı / Aile Arabuluculuğu Sistemi

- • Boşanmaya doğru giden süreçte, şiddet, geçimsizlik gibi durumlarda, çiftlerin kesin ayrılma kararı vermeden önce **aile terapisti** ya da **aile danışmanına başvurmaları** zorunlu hale getirilmeli (örnek: Fransa, Almanya modelleri).
- • Çiftlerin kesin ayrılmaya karar vermeleri durumunda ise bir "Aile Arabulucusu" ile görüşmeleri teşvik edilmeli.

• • Aile arabulucuları hem psikolojik hem hukuki eğitim almış olmalı, devlet tarafından atanmalıdır.

D. Ortak Velayet Esas Haline Getirilmeli

• • Velayetlerin tek taraflı olarak annelere verilmesi de hakkaniyetli değildir ve çocuk pedagojisi açısından risklidir. Babaların da psikolojik açıdan yıpranmasına yol açmaktadır. Velayetlerin anne ve babaya ortak verilmesi gerekir. Boşanma durumunda çocukların psikolojik sağlığı için **ortak velayet varsayımı** kabul edilmeli.

• • Ebeveynlerden biri çocuğu diğerinden ayırırsa, bu **çocuk haklarına aykırı eylem** sayılmalı ve yaptırıma bağlanmalıdır. Çocuklarını babasına göstermeyen anneler için velayet yeniden değerlendirmelidir. Aynı şekilde velayet babadaysa ve anneyle görüşme engelleniyorsa, bu durum da aynı hassasiyetle ele alınmalı, çocuğun her iki ebeveyniyle sağlıklı bir ilişki kurma hakkı korunmalıdır.

E. Süresiz Nafakanın Sona Erdirilmesi

• • Süresiz nafaka uygulaması erkeklere yönelik cinsiyet ve ekonomik sömürü özelliği taşıdığı için adil değildir ve kaldırılması gerekmektedir. Nafaka kısa /makul süreli ve adil olmalıdır.

• • Nafaka süresi, evlilik süresi, tarafların çalışma kapasitesi, yaş ve yeniden evlenme ihtimali gibi ölçütlere bağlanmalı.

• • Yoksulluk nafakası sadece gerçek mağduriyet varsa, geçici olarak verilmelidir.

• • Nafaka almak amacıyla yalan gelir beyanı, gizli malvarlığı, eşten saklanan gelirler veya gerçekte yoksul olmamasına rağmen nafaka talep edenlere hukuki yaptırımlar uygulanmalıdır. İsviçre ve İsveç gibi ülkelerde bu tür suiistimaller için hapis ve para cezası öngörülmektedir.

• • Uzun süreli nafaka almak yerine, boşanma sonrası süreçte eşlerin çalışma hayatına entegrasyonunu sağlayacak danışmanlık hizmetleri (mesleki eğitim, kariyer danışmanlığı) desteklenmelidir. Bu uygulama Almanya'da “geçici destek – kalıcı bağımsızlık” anlayışıyla yürütülmektedir.

• • Boşanma durumlarında yaşlılık, hastalık ve engelli olma gibi özel durumlar için devlet bir **kamu destek fonu** oluşturmalıdır.

F. Aile İçi Şiddete Karşı İnanç ve Kültür Duyarlı Destekler

• • Hane içi şiddetle mücadele edilirken kültürel ve inançsal değerlerden de yararlanarak **ahlaki ve aile yapısıyla uyumlu yaklaşımlar** içeren sosyal hizmet modelleri (manevi danışmanlık, psikoloji destekli manevi rehberlik vb.) teşvik edilmeli.

• • Çiftler arasında fiziksel şiddet, sürekli bitmek bilmeyen sözel tartışmalar, geçimsizlik gibi durumlarda, çiftlerin kesin ayrılma kararı vermeden önce iki tarafın olgun, erdemli aile büyüklerinden birer hakem belirlenmesi önemlidir. Bu hakemler çiftlerle görüşerek barışmalarına yardımcı olabilirler. Hakemler, sorun yaşayan evli çiftlerin aile terapisine veya aile danışmanına da gitmelerini, uzmanlardan destek almalarını teşvik edebilirler. Hakemlik zorlayıcı değil, uzlaştırıcıdır. Amaç “ayrılık” değil ıslah ve uzlaşmadır. Tarafların rızası, iletişimi ve aile desteği önemlidir. Hakemlik uygulaması; krizi erken aşamada durdurmak, tarafların aile desteği almasını sağlamak, barışı tesis etmek, adalet–merhamet dengesini korumak gibi faydalı işlevleri gerçekleştirebilir. Hakemlik, eskiden aile arabuluculuğu gibi bir işlev görürdü.

- • Evlilik öncesi nişanlı bireylere **“Evliliğe Hazırlık Kursu”** adı altında en az 5 günlük zorunlu eğitim verilmeli. Bu kurslarda kadın ve erkek cinsiyeti arasındaki farklar, cinsel sağlık, cinsiyet rollerinin hakkaniyetli paylaşımı, haklar, görev ve sorumluluklar, etkili iletişim ve empati becerileri, duygu yönetimi becerileri, çocuk yetiştirme becerileri, çocukla etkili iletişim, kaliteli zaman geçirme, örnek olma, tutarlılık, dürüstlük, erdemlilik vb. önemli konular işlenmelidir.
- • Evlilik sonrasında da iletişim sorunları yaşayan evli bireylere “etkili iletişim ve empati becerileri, duygu yönetimi becerileri” vb. önemli becerilerin kazandırılması ailenin geleceği için faydalı olacaktır. Bu süreçte psikologlar, psikolojik danışmanlar, klinik psikolog, aile terapistleri, aile danışmanlarından profesyonel uzman yardımı almak gerekmektedir. Devlet bu konuda sorun yaşayan evli çiftlere ücretsiz destek veren merkezlere yönlendirebilir. Bu merkezler; rehberlik ve araştırma merkezleri, aile danışma merkezleri vb. çeşitli kurumlara bağlı merkezler olabilir.
- • İffet, namus, ahlak, din, evlilik, annelik, babalık, çocuk yapma, vatan vb. kavramlarla, değerlerle dalga geçen, alaya alan, aşağılayan, bu değerlere hakaret eden, farklı cinsel yönelimlerin propagandasını yapıp teşvik eden, özellikle bu cinsiyet konularında çocukların ve gençlerin kafasını karıştıran, duygularının bozulmasına yol açan akımlara, örgütlere, fikir ve ideolojilere karşı devletin çok dikkatli olması, bu konuda etkili idari ve yasal tedbirler alması gerekmektedir. Çocukların ve gençlerin korunması, nüfusun sürdürülebilirliğinin sağlanması ve aile kurumunun sağlıklı olarak güçlenmesi için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

3. Hukuksal Yapı

- • Şiddetin tanımının çok geniş tutulması sorunları daha da artırmaktadır. Şiddet denilince sadece “fiziksel şiddet” dikkate alınmalıdır. Bunun dışında fiziksel şiddet içermeyen konularda gereksiz bir şekilde aile içi hukuki müdahalelerden kaçınılmalıdır.
- • Evden uzaklaştırma cezaları hakkaniyetli değil, orantısız ve çok uzun. Sadece fiziksel şiddet varsa en fazla 3 gün verilmeli ve şiddet uygulayan birey mahkemenin kararıyla zorunlu olarak tedavi ve terapi sürecine alınmalıdır. Şiddete uğrayan bireye de tedavi ve terapi yapılmalı, destek olunmalıdır.
- • Fiziksel şiddet yoksa evden uzaklaştırma cezasına başvurulmamalıdır.
- • Anayasaya uygunluk (Özel hayatın gizliliği, adil yargılanma, kişi güvenliği ve masumiyet karinesi) sağlanmalı.
- • Ceza ve medeni hukuk birlikte çalışmalı ama birbirine karışmamalı (örneğin koruma kararı ceza değil; ama uygulamada ceza gibi sonuçlar doğurmamalı).
- • Ebeveynlerin hakları ve çocukların üstün yararı birlikte gözetilmeli (BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ve AİHS normlarına bakılabilir).
- • Temel hakların ihlal edildiği tespit edilirse Anayasa Mahkemesi veya yargı yüksek organları tarafından bireysel yeniden yargılama veya tazminat yolları sağlanmalıdır.
- • Boşanma gerçekleştikten sonra hem kadının hem de erkeğin zarara uğratılmaması için tedbirler alınmalıdır. Boşanma gerçekleştikten sonra kadının en az üç ay beklemesi kadının yararınadır. Bu süreçte yeniden düşünmesi ve hamile olup olmadığının netleşmesi açısından önemlidir. Bu üç aylık bekleme yani “iddet süresi” bir yandan nesep karışıklığını önlerken, diğer yandan taraflara tekrar düşünme fırsatı verir. Bu üç aylık süre içinde erkeğin, kadını evden çıkmaya zorlamaması ve kadının geçimini sağlayacağı nafaka ödemesi gerekmektedir. Eğer kadın hamile ise, çocuğu doğurana kadar kadının tüm masraflarını

karşılaması erkeğin görevi olarak yasal hale getirilmelidir. Çocuk doğduktan sonra annenin çocuğu emzirmesi karşılığında babadan uygun bir ücret alması hükmü yasal olarak belirlenmelidir. Yani baba, çocuğun her türlü gerekli bakım ihtiyaçları için gereken nafakayı karşılamalıdır.

4. Sosyolojik ve Pedagojik Boyut

- • Yeni yasa **yalnızca şiddeti değil, aile bağlarının zayıflamasını da önlemeyi** hedeflemelidir.
- • Aileyi bir mücadele alanı değil, **barışçıl, yapıcı uzlaşı zemini** haline getiren mekanizmalar ön planda olmalıdır.
- • Çocuklar için her iki ebeveynle sürdürülebilir bağ kurmak, **ruhsal gelişim için temel haktır**.

Yeni bir "Aile Yasası", toplumun ihtiyaçlarını gözeterek sadece kadın veya erkek lehine değil, **aile birliğini ve bireylerin onurunu koruyan tarafsız, adil ve yapıcı bir hukuk metni** olmalıdır. Koruma kadar çözüm de sunan bu yeni çerçeve, şiddeti önlerken **mağduriyet üretmeyen, aile kurumunu güçlendiren ve toplumsal barışı destekleyen bir yasa** olabilir.

5. Yargısal ve İdari Düzenlemelerde Cinsiyete Duyarlı Düzenlemeler

• Aile bakanının sadece kadınlardan seçilmesi cinsiyet eşitliğine aykırıdır. Ehliyetli, liyakatli, çocuğu olan bir erkek de Aile bakanı olabilmelidir. Aile Bakanlığına bağlı il müdürlüklerinde çalışan psikolog, sosyolog ve sosyal hizmet uzmanların çoğunun kadın yada erkek olması yerine eşit sayıda personel seçilmesine dikkat edilmelidir.

• Aile mahkemesi başkanlarının çoğunun kadınlardan seçilmesi ve Yargıtay 2.hukuk dairesindeki üyelerin çoğunun kadın olması cinsiyet eşitliğine uymamaktadır. Atamalarda ve görevlendirmelerde mümkün olduğunca cinsiyet açısından eşit atamalar yapılmalıdır.

Son söz; İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Madde 7: "Herkes yasalar önünde eşittir" der. Türkiye Cumhuriyeti, zengin-fakir, kadın-erkek, genç-yaşlı, statü-kariyer-meslek, ırk ve mezhep ayrımı yapmadan bu eşitliği sağlamak için hakkaniyetli yasal düzenlemeler yapmak ve tedbirler almakla yükümlüdür. Kadınlara ve erkeklere yönelik negatif cinsiyet ayrımcılığını önleyici düzenlemeler yapmakla yükümlüdür. Ayrıca kamu otoritesi ahlaki değerleri yozlaştıran, aile kurumunu zayıflatan, nüfusu azaltan etkenlere karşı da önleyici etkili kapsamlı tedbirler almalıdır.

26 Kasım 2025

Vedat Kat

Sosyoloji Bilim Uzmanı *&* **Psikolojik Danışman**

•

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ebeveyne Yabancılaştırma Sendromu

1- Dr. Erkut Erdoğan — Duygusal İstismar - Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu: Velayet Suistimalleri

ÖZET

Ülkemizde velayet çatışmalarının olduğu her yerde, velayet savaşı verilen her çocuk için duygusal taciz kaçınılmazdır. Duygusal tacizin varlığı ve boyutları hem mahkeme süreçlerinde hem de süreç sonrasında mutlaka ilgili profesyonellerce tespit edilmeli ve gerekli müdahaleler yapılmalıdır. Duygusal taciz; bireyin kişilik ve ruhsal yapısını, beyin yıkama, kötüleme, yoksun ve çaresiz bırakma, aşağılama, öteleme gibi yöntemlerle tahrip etmek üzerine yapılan eylemler bütünüdür. Duygusal istismarda denilen bu durum, iş hayatında mobing olarak kabul görse de diğer toplumsal alanlarda halen bilinmemektedir. Çocuklar diğer istismar türlerinde olduğu gibi bu istismar türüne karşıda korunmasızdırlar.

Duygusal tacizin en ileri boyutu Ebeveyne Yabancılaşma Sendromudur (EYS). Duygusal istismarın bu türünün en belirgin özelliği, çocuğun beyninden diğer ebeveyni ve rol modelliğini yok etmek ve kendisine bağımlı, pasif kişilik olarak yetiştirmeye çalışmaktır. Esasen duygusal tacizci diğer ebeveynden çocuğu üzerinden intikam almayı hedefler. Bu hedef tarihteki “Medea Tragedyası”na atıfta olacak şekilde “Medea Kompleksi”yle de örtüşebilir. EYS de yabancılaştırıcının türleri yabancılaşmanın şiddetini belirler. Yabancılaşmanın şiddetine göre gerekli müdahaleler yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Hakları, Duygusal İstismar, Duygusal Taciz,
Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu

Giriş

Çocuk hakları açısından çocuğun örselendiği her alan özel ilgi alanı olmak zorundadır. Bu anlamda velayet sorunlarından doğan çatışmalarda çocuğun örselenmesi çocuk hak ihlallerinin başında gelmektedir. Velayet; insanın ana rahminden doğduğu anda ait olduğu topraklardaki kurumsal yapıyla ölene dek süren hatta ölümden sonrasına kadar süren sahiplik yapısıdır. Dolayısıyla velayet üzerinden doğan her hak ihlali de bu kurumsal yapının çözümlemesi gereken en temel sorundur. Bu yüzden sosyal güvenlik kurumları emniyet ve adalet yapıları devamlı yasal süreçlerde hak ihlalleri konusunda ortak veya kurumsal yapılarıyla tepki veriyorsa bu çocuk hakkı ihlali olan velayet suistimallerine denetim ve farkındalıkla tepki vermeleri, süreçlere sebebiyet verenlere zaten yasal zeminde düzenlemesi var olan suçun karşılığını uygulamaları gerekmektedir.

Bu noktada ortak velayetin önemi, devletin çatışan uzlaşamayan ebeveynler arasındaki denge ve çocuk yönünden koyacağı velayet hakkıyla bu duygusal tacizlerin önüne geçilmiş olunacaktır (Apaydın, 2018). Kişisel iletişim merkezleri ve ortak velayetin kullanılabilir hale getirilmesi sorunun çözümünde yeterli olacaktır.

Şu an ülkemizde velayet suistimal, aile hâkimleri ve aile mahkemelerince uzun yargılama süreçleriyle uygulanamaz durumdadır. Aile Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde kurulacak olan ve aile hâkimlerini de bünyesine alabilecek olan bir yapı velayetin silah olarak kullanılmasını ve çocukların örselenmesinin önüne geçilmesinde büyük yarar sağlayacaktır. Bu yapılar kurulmadığı için kişisel ilişkiler art niyetli ebeveynler tarafından engellenebilir haldedir. Çocuklar icra marifetiyle mahkeme kararlarının icrası manasında mal gibi haciz edilerek kişisel ilişkilerini kurabilmeye çalışmaktadırlar.

Tek başına bile bu durum devlet eliyle yapılan, devletin de bu suça ortak edilmesine sebep olmaktadır. Çocuğun icra marifetiyle alınması çocuğun duygusal olarak örselenmesi velayeti elinde bulundurmayan ebeveynin gözden düşürülmesi rol modelliğinin bitirilmesi ve çocuğun onarılamaz travmalar yaşamasına yol açmaktadır.

Boşanma süreci ve sonrası, aslında ebeveyne yabancılaşma sendromuna travma sonrası stres tanıları konularak çareler üretmeye çalışılmasının ardında yatan gerçeklik de budur. Bu sebeple çocuk psikiyatrlarından bazıları özellikle duygusal istismarı gözden kaçıranlar ebeveyne yabancılaşma sendromunu travma sonrası sendrom olarak başarısız ve uzun antidepresanlarla çözmeye çalışmaktadırlar. Her alanda oluşturulacak farkındalık, söz konusu duygusal istismarın çocuk hakkı ihlalinin önüne geçilmesinde bir kilometre taşı olacak

Duygusal İstismar (Taciz) - Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu:

Velayet Suiistimalleri Ülkemizde velayet çatışmalarının olduğu her yerde, velayet savaşı verilen her çocuk için duygusal taciz kaçınılmazdır. Mutlak şekilde savaşın olduğu her çatışma durdurulmadıkça bu taciz önlenemez. Tacizin boyutu ortaya çıkacak olan sendrom ve hastalıklar için bir yol ayrımıdır. Dolayısıyla çatışan velayet sahipleri, savaş devam ettikçe hoyratlaşan ve mantık süzgecinden çıkan, hedef gözetmeyen saldırılarının boyutunu hem artırmakta hem de bu durumu engellemek için çalışan profesyonelleri kendi tuzaklarına çekecek kadar kurnazlaşarak vahşileşmektedirler. Hukuk, yaşam hakkı tanımaz bir halde kendi ego ve haklılıklarını kabul ettirmek adına velayet savaşını kazanmaya çalışmaktadırlar.

Tüm savaşlarda olduğu gibi ilk başta ana hedef velayet olsa da köklerinde yatan intikam ve haz duygusu olmaktadır (Torun, 2019). Savaşılan çocuk tüm bunlardan habersiz bu savaşın bir tarafı olmaya zorlanmakta; taciz edilse de süreç içerisinde karşılaştığı profesyonellere kendisini kurtarmak için yardım çığlıklarını yansıtacak şekilde göstermektedir. Konuya duyarsız ve durumun nasıl tespit edileceğinden habersiz profesyonelle karşılaştığında geri çekilerek tacizcisine boyun eğmekte ve zamanla algısını ve yapısı iç çatışmalara rağmen değişmekte, yabancılaşma sürecinde ileri safhalara ulaşmaktadır.

O halde bu mantığını kaybetmiş sonuçları hesaplanmamış velayet savaşında barışı oluşturmak daha ötesi bu barışta çocukları sağlıklı ve uygun büyüme şartlarına kavuşturmak, süreçlere şahit olan herkesin görevi olmakla birlikte özellikle mahkeme süreçlerindeki sosyal hizmet uzmanı, psikolog, pedagog ve psikiyatrların görevidir.

Bu savaş öncelikle hukukun içerisinde gerçekleştiği için yine hukukun keskin ve tarafsız hükümleriyle durdurulabilir. Velayet çatışmalarında ortaya çıkan sonuçları göz önüne alınarak durum tespitleri için çocukları ve ebeveynleri profesyonellere yönlendirerek buralardan gelecek sonuçlara göre hüküm kurmaktadır. Aile mahkemeleri, ağır ceza mahkemeleri, ayrıca birçok kez olduğu gibi Adli Tıp Kurumu'nu da işin içerisine katarak çalışmaktadır.
Bu süreç sırasıyla incelendiğinde, aile mahkemesi açısından konuya bakıldığında; esas çatışmalı boşanma süreçlerinde çocuk varsa velayet savaşının alanıdır. Mahkeme hâkimi kişisel görüşün tespitini, velayetin tarafını belirlemek zorundadır. Ülkemizde ortak velayet boşanmayla sonlanmakta ve devam etmemektedir.

Pedagog ve sosyal hizmet uzmanları burada daha ileri bir itham yoksa ilk tespit ve belirleyici raporları hazırlamaktadırlar. Fakat buradaki profesyoneller verdikleri raporda çocuğun yaşam koşullarını (mevsimsel kıyafetlerin uygunluğu, evde oda sayısı, duvarların rengi, yatağının olup olmaması gibi fiziki şartlar vb.) zorlamakta; çocuğun ruhsal dünyası ve yaşadıklarıyla ilgili

mahkemeye herhangi bir katkıda bulunmamaktadır. Bu durum duygusal tacizin ilk tespit noktasında kaçırılan bir fırsattır.

Ruhsal durum değerlendirmesini yaptığı mahkeme binasında yer alan profesyonelin odasında gerçekleştirdiği görüşmelerde çocukla yalıtılmış zaman geçirememesi, geçirdiği zamanın kısıtlı olması, görüşmelerde velayeti elinde bulunduran tarafın bulunması veya hemen kapı önünde beklemesi, velayeti bulunduran tarafın görüşmeden hemen sonra çocukla birlikte olup durumu sorgulayabilmesi profesyonelin verdiği raporda bu durumları yazmaması duygusal tacizi artırmakta ve sorunun bir parçası haline dönüşmesine sebep olmaktadır.

Ülkemizde klasik rapor tekniği halinde klasik kitaplardaki yaş grubuna uygun açıklamalar yapılmakta fiziki şartlar tarif edilmekte ve ortadaki çatışmadan olumsuz etkilenebileceği tavsiyeleriyle özetle hiçbir anlamı olmayan prosedür, tekrar eden raporlar verilmektedir. Mahkeme sonrası süreçte savaş devam ettiği için icra daireleri süreci başlamaktadır. Buradaysa velayet suistimalleri, duygusal tacizin boyutunu aşırı derecede artırmaktadır. Velayeti elinde bulundurmayan taraf icra dairesinde uzun uğraşlar ve mali külfetler sonucunda polis eşliğinde haciz işlemi (mal haczi gibi) gerçekleştirmektedir.

Bu kişisel ilişkide çok yıpratıcı bir süreçtir. İcra dairesiyle sürecin doğması duygusal tacizin en belirgin bulgusudur. Diğer ebeveynini icra yoluyla gören çocuk duygusal olarak taciz edilmektedir. Buradaki raporlamalar çocuğun diğer ebeveyni görmek istememesiyle başlayıp, görüş sağlandıktan sonra “gayet mutlu” oldukları yönünde bitmektedir.

Peki, yapılması gereken nedir? Normal fiziki şartların yanında duygusal taciz tespit soruları sorulmalı raporlamalar gerekiyorsa çocuk psikiyatrından uzman görüşü alınarak düzenlenmelidir. Mahkemece her iki ebeveynin erişkin psikiyatr tarafından değerlendirilmesini istemek gereklidir (Torun, 2019). İcra dairesi kişisel görüşte herhangi bir noktada devreye girmişse zaten mutlak suretle duygusal taciz çocuk açısından belgelenmelidir.

Ağır ceza mahkeme hâkimleri aslında duygusal tacizin çok ileri safhalarında velayeti elinde bulunduran tarafın durdurulamayan öfkesi sonucu özellikle cinsel ithamlar çıktığında çocukları raporlama için göndermektedirler. Burada gerek savcılık makamının bu gibi durumlarda izleyeceği yolu bulamaması gerekse de ithamın ağırlığını mahkemelerde temizleyebilmek amacıyla çocukların duygusal tacizinin artması pahasına çocukları bu mahkeme süreçlerine atmakta ve adli tıp, çocuk psikiyatrları işin içine girmektedirler.

Genelde bu tip raporlamalarda fiziki bulgu olmadığı durumlarda hemen her zaman velayeti elinde bulundurmayan taraf aleyhine olmak üzere kurulan ifadelerin yanında travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) tanısı yazılmaktadır. Son zamanlar da özellikle adli tıp

raporlamalarında hüküm kurmaya yönelik cümlelere rastlanması, tıbbın hukuk karşısındaki etiğine ters düşmektedir. Uygulamalarda öncelikle çocuk ve velayet sahipleri için koruyucu tedbirler almak, yalıtım sağlamak yerine Adli Tıp Kurumu'na kol mühürlenerek velayeti elinde bulunduran tarafla birlikte sevk etmektir. Adli tıp süreci bazen aylar günler sonrasına gün verilerek ve bir heyet huzurunda yapılmakta ve fiziksel bulgunun olmaması durumundaysa hırpalayıcı sorularla sonuca ulaşmaya çalışmakla düzenlenen muğlak raporlamalar olmaktadır.

Bu süreçte hüküm kurulan raporlar çıkabilmektedir. Örneğin bir adli tıp raporunda cinsel istismar sorusuna adli tıp itham lehine bulgu tespit edilememesine rağmen özensiz davranıştan velayetin 18 yaşına dek verilmesi hükmü kurmuştur. Tıp doktorunun hâkim yerine geçerek hüküm kurduğu bu rapor adli tıp tarihine girmiştir.

Savcıya ilk intikalden itibaren hem bu iddiayı dillendiren ebeveyn hem de çocuk koruma altına alınmalı; gerekli muayene adli psikiyatr tarafından geciktirilmeden yapılmalı ve çocuk yalıtılmalıdır. Her iki ebeveyn erişkin psikiyatr tarafından muayene edilmeli; gözlem altına alınmalıdır (Torun, 2011).
Ancak buralardan gelecek raporlamalar sonucunda ağır ceza mahkeme süreci başlatılmalıdır. İthamın gerçek dışı olduğu kanaati oluşursa duygusal taciz yönünden itham sahibi ağır cezada yargılanmalıdır. Bu sürecin herhangi bir noktasında çocukla karşılaşan profesyonel öncelikle çatışan tarafların çocuk üzerindeki tahribatını tespite yönelik öfke, travma, yansıtma üçlü protokol sürecinde ilerlemeli, itham sorgusuna girmek için çocuğun duygu durum değişikliğini doğal sürecinde değerlendirmelidir.

Çatışmalı boşanma süreçlerinde çocuklarda uygulanması düşünülen tüm testler her durumda istisnasız depresyonun ve travma sonrası stres bozukluklarının üst düzeyde varlığına işaret edecektir. Savaşın olduğu yerde, olağan hayat mutluluk sorgusunun ortalama düzeyde çıkması ne kadar mümkünse, bu tip testlerinde anlamlı sonuçlara götürmesinin imkânı yoktur.

Çatışmalı boşanma süreçlerindeki savaşın tespiti ve bu savaştaki öfke travma yansıtma ölçeğinin yüksek çıkması duygusal taciz varlığı ve yanında cinsel travma çekilme ölçeğinin de varlığı gösterilirse raporlamanın bu yönde yapılması gereklidir.

Esas itibariyle yalıtım ve rehabilitasyon her durumda gereklidir. Tüm raporlamalarda öncelikle duygusal tacizin varlığı adli bir vaka bildirimi gerektirmektedir. Duygusal taciz bildirimiyle gelen her çocukta içinde yaşadığı koşullar gereği bir çatışma varsa travma sonrası stres bozukluğu varlığı ön kabulüyle ilerlenerek taciz ölçeklendirmeleri yapılmalı ve raporlanmalıdır.

Duygusal tacizin belgelendiği çatışma içerisinde kalan her çocukta ebeveyne yabancılaşma sendromu mutlaka vardır. Ebeveyne yabancılaşma sendromunun varlığını tespit etmek aynı zamanda duygusal tacizin varlığını da belgelemektir.

Ruhsal bir şiddet olan taciz her anlamda hukukun reaksiyon vermesi gereken bir konudur. Maalesef ülkemizde henüz duygusal taciz sosyal alanların iş hayatı (mobing) dışında tanımlandığı alan yoktur. İşin zorluğu profesyonellerin bu alanı boş bırakmasından da kaynaklanmaktadır. Duygusal taciz, bir insan hakları ihlalidir.

Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu Ebeveyne yabancılaşma bir ebeveynin (yabancılaştırıcı ebeveyn) diğer ebeveyni (hedefteki-yabancılaştırılan) reddetmesi için çocuğu programlaması ve çocuğun hedefteki ebeveyne karşı korku ya da düşmanlık geliştirmesidir (Torun, 2019).

Bu kapsamda Ebeveyne Yabancılaşma Sendromuna yakalanan çocuğu değerlendirirsek karakteristik özellikleri aşağıdaki sekiz maddeden oluşmaktadır (Gardner, 1992).

1. Hedefteki ebeveyne karşı iftira kampanyası düzenlenir.
2. Hedefteki ebeveyni reddetmek için çocuk, tutarsız, mantıksız, zayıf ve saçma bir mantığa sürüklenir.
3. Çocuğun yaşantısı ve gelişimsel süreciyle tutarsız ifade, terim ve senaryolar üretilir.
4. Çocuğun ebeveynlerine karşı çelişkili duygular eksiktir.
5. Hedefteki ebeveynin ret kararı, çocuğun kendisi tarafından verildiği iddiasında bulunulur.
6. Çocuğun yabancılaştıran ebeveyne karşı koşulsuz otomatik desteği sağlanır.
7. Çocuğun belirgin bir suçluluk duygusu olmaz.
8. Hedefteki ebeveynin geniş ailesine karşı yayılan kin ve nefret duyguları mevcuttur. Bu duruma sebebiyet veren duygusal istismarcıya ‘yabancılaştırıcı’ denir. Bunlar değerlendirildiğinde üç tür yabancılaştırıcı olduğu görülür (Erdoğan, 2014).

1. **Tecrübesiz (Saf) Yabancılaştırıcı**
   İyi niyetlidirler. Çocuklarının diğer ebeveynle sağlıklı bir ilişkide olması gereğinin farkındadırlar. Karakteristik özellikleriyse; çocuklarının ihtiyaçlarıyla kendi ihtiyaçlarını ayırt edebilirler. Çocuklarının diğer ebeveynle zaman geçirmesinin ve karşılıklı sevgiye dayalı bir ilişki kurmalarının önemini bilirler. Çocuklarının diğer ebeveynin ailesiyle ilişkisinden rahatsız olmazlar. Mahkeme kararlarına saygı gösterirler. Kızgınlıklarını ve sorunlarını çocuklarının diğer ebeveynle olan ilişkisine yansıtmazlar. Esnektirler ve diğer ebeveynle işbirliği yapmak isterler. Çocuklarının diğer ebeveyniyle olan ilişkisini zedeleyecek bir şey yaptıkları durumlarda suçluluk hissederler. Çocuklarının faaliyetlerine diğer ebeveynin de katılmasını engellemezler. Çocuklarının eğitim ve sağlık bilgilerini diğer ebeveynle paylaşırlar. Hata yaptıklarında bunun farkına varırlar

ve düzeltmek için çaba sarf ederler. Çocukları için iyi olana odaklanırlar, suçlama yapmazlar.

2. Aktif Yabancılaştırıcı

Daha bilinçli ve aktif olarak hedeflerini belirginleştirmişlerdir. Mahkemeye yeniden problemlerle başvuran ebeveynlerin çoğu aktif yabancılaştırıcılar arasından çıkar. Karakteristik özellikleriyse; çocukların önünde diğer ebeveyne saldırırlar. Onların problemi genellikle kontrolü kaybetmekle ilgilidir. Sakinleştikten sonra, aktif yabancılaştırıcılar yanlış yaptıklarının farkına varırlar. Çocukta yol açtıkları hasarı gidermeye çalışırlar. Bu telafi ediş esnasında çocuğu rahatlatıcı ve hislerini destekleyici olabilirler. Saf yabancılaştırıcılar gibi onlar da çocuklarının ihtiyaçlarıyla kendi ihtiyaçlarını ayırt edebilirler ve çocuğun diğer ebeveynle beraber olmasını desteklerler. Saf yabancılaştırıcılar gibi onlar da çocuklarının değişik fikirleri ve inanışlarının olmasına saygı gösterirler. Çoğu durumda, yaşça büyük olan çocuklar ebeveynleriyle ilgili fikirlerini kendilerine anlatılanlar yerine kendileri oluştururlar. Tartışmayı önlemek için yaşça büyük çocuklar fikirlerini ifade etmemeyi öğrenir. Yabancılaştırıcı ebeveynin manipülasyonlarından dolayı küçük çocukların kafaları daha karışıktır. Mahkeme kararlarına uyarlar. Ancak diğer ebeveynle işbirliği yapmaya yanaşmazlar. Kendilerinde veya çocukta çözülemeyen bir problem olduğunda profesyonel yardım almaya isteklidirler. Çocuklarının boşanmaya uyum sağlamasına ciddi olarak önem verirler. Eski hisleri sorun olmaya devam eder ama hızla iyileşmeye çalışırlar.

3. Takıntılı Yabancılaştırıcı

Kesinlikle en tehlikeli ve temelde kurgularına inanan ebeveyndir. En ağır şekli ve örneğinde duyulan cümlelerden biri, “Çocuklarımı seviyorum. Eğer mahkeme onları tacizci babalarından korumazsa ben korurum. Çocuklarına asla tacizde bulunmadığı halde biliyorum ki bu bir zaman meselesi. Çocuklar babalarından korkuyorlar. Eğer onu görmek istemiyorlarsa onları zorlamayacağım. Kendi kararlarını verebilecek yaştalar.” şeklindedir. Karakteristik özellikleri şunlardır: Hedef ebeveynle çocuklarının ilişkilerini yok etmeye takıntılıdırlar. Çocuğun kişilik özellikleri ve diğer ebeveynle ilgili inançları konularında kendininkileriyle aynı olması için onu ağa/tuzağa düşürme konusunda başarı sağlamışlardır. Çocuklar diğer ebeveynle ilgili olarak kendi fikirlerini veya kendi kişisel deneyimlerini ifade etmek yerine takıntılı yabancılaştırıcı ebeveynin söylediklerini “papağan” gibi tekrarlarlar.

Hiç kimse, özellikle mahkeme, takıntılı yabancılaştırıcıyı hatalı olduğuna ikna edemez. Buna kalkışanları düşman olarak görür. Sık sık aile üyelerinden arkadaş gruplarından eski eş tarafından “kurban”, “mağdur” edildiklerine dair destek ararlar. “Biz” ve “onlar” savaşı oluştururlar. Takıntılı yabancılaştırıcının destekçileri genellikle şahit olarak çağrılmadıkları hallerde bile duruşmalarda görülürler. Hedef ebeveyne karşı

dindirilemez bir öfkeleri vardır. Çünkü hedef ebeveyn tarafından mağdur edildiklerine ve çocuğu korumak için yaptıkları her şeyin haklı olduğuna inanırlar.

Sendromla Mücadelede Atılacak Adımlar

25 Nisan tüm dünyada "Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu Farkındalık Günü" olarak farkındalık sağlayacak eylemlerle gündemde tutulmaya çalışılarak bu sendromun önüne geçmek istenmektedir. (Baker, 2008). Bu aşamada neler yapılmalıdır sorusu gündeme gelmektedir. Bu soruya kısaca yanıt vermek gerekirse aşağıdaki adımlar atılabilir.

1. Devletin velayet hakkını Aile Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı aracılığıyla sürdürebilmesi, boşanma süreci ve sonrası savaşları gözlemleyebilmesi teşkilat şemasında boşanma süreci ve sonrasını takip edeceği şube müdürlükleriyle organize olması gereklidir.

2. UYAP sistemi üzerinden yapılan tüm boşanma başvurularını danışmanları aracılığıyla takip etmeli; arabulucu rolüyle boşanmayı durdurmaya çalışmalı, şayet boşanma durdurulamayacasa ve ayrılık mevcutsa mümkün olduğu kadar çatışmasız bir süreç yönetilmelidir.

3. Velayet çatışmalarında ortak velayet getirilerek süreçlerde çocuğun silah olarak kullanılması engellenmelidir.

4. Ortak velayet, çatışmalı boşanma ve sonrasında devlet tarafından kontrol edilerek çocuğun istediği ebeveyni istediği oranda görebileceği hale çevrilmeli; çocuğun beyninde diğer ebeveyni yok etmeye yönelik her türlü art niyetli ebeveyn girişimi engellenmelidir.

5. Çocukların direk ulaşabileceği kolay kısa bir acil durum başvuru numarası (1..gibi) devlet tarafından tahsisi edilmeli. Bu kolay başvuru numarasına bakan kişiler özel eğitimli pedagoji formasyonu almış çocuk psikolojisi okumuş kişiler olmalıdır. Çocukların bu başvurularının ivedilikle takip edileceği organizasyon kurulmalıdır. Çünkü çocuk beyanı esas alınarak gerisi sorgulanmalı ve çocuk korunmaya alınmalıdır.

Aile mahkemeleri diğer mahkemelerden ayrıldığı gibi mümkünse adalet saraylarının dışında Aile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bünyesinde olmalı ve çocuklar adalet saraylarında mahkeme salonlarına gitmemelidirler. Kişisel teslim noktaları kurularak çocuğun kişisel ilişkisinin insani bir biçimde, hakkaniyetli olarak şiddet ortamları dışına çıkarılması gereklidir. Kişisel ilişkinin engellenmesi durumunda bu merkezler devreye girdiği için üçten fazla çocuğun bu merkezler aracılığıyla görüş sağlanması ilgili bakanlıklarca incelenmeli; gerekiyorsa çocuk koruma kuralları veya velayet kararları gözden geçirilecek şekilde düzenlenmelidir. Velayet suistimali ciddi bir suçtur. Kanunların kullanılmasıyla kanun

uygulayıcıların, istemeyerek de olsa, bu suça aracılık etmesi böylece engellenmiş olacaktır. Öfke adalet duygusu ve hakkaniyet duygusunun kaybedildiği noktada şiddeti başlatır (Gülseren, 2005). Şiddet esasen bu kapsamda kişilik seviye sınırı olarak tanımlanmalıdır. Kişilik nasıl parmak izi kadar farklıysa, her öfke ve şiddet olgusu aynı şekilde farklıdır ve çözümleri bunun üzerinden yürütülmelidir.

Boşanma süreci ve sonrası savaşlardaki öfke ve şiddet özellikle çocuklarımızı etkilemekte ve etkileri onlarca yıl sonra ortaya çıkacak toplumsal sorunlara işaret etmektedir. Bugün aile kavramına yönelik bu bozulmaları belgelemek ve çözümleriyle sunmak akademisyenlerin öncelikli görevi olmalıdır. Çocuk hakları yönünden ebeveyne yabancılaşma sendromu tanınmalı ve zaten kanunlarda yeri olan duygusal istismarın savcılar tarafından mahkemelere sevki bir an önce başlatılmalıdır.

Ülkemizde tüm Cumhuriyet tarihi boyunca çocuklara yönelik işlenmiş bir duygusal taciz istismar davası yoktur. Bu durum suçun olmamasından değil, bu suçun tanınmaması raporlanmaması adli bildirimlerinin yapılmamasından kaynaklanmaktadır.

Duygusal istismarın bir an önce adli süreçlerde yer alması çocuğa yönelik şiddetinde önüne geçecek en önemli yol ayrımıdır. Pedagoglar, aile danışmanları, sosyal hizmet uzmanları, aile hekimleri, aile hâkimleri ve savcılıklar çocuğa yönelik duygusal istismarın tespitinde ve daha sonra ortaya çıkacak ebeveyne yabancılaşma sendromunun önlenmesinde en önemli kamu görevlileridir.

Çocuk önceliği toplumun ve devletin geleceğinin teminatı olduğu unutulmamalıdır. Khaled Hosseini'nin de dediği gibi;
"Çocuklar boyama kitabı değildir, onları en sevdiğin renge boyayamazsın."

SONUÇ

Boşanma süreci ve sonrası velayet çatışmalarının temel noktasında yer alan denetim ve müdahaleler gerekli düzenlemelerle kontrol altına alınmazsa öncelikli hak ihlalleri geometrik artışlarla toplumsal yaralara dönecektir.

Boşanma süreci ve sonrasında kişisel görüşlerin mal haczi yöntemleriyle yapılmaya devam edilmesi ebeveynlerden en az birinin rol modelliğinin yok edilmesiyle sonlanmasından dolayı duygusal anlamda yıpranmış ve hayatın olağan tehlikeleriyle başa çıkamaz sorunlu nesillerin yetişmesine yol açacağı kesindir.

Kendine, toplumuna ve kültürel değerlerine bu çatışma ortamında kontrolsüz şekilde maruz kalan birey, en olası yanıyla, toplumsal kanayan yaraların odağı olmaya adaydır.

Ebeveyne Yabancılaşma Sendromu, her ne kadar henüz toplumun tüm katmanlarıyla tanınmasa ve hatta psikiyatr hastalık tanımlamaların da -tanımın yapılacağı bölümle alakalı tartışmalardan dolayı- yer bulmakta zorlansa bile ilerleyen zamanlarda bu durumun çocuk hakları ve insan hakları yönünden ne kadar önemli olduğu ortaya çıkacak hasarlardan anlaşılacaktır.

Kamu bu sorunla alakalı uzun mesai kayıpları yaşamadan sorunların ana çözümü olan denetim gözetim ve uzlaştırıcı yaklaşımın ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ele alınması sorunun esası ve çözümüdür.

Duygusal istismar en az fiziksel ve cinsel istismar kadar tehlikeli ve örseleyicidir. Duygusal istismarın ayırıcı tanıları diğer istismar türlerinden çok farklı ve ayrıntılarla belirlenebilir.

Örneğin çocuğun kişisel tesliminde gelişmiş ülkelerdeki kişisel iletişim merkezlerinde çocuğun diğer ebeveyne gitmek istememesi hatta kendi yaş grubuna ait sözlerinin dışında erişkin tanımlamaları yapması bile çocuğun diğer ebeveyn tarafından doldurulduğu ve beyni yıkandığının delili sayılmakta duygusal istismar belgelenerek gerekli yargılamalar amacıyla hukuk sistemine havale edilmektedir. Bu durumlar velayetin ve ortak velayetin tek taraflı velayete geri çevrilmesi için yeterli sayılmaktadır.

Ebeveyne yabancılaşma sendromu en yalın haliyle bir duygusal istismardır. Her yıl 25 Nisanda tüm dünyada ebeveyne yabancılaşma farkındalık günü etkinlikleriyle bu çocuk hakları ihlali için farkındalık sağlanmaya çalışılmaktadır.
Dr. Erkut ERDOĞAN – Tıp Doktoru / Pratisyen Hekim, Sağlık ve Aile Danışmanı.

Link: https://share.google/DQtiUtKc4JjSC8dyF

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çözüm Önerilerimiz

1- BİA Platformu'nun Somut Çözüm Önerileri

Bu bölümde BİA Platformu'nun nafakanın makul süreyle sınırlandırılması, objektif kriterlerin dikkate alınması, nafaka hapsinin kaldırılması, nafaka fonu, sosyal devlet desteği ve özel durumdaki yükümlülerin korunması gibi somut talepleri yer alır.

1- Dava açıldığı tarihten itibaren nafakanın maksimum 2 yıl olması

(Nafaka yüzünden boşanmış kişiler arasındaki maddi bağı koparmak Sosyal Devletin görevidir.)

2-Nafaka bağlanırken kadının dava tarihindeki yaşı, işi, çocuk olup olmadığı, keyfiyetten mi yoksa iş bulamadığından mı çalışmadığı, eğitim seviyesi, evlilik süresi, kaçıncı evlilik olduğu gibi tüm kriterlerin dikkate alınması.

3- Yaş kriterlerine bakılırken ortak çocuk olmayan ileriki yaşlardaki evliliklerde evlilik süresi ve kaçıncı evlilik olduğuna bakılması.

4- Nafaka hapsinin kaldırılması, işsiz veya asgari ücretli yükümlünün devlet tarafından desteklenmesi.

5- Yıllar süren davalar sırasında ödenen tedbir nafakası nedeniyle, yoksulluk nafakasının dava açıldığı tarihte başlaması ve bu davaların kısa sürede sonlandırılması.

6- Nafaka süresi sonunda mağduriyet devam ediyorsa, nafaka alacaklısına, nafakanın devlet tarafından ödenmesi için nafaka fonu oluşturulması.

7- Süre sonunda altsoyundan, ya da üst soyundan yardım nafakasının devreye alınması.(TMK 364)

8- Yasa çıktığı tarihten itibaren, süreyi tamamlamış ya da aşmış nafaka yükümlüsünün nafakasına son verilmesi.

9- Tüm önerilerin anlaşmalı ya da çekişmeli boşanma davalarında geçerli olması

10- Engelli ve uzun süreli tedavi gerektiren hastalığı olan vatandaşların nafaka yükümlüsü yapılmaması

Aile alarm veriyor! Aile çöküyor! Ülkede doğum oranı neden bu kadar düştü ?

Her koldan "*Soykırımcı Soysuzlaştırma Projesi"* işliyor. Tek dişi kalmış canavar emperyalizmin hedefinde aile var. Biliyorlar ki aile yok olursa her türlü ekonomik baskıya direncimiz azalacak. Toplum geleneğimizde bulunan Aile dayanışmamızı yok ederek bizi yok etmek istiyorlar. Biliyorlar ki ne kadar çok aile parçalanırsa bireysel yaşamlar artarsa tüketim o kadar katlanacak ve onlar kazanacak.

Erkekler Evlilikten Soğudu

Boşanarak borç batağına sürüklenen erkek bir daha nasıl evlensin. Evlense de eşi ve çocukları derin mağduriyet yaşıyor. Bu yuva nasıl huzur bulur?

Boşanma davaları kadının beyanıyla işliyor. Yasalardaki ayarsızlığı bilen kadın en ufak bir anlaşmazlıkta soluğu mahkemede alıyor. Matbu iftira dilekçeleri hazır zaten önüne sunuluyor.

Uzun süren boşanma davaları yüzünden insanlar boşanamıyor ve husumet devam ediyor. Yıllar boyu ödenen "*Tedbir nafakası ve Süresiz Nafaka"* ile bağlar koparılmıyor.

- Aldatan kadına Tedbir Nafakası.
- Her koşulda Süresiz Nafaka.
- Kadının beyanı esas alarak ödenen yüklü tazminatlar.
- Mal rejimi
- Takı
- Kadın takıları evden toplayıp gidiyor.
- Kadının beyanı ile her koşulda takılar kadına veriliyor.
- Erkeğe takı borcu çıkarılıyor.
- Nafaka Tazyik Hapsi
- Nafaka yükümlüsü cezaevinde faizi ile biriken borç+mahkeme+ vekalet ücretini ödemezse nafaka hapsi sürekli tekrarlanıyor.
- Tek Taraflı Velayet ile çocukların soy bağlarından koparılması ve EYS hastalıklı çocuklar
- Velayet diğer ebeveyne sopa olarak kullanılıyor.
- Çocuk Teslim Merkezinde kadın tarafından çocuğa öğretiliyor ve çocuk baba'ya gitmek istemezse çocuk babaya yatılı verilmiyor.
- Çocuğu merkeze getirmeyen kadına yaptırım var ama çocuğa bunu öğretip getiren kadına hiçbir yaptırım yok.
- Çocuğun üstün yararı adı altında çocuk soy bağlarından koparılıyor.

Amaç:

Çocuğun babayla iletişimini engellemek. Zaten son derece sınırlı olan yatılı kalma kararına rağmen çocuk üzerinde algı çalışması yaparak;

- Çocuğun babaya gitmesini engellemek
- Çocuğu babayı unutması için özel gayret sarf etmek
- Çocuğu soy bağından koparmak
- Çocuğu baba şefkati, baba güvencesi, baba rol modelinden mahrum bırakmak
- 6284 iftira ve delilsiz evden uzaklaştırma
- Çamur atarak itibarını erkeğin yerle bir ederek kişiyi buhrana sürüklemek
- Zina serbestiyeti
- Sapkınlığın normalleştirilerek çocukların beynine işlenmesi çalışmaları

1980'lerden bugüne dayattıkları sözleşmelerle ailenin içini adım adım oydular.

- **SİYONİST PROJE**

  İstedikleri Ailesiz Ve Cinsiyetsiz Bir Toplum !

  Aile yapısına dinamitin tarihçesi;

- 1980 Darbesi ile gelen
- 1982 Darbe Anayasası
- 1985 CEDAW Sözleşmesi
- 1988 Süresiz Nafaka
- 2002 Eşit kusurluya süresiz nafaka ve erkeğin aile reisliğinden çıkarılması
- 2012 Anayasa Mahkemesinden Süreli Nafaka kararına ret.
- 2014 İstanbul Sözleşmesi
- 6284 Yasa ile kadının beyanının esas alınması
- 2024 Anayasa Mahkeme kararı ile Kadının eşinin soyadını kullanmama hakkı
- Cinsiyetsizleştirme

Boşanma süreci ve sonrası neden şiddet ve cinnet vakaları yaşanıyor? Yasa ve uygulamalarda bir tarafı korumak adına diğer taraf yok sayılırsa ne adalete güven kalır ne de insanın ruh sağlığı normal kalabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Serdar Arseven — Manevi Vatan Doktrini

Boşanmış İnsanlar ve Aile (BİA) Özeti

1- Serdar Arseven — Manevi Vatan Doktrini: BİA Platform Özeti

Gazeteci-Yazar Serdar Arseven'in iki yazı halinde aktardığı "Manevi Vatan Doktrini", vatan kavramını yalnızca toprak bütünlüğüyle sınırlamayan; aileyi, gençliği, manevi-kültürel mirası, ahlaki sermayeyi ve toplumsal aidiyet duygusunu da ulusal varlığın ayrılmaz parçaları olarak gören bir çerçeve sunar. Yazıların temel düşüncesi şudur:

Bir milletin geleceği sadece sınırlarının korunmasına değil, aile yapısının sağlamlığına, kuşaklar arası değer aktarımına, gençlerin anlam ve aidiyet dünyasının güçlü tutulmasına bağlıdır. Bu nedenle "maddi vatan" kadar "manevi vatan"ın da korunması gerekir.

İlk yazıda doktrin, Türkiye'de aile yapısını ve gençliği eş zamanlı korumayı amaçlayan bütüncül bir ulusal politika modeli olarak tanımlanır. Bu yaklaşımda aile, manevi vatanın temel birimi; gençlik ise manevi vatanın geleceği olarak görülür. Aile yalnızca biyolojik bağlardan oluşan bir yapı değil, inanç, gönül bağı, ortak değer ve kültürel süreklilik taşıyan bir kurumdur. Gençlerin değer dünyasının zayıflaması, aidiyet duygusunun kaybolması ve anlam krizinin derinleşmesi; bireysel sorunların ötesinde toplumsal dirençliliği de tehdit eden gelişmeler olarak ele alınır. Yazıya göre maneviyat psikolojisi, modern psikolojiyi reddeden değil, onu tamamlayan bir alan olarak görülmeli; depresyon, kaygı, intihar düşüncesi ve şiddet eğilimleri yalnızca bireysel patoloji değil, aynı zamanda anlam ve aidiyet ekosistemindeki bozulmalarla birlikte değerlendirilmelidir.
İkinci yazı, doktrinin temel ilkelerini ve manevi vatana yönelen çağdaş tehditleri daha somut biçimde sıralar. Buna göre aile korunmalı ve güçlendirilmeli; gençlerin anlam, aidiyet ve kimlik dünyası eğitim, manevi rehberlik ve medya yoluyla desteklenmelidir. Manevi-kültürel mirasın yalnızca biyolojik kuşak aktarımıyla değil, bilinçli pedagojik ve kültürel çalışmalarla beslenmesi gerektiği vurgulanır. Bilim, teknoloji, modern psikoloji ve manevi rehberlik birbirine rakip değil, tamamlayıcı unsurlar olarak düşünülür. Şiddet, bağımlılık, intihar, aile çözülmesi gibi sorunlar ise tek tek bireysel problemler olmaktan ziyade, manevi-toplumsal ekosistemdeki kırılmaların göstergeleri olarak ele alınır.
Yazılarda en çok öne çıkan tehditlerden biri demografik gerileme ve aile yapısının çözülmesidir. Hane halkı büyüklüğünün küçülmesi, yalnız yaşayanların artması, evlilik yaşının yükselmesi, evlenme hızının düşmesi ve doğurganlık oranının kritik eşiklerde seyretmesi; yalnızca nüfus meselesi değil, milli güç ve toplumsal dayanışma meselesi olarak değerlendirilir. Aile küçüldükçe kuşaklar

arası bağlar zayıflamakta, sosyal sermaye azalmakta ve bireyin psikolojik destek ağları daralmaktadır.

Bir diğer tehdit alanıda, “sosyokültürel terör” ve “insan bozumu” kavramlarıyla anlatılır. Buna göre ailedeki bozulma, cinsiyet, mahremiyet, sorumluluk, namus ve aidiyet gibi temel değerlerin aşındırılmasına sebep olurken; gençlerin kimlik zemininde de kırılganlıklar oluşturur. Modern dünyanın bireyselleştirici etkisi, bağımlılıkların artması, dijital aşağılanma, akran zorbalığı ve anlam krizleri bu kırılganlığı derinleştirir. Bu bağlamda okul silahlı saldırıları da yalnızca güvenlik problemi olarak değil; aile çözülmesi, sosyal dışlanma, reddedilme, aidiyet kaybı, dijital etkiler ve manevi destek eksikliğinin kesişiminde ortaya çıkan uç olaylar olarak yorumlanır.

İkinci yazı, hedefli okul şiddetinin ani bir öfke patlamasından çok, genellikle bir süreç içinde geliştiğini vurgular. Kronik zorlanma, reddedilme, sosyal dışlanma, kayıp algısı, şiddete ilgi, planlama gibi davranışlar bu sürecin parçaları olarak aktarılır. Saldırıların önlenmesi yalnızca güvenlik kamerası, ceza ya da teknik tedbirlerle mümkün değildir; aile, okul, rehberlik, medya, sosyal hizmet, sağlık ve güvenlik kurumlarının birlikte çalıştığı çok katmanlı bir önleyici sistem gerekir.

Sonuç olarak iki yazının ana fikri şudur:

Türkiye’nin geleceği için “Manevi Vatan” fikri bir kültürel söylemden öte, aileyi, gençliği, eğitimi, maneviyatı, psikolojiyi ve güvenliği birlikte ele alan bir politika doktrinine dönüştürülmelidir. Arseven’in aktardığı çerçevede manevi vatanı korumak; aileyi güçlendirmek, gençlere anlam ve aidiyet kazandırmak, manevi rehberliği yaygınlaştırmak, medyayı sorumlu bir zemine çekmek, okul şiddeti ve bağımlılık gibi sorunları kök nedenleriyle ele almak anlamına gelir. Bu bakımdan yazılar, “vatan savunması”nı yalnızca fiziki sınırların korunması değil, toplumun ruh köklerinin, aile bağlarının ve genç kuşakların değer dünyasının korunması olarak yeniden tanımlar.

Manevi Vatan yazısının tamamı için:

1. Manevi vatan doktrini (1)
   https://www.milatgazetesi.com/manevi-vatan-doktrini-1?utm_source
2. Manevi vatan doktrini (2)
   https://www.milatgazetesi.com/manevi-vatan-doktrini-2?utm_source

2- Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformunun; “Manevi Vatan” Yazılarında ve Aile Hukukunda Yaşanan Mağduriyetlere Dair Değerlendirmesi

Gazeteci-Yazar Serdar Arseven’in “Manevi Vatan” başlıklı yazılarında ortaya koyduğu aile, gençlik, aidiyet ve toplumsal direnç vurgusu; BİA Platformu’nun yıllardır dile getirdiği mağduriyetlerle doğrudan kesişmektedir. Çünkü manevi vatan yalnızca kültürel bir kavram değil; ailenin korunması, çocukların anne-baba sevgisinden mahrum bırakılmaması, adalet duygusunun zedelenmemesi ve toplumun iç huzurunun muhafaza edilmesi meselesidir.

BİA Platformu olarak yıllardır süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun’un uygulamadaki ölçüsüz sonuçları, velayet sorunları ve Ebeveyne Yabancılaştırma Süreci gibi başlıklarda yaşanan mağduriyetleri gündeme getiriyoruz. Bu sorunlar yalnızca boşanmış kişilerin şahsi problemleri değildir. Her biri aile kurumunu, çocukların ruhsal gelişimini, yeni aile kurma hakkını ve toplumsal barışı doğrudan etkilemektedir.

Süresiz nafaka meselesi, manevi vatanın merkezindeki adalet duygusundan bağımsız değildir. İhtiyaç sahibini korumak devletin görevidir; ancak bu koruma, boşanmış insanları yıllarca birbirine mecbur eden, yeni hayat kurma hakkını gölgeleyen ve icra-hapis baskısıyla öfkeyi derinleştiren süresiz bir cezaya dönüşmemelidir. Bu yaklaşım, çözüm değil yeni mağduriyet doğurur.

6284 sayılı Kanun konusunda yaklaşımımız, Serdar Arseven’in “Manevi Vatan” yazılarında dikkat çektiği aileyi, insan onurunu ve toplumsal huzuru koruma hassasiyetiyle birlikte değerlendirilmelidir. Şiddet mağdurlarının korunması elbette devletin asli görevidir ve hiçbir şekilde ihmal edilemez. Ancak aileyi ve insanı koruma iddiasındaki bir hukuk mekanizması; delilsiz, gerekçesiz, ölçüsüz ve savunma hakkını zayıflatan uygulamalara dönüşmemelidir. Çünkü adalet duygusunun zedelendiği yerde aile de, toplum da, manevi vatan da yara alır. Gerçek mağduru koruyan bir sistem, haksızlığa uğrayan kişiyi de güvencesiz bırakmamalıdır. Aksi hâlde hukuk, aile içi sorunları çözmek yerine taraflar arasında yeni kırılmalar, öfke birikimleri ve kalıcı kopuşlar üretir.

Velayet ve ebeveyne yabancılaştırma ise manevi vatanın en derin ve en sessiz yaralarından biridir. Arseven’in vurguladığı aidiyet, aile bağı, gençliğin ruh dünyası ve toplumsal direnç meselesi, en çok çocukların anne ya da babadan koparıldığı süreçlerde zarar görmektedir.

Bir çocuğun anne ya da babasından sistemli biçimde uzaklaştırılması, yalnızca bir ebeveynin mağduriyeti değildir; çocuğun kimliğine, aidiyetine, güven duygusuna, ruhsal gelişimine ve aile hafızasına verilen ağır bir zarardır. Manevi vatanı korumak, çocukların köklerinden, anne-baba sevgisinden ve sağlıklı aile bağlarından koparılmamasını gerektirir. Bu nedenle çocuğun üstün yararı, yalnızca bir ebeveynin yanında kalmasıyla değil, her iki ebeveynle de güvenli, sağlıklı ve sürekli ilişki kurabilmesiyle sağlanmalıdır.

Bu nedenle Serdar Arseven'in "Manevi Vatan" vurgusunu değerli buluyoruz; ancak bu yaklaşımın somut hukuk reformlarıyla desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz. Aileyi yalnızca söylemde yüceltmek yetmez. Aileyi yıpratan, boşanma sonrası husumeti büyüten, çocukları ebeveynlerinden koparan ve taraflardan birini ömür boyu borçlu hâle getiren uygulamalar mutlaka yeniden değerlendirilmelidir.

BİA Platformu olarak çağrımız açıktır: Kadın-erkek karşıtlığına dayanmayan, gerçek mağduru koruyan, haksızlığı önleyen, çocuğun üstün yararını merkeze alan ve adalet duygusunu güçlendiren yeni bir aile hukuku anlayışına ihtiyaç vardır. Çünkü aileyi korumak, adaleti korumaktan geçer. Adalet zedelenirse aile de, çocuk da, toplumun manevi vatanı da zedelenir.

ALTINCI BÖLÜM

Boşanmış İnsan ve Aile Platformu'nun 10 Yıllık Mücadele Kronolojisi

1- BİA Platformu'nun 10 Yıllık Mücadele Kronolojisi

a- TBMM Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu Süreci

01.02.2016 TBMM Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonuna Mağdur Taraf Olarak Davet, Sözlü Sunum ve Yazılı Raporlar

BİA Platformu'nun komisyon çalışmaları kapsamında görüş paylaşımına davet edildiğine ilişkin yazı aşağıda belge görseli olarak sunulmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar İle Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu (10/2,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18)

Sayı : 40144438-130.02-20342
22.02.2016
Konu : Görüş paylaşımı

Sayın İlknur BİRSEL
(Boşanmış İnsanlar ve Aileleri Platformu)

Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu (Kısaltılmış adıyla: *"Aile Bütünlüğünün Korunması Araştırma Komisyonu"*) 14.01.2016 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.

Komisyonumuz çalışmaları kapsamında aile bütünlüğünü olumsuz etkileyebilecek risk faktörlerini ve aile kurumunun güçlendirilmesi için alınacak tedbirleri incelemektedir. Komisyonun araştırma alanındaki diğer bir husus, sebepleri ve sonuçları itibariyle boşanma olaylarıdır. Bu araştırmalar sonucunda kamu politikalarına yön verecek meclis araştırma komisyonu raporu hazırlanacaktır.

Komisyonumuz başta nafaka konusu olmak üzere araştırma alanındaki hususlarda görüşlerinizi dinlemeyi uygun bulmuştur. Bu kapsamda; **24 Şubat 2016 Çarşamba** günü **saat 10.00**'daki Komisyon toplantısında (Ana Bina 2. Kattaki 511 Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Toplantı Salonu) görüşlerinizi paylaşmanızdan ve bunları yazılı bir şekilde Komisyona ayrıca sunmanızdan memnuniyet duyulacaktır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Ayşe KEŞİR
Düzce Milletvekili
Komisyon Başkanı

Görsel 1. TBMM Aile Bütünlüğünün Korunması Araştırma Komisyonu tarafından görüş paylaşımı amacıyla gönderilen davet yazısı. Kaynak: TBMM, 22.02.2016.

b- 24.02.2016 TBMM Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonuna Davet

BİA Platformu'nun komisyon çalışmaları kapsamında görüş paylaşımına davet edildiğine ilişkin yazı aşağıda belge görseli olarak sunulmaktadır.

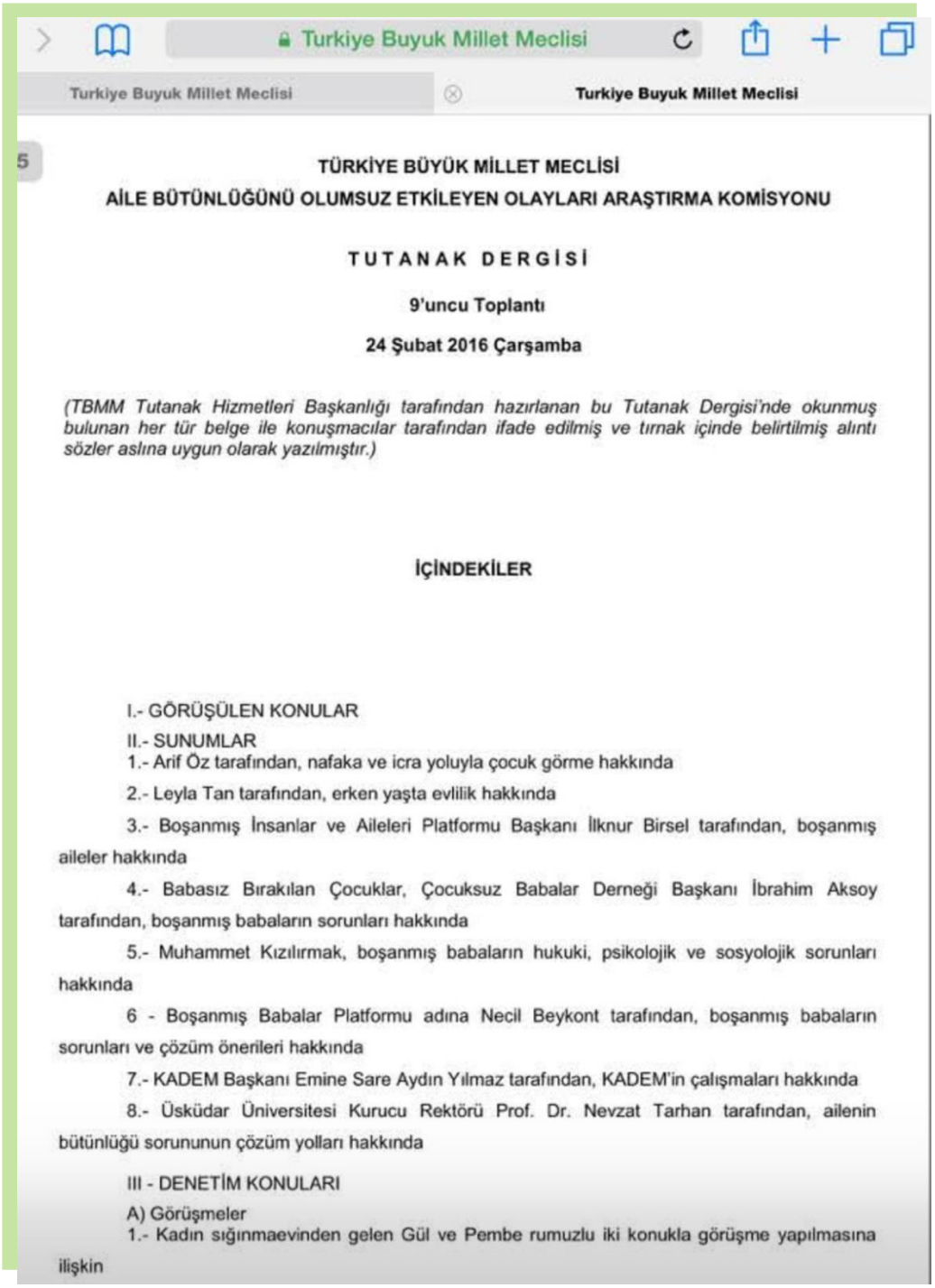

Turkiye Buyuk Millet Meclisi

Turkiye Buyuk Millet Meclisi | Turkiye Buyuk Millet Meclisi

5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEYEN OLAYLARI ARAŞTIRMA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı

24 Şubat 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR
II.- SUNUMLAR
1.- Arif Öz tarafından, nafaka ve icra yoluyla çocuk görme hakkında
2.- Leyla Tan tarafından, erken yaşta evlilik hakkında
3.- Boşanmış İnsanlar ve Aileleri Platformu Başkanı İlknur Birsel tarafından, boşanmış aileler hakkında
4.- Babasız Bırakılan Çocuklar, Çocuksuz Babalar Derneği Başkanı İbrahim Aksoy tarafından, boşanmış babaların sorunları hakkında
5.- Muhammet Kızılırmak, boşanmış babaların hukuki, psikolojik ve sosyolojik sorunları hakkında
6 - Boşanmış Babalar Platformu adına Necil Beykont tarafından, boşanmış babaların sorunları ve çözüm önerileri hakkında
7.- KADEM Başkanı Emine Sare Aydın Yılmaz tarafından, KADEM'in çalışmaları hakkında
8.- Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan tarafından, ailenin bütünlüğü sorununun çözüm yolları hakkında
III - DENETİM KONULARI
A) Görüşmeler
1.- Kadın sığınmaevinden gelen Gül ve Pembe rumuzlu iki konukla görüşme yapılmasına ilişkin

Görsel 2. TBMM Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Olayları Araştırma Komisyonu 9. toplantı tutanak dergisinde sunumlara ilişkin içindekiler kaydı. Kaynak: TBMM Komisyon Tutanakları, 24.02.2016

c- BİA Platformu'nun Görüş Sunumu

Görsel 3. TBMM Komisyon toplantısında BİA Platformu'nun görüş sunumuna ilişkin toplantı fotoğrafı. Kaynak: BİA Platformu arşivi / TBMM Komisyon süreci, 24.02.2016.

Resmi Kayıt Notu: *BİA Platformu, 2016 yılında Ayşe Keşir imzalı davetle TBMM Araştırma Komisyonu'na katılmış ve görüşleri 399 sıra sayılı resmi komisyon raporuna dahil edilmiştir*

Belgenin önemi: *24 Şubat 2016 tarihli komisyon çalışmasında, süresiz nafakanın uygulamadaki etkilerine ilişkin değerlendirmelerin kurumsal tutanak süreci içerisinde ele alındığı görülmektedir.*

Link 1

https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/KomisyonTutanaklariDonemTutanaklari?Kodu=1018&DonemKodu=26&YasamaYili=1

Link 2 **https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/1569** sayfa 8

3- Meclis Araştırma Komisyonu 399 Sıra Sayılı Raporu

a- 15.05.2016 Meclis Araştırma Komisyonu 399 No'lu Raporunda Süreli Nafaka Önerisi

Komisyon raporu, nafaka uygulamalarına ilişkin tartışmanın kurumsal belgeler üzerinden izlenmesi bakımından temel kayıt niteliğindedir.

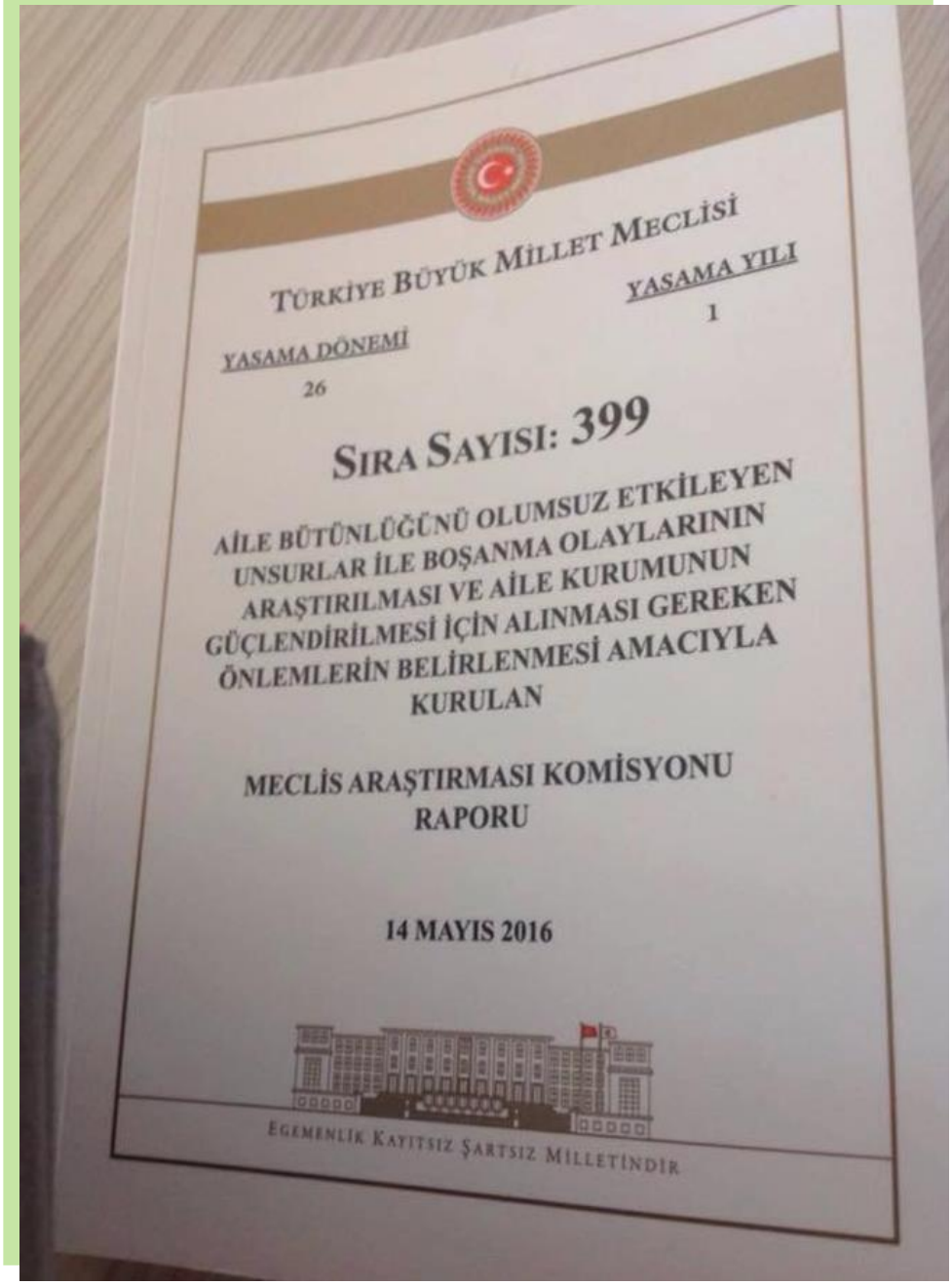

Görsel 4. Meclis Araştırma Komisyonu'nun 399 sıra sayılı rapor kapağı.
Kaynak: TBMM, 14.05.2016

b- Komisyon Raporunda Görüş Alınan Kişi ve Kurum Kayıtları

Bilgi Alınan	
Kişi	**Kurumu/Görevi**
Arif ÖZ	Mağdur Baba
Leyla TAN	Mağdure Eş
İlknur BİRSEL	Boşanmış İnsanlar ve Aileleri Platformu
İbrahim AKSOY	Türkiye Parçalanmış Aileler ve Çocuklar Platformu
Muhammet KIZILIRMAK	Mağdur Baba
Necil BEYKONT	Boşanmış Babalar Platformu
Emine Sare AYDIN YILMAZ	Kadın ve Demokrasi Derneği (KADEM)
Prof. Dr. Nevzat TARHAN	Üsküdar Üniversitesi Rektörü
Gül (Rumuz)	Konuk
Pembe (Rumuz)	Konuk

Mağdur Baba Arif Öz tarafından boşanma sürecinde yaşanılan sıkıntılardan bahsedildi. Nafaka ve velayet ile ilgili sorunlarını ve isteklerini dile getirdi.

Mağdure Eş Leyla Tan tarafından erken yaşta yaptığı evlilik ile ilgili yaşadığı sıkıntılardan bahsedildi. İki çocuğu olduğundan, eşinin erken evlilikten dolayı iki yıldır cezaevinde olduğundan ve bu yüzden çocukları ile birlikte mağduriyet yaşadıklarından ve bir an önce çözülmesini istediğinden bahsetti.

Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platform Başkanı İlknur Birsel tarafından boşanma ile ilgili yaşanan sıkıntılardan bahsedildi. Ömür boyu nafakanın süreli hale gelmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Türkiye Parçalanmış Aileler ve Çocuklar Platformu Başkanı İbrahim Aksoy boşanmış bir baba olmanın ne kadar zor olduğundan ve çocuklarını görme konusunda yaşadığı sıkıntılardan bahsetmiş ayrıca nafaka ile ilgili problemlerini ifade etmiştir.

Mağdur Baba Muhammet Kızılırmak boşanma sürecine kadar yaşadıkları sıkıntıları, boşandıktan sonra da nafaka ve çocuğunu görme gibi konularda yaşadığı sıkıntıları ve bu konularda yaptıklarını anlattı.

Boşanmış Babalar Platformu Başkanı Necil Beykont amaçlarının çocukların analı babalı büyümesi olduğundan ve boşanma esnasında çocukların yaşadıkları sıkıntılardan bahsetti. Bazı boşanmış ebeveynlerin çocuklarına "Ebeveyne Yabancılaştırma Tacizi" uyguladıklarını ifade etti.

Görsel 5. Komisyon raporunda görüş alınan kişiler/kurumlar listesinde BİA Platformu'na ilişkin kayıt.
Kaynak: TBMM Meclis Araştırması Komisyonu 399 sıra sayılı rapor.

c- Komisyona Sunulan Dosya Kayıtlarına İlişkin Rapor Tablosu

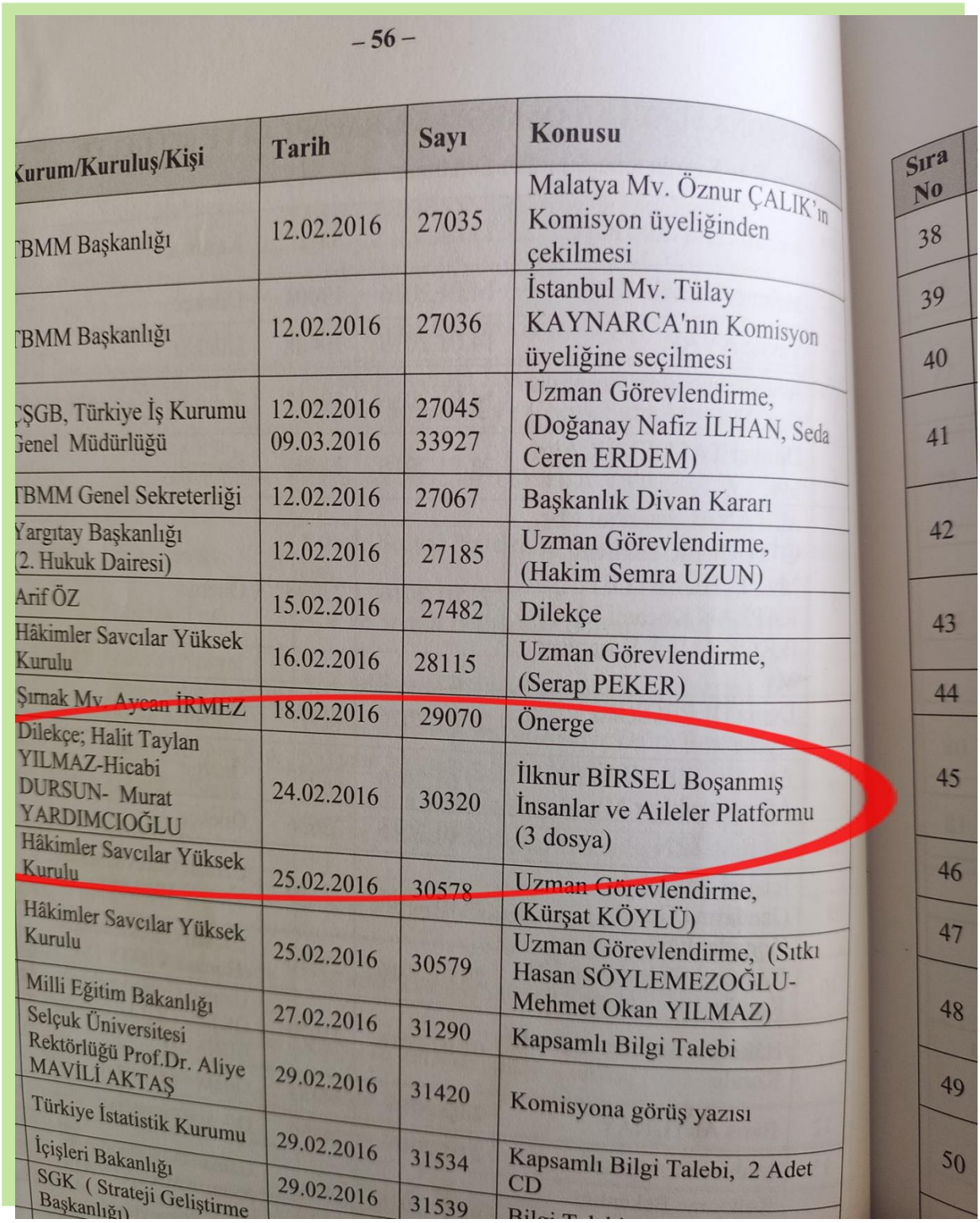

– 56 –

Kurum/Kuruluş/Kişi	Tarih	Sayı	Konusu	Sıra No
TBMM Başkanlığı	12.02.2016	27035	Malatya Mv. Öznur ÇALIK'ın Komisyon üyeliğinden çekilmesi	38
TBMM Başkanlığı	12.02.2016	27036	İstanbul Mv. Tülay KAYNARCA'nın Komisyon üyeliğine seçilmesi	39
ÇŞGB, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü	12.02.2016 09.03.2016	27045 33927	Uzman Görevlendirme, (Doğanay Nafiz İLHAN, Seda Ceren ERDEM)	40 41
TBMM Genel Sekreterliği	12.02.2016	27067	Başkanlık Divan Kararı	42
Yargıtay Başkanlığı (2. Hukuk Dairesi)	12.02.2016	27185	Uzman Görevlendirme, (Hakim Semra UZUN)	43
Arif ÖZ	15.02.2016	27482	Dilekçe	44
Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	16.02.2016	28115	Uzman Görevlendirme, (Serap PEKER)	45
Şırnak Mv. Aycan İRMEZ	18.02.2016	29070	Önerge	46
Dilekçe; Halit Taylan YILMAZ-Hicabi DURSUN- Murat YARDIMCIOĞLU	24.02.2016	30320	İlknur BİRSEL Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu (3 dosya)	47
Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	25.02.2016	30578	Uzman Görevlendirme, (Kürşat KÖYLÜ)	48
Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	25.02.2016	30579	Uzman Görevlendirme, (Sıtkı Hasan SÖYLEMEZOĞLU-Mehmet Okan YILMAZ)	49
Milli Eğitim Bakanlığı	27.02.2016	31290	Kapsamlı Bilgi Talebi	50
Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü Prof.Dr. Aliye MAVİLİ AKTAŞ	29.02.2016	31420	Komisyona görüş yazısı	
Türkiye İstatistik Kurumu	29.02.2016	31534	Kapsamlı Bilgi Talebi, 2 Adet CD	
İçişleri Bakanlığı	29.02.2016	31539		
SGK (Strateji Geliştirme Başkanlığı)				

Görsel 6. Rapor tablosunda BİA Platformu'na ait "3 dosya" kaydının yer aldığı satır. Kaynak: TBMM Meclis Araştırması Komisyonu 399 sıra sayılı rapor, s.56.

d- Nafaka Yerine Sosyal Yardım Gündemine İlişkin Haber Kupürü

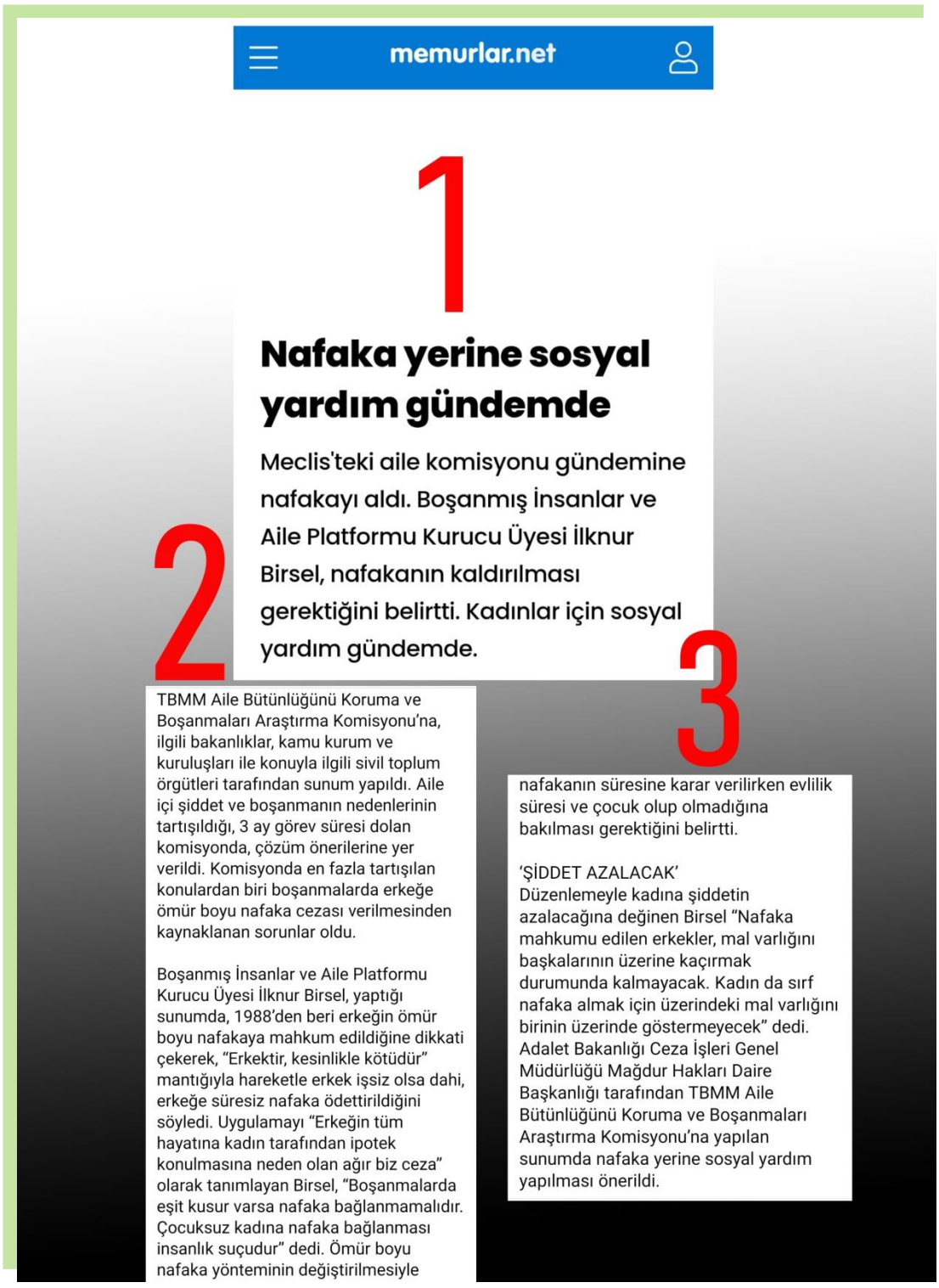

Görsel 7. Nafaka yerine sosyal yardım gündemine ilişkin haber kupürü.
Görsel, kamuoyu yansımasını belgelemek amacıyla rapora eklenmiştir. Kaynak: memurlar.net ekran görüntüsü.

e- İlknur Birsel Büyükakça'nın Komisyonda Yapmış Olduğu Konuşmaların Tutanak Kayıtları

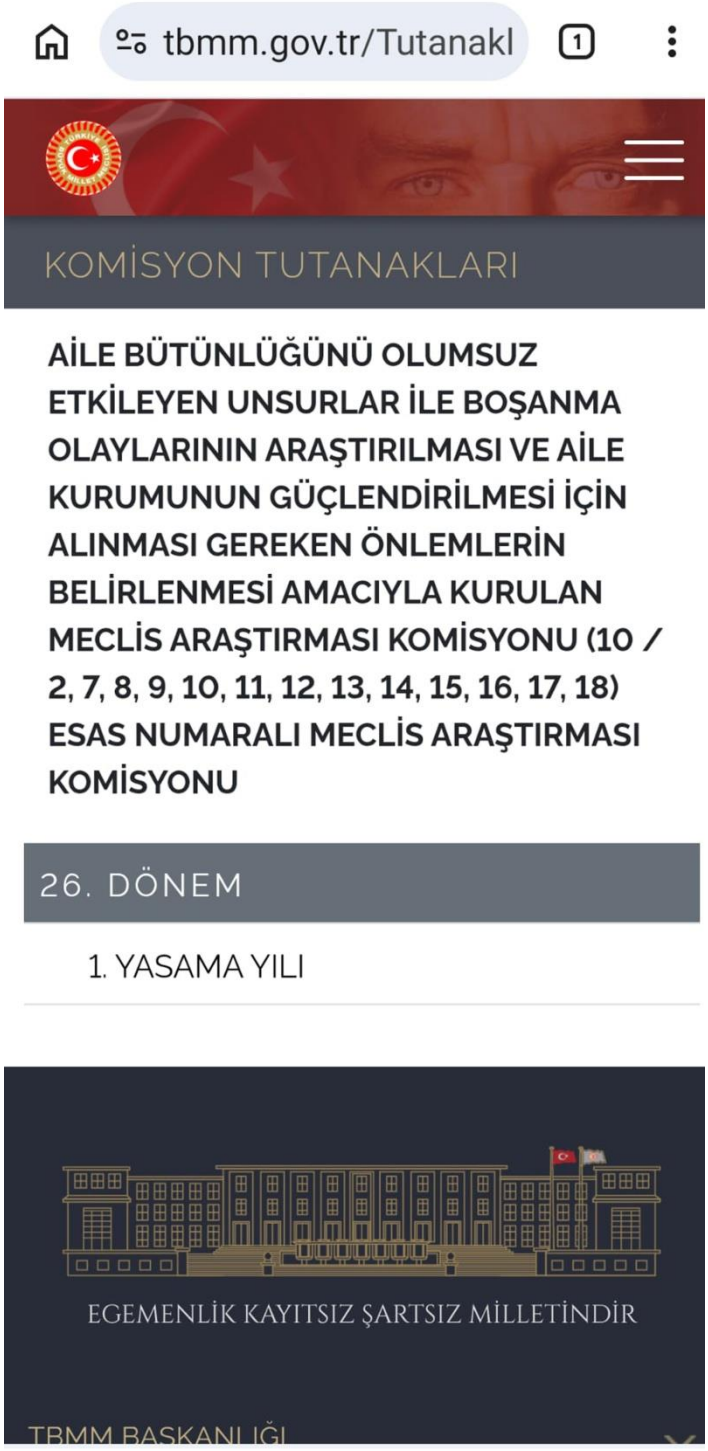

Görsel 8. TBMM Komisyon Tutanakları sayfasına ilişkin ekran görüntüsü.

Link:
https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/1569

4- Başbakan Binali Yıldırım'ın Baş Hukuk Danışmanı Mehmet Çobas ile Görüşmeler

Başbakan Binali Yıldırım'ın Baş Hukuk Danışmanı Mehmet Çobas birkaç kez ziyaret edilerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin sorunlar etraflıca değerlendirilmiştir. Görüşmelerde, platformun talepleri ve çözüm önerileri kendisine aktarılmış; Mehmet Çobas, konunun çözümü için destek vereceğini ve iletilen talepleri Başbakan Binali Yıldırım'a sunacağını ifade etmiştir.

5- Mevlüt Çavuşoğlu ile Görüşme ve Cumhurbaşkanına Mektup Süreci

a- 2018-2019 Genel seçimleri öncesi Eski Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile Antalya Gazipaşa seçim bürosunda görüşme Sayın Cumhurbaşkanı'na, Mevlüt Çavuşoglu kanalı ile mektup gönderme ve Dışişleri bakanlığı tarafından konuya müdahil oldukları ve mektubun iletildiğine dair tarafımıza bilgi verilmesi. 2018 genel seçim ve 2019 yerel seçim öncesi

Görsel 9. Gazipaşa ziyareti ve mektup iletim sürecine ilişkin sosyal medya paylaşımı. Kaynak: BİA Platformu sosyal medya arşivi, 2018.

b- Gazipaşa Görüşmesine İlişkin Fotoğraf ve Açıklama

Görsel, ilgili görüşmeye ilişkin fotoğraf ve açıklama metnini birlikte içeren bir sosyal medya kaydı olarak sunulmaktadır.

Görsel 10. Gazipaşa görüşmesine ilişkin fotoğraf ve açıklama metni.
Kaynak: BİA Platformu sosyal medya arşivi, 22 Şubat 2019

6- 2018 Yılı Cumhurbaşkanlığı ve Yargı Reformu Süreci

a- 2018 Seçimden Hemen Sonra, Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Açıklanan İlk 100 Günlük İcraat Listesinde Nafakaya Adil Düzenleme Maddesi

Seçim sonrasında açıklanan ilk 100 günlük icraat programında nafaka ödeme sistemine ilişkin düzenleme başlığına yer verildiği belirtilmektedir.

Görsel 11. 100 Günlük İcraat Programı kapak/giriş ekranı. Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı, 3 Ağustos 2018.

b- İcra Sistemi ve Nafaka Ödeme Sistemine 2018 İlişkin Program Başlıkları

Görsel 12. 100 Günlük İcraat Programında çocuk teslimi, kişisel ilişki tesisi ve nafaka ödeme sisteminin adil hâle getirilmesine ilişkin maddeler. Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı, 2018.

c- Yargı Reformu Başlıkları Arasında 2018 Yoksulluk Nafakası

Yoksulluk nafakasına ilişkin tartışmaların yargı reformu gündemindeki düzenleme başlıkları arasında yer aldığına dair görsel kayıt aşağıda sunulmuştur.

Görsel 13. Yargı reformu toplantısında yoksulluk nafakasına ilişkin düzenleme başlığını içeren görsel. Kaynak: BİA Görsel arşiv, 2018.

d- 2018'de Bakanlıklar Düzeyinde Nafaka Sistemi Toplantısı: BİA'nın Yıllardır Dile Getirdiği Sorun Devlet Gündemine Taşındı

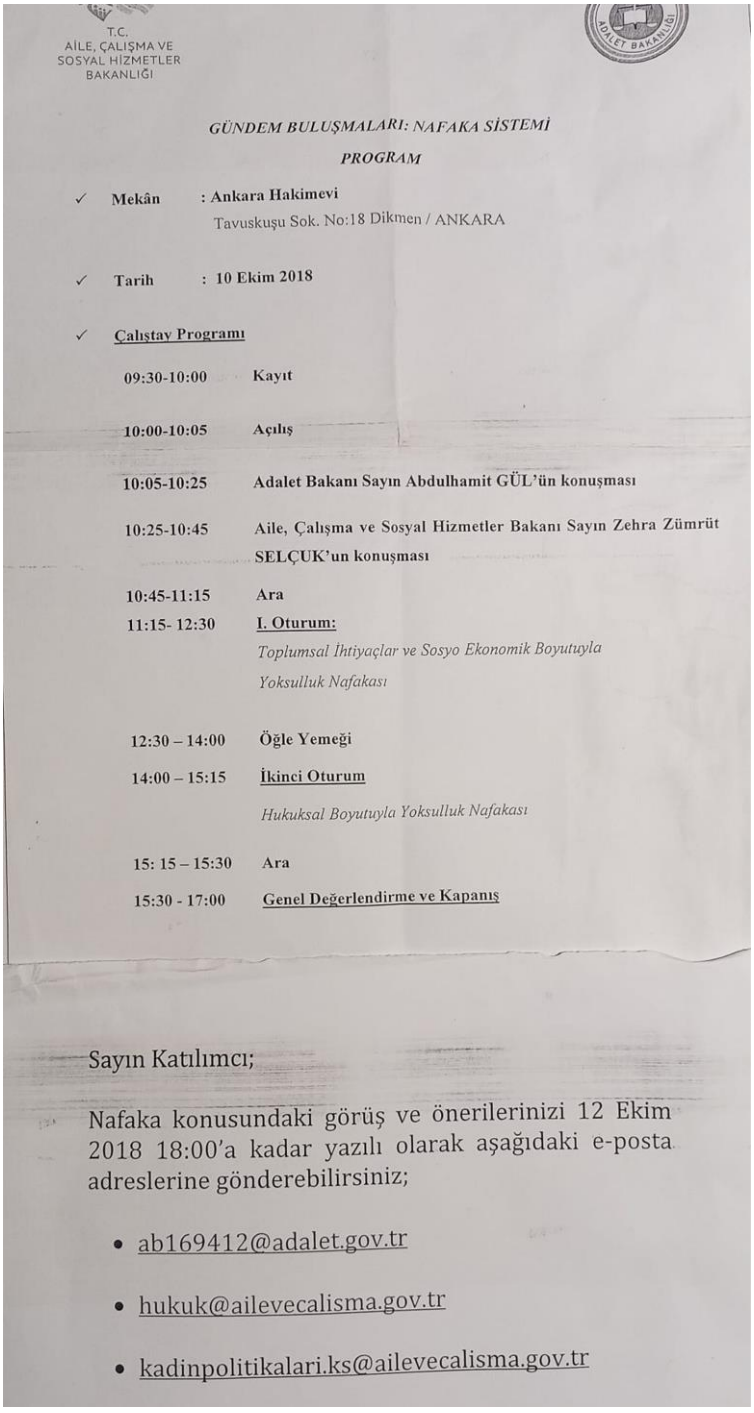

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER
BAKANLIĞI

GÜNDEM BULUŞMALARI: NAFAKA SİSTEMİ

PROGRAM

✓ **Mekân** : **Ankara Hakimevi**
Tavuskuşu Sok. No:18 Dikmen / ANKARA

✓ **Tarih** : **10 Ekim 2018**

✓ **Çalıştay Programı**

09:30-10:00	**Kayıt**
10:00-10:05	**Açılış**
10:05-10:25	**Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit GÜL'ün konuşması**
10:25-10:45	**Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK'un konuşması**
10:45-11:15	**Ara**
11:15- 12:30	**I. Oturum:** *Toplumsal İhtiyaçlar ve Sosyo Ekonomik Boyutuyla Yoksulluk Nafakası*
12:30 – 14:00	**Öğle Yemeği**
14:00 – 15:15	**İkinci Oturum** *Hukuksal Boyutuyla Yoksulluk Nafakası*
15: 15 – 15:30	**Ara**
15:30 - 17:00	**Genel Değerlendirme ve Kapanış**

Sayın Katılımcı;

Nafaka konusundaki görüş ve önerilerinizi 12 Ekim 2018 18:00'a kadar yazılı olarak aşağıdaki e-posta adreslerine gönderebilirsiniz;

- ab169412@adalet.gov.tr
- hukuk@ailevecalisma.gov.tr
- kadinpolitikalari.ks@ailevecalisma.gov.tr

10 Ekim 2018 tarihinde Ankara Hakimevi'nde düzenlenen "Gündem Buluşmaları: Nafaka Sistemi" programına ilişkin belge. Programda dönemin Adalet Bakanı Abdulhamit Gül ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un konuşmaları yer almış; yoksulluk nafakası toplumsal, sosyo-ekonomik ve hukuksal boyutlarıyla ele alınmıştır. Belgede katılımcılardan nafaka konusundaki görüş ve önerilerini Adalet Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yazılı olarak iletmeleri istenmiştir. Bu süreç, BİA Platformu'nun 2016'dan itibaren TBMM ve kamu kurumları nezdinde sürdürdüğü süresiz nafaka mücadelesinin 2018 yılında bakanlıklar düzeyinde de karşılık bulduğunu göstermektedir.

7- Aydın Üniversitesi Süresiz Nafaka Sempozyumu

a- 30 EYLÜL 2018 Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesinin BİA Platformu işbirliği ile Hukuk Fakültesi Bölüm Başkanı Prf. Dr. Erol Ulusoy tarafından organize edilen ve yönetilen ve yine Prf. Dr Erol Ulusoy tarafından 10 Ekim 2018 de Aile ve Adalet Bakanlıkları tarafından düzenlenen nafaka çalıştayına Üniversite Sempozyumunun sonuç raporunu Sunduğu Aydın Üniversitesi Sempozyumu

Sempozyum duyurusu, konuya ilişkin akademik/hukukî tartışma zemininin ve programa katılım bilgisinin belgelenmesi amacıyla sunulmuştur.

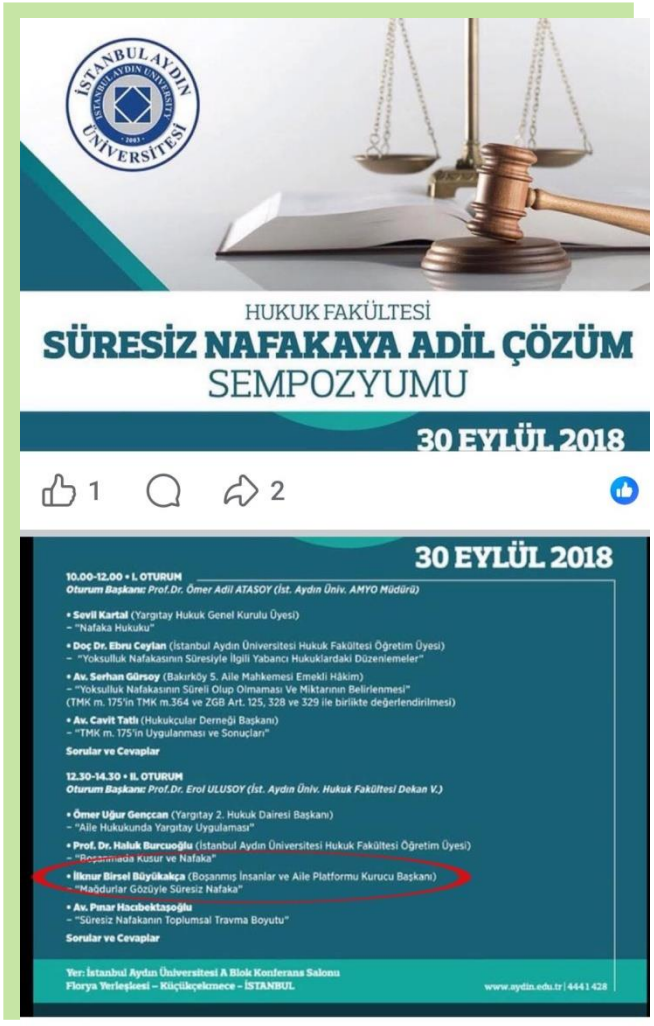

Görsel 14. "Süresiz Nafakaya Adil Çözüm Sempozyumu" duyuru ve program görseli. Kaynak: BİA medya arşivi, 30 Eylül 2018.

b- 30.09.2018 Aydın Üniversitesi Nafaka Sempozyumu Video Kaydı sempozyum oturumuna ilişkin görsel kaynak

Görsel 15. Aydın Üniversitesi nafaka sempozyumuna ilişkin video kaydı ekran görüntüsü. Kaynak: BİA YouTube / platform arşivi.

Link:

https://youtu.be/1-MXcOoGYto

c- Sempozyum Raporuna İlişkin Sosyal 01.11.2018 Medya Paylaşımı, Sempozyum raporunda yer alan nafaka düzenlemesine ilişkin görüşlerin kamuoyuna yansımasına dair kaynak görsel olarak düzenlenmiştir.

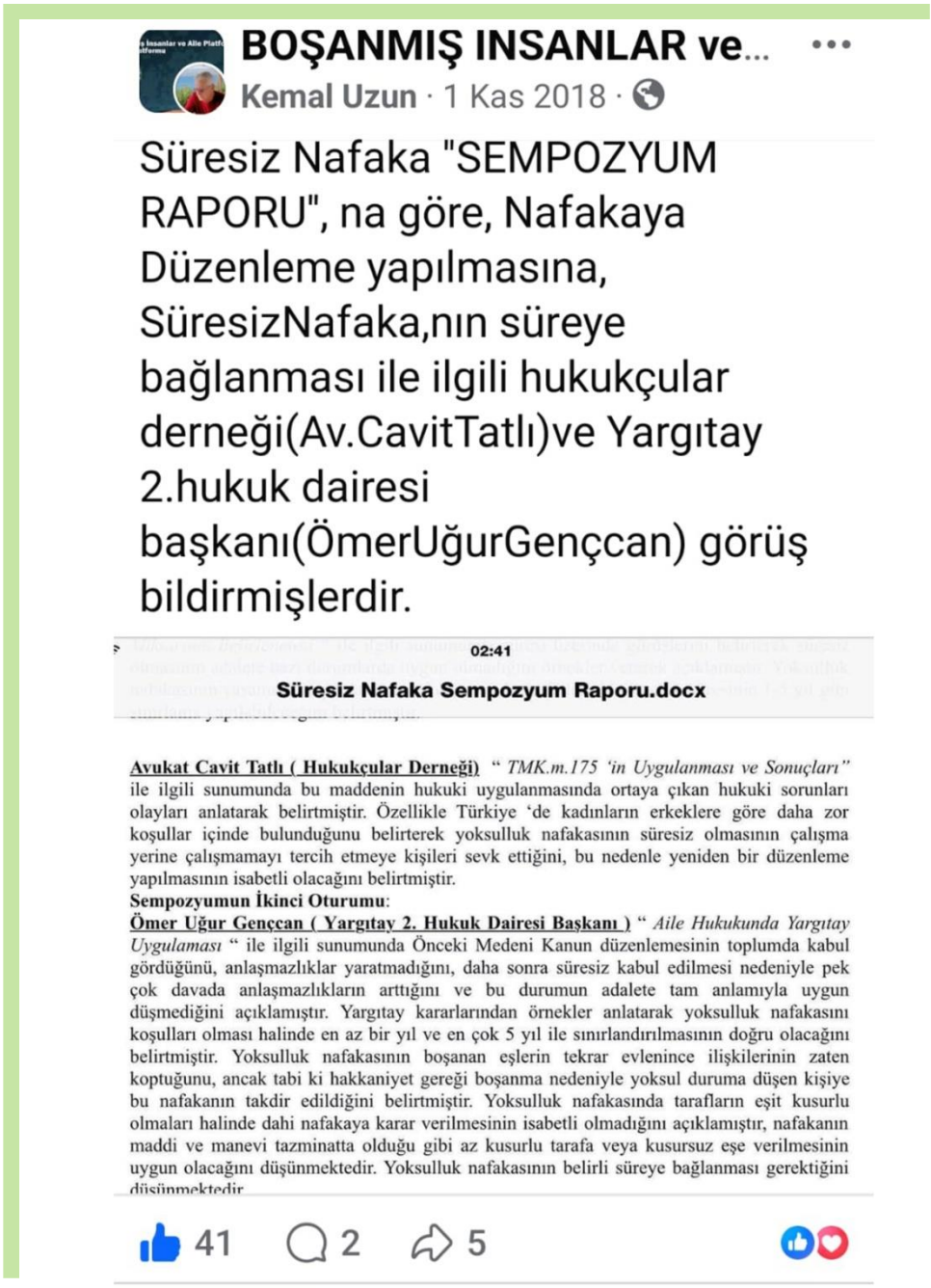

Görsel 16. "Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu"na ilişkin değerlendirme ve belge ekranı içeren sosyal medya paylaşımı.
Kaynak: BİA Sosyal medya arşivi, 1 Kasım 2018.

d- 2018 – Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu Alıntısı

Bitti

Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu.docx

Avukat Cavit Tatlı (Hukukçular Derneği) " *TMK.m.175 'in Uygulanması ve Sonuçları"* ile ilgili sunumunda bu maddenin hukuki uygulanmasında ortaya çıkan hukuki sorunları olayları anlatarak belirtmiştir. Özellikle Türkiye 'de kadınların erkeklere göre daha zor koşullar içinde bulunduğunu belirterek yoksulluk nafakasının süresiz olmasının çalışma yerine çalışmamayı tercih etmeye kişileri sevk ettiğini, bu nedenle yeniden bir düzenleme yapılmasının isabetli olacağını belirtmiştir.

Sempozyumun İkinci Oturumu:

Ömer Uğur Genççan (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanı) " *Aile Hukukunda Yargıtay Uygulaması* " ile ilgili sunumunda Önceki Medeni Kanun düzenlemesinin toplumda kabul gördüğünü, anlaşmazlıklar yaratmadığını, daha sonra süresiz kabul edilmesi nedeniyle pek çok davada anlaşmazlıkların arttığını ve bu durumun adalete tam anlamıyla uygun düşmediğini açıklamıştır. Yargıtay kararlarından örnekler anlatarak yoksulluk nafakasını koşulları olması halinde en az bir yıl ve en çok 5 yıl ile sınırlandırılmasının doğru olacağını belirtmiştir. Yoksulluk nafakasının boşanan eşlerin tekrar evlenince ilişkilerinin zaten koptuğunu, ancak tabi ki hakkaniyet gereği boşanma nedeniyle yoksul duruma düşen kişiye bu nafakanın takdir edildiğini belirtmiştir. Yoksulluk nafakasında tarafların eşit kusurlu olmaları halinde dahi nafakaya karar verilmesinin isabetli olmadığını açıklamıştır, nafakanın maddi ve manevi tazminatta olduğu gibi az kusurlu tarafa veya kusursuz eşe verilmesinin uygun olacağını düşünmektedir. Yoksulluk nafakasının belirli süreye bağlanması gerektiğini düşünmektedir.

Prof. Dr. Haluk Burcuoğlu (İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi) " *Boşanmada Kusur ve Nafaka* " ile ilgili sunumunda öncelikle boşanmadan söz ederek, çok nedenli boşanma sebeplerinin terkedilerek tek bir boşanma sebebi içinde toplanabileceği görüşüne katıldığını, bu sebebin de evlilik birliğinin temelinden sarsılması sebebi olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakası ile ilgili kusur konusunda bugün yerleşik uygulama haline gelen ***davalı az da olsa kusurlu olmalıdır*** anlayışının yasada böyle bir düzenleme yer almamasına rağmen, kusurlu eşin boşanabilmesini, birçok halde engellediğini, davacı eşin kusurlu, davalı eşin ise melek olması halinde, boşanma yolu kapatılmış olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakası ile bu nafakanın yoksulluk kavramı ile doğrudan bağlı olduğu izlenimini uyandırdığını, bu ifadenin yabancı hukuklarda böyle olmadığını " uygun nafaka " olduğunu açıklamıştır. Bugün güncel tartışmanın, esas itibariyle TMK'nın 175. maddesi uyarınca yoksulluk nafakasının ***süresiz*** olması ile ilgili olduğunu belirterek, Anayasa Mahkemesi Kararı ile ilgili görüşünü söylemiştir. Ayrıca Yargıtay'da egemen olan görüş, tazminat ve yoksulluk nafakasının nedenlerinin farklı olmasından hareketle, tazminatların yoksulluk nafakasını devre dışı bırakamayacağı görüşü olduğunu, Öğretide ise baskın görüşün ise aksi yönde olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakasının süresiz olması bir yana, mevcut olması dahi sıkıntı yaratabileceğini, TMK.'nun 175. maddesi bu nafakayı yoksulluğu giderici olarak nitelendirilmemesi gerektiğini belirtmiştir.

İlknur Birsel Büyükakça (Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucu Başkanı) " *Mağdurlar Gözüyle Süresiz Nafaka* " ile ilgili sunumunda yoksulluğa düşecek tarafın, mali gücü oranında nafaka isteyebilir derken, kadın o an işsiz ise ve erkekte işsiz ise, işsiz erkek ömür boyu nafakaya mahkum edildiğini, nafaka yükümlüsünde kusur aranmamasının, boşanmada her iki tarafın eşit kusurlu olduğu kararına rağmen, kadına ömür boyu nafaka hakkı öngördüğünü, bu durumun hakkaniyete uygun olmadığını, nafaka bağlanırken kadının yaşı, çocuklu veya çocuksuz olmasına, kaçıncı evliliği olduğuna, iş gücüne bakılmadığını, işsiz ya da asgari ücretli erkeğin ömür boyu nafaka mahkumu yapıldığını, süresiz nafaka verilmesinin ikinci evliliklerde ekonomik, psikolojik sorunların, icra davaları, hapis cezalarının getirdiği problemlerle boğuşma, asılsız şikayetler, nafaka arttırma davaları, icra davaları nedeniyle adliye koridorlarında geçen ömür, binlerce mahkeme, avukat ücretleri ile

6

Servis Yok 02:41 %8

Bitti

Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu.docx

İlknur Birsel Büyükakça (Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucu Başkanı) " *Mağdurlar Gözüyle Süresiz Nafaka* " ile ilgili sunumunda yoksulluğa düşecek tarafın, mali gücü oranında nafaka isteyebilir derken, kadın o an işsiz ise ve erkekte işsiz ise, işsiz erkek ömür boyu nafakaya mahkum edildiğini, nafaka yükümlüsünde kusur aranmamasının, boşanmada her iki tarafın eşit kusurlu olduğu kararına rağmen, kadına ömür boyu nafaka hakkı öngördüğünü, bu durumun hakkaniyete uygun olmadığını, nafaka bağlanırken kadının

Görsel 17. 2018 yılında düzenlenen "Süresiz Nafakaya Adil Çözüm Sempozyumu" kapsamında hazırlanan raporda, farklı hukukçuların nafaka düzenlemesine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Raporda; süresiz nafaka uygulamasının sonuçları, Yargıtay uygulamaları, boşanmada kusur ve nafaka ilişkisi ile mağduriyetler açısından süresiz nafaka konusu değerlendirilmiştir. İlknur Birsel Büyükakça'nın "Mağdurlar Gözüyle Süresiz Nafaka" başlıklı değerlendirmesi de raporda yer almıştır .Kaynak: Sempozyum Raporu, 2018.

8- 10 Ekim 2018 Aile Bakanlığı Tarafından Organize Edilen Adalet Bakanlığının da Katıldığı Nafaka Çalıştayı

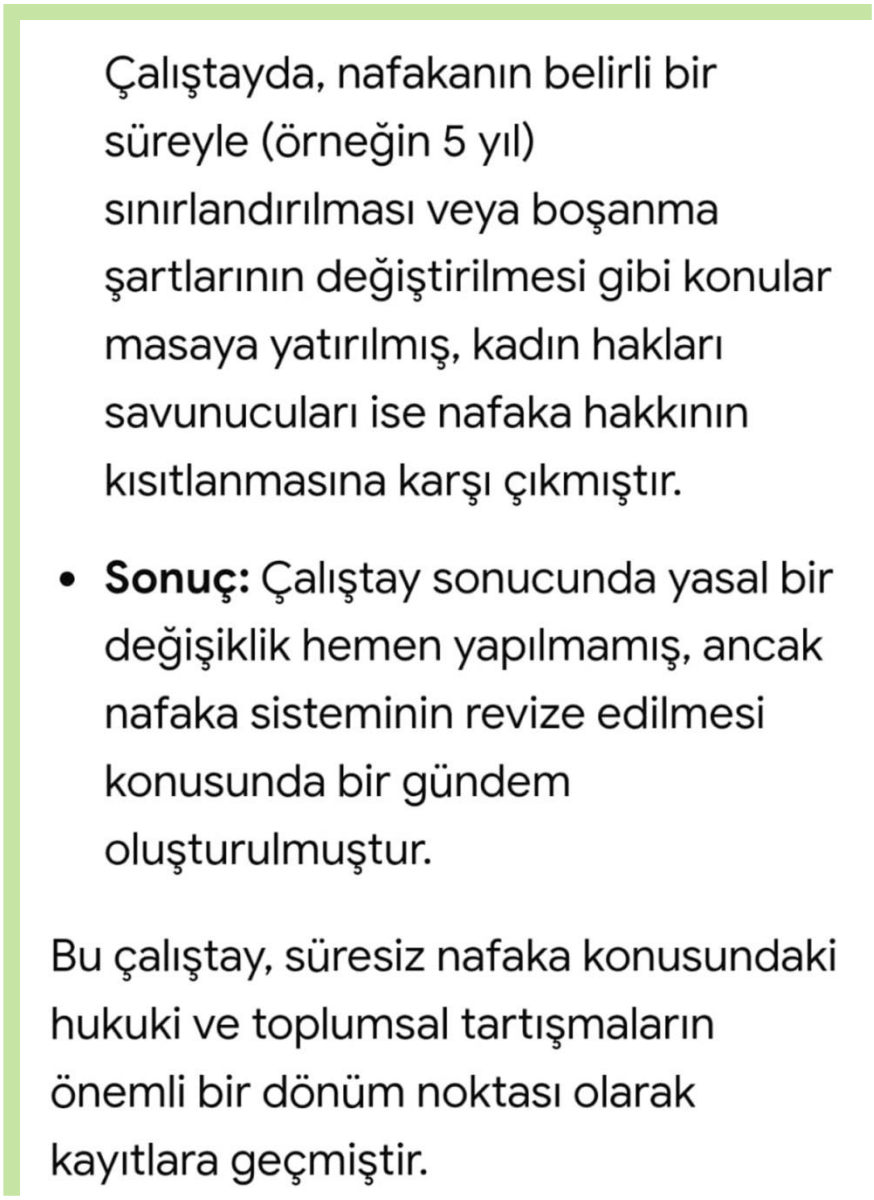

Görsel 18 Aile Bakanlığı tarafından organize edilen ve Adalet Bakanlığının da katıldığı belirtilen nafaka çalıştayında, mağdur taraf sözcülüğü kapsamında rapor ve taleplerin sunulduğu ifade edilmektedir.

9- Nafaka Çalıştayı Sonrası İlknur Birsel Büyükakça'nın Akit TV Canlı Yayını

Görsel 19. 10 Ekim 2015 tarihinde gerçekleştirilen Nafaka Çalıştayı sonrasında, Kurucu Başkan İlknur Birsel Büyükakca Akit TV canlı yayınına katılarak nafaka sistemi üzerine değerlendirmelerde bulunmuştur. Yayın kaydına ilgili YouTube bağlantısından ulaşılabilmektedir.

Link:
https://www.youtube.com/watch?v=Wma9YsJSp34

YEDİNCİ BÖLÜM

24 Şubat 2016 Tarihinde Yapılan Çalıştay Sonrası Görüşmeler

1- 24 Şubat 2016 Tarihinde Yapılan Çalıştay Sonrası Görüşmeler

2018 Yılı Mhp Temasları

a- **Mhp Kadın Kolları Başkanı Milletvekili Nevin Taşlıçay ile görüşme ve rapor sunumu**
b- **Mhp Milletvekili Arzu Erdem ile görüşme**

Enç Öker Albayrak ve diğer 9 kişi

ÖS 3:05 · 30 Oca 2018

Görsel 20 Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri, MHP Milletvekili Arzu Erdem'i ziyaret ederek görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmeye ilişkin paylaşım 30 Ocak 2018 tarihinde yapılmıştır.

2019 YILI MHP TEMASLARI

a- **2019 Mhp Kadın Kollarını tekrar ziyaret ve Milletvekili Sefer Aycan ile temaslar rapor ve talep sunumu**
b- **Mhp Kadın Kolları**

Görsel 21. Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri, MHP Kadın Kolları ile bir araya gelerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerilerini paylaşmıştır. Görüşmede, platformun hazırladığı değerlendirmeler aktarılmış ve konuya ilişkin destek talep edilmiştir.

c- Mhp Milletekilleri Deniz Depboylu Ve Arzu Erdem İle Tekrar Görüşme 2019

Görsel 22 Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri, MHP milletvekili Deniz Depboylu ile bir araya gelerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerilerini paylaşmıştır. Görüşmede, platformun hazırladığı değerlendirmeler aktarılmış ve konuya ilişkin destek talep edilmiştir.

d- BİA Platformu Temsilcilerinin MHP Milletvekili Arzu Erdem ile Görüşmesi

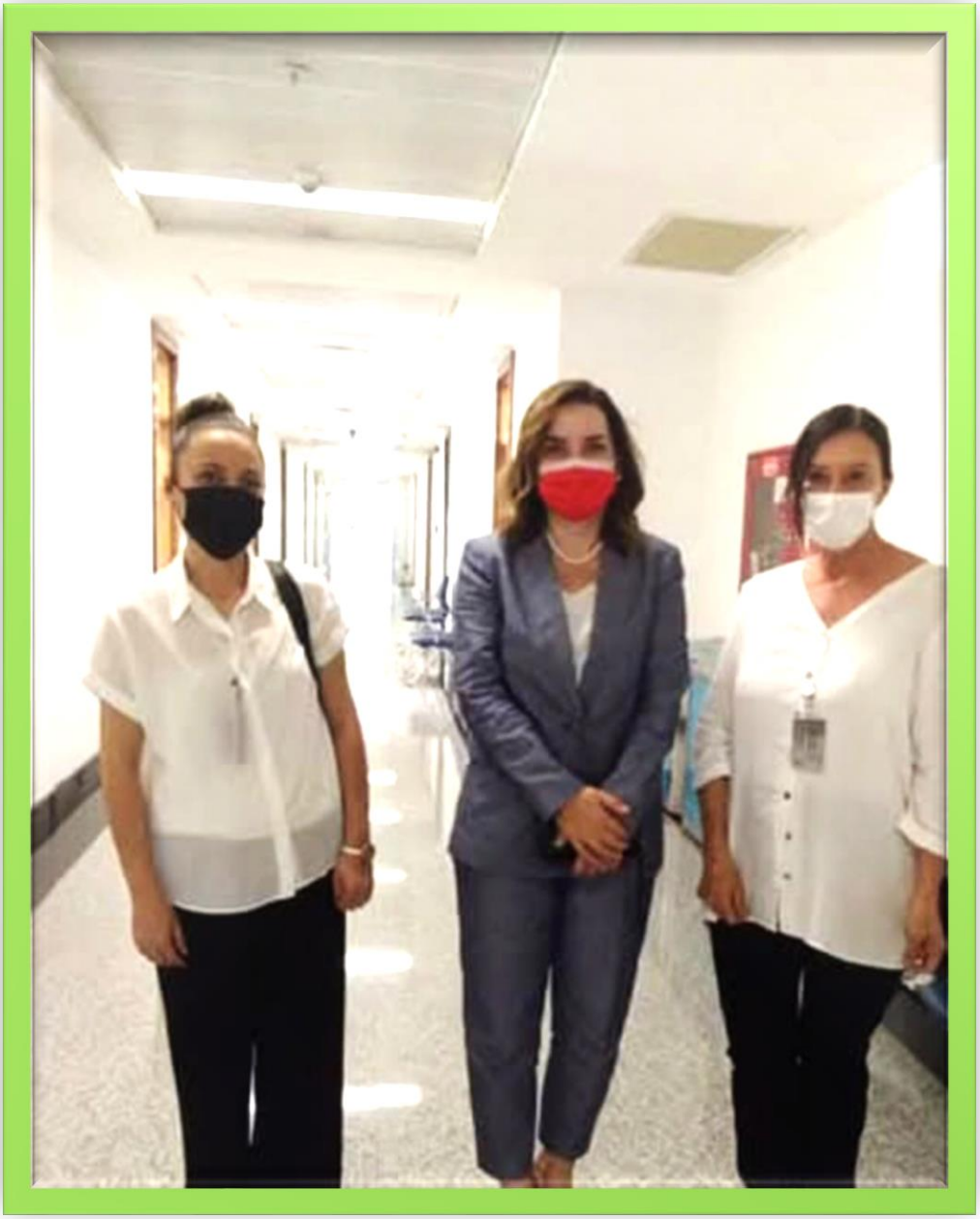

Görsel 23 Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri, MHP milletvekili Arzu Erdem ile bir araya gelerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerilerini paylaşmıştır. Görüşmede, platformun hazırladığı değerlendirmeler aktarılmış ve konuya ilişkin destek talep edilmiştir.

4- MHP Süreli Nafaka Kanun Teklifi Süreci

a- 2019 Yerel Seçimlerden Hemen Sonra Sefer Aycan'ın Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Yöneticilerini TbMM'ye Davet Ederek Mhp Tarafından Hazırlanan Süreli Nafaka Kanun Teklifi İle İlgili Bizi Bilgilendirmesi Ancak Ak Partiden Onay Alana Kadar Teklifin Bekletileceğini Açıklaması

Görsel 25. 2019 Yerel seçimlerinin ardından MHP Milletvekili Sefer Aycan, BİA Platformu yöneticilerini TBMM'ye davet ederek süresiz nafaka konusunda görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmede, MHP

tarafından hazırlanan süreli nafaka kanun teklifi hakkında bilgi verilmiş; teklifin, AK Parti'den onay alındıktan sonra ilgili birimlere sunulacağı ve sürecin takip edileceği ifade edilmiştir.

b- MHP Milletvekili Sefer Aycan ile Görüşme

BOŞANMIŞ İNSANLAR ve AİLE PLATFORMU

Hacı Ali Aydoğdu · 12 Nis 2019 ·

Mhp milletvekili Sayın Sefer Aycan
Sefer Aycan
Nafaka, boşanmış İnsanlar arasında sorun olmaktan çıksın istiyoruz. MHP olarak sorunu çözmek için çalışıyoruz dedi. BİA olarak teşekür ediyoruz **İlknur Birsel** Süleyman Üstündağ **Kemal Uzun** Cemile Sultan **Sinem Hacıeminoğlu Murat Taylan Uğur Akçay Kenan Karaman Doğan Çakır** Şeyda Hacı Aydoğdu

Görsel 26. Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri, 12 Nisan 2019 tarihinde MHP Milletvekili Sefer Aycan ile bir araya gelmiştir. Görüşmede nafaka konusunun boşanmış insanlar arasında sorun olmaktan çıkarılması gerektiği vurgulanmış, çözüm için çalışmalar yürütüldüğü ifade edilmiştir.

c- MHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Yıldız'ın Nafaka Açıklaması

Görsel 27. 22 Mart 2019 tarihinde yapılan paylaşımda, MHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Yıldız'ın nafaka konusunda yaptığı açıklamaya yer verilmiştir. Açıklamada, seçim sonrasında nafaka hakkında hazırlanacak kanun teklifi üzerinde çalışıldığı, üst sınır için 5 yıl süresinin düşünüldüğü ve teklifin hazırlık aşamasında olduğu ifade edilmiştir.

5- 2019 İYİ Parti ile Temaslar Sonucu Feridun Bahşi Tarafından Hazırlanan Süreli Nafaka Teklifi

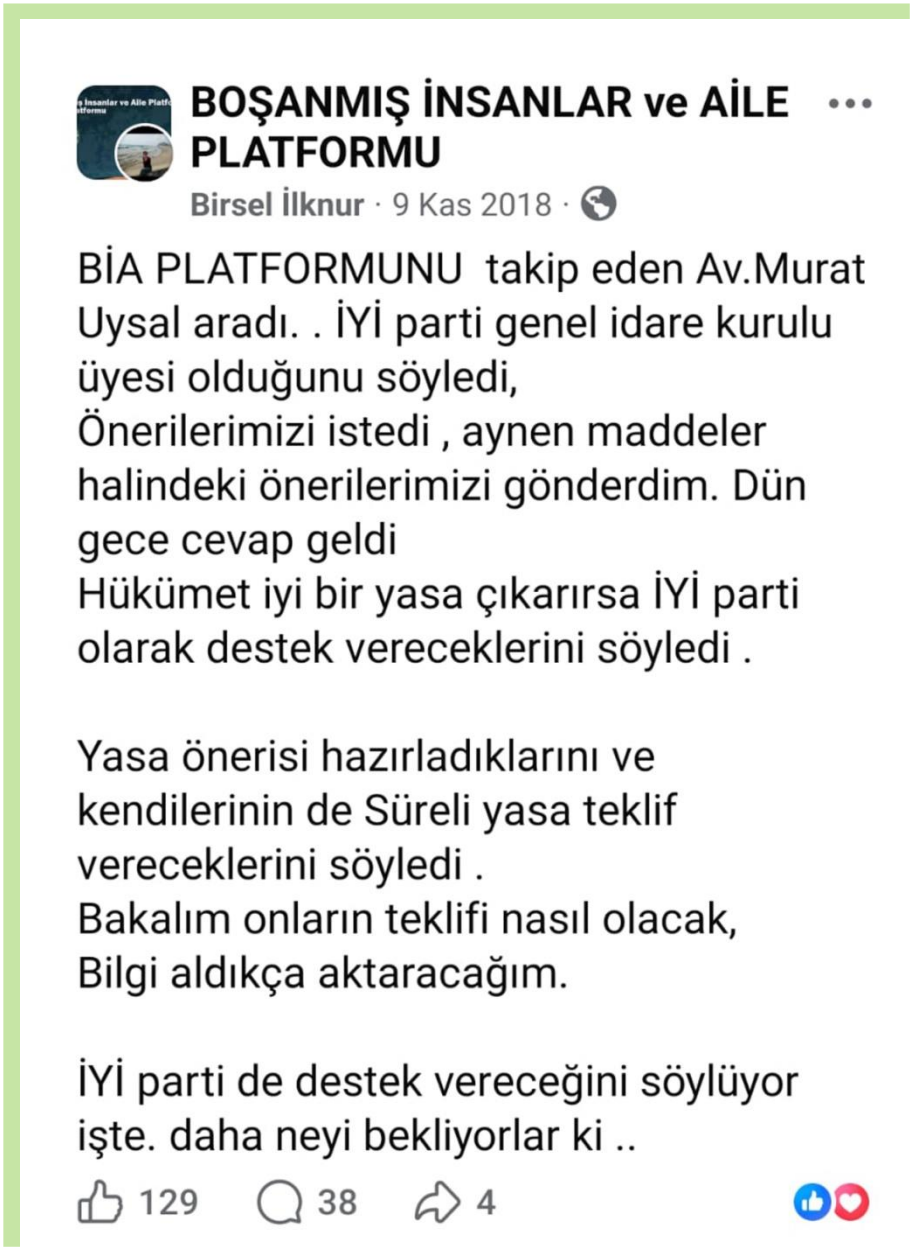

Görsel 28. 9 Kasım 2018 tarihinde yapılan paylaşımda, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun İYİ Parti yetkilileriyle süreli nafaka düzenlemesi hakkında temas kurduğu belirtilmiştir. Görüşmede platformun önerilerinin iletildiği, İYİ Parti'nin de hükümet tarafından hazırlanacak bir düzenlemeye destek verebileceğini ve kendi süreli nafaka teklifini hazırladığını ifade ettiği aktarılmıştır.

6- 2024-2025 Yeniden Refah Partisi Çalıştaylarında Mağdur Taraf Sözcülüğü, Rapor ve Talep Sunumu

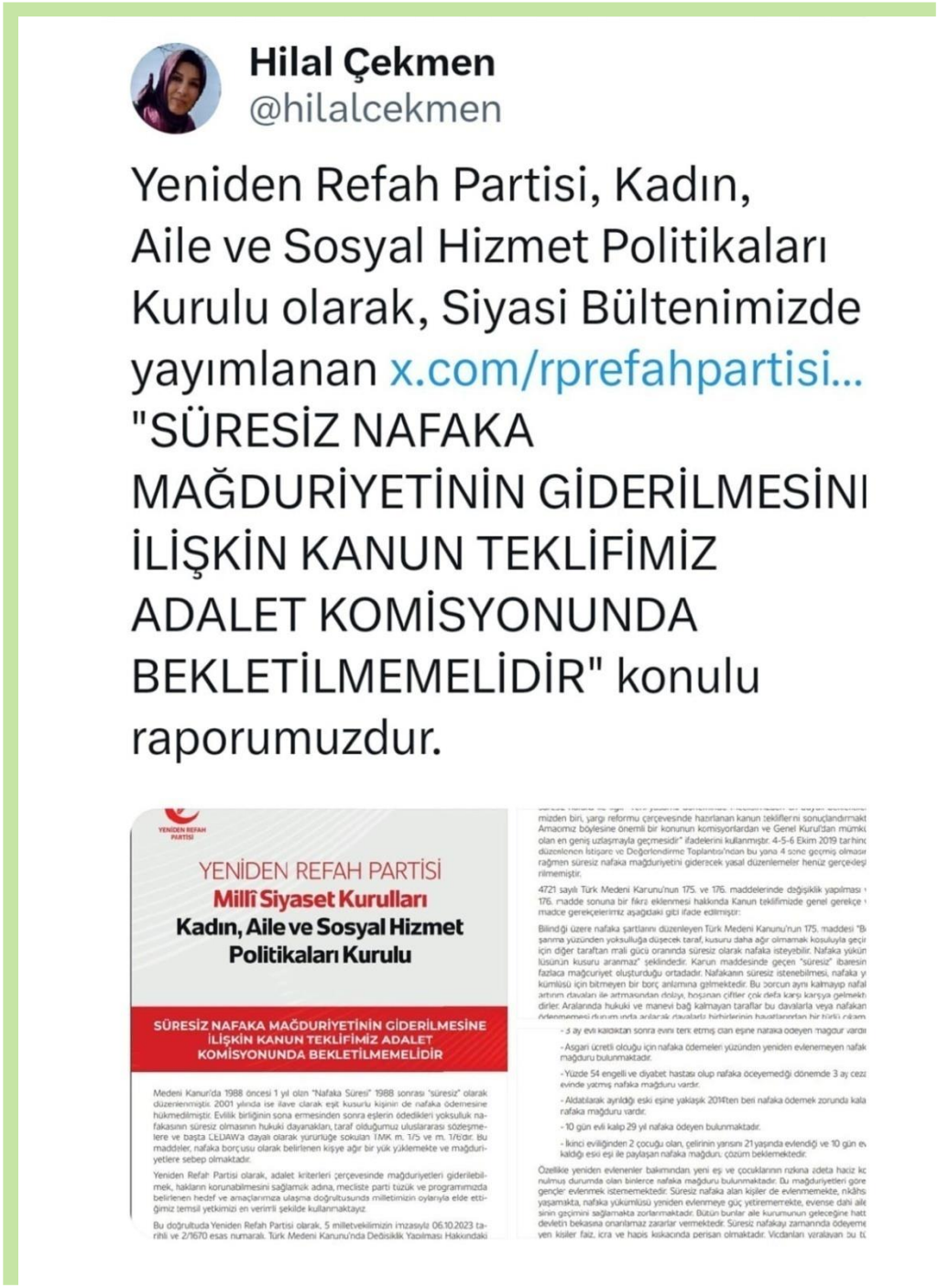

Hilal Çekmen
@hilalcekmen

Yeniden Refah Partisi, Kadın, Aile ve Sosyal Hizmet Politikaları Kurulu olarak, Siyasi Bültenimizde yayımlanan x.com/rprefahpartisi... "SÜRESİZ NAFAKA MAĞDURİYETİNİN GİDERİLMESİNİ İLİŞKİN KANUN TEKLİFİMİZ ADALET KOMİSYONUNDA BEKLETİLMEMELİDİR" konulu raporumuzdur.

YENİDEN REFAH PARTİSİ
Millî Siyaset Kurulları
Kadın, Aile ve Sosyal Hizmet Politikaları Kurulu

SÜRESİZ NAFAKA MAĞDURİYETİNİN GİDERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİMİZ ADALET KOMİSYONUNDA BEKLETİLMEMELİDİR

Medeni Kanun'da 1988 öncesi 1 yıl olan "Nafaka Süresi" 1988 sonrası "süresiz" olarak düzenlenmiştir. 2001 yılında ise ilave olarak eşit kusurlu kişinin de nafaka ödemesine hükmedilmiştir. Evlilik birliğinin sona ermesinden sonra eşlerin ödedikleri yoksulluk nafakasının süresiz olmasının hukuki dayanakları, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere ve başta CEDAW'a dayalı olarak yürürlüğe sokulan TMK m. 175 ve m. 176'dır. Bu maddeler, nafaka borçsusu olarak belirlenen kişiye ağır bir yük yüklemekte ve mağduriyetlere sebep olmaktadır.

Yeniden Refah Partisi olarak, adalet kriterleri çerçevesinde mağduriyetleri giderilebilmek, hakların korunabilmesini sağlamak adına, meclisteki parti tüzük ve programımızda belirlenen hedef ve amaçlarımıza ulaşma doğrultusunda milletimizin oylarıyla elde ettiğimiz temsil yetkimizi en verimli şekilde kullanmaktayız.

Bu doğrultuda Yeniden Refah Partisi olarak, 5 milletvekilimizin imzasıyla 06.10.2023 tarihli ve 2/1670 esas numaralı Türk Medeni Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki

mizden biri, yargı reformu çerçevesinde hazırlanan kanun tekliflerini sonuçlandırmakt
Amacımız böylesine önemli bir konunun komisyonlardan ve Genel Kurul'dan mümkü
olan en geniş uzlaşmayla geçmesidir" ifadelerini kullanmıştır. 4-5-6 Ekim 2019 tarihin
düzenlenen İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'ndan bu yana 4 sene geçmiş olmasır
rağmen süresiz nafaka mağduriyetini giderecek yasal düzenlemeler henüz gerçekleşt
rilmemiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 175. ve 176. maddelerinde değişiklik yapılması
176. madde sonuna bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun teklifimizde genel gerekçe
madde gerekçelerimiz aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

Bilindiği üzere nafaka şartlarını düzenleyen Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesi "B
şanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçi
için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükü
lüsünün kusuru aranmaz" şeklindedir. Kanun maddesinde geçen "süresiz" ibaresin
fazlaca mağduriyet oluşturduğu ortadadır. Nafakanın süresiz istenebilmesi, nafaka y
kümlüsü için bitmeyen bir borç anlamına gelmektedir. Bu borcun aynı kalmayıp nafal
artırım davaları ile artmasından dolayı, boşanan çiftler çok defa karşı karşıya gelmekt
dirler. Aralarında hukuki ve manevi bağ kalmayan taraflar bu davalarla veya nafakan
ödenmemesi durumu orta aralarak davalarla birbirlerini hapsettirerek bir türlü rahat

- 5 ay evli kaldıktan sonra evini terk etmiş olan eşine nafaka ödeyen mağdur vardı
- Asgari ücretli olduğu için nafaka ödemeleri yüzünden yeniden evlenemeyen nafak mağduru bulunmaktadır.
- Yüzde 54 engelli ve diyabet hastası olup nafaka ödeyemediği dönemde 3 aylık cezı evinde yatmış nafaka mağduru vardır.
- Aldatılarak ayrıldığı eski eşine yaklaşık 2014'ten beri nafaka ödemek zorunda kala nafaka mağduru vardır.
- 10 gün evli kalıp 29 yıl nafaka ödeyen bulunmaktadır.
- İkinci evliliğinden 2 çocuğu olan, çelirinin yarısını 21 yaşında evlendiği ve 10 gün ev kaldığı eski eşi ile paylaşan nafaka mağduru, çözüm beklemektedir.

Özellikle yeniden evlenenler bakımından yeni eş ve çocuklarının rızkına zdeta haciz kc
nulmuş durumda olan birlerce nafaka mağduru bulunmaktadır. Bu mağduriyetleri göre
gençler evlenmek istememektedir. Süresiz nafaka alan kişiler de evlenmemekte, nikâhs
yaşamakta, nafaka yükümlüsü yeniden evlenmeye güç yetiremerekte, evense dahi aile
sinin geçimini sağlamakta zorlanmaktadır. Bütün bunlar aile kurumunun geleceğine hatt
devletin bekasına onarılamaz zararlar vermektedir. Süresiz nafakayı zamanında ödeyeme
yen kişiler faiz, icra ve hapis kıskacında perişan olmaktadır. Vicdanları yaralayan bu tü

YENİDEN REFAH PARTİSİ

YENİDEN REFAH PARTİSİ
Millî Siyaset Kurulları
Kadın, Aile ve Sosyal Hizmet Politikaları Kurulu

SÜRESİZ NAFAKA MAĞDURİYETİNİN GİDERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİMİZ ADALET KOMİSYONUNDA BEKLETİLMEMELİDİR

Medeni Kanun'da 1988 öncesi 1 yıl olan "Nafaka Süresi" 1988 sonrası "süresiz" olarak düzenlenmiştir. 2001 yılında ise ilave olarak eşit kusurlu kişinin de nafaka ödemesine hükmedilmiştir. Evlilik birliğinin sona ermesinden sonra eşlerin ödedikleri yoksulluk nafakasının süresiz olmasının hukuki dayanakları, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere ve başta CEDAW'a dayalı olarak yürürlüğe sokulan TMK m. 175 ve m. 176'dır. Bu maddeler, nafaka borçlusu olarak belirlenen kişiye ağır bir yük yüklemekte ve mağduriyetlere sebep olmaktadır.

Yeniden Refah Partisi olarak, adalet kriterleri çerçevesinde mağduriyetleri giderilebilmek, hakların korunabilmesini sağlamak adına, mecliste parti tüzük ve programımızda belirlenen hedef ve amaçlarımıza ulaşma doğrultusunda milletimizin oylarıyla elde ettiğimiz temsil yetkimizi en verimli şekilde kullanmaktayız.

Bu doğrultuda Yeniden Refah Partisi olarak, 5 milletvekilimizin imzasıyla 06.10.2023 tarihli ve 2/1670 esas numaralı, Türk Medeni Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi, TBMM Başkanlığı'na iletilmiştir. Bu teklifle; boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek tarafa ödenecek nafakanın süresinin her hâlükârda altmış ay ile sınırlandırılma-

sı, bu süre sonunda alacaklı tarafın mağduriyetinin devamı halinde ise bu mağduriyetin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından oluşturulacak fondan karşılanarak giderilmesi amaçlanmıştır.

Kanun teklifimiz, Adalet Komisyonu'nda üç aydır beklemekte olup, tatmin edici bir çalışma içine girilmemiştir. Hâlbuki süresiz nafaka mağduriyetinin giderilmesi gerektiği hususunda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı ve Adalet Bakanı'nın söylemleri mevcuttur.

Ak Parti 29. İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'nda konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan, süresiz nafaka ile ilgili "Yeni yasama döneminde meclisimizden en büyük beklentilerimizden biri, yargı reformu çerçevesinde hazırlanan kanun tekliflerini sonuçlandırmaktır. Amacımız böylesine önemli bir konunun komisyonlardan ve Genel Kurul'dan mümkün olan en geniş uzlaşmayla geçmesidir" ifadelerini kullanmıştır. 4-5-6 Ekim 2019 tarihinde düzenlenen İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'ndan bu yana 4 sene geçmiş olmasına rağmen süresiz nafaka mağduriyetini giderecek yasal düzenlemeler henüz gerçekleştirilmemiştir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 175. ve 176. maddelerinde değişiklik yapılması ve 176. madde sonuna bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun teklifimizde genel gerekçe ve madde gerekçelerimiz aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

Bilindiği üzere nafaka şartlarını düzenleyen Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesi "Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz" şeklindedir. Kanun maddesinde geçen "süresiz" ibaresinin fazlaca mağduriyet oluşturduğu ortadadır. Nafakanın süresiz istenebilmesi, nafaka yükümlüsü için bitmeyen bir borç anlamına gelmektedir. Bu borcun aynı kalmayıp nafaka artırım davaları ile artmasından dolayı, boşanan çiftler çok defa karşı karşıya gelmektedirler. Aralarında hukuki ve manevi bağ kalmayan taraflar bu davalarla veya nafakanın ödenmemesi durumunda açılacak davalarla birbirlerinin hayatlarından bir türlü çıkamamaktadır.

Süresiz nafakanın kesilme şartlarına bakıldığında, kadının evlenmesi veya taraflardan birinin ölümü dışındakiler ispat isteyen şartlardır. Örneğin; tarafların maddi durumunun değişmesi, nafaka alan eşin haysiyetsiz yaşadığı veya bir erkekle evlilik dışı yaşadığı tespit edilmelidir. Bu durumların tespiti neredeyse gayrimümkündür. Nafaka yükümlüsünün ispat için dedektif gibi hareket etmesini ve tarafların birbirleri ile tekrardan karşı karşıya gelmesini sağlamaktadır. Süresiz nafakanın başka bir sorunu ise kısa süren evlilikler için evli kalınan sürenin çok çok üstünde nafaka ödenmesidir. Kısa süreli evli kalan nafaka yükümlüsü bu bitmeyen borç yüzünden yeniden aile kurmakta zorlanmaktadır.

Kanun teklifimizde belirttiğimiz bu haklı gerekçeler doğrultusunda örnekler verdiğimizde, yaşanan mağduriyetlerin boyutu daha iyi anlaşılacaktır:

7- Yeniden Refah Partisi Süreli Nafaka Teklifi ve Açıklamalar

a- 11 Ekim 2023 Yeniden Refah Partisinin Süreli Nafaka Teklifini Adalet Komisyonuna Sunum

Yeniden Refah Partisi, nafaka teklifini TBMM Başkanlığı'na sundu

Haber Merkezi 11 Ekim 2023 Çarşamba

Yeniden Refah Partisi Genel Başkanı Fatih Erbakan ve partinin dört milletvekili Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanlığı'na nafaka teklifini sundu. Teklifte, "Kanun maddesinde geçen 'süresiz' ibaresinin fazlaca mağduriyet yarattığı ortadadır. Nafakanın süresiz istenebilmesi nafaka yükümlüsü için bitmeyen bir borç anlamına gelmektedir" denildi. Teklifte, nafakanın beş yılla sınırlandırılması istendi.

Görsel 29. 11 Ekim 2023 tarihinde yayımlanan haberde, Yeniden Refah Partisi Genel Başkanı Fatih Erbakan ve partinin milletvekilleri tarafından nafaka teklifinin TBMM Başkanlığı'na sunulduğu belirtilmiştir. Teklifte, "süresiz" nafaka uygulamasının mağduriyetlere yol açtığı ifade edilerek nafaka süresinin beş yıl ile sınırlandırılması talep edilmiştir.

Link:

https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/d472b850-b390-4f60-9012-bb7458389427.pdf

b- Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Siyasi İşler Başkanı Suat Kılıç'ın Nafaka hakkındaki Görüşleri ve Çalışmaları

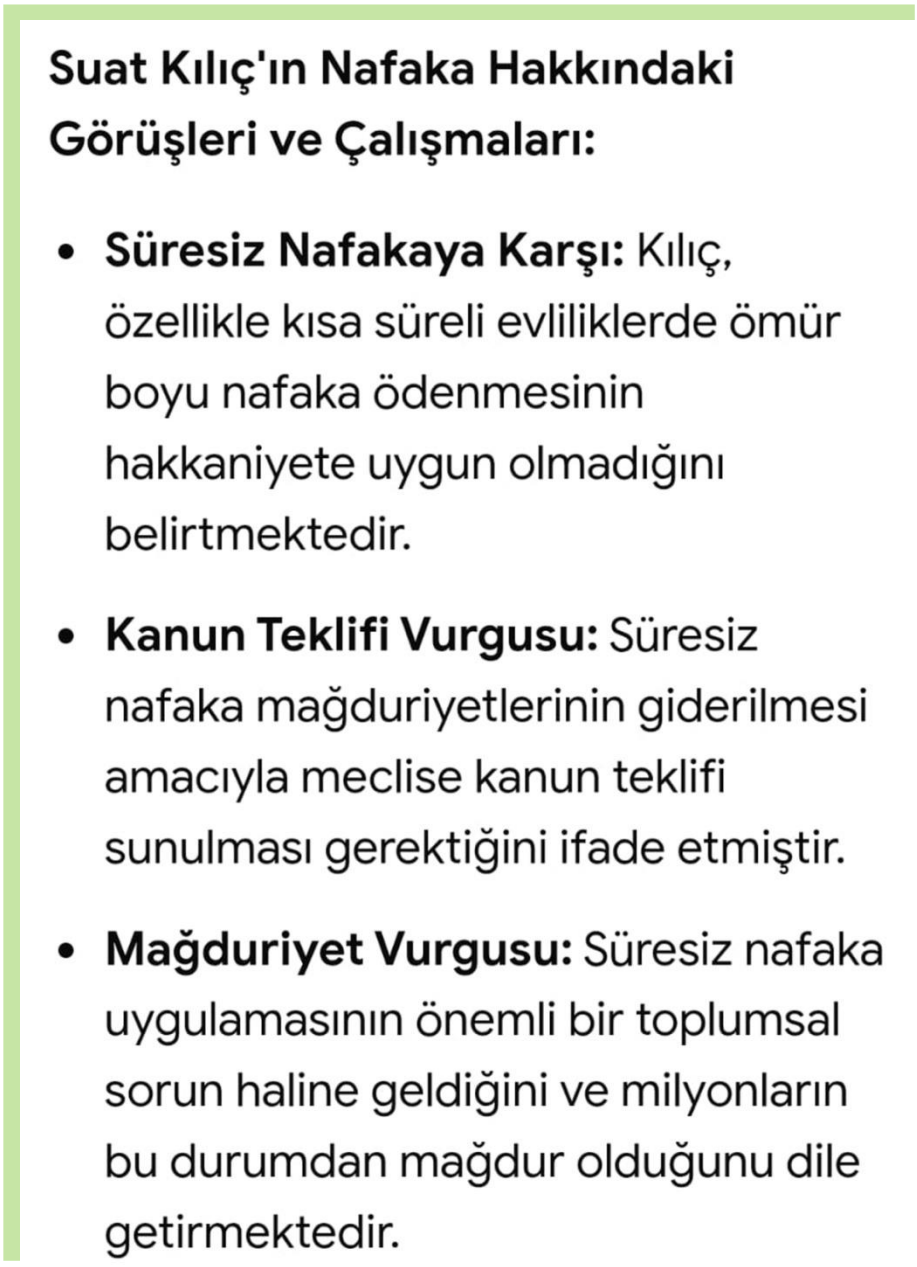

Görsel 30. Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Siyasi İşler Başkanı Suat Kılıç, süresiz nafaka uygulamasının özellikle kısa süreli evliliklerde hakkaniyete uygun olmadığını belirterek bu konuda kanun teklifi sunulması gerektiğini ifade etmiştir. Açıklamalarında, süresiz nafaka mağduriyetlerinin toplumsal bir sorun haline geldiğini ve bu mağduriyetlerin giderilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

c- 12 Aralık 2023 – Suat Kılıç'tan Süresiz Nafakanın 5 Yılla Sınırlandırılması Açıklaması

Yeniden Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Suat Kılıç, süresiz nafaka meselesinin beş yılla sınırlandırılması için hazırlanan kanun teklifinin TBMM Başkanlığı'na verildiğini açıklamıştır. Açıklamada, süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetlere dikkat çekilerek nafaka süresinin belirli bir sınırla düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Link:
https://www.facebook.com/watch/?v=643928304369717

d- 19 Ağustos 2023 – İlknur Birsel Büyükakça'nın Yeniden Refah Partisi Toplantısındaki Konuşması

Görsel 31. 19 Ağustos 2023 tarihinde yapılan paylaşımda, İlknur Birsel'in Ankara'da düzenlenen çalıştayda konuşma yaptığı görülmektedir. Konuşmada, süresiz nafaka konusuna dikkat çekilerek bu uygulamanın geçmişten bu yana mağduriyetlere neden olduğu vurgulanmıştır.

Link

1.Bölüm: https://www.youtube.com/watch?v=1CTMTPzP7dw

2.Bölüm: https://www.youtube.com/watch?v=oEvNVCAUmm8

e- BİA Yöneticisi Canan Tuncer Altıparmak, Ankara'daki YRP Süresiz Nafaka Kongresi'nde konuşması

Görsel 32. Görselde, BİA yönetiminde görev alan Canan Altıparmak Tuncer'in Ankara'da düzenlenen Yeniden Refah Partisi Süresiz Nafaka Kongresi'nde yaptığı konuşma yer almaktadır. Toplantıda süresiz nafaka mağduriyetleri, aile hukuku alanındaki sorunlar ve çözüm önerileri kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Link:

https://youtu.be/Z4kEFUXQ1mg

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Resmî Kurumlarla Temaslar

Resmî Kurumlarla Temaslar

1-2017 Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Daire Başkanı Muhittin Özdemir ile Görüşme

Görsel 33. 22 Temmuz 2018 tarihinde yapılan paylaşımda, Adalet Bakanlığı Mağdur Hakları Daire Başkanı Muhittin Özdemir'in nafaka konusuna ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Paylaşımda, 2016 Aile Komisyonu'na süreli nafaka önerisinin sunulduğu ve nafaka süresi sonunda ödemenin fondan karşılanması yönünde görüş bildirildiği aktarılmıştır.

2- 2017 Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Ziyareti

2017 yılında, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü ziyaret edilerek süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetler ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri aktarılmıştır. Görüşmede, nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden ele alınması gerektiği vurgulanmış ve hazırlanan değerlendirmeler ilgili makamlara sunulmuştur.

3- Kamu Denetçiliği Kurumu ve TİHEK Temasları

a- İdari Denetim Ve Kamu Denetçiliği Kurumu (Ombudsman) Temasları

Platformumuz, hukuki mücadelesini idari denetim organlarına da taşımış; "müebbet ceza" niteliğindeki bu uygulamanın denetlenmesi için Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuruda bulunmuştur.

Süresiz nafaka KDK'ya taşındı

HABER MERKEZİ

Akit'in gündeme getirdiği süresiz nafaka konusunda yeni bir gelişme yaşandı. Ayrılan eşlerin yeniden yuva kurmasının önüne geçen ve birçok mağduriyete neden olan süresiz nafaka uygulaması Kamu Denetçiliği Kurumu'na (KDK) taşındı. Süresi azami 1 yıl iken, 1988 yılında Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklikle süresiz olarak uygulanan nafaka ile ilgili Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu, KDK'ya şikayet başvurusunda bulundu. Başvuruda, mevcut kanuna göre evlilik bir gün bile sürse erkeğin, boşandığı eşine hem tazminat hem de ömür boyu nafaka ödemek zorunda kaldığını, bu durumun boşanan kadının sigortasız çalışmaya ya da resmi nikah olmadan evliymiş gibi yaşamaya teşvik edildiği ve boşanan erkeğin hayatının adeta karartıldığı belirtildi. Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun şikayet başvurusunda, mevcut kanunda nafaka alacağı düşünüldüğü için boşanma oranlarının arttığını ve nafakadan dolayı ikinci evliliklerde huzursuzlukların yaşandığı bildirerek, "Bir kez boşandı diye erkeği ömür boyu ödeyeceği bir borca mahkum etmenin, müebbet cezadan bir farkı yoktur" denildi. Şikayet başvurusunu alan Kamu Denetçiliği Kurumu'nun gerekli incelemeleri yapacağı bildirildi.

Görsel 34 Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu, süresiz nafaka uygulamasının denetlenmesi amacıyla Kamu Denetçiliği Kurumu'na başvuruda bulunmuştur. Haberde, nafakanın süresiz olmasının mağduriyetlere yol açtığı, bu nedenle uygulamanın incelenmesi ve çözüm üretilmesi talep edildiği aktarılmıştır.

b- Kamu Denetçiliği Kurumu Tarafından Yürütülen Faaliyetler

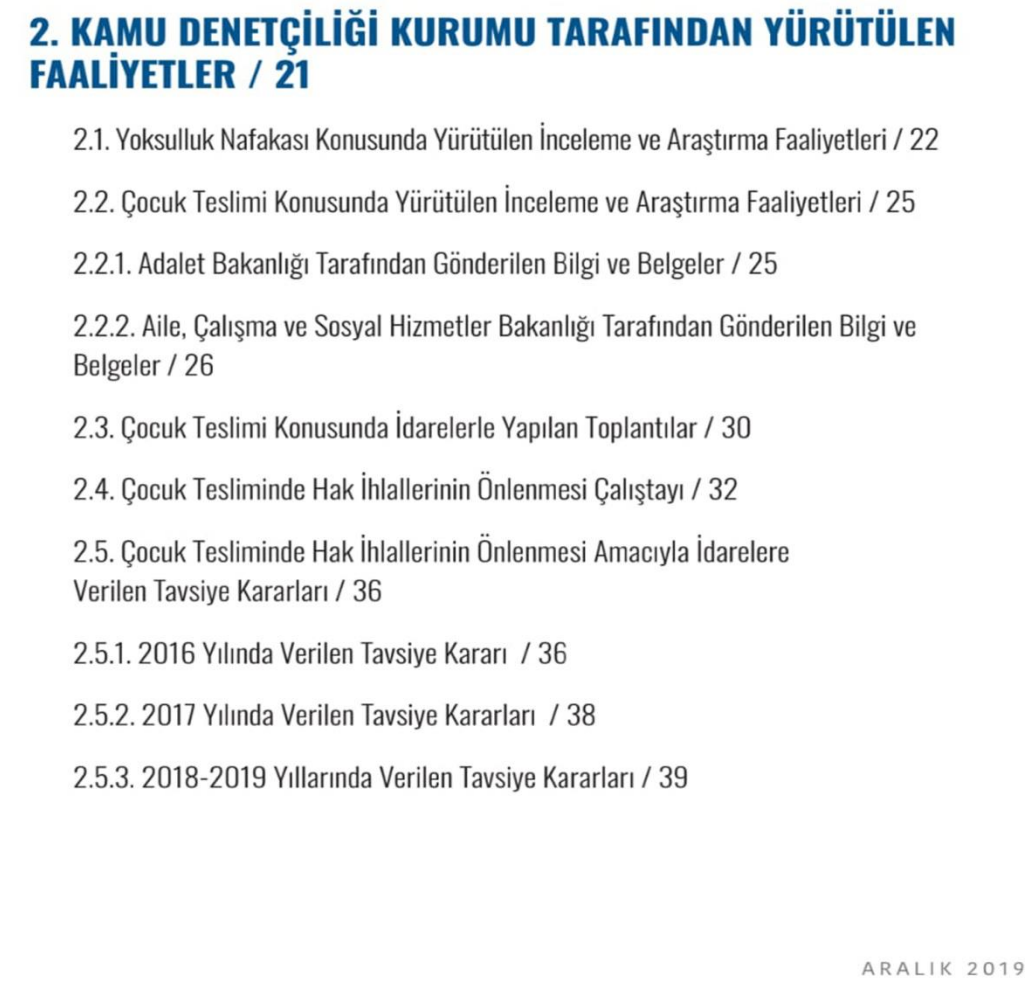

2. KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU TARAFINDAN YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER / 21

2.1. Yoksulluk Nafakası Konusunda Yürütülen İnceleme ve Araştırma Faaliyetleri / 22

2.2. Çocuk Teslimi Konusunda Yürütülen İnceleme ve Araştırma Faaliyetleri / 25

2.2.1. Adalet Bakanlığı Tarafından Gönderilen Bilgi ve Belgeler / 25

2.2.2. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Tarafından Gönderilen Bilgi ve Belgeler / 26

2.3. Çocuk Teslimi Konusunda İdarelerle Yapılan Toplantılar / 30

2.4. Çocuk Tesliminde Hak İhlallerinin Önlenmesi Çalıştayı / 32

2.5. Çocuk Tesliminde Hak İhlallerinin Önlenmesi Amacıyla İdarelere Verilen Tavsiye Kararları / 36

2.5.1. 2016 Yılında Verilen Tavsiye Kararı / 36

2.5.2. 2017 Yılında Verilen Tavsiye Kararları / 38

2.5.3. 2018-2019 Yıllarında Verilen Tavsiye Kararları / 39

ARALIK 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

Görsel 35. Aralık 2019 tarihli Kamu Denetçiliği Kurumu raporunda, yoksulluk nafakası ve çocuk teslimi konularında yürütülen inceleme ve araştırma faaliyetlerine yer verilmiştir. Raporda, ilgili bakanlıklardan gönderilen bilgi ve belgeler, idarelerle yapılan toplantılar, çalıştaylar ve 2016–2019 yılları arasında verilen tavsiye kararları başlıklar halinde sunulmuştur.

c- Kamu Baş Denetçisi Şeref Malkoç'un Ömür Boyu Nafaka Açıklaması

Kamu Başdenetçisi Malkoç: Şikâyet kadına şiddeti körüklüyor, eşleri barıştırmak yerine ayrılsın diye kanun çıkarmışız

Kamu Denetçiliği Kurumu Başdenetçisi Şeref Malkoç, ayrılan çiftler arasındaki en önemli problemin ömür boyu nafaka olduğunu söyledi

Görsel 36. Haberde, Kamu Denetçiliği Kurumu Baş denetçisi Şeref Malkoç'un ayrılan çiftler arasındaki en önemli problemlerden birinin ömür boyu nafaka olduğunu söylediği aktarılmıştır. Malkoç'un açıklamasında, mevcut uygulamanın aile içi sorunları ve şiddeti artırabileceğine dikkat çekilmiştir.

d- Adalet Bakanlığı Türkiye İnsan Hakları Ve Eşitlik Kurumu (Tihek)Başkanı Süleyman Arslan İle Görüşme

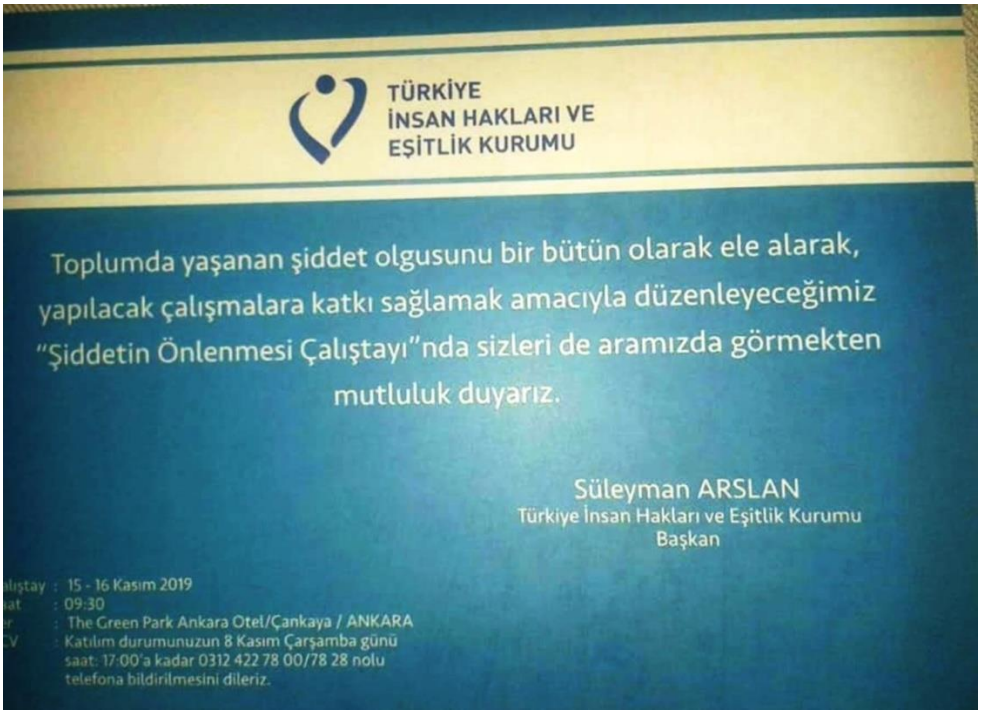

e- Ziyaret Ve Rapor Sunumu

Görsel 37. 16 Kasım 2019 tarihinde, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Başkanı Süleyman Arslan ile yapılan görüşmede toplumsal şiddetin önlenmesi ve nafaka mağduriyetleri konularına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Ziyarette hazırlanan rapor sunularak çözüm önerileri ilgili kuruma iletilmiştir.

f-15 Kasım 2019 Tihek Şiddeti Önleme Sempozyumuna Katılma

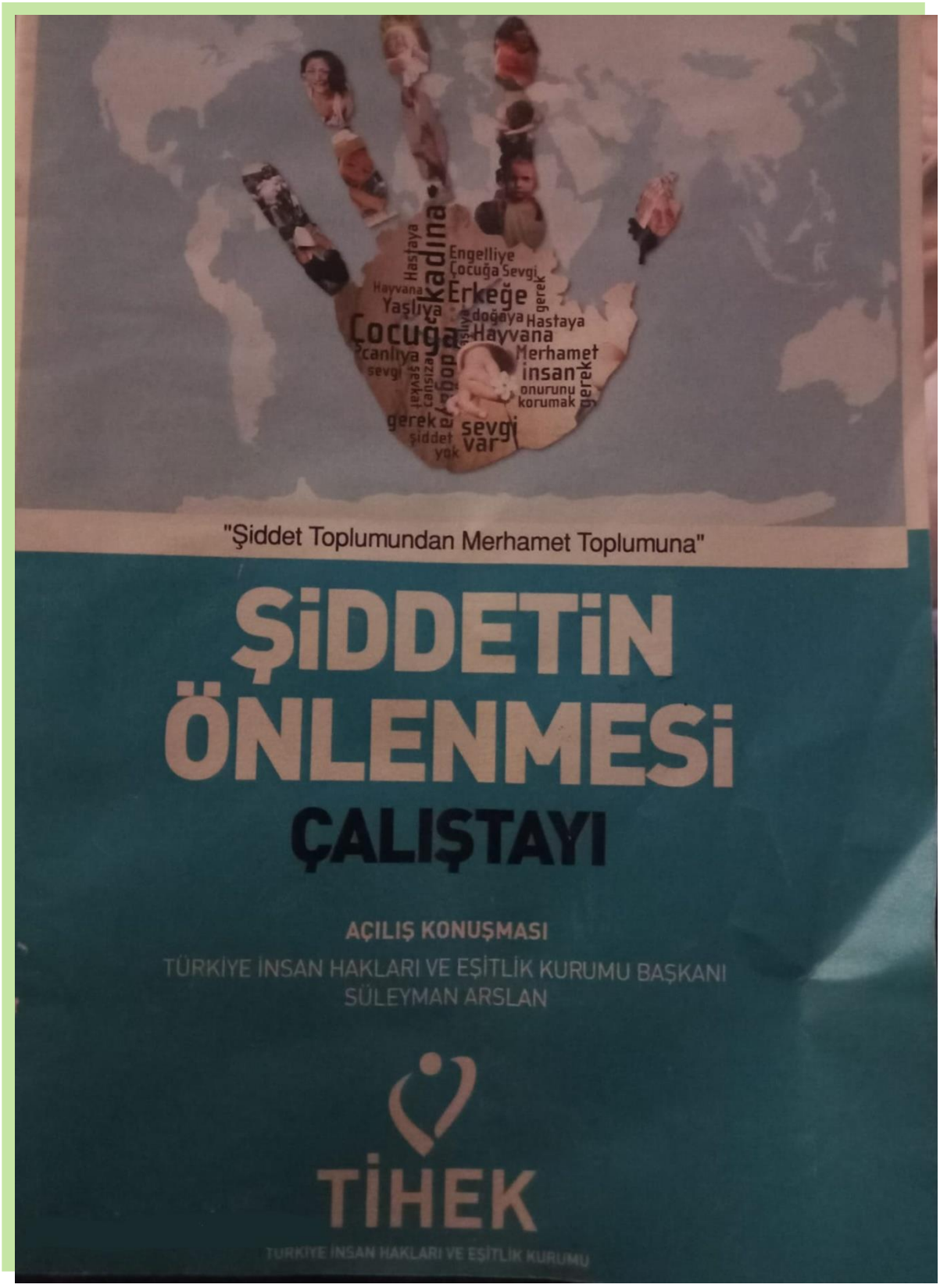

ŞİDDETİN
ÖNLENMESİ
ÇALIŞTAYI
ANKARA
kadına
Erkeğe
Çocuğa
Hayvana
insan
sevgi
gerek
şiddet
yok
var

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

Görsel 38. 15 Kasım 2019 tarihinde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu tarafından düzenlenen "Şiddetin Önlenmesi Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır. Çalıştayda, toplumsal şiddetin önlenmesi, aile içi sorunlar ve mağduriyetlerin giderilmesine yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Temas Kurduğumuz Stk’lar

Temas Kurduğumuz Stk'lar

1- 2018 KADEM ile Randevu

2018 yılında, Kadın ve Demokrasi Vakfı ile nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerilerini paylaşmak amacıyla randevu talebinde bulunulmuştur. Görüşme kapsamında, süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı sorunların aktarılması ve platformun hazırladığı değerlendirmelerin ilgili kuruma sunulması hedeflenmiştir.

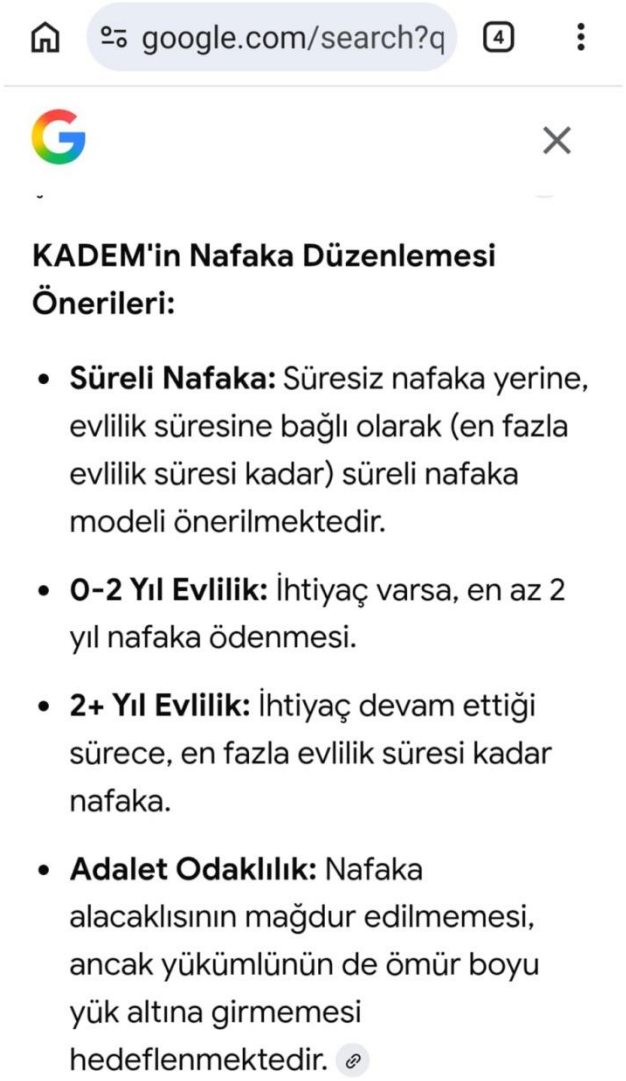

Görsel 39. KADEM'in nafaka düzenlemesine ilişkin önerilerinde, süresiz nafaka yerine evlilik süresine bağlı süreli nafaka modelinin uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Öneride, kısa süreli evliliklerde ihtiyaç varsa belirli süre nafaka ödenmesi; daha uzun evliliklerde ise nafaka süresinin evlilik süresiyle sınırlı olması gerektiği vurgulanmıştır.

2- 15.02.2018 Süresiz Nafaka 6284 Velayet Konularının Masada Tartışılması Sonucu Kadem'in Nafaka Konusunda Mağdur Grubunu Dinleme Talebi Ve Bunun Gerçekleştirilmesi

3- 08.03.2018 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Konferansında Kadem Tarafından Kamuoyuna Açık Metninde Süreli Nafaka Önerisinin Açıklanması

4- 19 Mayıs 2018 Hukukçular Derneği ve Hukukun Üstünlüğü Platformu ile Görüşme

2018 yılında KADEM ile süresiz nafaka, 6284 sayılı kanun ve velayet konularında görüşmeler gerçekleştirilmiştir. 15 Şubat 2018 tarihinde yapılan temaslar sonucunda, KADEM'in nafaka konusunda mağdur grubu dinleme talebi üzerine görüşme gerçekleştirilmiş ve yaşanan mağduriyetler doğrudan aktarılmıştır.

8 Mart 2018 Dünya Kadınlar Günü Konferansı'nda ise KADEM tarafından kamuoyuna açıklanan metinde, süresiz nafaka yerine evlilik süresine bağlı süreli nafaka modelinin önerildiği belirtilmiştir. Bu süreç, nafaka düzenlemesine ilişkin mağduriyetlerin sivil toplum ve kamuoyu nezdinde gündeme taşınması açısından önemli bir adım olmuştur.

5-2018 Hukukçular Derneği İle Temaslar Ve Aldığımız Destekler. Başkan Av. Cavit tatlı ve Bşk. Vekili Av. Mustafa Halit Korkusuz tarafından duyurulan süreli nafaka yasa önerisi ve Hukukun Üstünlüğü Platformu Başkanı Kadem Üyesi Şu An Ak parti milletvekili av. Şengül Karslı İle Görüşme Ve Desteklenmemiz

Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu.docx

Avukat Cavit Tatlı (Hukukçular Derneği) " *TMK.m.175 'in Uygulanması ve Sonuçları"* ile ilgili sunumunda bu maddenin hukuki uygulanmasında ortaya çıkan hukuki sorunları olayları anlatarak belirtmiştir. Özellikle Türkiye 'de kadınların erkeklere göre daha zor koşullar içinde bulunduğunu belirterek yoksulluk nafakasının süresiz olmasının çalışma yerine çalışmamayı tercih etmeye kişileri sevk ettiğini, bu nedenle yeniden bir düzenleme yapılmasının isabetli olacağını belirtmiştir.

Sempozyumun İkinci Oturumu:

Ömer Uğur Gençcan (Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanı) " *Aile Hukukunda Yargıtay Uygulaması* " ile ilgili sunumunda Önceki Medeni Kanun düzenlemesinin toplumda kabul gördüğünü, anlaşmazlıklar yaratmadığını, daha sonra süresiz kabul edilmesi nedeniyle pek çok davada anlaşmazlıkların arttığını ve bu durumun adalete tam anlamıyla uygun düşmediğini açıklamıştır. Yargıtay kararlarından örnekler anlatarak yoksulluk nafakasını koşulları olması halinde en az bir yıl ve en çok 5 yıl ile sınırlandırılmasının doğru olacağını belirtmiştir. Yoksulluk nafakasının boşanan eşlerin tekrar evlenince ilişkilerinin zaten koptuğunu, ancak tabi ki hakkaniyet gereği boşanma nedeniyle yoksul duruma düşen kişiye bu nafakanın takdir edildiğini belirtmiştir. Yoksulluk nafakasında tarafların eşit kusurlu olmaları halinde dahi nafakaya karar verilmesinin isabetli olmadığını açıklamıştır, nafakanın maddi ve manevi tazminatta olduğu gibi az kusurlu tarafa veya kusursuz eşe verilmesinin uygun olacağını düşünmektedir. Yoksulluk nafakasının belirli süreye bağlanması gerektiğini düşünmektedir.

Prof. Dr. Haluk Burcuoğlu (İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi) " *Boşanmada Kusur ve Nafaka* " ile ilgili sunumunda öncelikle boşanmadan söz ederek, çok nedenli boşanma sebeplerinin terkedilerek tek bir boşanma sebebi içinde toplanabileceği görüşüne katıldığını, bu sebebin de evlilik birliğinin temelinden sarsılması sebebi olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakası ile ilgili kusur konusunda bugün yerleşik uygulama haline gelen ***davalı az da olsa kusurlu olmalıdır*** anlayışının yasada böyle bir düzenleme yer almamasına rağmen, kusurlu eşin boşanabilmesini, birçok halde engellediğini, davacı eşin kusurlu, davalı eşin ise melek olması halinde, boşanma yolu kapatılmış olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakası ile bu nafakanın yoksulluk kavramı ile doğrudan bağlı olduğu izlenimini uyandırdığını, bu ifadenin yabancı hukuklarda böyle olmadığını " uygun nafaka " olduğunu açıklamıştır. Bugün güncel tartışmanın, esas itibariyle TMK'nın 175. maddesi uyarınca yoksulluk nafakasının ***süresiz*** olması ile ilgili olduğunu belirterek, Anayasa Mahkemesi Kararı ile ilgili görüşünü söylemiştir. Ayrıca Yargıtay'da egemen olan görüş, tazminat ve yoksulluk nafakasının nedenlerinin farklı olmasından hareketle, tazminatların yoksulluk nafakasını devre dışı bırakamayacağı görüşü olduğunu, Öğretide ise baskın görüşün ise aksi yönde olduğunu belirtmiştir. Yoksulluk nafakasının süresiz olması bir yana, mevcut olması dahi sıkıntı yaratabileceğini, TMK.'nun 175. maddesi bu nafakayı yoksulluğu giderici olarak nitelendirilmemesi gerektiğini belirtmiştir.

İlknur Birsel Büyükakça (Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucu Başkanı) " *Mağdurlar Gözüyle Süresiz Nafaka* " ile ilgili sunumunda yoksulluğa düşecek tarafın, mali gücü oranında nafaka isteyebilir derken, kadın o an işsiz ise ve erkekte işsiz ise, işsiz erkek ömür boyu nafakaya mahkum edildiğini, nafaka yükümlüsünde kusur aranmamasının, boşanmada her iki tarafın eşit kusurlu olduğu kararına rağmen, kadına ömür boyu nafaka hakkı öngördüğünü, bu durumun hakkaniyete uygun olmadığını, nafaka bağlanırken kadının yaşı, çocuklu veya çocuksuz olmasına, kaçıncı evliliği olduğuna, iş gücüne bakılmadığını, işsiz ya da asgari ücretli erkeğin ömür boyu nafaka mahkumu yapıldığını, süresiz nafaka verilmesinin ikinci evliliklerde ekonomik, psikolojik sorunların, icra davaları, hapis cezalarının getirdiği problemlerle boğuşma, asılsız şikayetler, nafaka arttırma davaları, icra davaları nedeniyle adliye koridorlarında geçen ömür, binlerce mahkeme, avukat ücretleri ile

6

02:41

Süresiz Nafaka Sempozyum Raporu.docx

İlknur Birsel Büyükakça (Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucu Başkanı) " *Mağdurlar Gözüyle Süresiz Nafaka* " ile ilgili sunumunda yoksulluğa düşecek tarafın, mali gücü oranında nafaka isteyebilir derken, kadın o an işsiz ise ve erkekte işsiz ise, işsiz erkek ömür boyu nafakaya mahkum edildiğini, nafaka yükümlüsünde kusur aranmamasının, boşanmada her iki tarafın eşit kusurlu olduğu kararına rağmen, kadına ömür boyu nafaka hakkı öngördüğünü, bu durumun hakkaniyete uygun olmadığını, nafaka bağlanırken kadının

Görsel 40. 2018 yılında Hukukçular Derneği ile süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri konusunda temaslarda bulunulmuştur. Hukukçular Derneği Başkanı Av. Cavit Tatlı ve Başkan Vekili Av. Mustafa Halit Korkusuz tarafından süreli nafaka yasa önerisi kamuoyuna duyurulmuştur. Bu süreçte ayrıca Hukukun Üstünlüğü Platformu Başkanı, KADEM üyesi ve AK Parti Milletvekili Av. Şengül Karslı ile de görüşme yapılarak konuya ilişkin destek talep edilmiştir.

6-2018 – Süreli Nafaka Önerisi Ve Tartışmaları

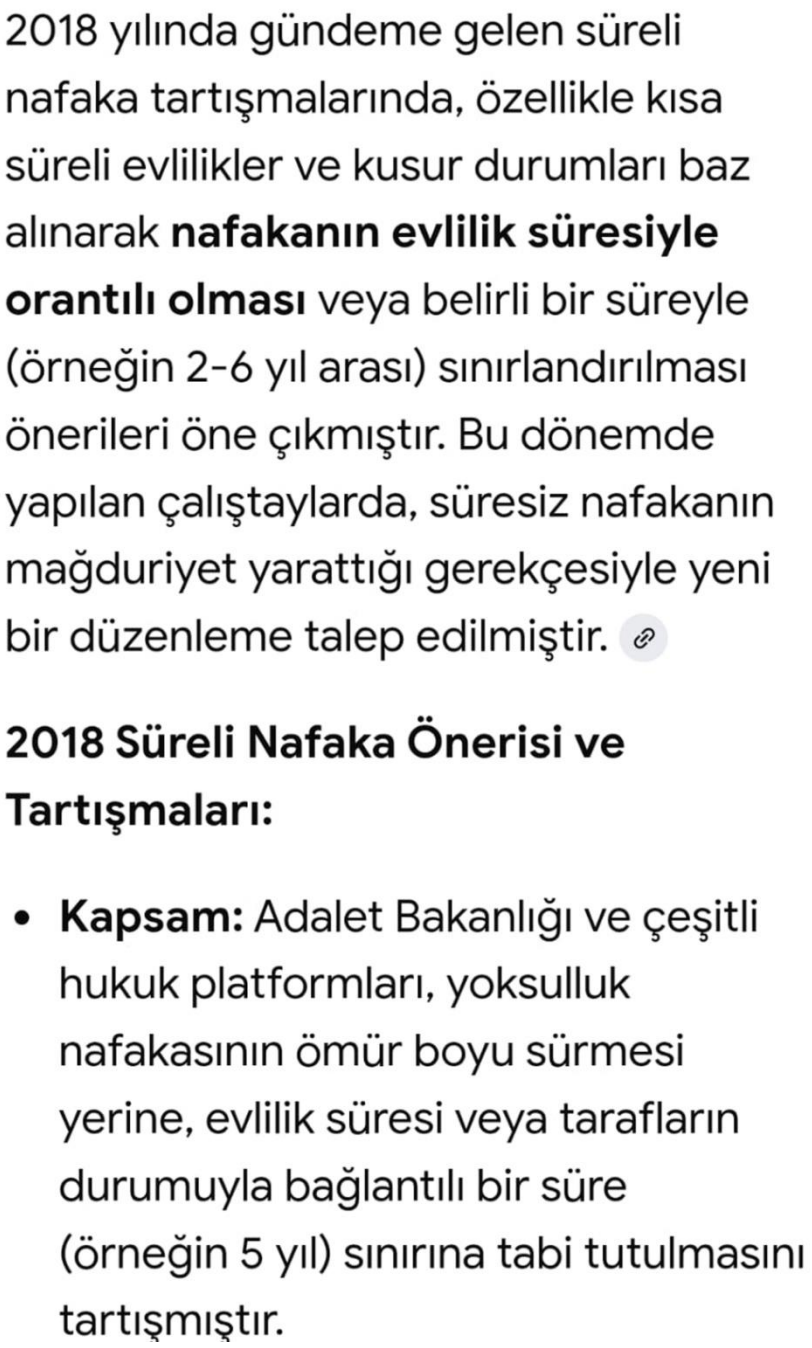

Görsel 41. 2018 yılında gündeme gelen süreli nafaka tartışmalarında, nafakanın süresiz olarak devam etmesi yerine evlilik süresi, kusur durumu ve tarafların sosyal-ekonomik koşulları dikkate alınarak belirli bir süreyle sınırlandırılması gerektiği yönünde görüşler öne çıkmıştır. Bu kapsamda, süresiz nafakanın mağduriyetlere yol açtığı belirtilerek hakkaniyete uygun yeni bir düzenleme yapılması talep edimliştir.

7- 19 Mayıs 2018 – Hukukçular Derneği Ve Hukukun Üstünlüğü Platformu İle Görüşme

Görsel 42. 19 Mayıs 2018 tarihinde, Hukukçular Derneği Başkan Yardımcısı Av. Halit Korkusuz ve Hukukun Üstünlüğü Platformu Başkanı ile bir görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri ele alınmış; süreli nafaka düzenlemesine yönelik destek ve hukuki değerlendirmeler paylaşılmıştır.

8-2018 Kadem Üyesi Avukat Pınar Hacıbektaşoglu İle Temaslar Ve Aldığımız Destekler

Görsel 43. 2018 yılında, KADEM üyesi Av. Pınar Hacıbektaşoğlu ile süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri kapsamında temaslarda bulunulmuştur. Yapılan görüşmelerde, süreli nafaka düzenlemesi ihtiyacı gündeme getirilmiş; mağduriyetlerin hukuki zeminde değerlendirilmesi ve çözüm arayışlarının desteklenmesi yönünde katkılar alınmıştır.

Link:

https://www.youtube.com/watch?v=1-MXcOoGYto

9-USPUM ile Çalışmalar

Ulusal Stratejiler Ve Politikalar Üretme Merkezi (Uspum) İle Çalışmalarımız

Ulusal Stratejiler ve Politikalar Üretme Merkezi (USPUM), Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu dönüştürücü, yeniden yapılandırıcı kurumsal ve meta-kurumsal stratejiler geliştiren, siyaset üstü duruşa sahip bir düşünce kuruluşudur. Muhammed Taha Gergerlioğlu liderliğinde kurulan merkez, vatan-millet sevdasıyla dertliler grubu olarak başlayıp dernek yapısına kavuşmuştur.

Görsel 44 Ulusal Stratejiler ve Politikalar Üretme Merkezi (USPUM) ile süresiz nafaka mağduriyetleri, aile hukuku ve toplumsal sorunlara yönelik çözüm önerileri kapsamında çalışmalar yürütülmüştür. Yapılan temaslarda, nafaka düzenlemesine ilişkin mağduriyetlerin gündeme taşınması ve çözüm arayışlarının desteklenmesi amaçlanmıştır.

10-Uspum Seminerleri 2 Ekim 2021 – USPUM Seminerleri: 33 Yıllık Mesele Süresiz Nafaka

Görsel 45. 2 Ekim 2021 tarihinde USPUM Online Seminerleri kapsamında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla "33 Yıllık Mesele: Süresiz Nafaka" başlıklı program gerçekleştirilmiştir. Seminerde, süresiz nafaka uygulamasının yıllar içinde oluşturduğu mağduriyetler ve çözüm önerileri ele alınmıştır.

Link:

https://www.youtube.com/watch?v=r0w95GTpHJo

11- Anayasa Mahkemesi Süresiz Nafakayı İptal Etti

ONUNCU BÖLÜM

TBMM ZİYARETLERİ

TBMM ZİYARETLERİ

1- 2021 Adalet Komisyonu Başkanı Yılmaz Tunç ile Görüşme ve Süresiz Nafaka Raporu Sunumu

Görsel 46. 2021 yılında, Adalet Komisyonu Başkanı Yılmaz Tunç ile süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri üzerine görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, platform tarafından hazırlanan süresiz nafaka raporu sunulmuş; mağduriyetlerin giderilmesi ve nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden ele alınması gerektiği ifade edilmiştir.

2- 2021 KEFEK Başkanı Fatma Aksal ile Görüşme ve Süresiz Nafaka Raporu Sunumu

Görsel 47. 2021 yılında, KEFEK Başkanı Fatma Aksal ile boşanmalar ve süresiz nafaka mağduriyetleri konusunda görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, platform tarafından hazırlanan ve çözüm önerilerini içeren süresiz nafaka raporu sunulmuş; nafaka konusunda adil bir düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

3- 2016 Anayasa Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya'yı Ziyaret ve Rapor Sunumu

Görsel 48. 2016 yılında, Anayasa Komisyonu Başkanı Ahmet İyimaya ziyaret edilerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri hakkında görüşme gerçekleştirilmiştir. Ziyarette, platform tarafından hazırlanan rapor sunulmuş; nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden ele alınması gerektiği ifade edilmiştir.

4- 2021 Kadına Şiddet Komisyonu Başkanı Öznur Çalık Tarafından Meclise Davet ve 6284 Rapor Sunumu

2021 yılında, Kadına Şiddet Komisyonu Başkanı Öznur Çalık'ın daveti üzerine Meclis'te görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, 6284 sayılı kanunun uygulamada doğurduğu sorunlar, aile hukukuna ilişkin mağduriyetler ve çözüm önerileri hakkında hazırlanan rapor sunulmuştur. Platform tarafından, şiddetle mücadele ilkesinin korunmasıyla birlikte uygulamada ortaya çıkan mağduriyetlerin de dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

5- Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu Başkanı Ayşe Keşir'i Ziyaret

Aile bütünlüğünün korunması ve boşanma olaylarının araştırılması kapsamında, komisyon başkanı Ayşe Keşir ziyaret edilerek süresiz nafaka, velayet, çocuk teslimi ve aile hukukuna ilişkin mağduriyetler aktarılmıştır. Görüşmede, aile yapısını güçlendirecek, boşanma sonrası taraflar arasında adaleti sağlayacak ve mağduriyetleri giderecek çözüm önerileri paylaşılmıştır.

6-Adalet Komisyonu Üyesi ve Aile Komisyonu Başkan Yardımcısı Ali Özkaya'yı Ziyaretlerimiz

Görsel 49. Adalet Komisyonu Üyesi ve Aile Komisyonu Başkan Yardımcısı Ali Özkaya ziyaret edilerek süresiz nafaka, aile hukuku ve boşanma sonrası yaşanan mağduriyetler hakkında görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmede, platformun konuya ilişkin değerlendirmeleri ve çözüm önerileri aktarılmış; mağduriyetlerin giderilmesi için yasal düzenleme ihtiyacı vurgulanmıştır.

7-Adalet Komisyonu Sözcüsü Konya Milletvekili Gülay Samancı İle Görüşmemiz (Canan Altıparmak Tuncer Ve İlknur Birsel Büyükakça)

Görsel 50. Adalet Komisyonu Sözcüsü ve Konya Milletvekili Gülay Samancı ile yapılan görüşmede, süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin sorunlar ele alınmıştır. Canan Altıparmak Tuncer ve İlknur Birsel Büyükakça tarafından gerçekleştirilen ziyarette, nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden değerlendirilmesi ve mağduriyetlerin giderilmesine yönelik çözüm önerileri paylaşılmıştır.

8-Kahramanmaraş milletvekili dr. İlker Çitil' i ziyaret

Görsel 51. 24 Kasım 2017 tarihinde, Kahramanmaraş Milletvekili Dr. İlker Çitil ziyaret edilerek süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin sorunlar hakkında görüşme gerçekleştirilmiştir. Ziyarette, platform temsilcileri tarafından nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden ele alınması gerektiği ifade edilmiş ve çözüm önerileri paylaşılmıştır.

9-Erzurum Milletvekili Orhan Deligöz'ü Ziyaret

Görsel 52. Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça, Erzurum Milletvekili Orhan Deligöz'ü ziyaret ederek süresiz yoksulluk nafakası nedeniyle yaşanan mağduriyetleri aktarmıştır. Ziyarette, nafaka sorununun giderilmesi için yasal düzenleme yapılması gerektiği ifade edilmiş; konuya ilişkin çözüm arayışlarına verdiği destek ve çabaları nedeniyle Orhan Deligöz'e teşekkür edilmiştir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

BASINDA BİA

BASINDA BİA

TELEVİZYON PROGRAMLARI

1-Trt Haber'de Başkan İlknur Birsel Büyükakça'nın Süresiz Nafaka Değerlendirmesi

Görsel 53. Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça, TRT Haber'e yaptığı değerlendirmede süresiz nafaka mağduriyetleri ve aile hukukuna ilişkin sorunlara dikkat çekmiştir.

2-İlknur Birsel Büyükakça'nın Kadının Gündemi Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi

Görsel 54. Kadının Gündemi programında, Boşanmış İnsanlar Platformu Kurucusu İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla süresiz nafaka konusu ele alınmıştır. Programda, nafaka uygulaması nedeniyle yaşanan mağduriyetler gündeme getirilmiş ve "nafaka yüzünden hayatı biten insanlar var" ifadesiyle sorunun toplumsal boyutuna dikkat çekilmiştir.

Yayın Tarihi: 27 Mar 2019

Link
https://www.youtube.com/watch?v=5oI_7LffH8s&utm_source=chatgpt.com

3-Akit Tv Ankara Kulisi Programı, Sami Dadağlıoğlu'nun Sunduğu Sefer Aycan, Serdar Arsever Ve Birsel İlknur Katıldığı Canlı Yayında Aile Yapımız Çatırdıyor Mu" Yayını.

Görsel 55. Akit TV'de yayınlanan Ankara Kulisi programında, aile yapısı, boşanma süreçleri ve süresiz nafaka mağduriyetleri ele alınmıştır. Yayında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu temsilcileri tarafından aile hukukuna ilişkin sorunlar ve çözüm önerileri kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yayın Tarihi: 16 May 2019
Link
https://youtu.be/bmXvFjRBT5g

4- 5 Mevsim Programında Boşanma Hukuku Ve Ömür Boyu Nafaka

Görsel 56. 5 Mevsim programında "Boşanma Hukuku" başlığı altında, ömür boyu nafaka uygulamasının yol açtığı sorunlar ele alınmıştır. Yayında, süresiz nafaka nedeniyle yaşanan mağduriyetler ve boşanma sonrası aile hukukunda karşılaşılan problemler değerlendirilmiştir.

5-Çay Tv Akıldaki Sorular Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi

Görsel 57. Çay TV'de yayınlanan Akıldaki Sorular programında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla süresiz nafaka konusu ele alınmıştır. Yayında, nafaka uygulamasının aile yapısı ve boşanma sonrası mağduriyetler üzerindeki etkileri değerlendirilmiş, çözüm önerileri kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yayın Tarihi: 12 Ara 2018
Link:
https://www.youtube.com/watch?v=YQtLstuEeDY

6-Habertürk Akşam Haberleri'nde Süresiz Nafaka Değerlendirmesi

Görsel 58. Habertürk Akşam Haberleri yayınında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucusu İlknur Birsel'in katılımıyla süresiz nafaka konusu ele alınmıştır. Yayında, "Süresiz nafakaya isyan ettiler" başlığıyla nafaka mağduriyetleri gündeme getirilmiş ve platformun kuruluş amacı hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

7-Ege Tv Derin Mevzu Programında Süresiz Nafaka Ve İstanbul Sözleşmesi Değerlendirmesi

Görsel 59. Ege TV'de Nurgül Yılmaz'ın sunduğu Derin Mevzu programında; İstanbul Sözleşmesi, süresiz nafaka ve çocuk icrasının iptali konuları ele alınmıştır. Yayında İlknur Birsel Büyükakça ve Süleyman Üstündağ tarafından aile hukuku, boşanma sonrası yaşanan mağduriyetler ve çözüm önerileri hakkında değerlendirmelerde bulunulmuştur.

8-Ülke Tv'de Bu Sabah Programında Süresiz Nafaka Mağduriyeti

Görsel 60. Ülke TV'de Selda Atalay'ın sunduğu "Ülke'de Bu Sabah" programında, süresiz nafaka uygulaması ve kısa süreli evliliklerden sonra uzun yıllar nafaka ödenmesine ilişkin mağduriyetler ele alınmıştır. Yayında "39 gün evli kaldım, 2004'ten beri nafaka ödüyorum" ifadesiyle süresiz nafaka sorununun kamuoyuna yansıyan örneklerinden biri gündeme getirilmiştir.

Yayın Tarihi: 23 Oca 2020
Link:
https://youtu.be/BN1Pqdftn9Y

9-Kadının Gündemi Programında Süresiz Nafaka Tartışmaları

Görsel 61. Kadının Gündemi programında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucusu İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla süresiz nafaka tartışmaları ele alınmıştır. Yayında, süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetler ve çözüm önerileri kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yayın Tarihi: 27 Mar 2019
Link:
https://youtu.be/5oI_7LffH8s

10-Kadının Gündemi Programında Nafakada “Süre” Düzenlemesi Tartışması

Görsel 62. Kadının Gündemi programında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça’nın katılımıyla nafakada “süre” düzenlemesi konusu ele alınmıştır. Yayında, süresiz nafaka uygulamasının doğurduğu mağduriyetler, hukuki boyutları ve çözüm önerileri farklı konukların değerlendirmeleriyle tartışılmıştır.

11-BİA Platformu'ndan Süresiz Nafakayı Destekleyen Derneklere Tepki

Görsel 64. BİA Platformu Yöneticisi İlknur Birsel Büyükakça, yaptığı açıklamada süresiz nafaka uygulamasını destekleyen kadın derneklerine tepki göstermiştir. Açıklamada, süresiz nafakanın boşanma sonrası ciddi mağduriyetlere yol açtığı belirtilerek, nafaka konusunda adil ve süreli bir düzenleme yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

12-Cnn türk mercek altında programında “süresiz nafaka kalkar mı?” Tartışması

Görsel 65. CNN Türk’te Meltem Bozbeyoğlu’nun sunduğu Mercek Altında programında, “Süresiz nafaka kalkar mı?” başlığıyla nafaka düzenlemesi ele alınmıştır. Yayında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça ve Avukat Gizem Gönce tarafından süresiz nafaka uygulamasının hukuki boyutu, uygulamada yaşanan mağduriyetler ve çözüm önerileri değerlendirilmiştir.

13-Etv gündem özel programında "süresiz nafaka sorunu"

Görsel 66. ETV'de yayınlanan Gündem Özel programında "Süresiz Nafaka Sorunu" başlığı altında, süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetler ve aile hukukunda yaşanan sorunlar ele alınmıştır. Yayında, nafaka düzenlemesinin hakkaniyet temelinde yeniden değerlendirilmesi gerektiği ve mağduriyetleri giderecek çözüm önerileri üzerinde durulmuştur.

14-Çay Tv Akıldaki Sorular Programında İlknur Birsel Büyükakça

Görsel 67. Çay TV'de yayınlanan Akıldaki Sorular programında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu adına İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla süresiz nafaka konusu ele alınmıştır. Programda, nafaka uygulamasının boşanma sonrası oluşturduğu mağduriyetler ve aile hukukuna ilişkin çözüm önerileri değerlendirilmiştir.

Yayın Tarihi: 16 May 2019
Link
https://youtu.be/YQtLstuEeDY

15-Çay Tv Akıldaki Sorular Programında Süresiz Nafaka Sorunu

Görsel 68. Çay TV'de yayınlanan Akıldaki Sorular programında, İlknur Birsel Büyükakça ve Neşat Gündoğdu'nun katılımıyla süresiz nafaka sorunu değerlendirilmiştir. Yayında, süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetler, boşanma sonrası yaşanan hukuki sorunlar ve çözüm önerileri ele alınmıştır.

Yayın Tarihi: 12 Ara 2018
Link:
https://youtu.be/YQtLstuEeDY

16-Kadının gündemi programında “nafaka süreli mi olmalı, süresiz mi?” Tartışması

Görsel 69. Kadının Gündemi programında İlknur Birsel’in katılımıyla nafakanın süreli mi yoksa süresiz mi olması gerektiği konusu ele alınmıştır. Yayında, süresiz nafaka uygulamasının doğurduğu mağduriyetler, hukuki tartışmalar ve nafaka düzenlemesine ilişkin çözüm önerileri değerlendirilmiştir.

Yayın Tarihi: 18 May 2019
Link:
https://youtu.be/HrVVxEmgSh0

17-Ulusal Kanal Tv Gülgün Feyman İle Ne Nedir De Birsel İlknur Cengiz Hortoğlu Ve Murat Taylan

Yayın Tarihi: 26 Mar 2019
https://youtu.be/A6VHz00E5ZA

18-Nasıl Yani - 1 Ekim 2018 - Gülgûn Feyman Budak - Ulusal Kanal (Süresiz Nafaka)

Konuklar: İlknur Birsel Büyükakça - Özlem Akşit - Mesut Arabul

SOSYAL MEDYA YAYINLARI

1-Süresiz Nafaka Mağduru Birsel Hanım Yayında

Görsel 70. Canlı yayında, süresiz nafaka mağduriyetleri ve boşanma sonrası yaşanan hukuki sorunlar ele alınmıştır. Programda Birsel Hanım'ın katılımıyla, süresiz nafaka uygulamasının bireyler ve aileler üzerinde oluşturduğu etkiler gündeme getirilmiştir.

2-Süresiz Nafaka Ve Algı Operasyonları Yayını

Görsel 71. BİA Platformu yayınında, "Süresiz Nafaka ve Algı Operasyonları" başlığı altında süresiz nafaka konusunda kamuoyunda oluşan algılar, uygulamada yaşanan mağduriyetler ve nafaka düzenlemesine ilişkin çözüm önerileri ele alınmıştır. Yayında, İlknur Birsel Büyükakça tarafından süresiz nafakanın hukuki ve toplumsal etkilerine dair değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Yayın Tarihi: 19 Oca 2022
Link:
https://www.youtube.com/watch?v=zn6Gv-hNkfE

3-Yeni Akit Ülke Gündemi Programında Süresiz Nafaka Değerlendirmesi

Görsel 72. Yeni Akit Ülke Gündemi yayınında, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça'nın katılımıyla süresiz nafaka konusu ele alınmıştır. Yayında, süresiz nafaka uygulamasının oluşturduğu mağduriyetler, aile hukukunda yaşanan sorunlar ve çözüm beklentileri kamuoyuyla paylaşılmıştır.

4-Süresiz Nafaka Mağduriyetine İlişkin Bireysel Savunma Ve Tanıklık Örneği: Özlem Akşit Yayını

Bu bölümde yer verilen video kaydı, süresiz nafaka uygulamasının yalnızca erkekler açısından değil, farklı bireysel mağduriyet örnekleri üzerinden de tartışılması gerektiğini göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

Özlem Akşit tarafından yapılan değerlendirmede, süresiz nafaka uygulamasına ilişkin bireysel tecrübe ve hukuki/toplumsal itirazlar kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Video, BİA Platformu'nun kurumsal açıklaması niteliğinde olmayıp, süresiz nafaka mağduriyetinin toplumdaki farklı yansımalarını ortaya koyan bireysel bir savunma ve tanıklık örneği olarak dosyaya eklenmiştir.

Bu kayıt, raporda ele alınan temel meselenin kadın-erkek karşıtlığı değil; hakkaniyet, ölçülülük, sosyal adalet ve aile hukukunda dengeli düzenleme ihtiyacı olduğunu destekleyen tamamlayıcı bir örnek olarak değerlendirilmiştir.

Link:
https://www.youtube.com/watch?v=fUV2RLZzd6U

GAZETE HABERLERİ

1-Süresiz Nafaka' Mağdurları Yasal Düzenleme Bekliyor

İSTANBUL - Murat Paksoy/Başak Yazar 12 Şubat 2018

Eşlerinden boşandıktan sonra süresiz yoksulluk nafakası ödeyerek mağdur olduklarını belirten bir grubun, sosyal medya üzerinden örgütlenerek kurduğu platform yasal düzenlemeleri takip ediyor.

Eşlerinden boşandıktan sonra süresiz yoksulluk nafakası ödeyerek mağdur olduklarını belirten bir grubun, sosyal medya üzerinden örgütlenerek kurduğu "Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu"nun üyeleri, sorunlarının giderilmesi için yasal düzenleme yapılmasını bekliyor.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun kurucusu İlknur Birsel AA muhabirine yaptığı açıklamada, eşlerinden ayrıldıktan sonra "süresiz yoksulluk nafakası" adı altında eski eşlere nafaka ödeyen ve bu nedenle mağduriyet yaşayanların bir araya gelerek seslerini duyurmaya çalıştığını söyledi.

Eşinden boşanan oğlunun da bu sorunla karşılaşması üzerine konuyu araştırmaya başladığını ve sosyal medya üzerinden Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nu kurduğunu ifade eden Birsel, kısa sürede 5 bine yakın üyeye ulaştıklarını anlattı.

Birsel, yaşadıkları sorunlara ilişkin ilgili kişilere mail atarak dikkatlerini çekmeye çalıştıklarını belirterek, önceki yıllarda TBMM'de bir komisyonunun kurulacağını duyunca hazırladıkları metni tüm milletvekillerine gönderdiklerini kaydetti.

Bunun üzerine aile komisyonundan aranıp davet edildiklerini dile getiren Birsel, yaşadıkları sorunları ve çözüm önerilerini komisyonda anlattıklarını söyledi.

Birsel, boşandıktan sonra süresiz nafaka ödeyen kişilerin ömür boyu travma yaşayabildiklerini anlatarak, insanların her an artma ihtimali bulunan ve bitmeyen bir borçla karşı karşıya bırakıldığını söyledi.

Bu borcun ödenmemesi durumunda hapis cezası alma riskinin de bulunduğunu dile getiren Birsel, "Hapiste de bu borçlar faiziyle işliyor ve açılan davanın kaybedilmesiyle karşı tarafın da dava masraflarını ödemek durumunuz var, borç birikerek katlanıyor." dedi.

Birsel, süresiz yoksulluk nafakasının kalkma koşulunun, boşanmış kişinin iyi bir gelire sahip olması, evlenmesi veya uygunsuz bir hayat yaşadığının ispatına bağlı olduğunu belirterek, bunun da karşı taraf tarafından kanıtlanması gerektiğini vurguladı.

Süresiz yoksulluk nafakası ödemesinin, birçok konuda sıkıntı doğurduğunu aktaran Birsel, "Bu sorun, kadının gelişimini engelleyip onu sürekli erkeğe bağımlı kılar. Kayıtsız çalışmaya özendiriyor. Nikahsız yaşamaya teşvik ediyor." diye konuştu.

"10 gün evli kalıp 28 yıldır nafaka ödüyor"

Platform üyeleri arasında çok kısa süre evlilik yapıp süresiz nafaka ödeyen insanların bulunduğunu anlatan Birsel, şöyle devam etti:

"Mesela 10 gün evli kalmış bir polis memuru var. Polis memuru görev dönüşü evine geliyor. Eşyalar, takılar toplanmış kızın ailesi kızı götürmüş. Bu adam 28 yıldır nafaka ödüyor. Maaşını hiçbir zaman tam alamamış. Her ay bin 170 lira ödüyor ve mart ayında da nafaka artırma davası var. Boşandığı eşi hiç çalışmamış, evlenmemiş ve bu nafaka sayesinde para alıyor."

Birsel, nafakanın süreli olmasını istediklerine dikkati çekerek, "Bizim talebimiz nafakanın süreli olması ve bu sürenin sonunda kadının mağduriyeti devam ediyorsa devletin bir fondan bu kişilere yardım etmesi gerektiğidir." değerlendirmesini yaptı.

Çalışmalarıyla ilgili kadın dernekleriyle de görüştüklerini ifade eden Birsel, Meclisin bu sorunlarına bir an önce çözüm bulması gerektiğini vurguladı.

"Fon oluşturulmalı"

Birsel, 1988'den bu yana uygulamada olan, çağdaş Türkiye'ye yakışmayan, suistimallere son derece açık bu yasanın daha fazla soruna sebep olmadan hakkaniyetli biçimde düzenlenmesini istediklerini belirterek, taleplerini şöyle sıraladı:

"Türk Medeni Kanunun (TMK) 166/4'teki bekleme süresi üç yıldan bir yıla indirilmelidir. 2. TMK 175'teki yoksulluk nafakası süreli olmalıdır. Yoksulluk nafakası (TMK 175), maddi ve manevi tazminatta (TMK 174) olduğu gibi sadece az kusurlu ya da kusursuz eşe verilmelidir. Yoksulluk nafakası alan eşin mağduriyeti tüm tedbirlere rağmen belirlenen süre sonunda hala

devam ediyorsa bir fon oluşturularak yoksulluk nafakası bu fondan karşılanmalıdır. Asgari ücretle çalışanlar aleyhine hükmedilecek yoksulluk nafakası da oluşturulan bu fondan karşılanmalıdır. Eşler arasında mal rejimlerinden kaynaklanan dava hakkının diğerleri ile benzer şekilde bir yıl olarak düzenlenmesi için TMK 178 hükmüne ilave yapılmalıdır. Tazyik hapsi kalkmalıdır."

"Gelir durumuna göre erkekler de nafaka isteyebilir"

İstanbul Barosu avukatlarından Derya Anıl Kaya da Türkiye'deki boşanma davalarında tarafların ödemekten en çok rahatsızlık duydukları ödeme kaleminin yoksulluk nafakası olduğunu belirterek, boşanacak eşlerin müşterek çocuğa nafaka ödemeyi kabul etse de boşanacağı eşine ödeyeceği nafakanın çoğu zaman problem olduğunu söyledi.

Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesiyle yoksulluk nafakasının kadın-erkek ayırımı yapılmaksızın hüküm altına alındığını anlatan Kaya, "Yoksulluk nafakası bilinenin aksine sadece boşanan kadına ödenmez. Boşanan koca da talep ederse, boşanma yüzünden yoksulluğa düşeceğini ispat etmesi ve boşanmada kusurunun daha ağır olmaması hallerinde yoksulluk nafakası alabilir." dedi.

Kusur oranı eşine göre daha fazla olan kişinin yoksulluk nafakası talep edemeyeceğini anlatan Kaya, tarafların eşit kusurlu olması halinde ise eşit kusurlu eşin, yoksulluk nafakası isteyebileceğini belirtti.

Kaya, mahkemece yoksulluk nafakası alması kararlaştırılan tarafın, "Yoksulluğunun ortadan kalkması, sonradan bir gelir elde etmesi, herhangi bir şekilde işe girmesi, yakınlarından maaş bağlanması, miras kalması gibi durumlarda yoksulluğun giderilmiş olması" hallerinde, nafakayı ödeyen eşin talebiyle yoksulluk nafakasının kaldırılmasına karar verilebileceğine dikkati çekti.

Nafaka alacaklısının evlenmesi veya biriyle birlikte yaşamaya başlaması durumunda da yoksulluk nafakasının kaldırılabileceğini belirten Kaya, şöyle devam etti:

"Yoksulluk nafakası ödenmesini gerektiren sebepler ortadan kalkar, önemli ölçüde azalır veya nafakayı ödeyen tarafın mali gücü önemli ölçüde eksilirse yoksulluk nafakasının indirimine veya kaldırılmasına karar verilebileceği gibi bazı durumlarda hakkaniyet ölçüsünde nafakanın artırılmasına da karar verilebilir. Nafakanın kaldırılması veya azaltılması için örneklendirici sebeplerden herhangi biri mevcut ise dava açılmalı, bu sebepler mahkeme nezdinde ispatlanmalıdır."

Nafakaya hükmedildikten sonra mevcut olayların araştırılması ve nafaka konusunda değişen şartların her zaman takip edilmesi uyarısında bulunan Kaya, mevcut durumların değişebilir olduğuna vurgu yaparak, "Ölene kadar nafaka ödemek zorunluluğu" diye bir hususun söz konusu olmadığını kaydetti.

Link

https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/suresiz-nafaka-magdurlari-yasal-duzenleme-bekliyor/1060805

2-Süresiz nafaka adaletsizliği ne zaman son bulacak?

Serdar Arseven 01.02.2026

Birileri ne kadar uzak durursa dursun…

Bir konu toplumun gündemindeyse, rahatsızlıklar hemen her “Aile”de konuşuluyorsa…

Dert bini aşmışsa…

Bir şekilde hem siyasetin, hem de medyanın gündemine geliyor.

İşte, insanlarımızı **“evlilikten soğutan”** bir uygulama:

Süresiz nafaka.

Ömür boyu nafaka mahkûmiyetinin büyük bir adaletsizlik olduğunu söyleye söyleye dilimizde tüy, yaza yaza kalemimizde mürekkep bitti.

Yetkililer, bu uygulamaya son verilmesi için gerekli adımların atılacağını defalarca dile getirdi ama…

Bir türlü adım atılmadı, yargı paketlerinde yer almadı bu mesele.

Milyonlarca insan bunu bekliyor; uygulamanın “adaletsizliği” kabul ediliyor ama bir türlü mesafe alınamıyor…

Nedense?

Belki takip etmişsiniz, bu konu yine gündeme geldi.

Hak ettiğinden çok az yer buldu medyada ama konunun üzerinde duran, altını çizen Cumhurbaşkanlığı Hukuk Politikaları Kurulu Başkanvekili Mehmet Uçum olunca, mağdur ve mağdureler ümitlendi doğrusu.

Aile Hukukunda Güncel Sorunlar Çalıştayı'nda konuşan Sayın Uçum, toplumda süresiz nafakanın hakkaniyetsiz olduğu ve adil olmadığı yönünde çok ciddi bir algı bulunduğunu gözlemlediklerini belirtince, konu gündemde **"bir miktar"** yer bulabildi.

Bu konunun gündeme gelmesini sağladıkları için teşekkürler Sayın Uçum'a Çalıştay'ın diğer katılımcılarına**.**

AMAN AMAN!

Birçok gencimize **"Aman aman, yarın öbür gün boşanma olur, ömür boyu nafaka mahkûmiyeti gelir, iyisi mi böyle devam!"** dedirten bir uygulama, süresiz nafaka.

Çok kısa süre evli kaldığınız halde, ömür boyu **"yoksulluk nafakası"** ödemeye mahkûm olabiliyorsunuz…

Süresiz Nafaka mahkûmları için **"umut hakkı"** pek yok ne yazık ki…

Zira borç, ancak nafaka alacaklısı kişi ölürse, yeniden evlenirse, yoksulluk denilen durumu ortadan kalkarsa, haysiyetsiz hayat sürdüğü ispatlanırsa bitiyor.

*

"Yoksulluğun ortadan kalkması" ispatlanması zor bir durum.

Alacaklı taraf kayıt dışı çalışıyor, gelirinin çoğunu saklıyorsa…

Fırıldaklar çeviriyorsa, ispatlaman neredeyse imkânsız.

"Nafakayı alan kişinin evlilik yapması" halinde de borç bitiyor ama süresiz nafakayı alanlardan bazılarının bu düzenli gelirden olmamak için resmi nikâh yapmadığı da biliniyor.

Bu durumu gösteren nice haberle karşılaşıyoruz.

Fiilen biriyle evli gibi yaşıyor, alttan alttan aynı evde kalıyor, ortak hayat kuruyor ama kâğıt üzerinde evli görünmediği için nafakayı almaya devam ediyor.

Bu durumda yapılması gereken, nikâh dışı birlikteliği tam mânâsıyla ispat etmek.

Artık dedektif mi tutarsın, ne yaparsın?

Nafaka alacaklısının **“haysiyetsiz hayat sürmesi ”** halinde borç kesiliyor ama…

"Haysiyetsiz hayat sürmek" ne demek?

Toplumun genel ahlak kurallarına aykırı, süreklilik arz eden bir yaşam tarzı: Örneğin fuhuş yapmak, maddeye bağımlısı olmak, küçük düşürücü davranışlarda bulunmak ağır suç işlemek…

Boşanmış bir kişinin birkaç ilişki yaşaması **“haysiyetsiz hayat sürme”** anlamına gelir mi?

Tartışmalı.

Bir de **“özel hayatın gizliliği”** denilen bir durum var.

Boşanmış olsalar bile, eski **“eş”**in özel hayatını (örneğin yeni ilişkisini) gizlice videoya çekmek kesinlikle suç,

– TCK 134, özel hayatın gizliliğini ihlal.

Evlilik bitmişse (hatta evliyken bile) eşlerin birbirinin mahremiyetini ihlâl etme hakkı yok.

"Delil toplamak için" diye bir mazeret kabul edilmiyor; bu, suçu meşrulaştırmıyor.

Sen delil olsun diye **“kayıtları”** alsan bile, hukuka aykırı yolla elde edilmiş delil (zehirli ağaç ilkesi) geçerli olmuyor.

Yani eski eşin “**o türden münasebetini”** kayıt altına almak özel hayat ihlâli oluyor, suç oluyor ve bu yolla elde edilmiş delil de delilden sayılmıyor.

Yani birçok durumda süresiz nafakadan kurtulmak mümkün olmuyor.

Bu durum da birçok erkeği ve kadını rahatsız ediyor.

Birçok kadını, evet…

Düşünün, asgari ücretli bir erkek boşanmış ve ikinci evliliğini yapmış ama ömür boyu nafaka borcu peşinden geliyor.

Süresiz nafakaya mahkûm olan boşanmış kişi, bir başkasıyla evlenince de o borcu her ay tıkır tıkır ödemeye devam ediyor..

Yoksa…

Sıkıntı!..

Öncelikle nafaka alacaklısı ödenmeyen nafaka için ilâmlı icra takibi başlatıyor.

Ödeme emri tebliğ edildikten sonra 7 gün içinde ödeme yapılmazsa maaşa, emekli aylığına veya mal varlığına haciz konulabiliyor…

Alacak bu yolla tahsil edilemezse, alacaklı, icra (ceza) mahkemesine şikâyette bulunabiliyor.

Şikâyet üzerine, ödenmeyen her dönem (aylık nafaka) için ayrı ayrı 3 aya kadar tazyik hapsi cezası verilebiliyor.

Bu hapis ertelenemiyor, para cezasına çevrilemiyor; sadece şikâyet edilen dönemin nafakası ödenirse tahliye olunuyor.

Birikmiş borçlar için tekrar tekrar şikâyet edilebiliyor, yani teoride birden fazla hapis riski var.

Var oğlu var!

*

Süresiz Nafaka meselesi “yeni mağduriyetlere” sebebiyet verilmeksizin mutlaka çözüme kavuşturulmalı.

Birlik ve beraberliğe giden yoldaki en büyük engellerden biri de **“Süresiz Nafaka”** uygulaması zira!

Link

https://www.milatgazetesi.com/suresiz-nafaka-adaletsizligi-ne-zaman-son-bulacak

3-Süresiz Nafaka
Cengiz Hortoğlu 12 Ağustos 2022

Bu anlatacaklarım gerçeğin ta kendisi... Yani bir hikayeden alıntı değil.

Günün birinde bir kadın ve bir erkek evlenir.

Hayat bu ya; o evlilik yürümez ve boşanmayla sonuçlanır. Buraya kadar her şey normal.

Taraflar boşandıklarında artık ilişkinin de bitmesi gerekmez mi? Gerekir ama bitmez.

Ne zamana kadar? İşte en zor soru da bu… Bunun yanıtını kimse bilemez. Belki bir ömür boyu devam eder. Nasıl yani?

Evlilik biter ama dram devam eder

*500 TL nafaka borcu için hapis yatanlar...

*İlk eşin nafaka borcunu ödemek için başkalarının evlerini temizlemek zorunda kalan ikinci eşler...

*Nafaka borcunu ödemek için sofrasına peynir dahi koyamayanlar...

*30 yıldan bu yana yüzünü dahi hatırlamadığı kadına nafaka ödeyenler...

*Nafaka borcunu ödemek için huzur evinde kalanlar ve daha niceleri...

*Bir de nafaka borcu her yıl ÜFE oranında artanlar var. Aylığı o oranda artmıyorsa nafaka borçlusu mecburen mahkemeye başvurup nafaka indirim davası açacak. Yoksa çok zorlanacak. Yani huzur yok.

BİA Platformu Kurucu Temsilcisi **İlknur Birsel Büyükakça** ile de bu sorunun nasıl çözülebileceğini sıklıkla değerlendiriyoruz.

Bu konudaki çabamızın nedeni, kadınlar da mağdur edilmeden çaresizlik içinde yaşayan ömür boyu nafakanın mağdurlarının sorunlarının çözülmesidir.

Nafaka fonu kurulması da dahil her çözüm yolu düşünülmelidir.

ACİL OLARAK DA HAPİS CEZASI KALDIRILMALIDIR.

Nafakaya makul bir süre getirilmelidir. Kadınlara başarı hikayelerini yazmaları için destek verilmelidir.

Hikâyenin sonunu değiştirelim, nafaka süreli olsun herkes kendi hayatına üreterek, çalışarak devam etsin.

Kadın da erkek de mutlu yaşasın.

Link

https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/cengiz-hortoglu/suresiz-nafaka-2913664

4-Nafakada Öncelik Aile Olmalı

Neşat Gündoğdu-Ankara 12.02.2022

Nafaka sorununun çözümünde aile kurumunun önceliklendirilmesi gerektiğine vurgu yapan Boşanmış İnsanlar ve Aile (BİA) Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça "Mesele aradaki maddi bağı koparark nefret ve intikam aşamasına gelmeden ilişkiyi bitirmektir" dedi.

Boşanmış İnsanlar ve Aile (BİA) Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça, haberlere yansıyan nafaka tasarısının nakafa mağdurlarının taleplerini karşılamadığını söyledi. Süreli nafaka taslağının bu şekilde kanunlaşmasının sorunları çözmeyeceğinin altını çizen Büyükakça, sorunun nafaka miktarı ya da cinsiyet ile alakalı olmadığını yürütülemeyen ilişkinin devam ettirilmesinin getirdiği problemlerin çözümünün esas alınması gerektiğini kaydetti.

BELİMİZ BÜKÜLDÜ

Süresiz nafakanın 33 yıllık bir yasa olduğunu söyleyen Büyükakça, “Tedbir nafakasıyla başlayan ve yıllar süren dava süreçlerinin ardından süresiz nafaka hâline gelen bu durum arttırma ve icra davaları ile katmerlenmiştir.

Tekrarlanan hapis cezaları ile birlikte süresiz borçla bir ömür süren mağdurların sayısı hiç de azımsanacak gibi değil. Üstelik bir de avukat ve mahkeme ücretleri de üstüne tuz biber olmakta insanların belini bükmektedir.” diyerek yaşanan mağduriyetlerin özetledi.

EKSİK ADIM ATILMAMALI

Süresiz nafaka uygulamasının nikahsız yaşamı ve kayıtsız çalışmayı artırdığına vurgu yapan Büyükakça, “İkinci evlilikler de tehlikeye giriyor.

Genç nüfusun da azaldığı göz önüne alınırsa aile kurumu alarm veriyor. Süresiz nafaka soy kurutucu bir yasadır. Hollanda’da belirlenen 12 yıl üst süre sınırı ile aile kurumuna zarar verdiği düşünülerek 5 yıla indirildi.

Taslakta olduğu söylenilen ve kademeli olarak belirtilen süreler, taraflar arasında kopması gereken maddi bağın koparılması sürecini uzatmaktadır. Bu durum yıllar boyunca açılacak olan icra, arttırma davaları, hapis cezalarıyla husumet ve intikam duygularının senelerce devam etmesine neden olacaktır.”

şeklinde konuştu.

YASADA ÇELİŞKİ OLUŞUR

Basına yansıdığı şekliyle kanunlaşması durumunda nafaka konusunda daha birçok sorunun açıkta kalacağını kaydeden Büyükakça,

“Nafakanın verileceği sürenin alt sınırının hâkim takdirine bırakılması, boşanma davalarının soyut iddialarla yürümesi nedeniyle, benzer davalarda farklı sonuçlar çıkması durumuna neden olacaktır. Ayrıca bugün uygulama hatası olarak yansıtılan Türk Medeni Kanununun 175 sayılı yasasına bu kadar uzun nafaka süreleri eklenerek hâkim takdirine bırakılmasını önermek yasanın içinde çelişkiler oluşturacaktır.

12 ve 15 yıl üzeri evliliklerde ise tamamen hâkim takdirine bırakılması, yine birçok süresiz nafaka kararı verilmesine sebep olacaktır. Ayrıca yıl şartlarına bakılınca boşanma konusu gündeme geldiğinde evliliğin kurtarılması yerine evlilik yıllanmadan boşanma sürecine girilmesi ağırlık kazanacağı için boşanmalar daha da artacaktır.”

ifadesini kullandı.

BELİRSİZLİK GİDERİLMELİ

BİA Platformu olarak Adalet Bakanlığı’nın düzenlemiş olduğu çalıştayda sundukları önerilerin makul olduğunu dile getiren Büyükakça,

“Dava süreçleri de düşünüldüğünde tedbir nafakası süreci de dâhil olmak üzere nafaka süresi 5 yılı geçmemelidir. Aslında ismi de ‘Yoksulluk Nafakası’ değil ‘Toparlanma Süreci Nafakası’ benzeri bir isim olmalıdır.

Bu süreç sonunda çalışamayacak durumda olanlar için sosyal devlet devreye girmelidir. 5 yıl üst sınır çizildikten sonra ancak hâkim; çocuklu, çocuksuz olması ile çocuk sayısı, evlilik süresi, yaş, iş gücü ve eğitim gibi kriterlere göre 5 yılın altında süreyi takdir edebilmelidir.” diye konuştu.

ÖNCELİK AİLE OLMALI

Sorunun ne nafaka miktarı ne de cinsiyet meselesi olmadığını söyleyen Büyükakça,

“ Mesele aradaki maddi bağı koparark nefret ve intikam aşamasına gelmeden ilişkiyi bitirmektir. Sürecin olması gerekenden uzun olması aile yapısını bozarken kadının kendi başarı hikâyesini yazmasına engel olarak aciz ve muhtaç hâlde kalmasına neden olmaktadır.

Süreç, bazı kişilerde ahlâki yoksunluğu beraberinde getirmekte ve nafakanın kalkmaması için nikahsız yaşam, kayıtsız çalışma ve yalanı teşvik etmektedir.

Aile dayanışmasıyla her türlü ekonomik krizi aşan Türkiye'yi aileyi yok ederek, insanları bireysel ve yalnız yaşamaya iterek krizlerde güçsüz hâle düşürmektir. Nafaka konusunda öncelik aile kurumunu kurtarmak ve toplumsal barışı sağlamak olmalıdır.”

şeklinde vurguladı.

Link

https://www.milatgazetesi.com/haber/nafakada-oncelik-aile-olmali-7401

5-Nafaka Mağdurlarının Gözü Meclis'te

Ezgi Çelik\Ankara 21.10.2021

Yasama yılının başlamasıyla birlikte süresiz nafaka mağdurlarının gözü yeniden Meclis'te.

Milat'a konuşan Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA) Kurucusu İlknur Birsel Büyükakça,

"Türkiye'nin 33 yıldır kanayan yarası olan yoksulluk nafakası sorunu hala devam ediyor. Verilen sözler tutulmalıdır"

dedi.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA) Kurucusu İlknur Birsel Büyükakça, süresiz nafaka tartışmalarına ilişkin Milat'a açıklamalarda bulundu.

Türkiye'nin 33 yıldır kanayan yarası olan, 1988 ürünü süresiz yoksulluk nafakası sorununun halen devam ettiğini belirten Büyükakça,

"Adalet Bakanı Abdülhamit Gül defalarca nafakanın süresiz olmasının adil olmadığını söylerken, Cumhurbaşkanı Erdoğan 2. yargı paketinde bu sorunun çözüleceğini açıklamıştı. Adil ve 'süreli' yasanın TBMM genel kuruluna gelmesini bekliyoruz.

Yasa ötelendikçe umutsuzluk artıyor. Bunu fırsat bilen birileri sürekli olarak mağdur kitleye umutsuzluk ve güvensizlik aşılıyor"

diye konuştu

"Kamuoyunu yanıltıyorlar"

Süresiz nafakaya ilişkin yeni bir düzenlemenin gündeme geldiği günden beri bazı kadın STK'larının sürekli olarak 33 yıllık sorunu yok gibi göstermeye çalıştığını vurgulayan Büyükakça,

"Yaşanan dramlar ortada. 20-30 yıldır nafaka ödeyen mağdurlar var. Üstelik sürekli nafaka arttırma davaları, icra, davaları, hapis cezaları var"

dedi.

Süresiz nafakaya destek veren Mor Çatı kurucusu Canan Arın'ı eleştiren Büyükakça,

"Ne zaman yargı paketi gelecek olsa, 'medeni kanunuma dokunma' yaygarası kopartılıyor. 80'li yıllarda CEDAW Sözleşmesi sonucu yapılan değişikliklerle aileyi hedef alan medeni kanuna sahip çıkıyorlar. Kamuoyunu yanıltıyorlar.

'Nafaka hakkına dokunma'

diyorlar.

Şu an az sayıda olan süresiz nafaka mahkumu kadın sayısı ileride arttığında yaygara koparan STK'lar bu kadınların hakkı adına ne diyecekler?

Biz hiçbir zaman nafaka kaldırılsın demedik. Hakkaniyetli, süre sınırlı nafaka istedik. Mağdurlar artık cinnet noktasında. İkinci evlilikler de çökme noktasında.

Erkekler evlilikten soğudu. Kadınlar kayıtsız çalışıyor. Nikâhsız yaşam artıyor. Temel yapı taşımız aile çöküyor" ifadelerini kullandı.

"Algı operasyonlarına fırsat verilmemeli"

"Mesele kadın veya erkek değil, asıl mesele yasadaki süresiz ibaresidir" diyen Büyükakça,

"Yasa ötelendikçe umutsuzluk artıyor. Bunu fırsat bilen birileri sürekli olarak mağdur kitleye umutsuzluk ve güvensizlik aşılıyor. Sosyal medyada algı operasyonları yapılıyor.

Hükümet bunlara fırsat vermemeli, bu algıları kırmalı, verilen sözler tutulmalıdır. Boşanmış Aile ve İnsan Platformu olarak Sayın Cumhurbaşkanımızdan Adalet Bakanlığının yıllardır çalıştığı kriterli süreli nafaka yasasının çıkabilmesi için son sözü söylemesini talep ediyoruz.

Aile ve toplum düzenini bozan, insana, aileye bitmeyen işkenceye dönüşen, her türlü suiistimale açık, 33 yıllık enkazı kaldıracağını umut ediyoruz"

açıklamalarında bulundu.

Link
https://www.milatgazetesi.com/haber/nafaka-magdurlarinin-gozu-mecliste-69

6-Süresiz Nafaka Mağdurlarının Gözü Bakanlıkta

Süresiz nafaka mağdurları, nafaka ödeme sisteminin adil hale getirilmesini bekliyor. İstanbul Aydın Üniversitesi ile Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Sivil İnisiyatifi tarafından düzenlenen...

Süresiz nafaka mağdurları, nafaka ödeme sisteminin adil hale getirilmesini bekliyor. İstanbul Aydın Üniversitesi ile Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Sivil İnisiyatifi tarafından düzenlenen "Süresiz Nafaka İçin Adil Çözüm" sempozyumunda sıralanan çözüm önerileri bir rapor halinde Adalet Bakanlığı'na iletilecek. Mağdurlar arasında 10 gün evli kalıp 29 yıl nafaka ödeyenler de yer alıyor.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin 100 günlük icraat programında yer alan "nafaka ödeme sisteminin adil bir hale getirilmesi" maddesi yaklaşık 2 bin kişiye umut oldu.

Adalet Bakanlığı tarafından süreli nafaka yasa tasarısı hazırlandı. Yasa süre bitiminde kadınların devlet tarafından mağdur edilmemesi için şekillendi.

Süresiz nafaka mağdurlarının sorunlarına dikkat çekmek amacıyla İstanbul Aydın Üniversitesi ev sahipliğinde Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Sivil İnisiyatifi iş birliğiyle düzenlenen

"Süresiz Nafakaya Adil Çözüm" sempozyumu hukukçu, akademisyen ve mağdurları bir araya getirdi. İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Erol Ulusoy, tüm gün süren sempozyumdan çıkan çözüm önerilerini Adalet Bakanlığı'na sunacaklarını belirtti.

"SÜRELİ NAFAKA TALEBİNE HENÜZ RASTLAMADIK"

Anayasal olarak aile yapısının korunmasından yana olduklarının altını çizen Prof. Dr. Erol Ulusoy,

"Türk Medeni Kanunu'nun 185. maddesine göre yoksulluğa düşecek taraf isterse diğer taraftan süresiz nafaka talep edebiliyor. Şimdiye kadar süreli nafaka talep eden bir boşanma davasına rastlamadık.

Boşanma davası bittikten sonra yoksulluk nafakası alan taraf ömür boyu yoksulluk nafakasını almaya hak kazanıyor. Bunun adil olmadığını düşünüyoruz.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte uygulanmaya başlanan 100 günlük icraat programında süresiz nafakanın adil bir hale getirileceği duyuruldu.

Biz bu çözüme bilimsel bir yaklaşım getirmek için sempozyum düzenledik"

diye konuştu.

"NİKAHA DEĞİL EVLİLİK BİRLİĞİNE BAKILMALI"

Sempozyum çerçevesinde hazırladıkları adil çözüm önerilerini bakanlığa sunacaklarını anlatan Prof. Dr. Ulusoy,

"Bakanlık değerlendirme yaptıktan sonra en adil çözümü TBMM'ye sunacaktır" dedi.

Prof. Dr. Ulusoy o önerileri şöyle sıraladı:

"Öncelikle sadece resmi nikaha değil, evlilik birliğinin kurulup kurulmadığına bakılması gerekiyor. İkincisi evliliğin süresi, gerçekten bir evlilik birliği kurulup, aynı çatı altında yaşayıp, aynı odayı paylaşma eylemleri ne kadar sürdü, buna da bakmak gerekiyor.

Medeni Kanunumuza göre iki taraf eşit kusurlu dahi olsa yoksulluğa düşen taraf yoksulluk nafakası alabilir. İki taraf da boşanmada eşit kusurlu ama bir taraf boşandığı için yoksulluğa düştü diye ömür boyu nafaka alacak. Burada da adil olmayan bir yasal düzenleme var.

Bir diğer husus ise yoksulluğun belirlenmesi. Evlenmeden önceki mali durum ile boşandıktan sonraki durum arasında ne kadar bir değişiklik olabilir. Ancak bu kişi yoksulluğa düştü diye gösteriliyor.

Boşanmadan önceki maddi koşullar ile sonraki koşulları karşılaştırılmalıdır. Bir diğer dikkat edilmesi gereken husus ise çocuk olup olmadığıdır.

Bu da elbette yoksulluk nafakasının süresinin belirlenmesinde önem arz eder."

"TÜRKİYE'DE 2 MİLYONA YAKIN MAĞDUR VAR"

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Sivil İnisiyatifi'ni 2014'te kurduklarını anlatan İlknur Birsel Büyükakça, amaçlarının bu konuda farkındalık yaratmak olduğunu anlattı.

Kişilerin borçlarını ödeyemediklerinde hapis cezası aldıklarını vurgulayan İlknur Birsel Büyükakça, "Bu kişiler ikinci evlilik yaptıklarında mağdur sayısı bir hayli artıyor. Nafaka borcu ödenmediğinde bunun bir de hapis cezası var. Hapis yatmak da bu borçtan kurtarmıyor. Borç faiziyle birlikte işliyor ve kişinin borcu yığılıyor" diye konuştu.

Platform olarak 2016'da Aile Komisyonu'nun dikkatini çekmeyi başardıklarını belirten Büyükakça kadın derneklerinin kendilerini yanlış anladığını söyledi.

Büyükakça,

"Aile komisyonu süresiz ibaresinin doğru olmadığına karar verdi. Aile Komisyonu'nun bu raporu kadın derneklerince çarpıtıldı. Çünkü ne biz ne de aile komisyonu nafaka kaldırılsın demiyoruz. Biz bunun belli kriterleri olması ve süreli olmasını istiyoruz.

Süre bitiminde ise kadın gerçekten mağdursa eğer devlet tarafından bir fon tarafından ödeme yapılmasını talep ediyoruz. Biz ne kadın ne erkek sadece insan ve aileden yanayız. İnsan odaklı bir platformuz.

Bizde bu durumdan dolayı mağdur olmuş yığınlarca kadın var anneler, kardeşler ve çocuklar var"

ifadelerini kullandı.

"SÜRELİ HALE GETİRİLMELİ"

Sempozyumu takip eden Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Başkanı Ömer Uğur Gençcan ise ömür boyu nafaka ödemenin adil olmadığını belirterek,

"Yoksulluk nafakasında 1988'de yapılan bir değişiklikle bir yıl süreyle verilmekte olan yoksulluk nafakası süresiz hale getirildi. O günden bu yana bir nafakanın süresiz olarak verilmesi konusunda çok ciddi eleştiriler oldu.

Bugün bunların sonlandırılması ve adil bir çözüm bulunması yönünde bir sempozyum düzenleniyor. Buna katkı için buradayız. Yoksulluk nafakasını hak eden eşin az kusurlu olması gerekiyor.

Çünkü boşanma hukukunun sistematiğinde gerek maddi gerekse manevi tazminatta az kusurlu olma gerekirken yoksulluk nafakasında bu ilkelerden ayrılarak eşit kusurlu eşe de verebilmektedirler. İkinci bir husus ise bir nafakanın öbür boyu sürmesi insan fıtratıyla uyumlu değildir.

Asla "Hiç verilmemeli" demiyoruz ancak süreli olmalıdır.

"10 GÜN EVLİ KALDIM 29 YILDIR MAĞDURUM"

Akademisyen Latif Tarbak (50), 10 günlük evlilik sonrası boşandığı eşine 29 yıldır nafaka ödediğini söyledi.

İkinci evliliğini yaptığını ve o evlilikten 2 çocuğu olduğunu söyleyen Tarbak, "Gelirimin yarısını 21 yaşında evlendiğim ve 10 gün evli kaldığım eski eşimle paylaşıyorum. 9 yılda anca boşandım. Ayda 2 bin 80 lira nafaka ödüyorum. Çocuksuz ve kısa süreli evliliklerde nafakaya sınır olmalı.

Şu anki eşim ve çocuklarımın rızkına haciz konulmuş gibi hissediyorum" dedi.

"ENGELLİYİM NAFAKAYI ÖDEYEMİYORUM"

Cevat Gültekin (50) engelli olduğu için çalışamadığını ve ayda 300 lira nafaka ödemekte zorlandığını anlatarak,

"3 yıl evli kaldım. Çocuk olmadığı halde nafaka veriyorum. Yüzde 54 engelli ve diyabet hastasıyım. Nafaka veremediğim dönemde 3 ay cezaevinde yattım, 3 yıldır da nafaka ödüyorum.

300 liralık bir nafaka ama engelli olduğumdan çalışamıyorum. Bunun bir an önce çözüme kavuşmasını istiyorum"

diye konuştu.

Abdülkadir Almas ise çocuğunun velayetini aldığını ancak eşinin çocuğuna nafaka ödemeyi reddettiğini belirterek,

"Türk Medeni Kanunu çocuğa annenin de nafaka ödeyebileceğini söylüyor. Ben bunu bir yıldır mahkemeden talep etmeme rağmen halen gündeme gelmedi.

Çocuk benim yanımda olduğu ve anne çalıştığı halde ben halen ona nafaka ödemekteyim" dedi.

Link:

https://www.aydin.edu.tr/haberler/Pages/suresiz_nafaka_magdurlarinin_gozu_bakanlikta.aspx

7-13 Şubat 2022 – Milat Gazetesi'nde "Nafakada Öncelik Aile Olmalı" Haberi

Milat Gazetesi'nde yayımlanan haberde, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça'nın süresiz nafaka konusundaki değerlendirmelerine yer verilmiştir. Haberde, nafaka sorununun çözümünde aile kurumunun önceliklendirilmesi gerektiği vurgulanmış; süresiz nafaka uygulamasının yol açtığı mağduriyetler ve çözüm beklentileri kamuoyuna aktarılmıştır.

Link
https://www.milatgazetesi.com/haber/nafakada-oncelik-aile-olmali-7401

8-12 Kasım 2020 – Gzt/Gazete'de "Chp'ye Nafaka Tepkisi" Haberi

12 Kasım 2020 tarihli gazete haberinde, Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı İlknur Birsel Büyükakça'nın nafakaya süre sınırı getirilmesine karşı çıkan CHP'li vekiller ve bazı STK'lara yönelik eleştirilerine yer verilmiştir. Haberde, süresiz nafaka uygulamasının mağduriyet oluşturduğu belirtilerek nafakanın süresiz değil, süreli olması gerektiği vurgulanmıştır.

9-13 Nisan 2019 – Gümüşhane Ekspres Gazetesi'nde Süresiz Nafaka Haberi

GÜMÜŞHANE EKSPRES

Memleketten haberiniz olsun

$ Dolar 0.00
€ Euro 0.00
Altın 0.00

BOŞANMALARDA HAKSIZ YASA VE UYGULAMALAR NEFRETE DÖNÜŞÜYOR

Medeni Kanundaki bazı maddeler üzerinde hakkaniyet ölçülerinde yapılacak değişiklerin bir çok insanımızın mağduriyetini gidereceğini ayrıca süresiz nafaka yüzünden işlenen kadın cinayetlerine, işsiz olup süresiz nafaka yüzünden borçlanmış,bir kaç kez haps

13 Nisan 2015 00:07

İlknur BİRSEL

SÜRESİZ YOKSULLUK NAFAKASINA HAKKANİYET ÖLÇÜLERİNDE SÜRE SINIRI GETİRİLMEMESİ TOPLUMUMUZDA KADINA ŞİDDET OLARAK YANSIMAKTADIR.

Medeni Kanundaki bazı maddeler üzerinde hakkaniyet ölçülerinde yapılacak değişiklerin bir çok insanımızın mağduriyetini gidereceğini ayrıca süresiz nafaka yüzünden işlenen kadın cinayetlerine,işsiz olup süresiz nafaka yüzünden borçlanmış,bir kaç kez hapsedilmiş,psikolojisi çökmüş erkek tarafından kadına uygulanan şiddete son vereceğini düşünüyorum.Haksızlık ve adaletsizlik yüzünden kadın,erkek kutuplaşmasına karşıyım.Yasalardaki haksızlığa,üstelik bu haksızlık kadına şiddet olarak yansıyorsa, kadın,erkek hep birlikte bunun düzeltilmesi için uğraşmak gerektiğini düşünüyorum.
Yanlış anlaşılmaya meydan vermemek için öncelikle belirtmeliyim ki,burada söz konusu olan çocuklara bağlanan iştirak nafakası değildir.İştirak nafakası sürelidir.Ayrıca nafaka tamamen kaldırılsın iddiasında da değilim.Kadına bağlanan ömür boyu nafakaya evlilik süresi göz önüne alınarak süre sınırı getirilmeli diyorum.
Olması gereken,evlilik kısa süreli dahi olsa , çocuksuz dahi olsa,boşanmada eşit kusura karar verilse de, kadına ömür boyu bağlanan nafakaya hakkaniyet ölçülerinde durum özelinde süre belirlenmesi.Yasada süresiz olduğu için durum özeline bakılmadan her durumda bağlanıyor,Uygulamalar hep böyle.Elbette istisnai durumlarda hakim süresize de karar verebilir.Büyük şehirde yaşayan genç,sağlıklı ve çocuksuz kadın için çalışma fırsatı kırsala göre çok daha fazladır.Bu yasa süreli olarak değiştiğinde hakimler de durum özeline bakmak suretiyle süreyi belirleyebilir.Yasa böyle olunca,aile mahkemeleri de yasayı genele uygulamak durumunda kalıyor.

Gümüşhane Ekspres Gazetesi'nde yayımlanan haberde, İlknur Birsel'in süresiz yoksulluk nafakasına süre sınırı getirilmesi gerektiğine ilişkin değerlendirmelerine yer verilmiştir. Haberde, boşanmalarda haksız yasa ve uygulamaların toplumsal mağduriyetlere yol açtığı belirtilerek, nafaka düzenlemesinin hakkaniyet ölçülerinde yeniden ele alınması gerektiği vurgulanmıştır.

ON İKİNCİ BÖLÜM

MAĞDUR VİDEOLARI, TANIKLIKLAR VE KAMUOYU HAFIZASI

MAĞDUR VİDEOLARI, TANIKLIKLAR VE KAMUOYU HAFIZASI

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLE PLATFORMUMUZUN YOUTUBE SAYFASINDA YAYINLADIĞIMIZ MAĞDURLARIN VİDEO LİSTESİ

BİA Platformu'nun yıllara yayılan mücadelesi yalnızca yazılı raporlardan, resmî görüşmelerden, basın açıklamalarından ve makalelerden ibaret değildir. Bu mücadelenin en önemli kaynaklarından biri de doğrudan mağdur tanıklıklarıdır.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu'nun YouTube sayfasında yayınlanan mağdur videoları, süresiz nafaka, 6284 sayılı Kanun uygulamaları, velayet sorunları, çocukla kişisel ilişki süreçleri ve ebeveyne yabancılaştırma gibi başlıklarda yaşanan sorunların gerçek insan hayatlarında nasıl karşılık bulduğunu göstermektedir.

Bu videolar, aile hukukunda yaşanan mağduriyetlerin yalnızca teorik ya da hukuki bir tartışma olmadığını; ekonomik, psikolojik, sosyal ve ailevi sonuçlar doğuran çok boyutlu bir mesele olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu nedenle video listesi, kitabın sonunda basit bir bağlantı arşivi olarak değil; BİA Platformu'nun tanıklık hafızası olarak değerlendirilmelidir. Her bir video, bu mücadelenin neden ortaya çıktığını, neden yıllarca sürdüğünü ve neden kapsamlı bir aile hukuku reformuna ihtiyaç duyulduğunu gösteren tamamlayıcı bir belge niteliğindedir.

Nafaka magdurları 2
1- https://www.youtube.com/watch?v=9bIWLdTmvq8
Yayın Tarihi: 24 Tem 2018

Nafaka Mağduru kadınlar
2- https://www.youtube.com/watch?v=3vvm_IC1QZo
Yayın Tarihi: 21 Oca 2019

Ömür boyu mahkûmiyet

3- https://www.youtube.com/watch?v=HingAId91MI
Yayın Tarihi: 21 Oca 2019

Bursa @trbiaplatformu mağdurlarımız
4- https://www.youtube.com/watch?v=J-jzSKE-Yk0&t=4s
Yayın Tarihi: 23 Oca 2019
Erkeğe şiddet nasıl önlenir

5- https://www.youtube.com/watch?v=UINjzGTz6nU&t=17s
Yayın Tarihi: 6 Mar 2019

Bir aile daha yıkılmak üzere, eski eşin intikam duygusu
6- https://www.youtube.com/watch?v=XKTNEHryqgg&t=32s
Yayın Tarihi: 18 Haz 2019
Kadınlara iş yok muş! Ayla ILGAR kardeşimizi bir dinleyin
7- https://www.youtube.com/watch?v=91IrHICekrE
Yayın Tarihi: 22 Haz 2019
Neşat Osman AKDENİZ Kardeşimizin dramı
8- https://www.youtube.com/watch?v=0fcoo7MZZb4&t=5s
Yayın Tarihi: 24 Haz 2019
Mağdurlarımızdan sesli ve görsel mesaj
9- https://www.youtube.com/watch?v=oPs3Cepn5po
Yayın Tarihi: 8 Eyl 2019
Mağdur kardeşimiz Kadir ALTUNEL'in mağduriyetini anlatan kısa videosu
10- https://www.youtube.com/watch?v=j8MYWYzb60Q&t=12s
Yayın Tarihi: 27 Eyl 2019
Mağdur kardeşimiz sinanın videosu
11- https://www.youtube.com/watch?v=oTikxhjx4Po
Yayın Tarihi: 4 Kas 2019
Yeni Eşlerin ve çocukların isyanı
12- https://www.youtube.com/watch?v=h8uXLaTcirE&t=12s
Yayın Tarihi: 13 Oca 2020

Kanser hastası adamın nafaka çilesi

13- https://www.youtube.com/watch?v=8_rMEIWTFAo&t=16s
Yayın Tarihi: 3 Şub 2020

İkincisi eşler kadın değil mi?
14- https://www.youtube.com/watch?v=OZgSMrPs4EY&t=1391s
Yayın Tarihi: 31 Mar 2021
Mağdurlarımızdan Ümit SÜNGÜ VE Ayşe DENİZ süresiz nafakanın tahribatı
15- https://www.youtube.com/watch?v=A76S6gkkb6U
Yayın Tarihi: 30 May 2021
Nafakayı ödeyemedi, 6 yılda 15 kez cezaevine girdi
16- https://www.youtube.com/watch?v=htPVOfIPPaM
Yayın Tarihi: 1 Nis 2022
Şu videoyu bir izleyin...Nafaka hak olamaz arkadaşım...Bekliyoruz reis @RTErdogan
17- https://www.youtube.com/watch?v=cOynKVka8g4
Yayın Tarihi: 16 Haz 2022
Erhan seni niye aldılar...
18- https://www.youtube.com/watch?v=iJaVkGXrz1o
Yayın Tarihi: 18 Haz 2022

Bu video 4 yıl önce kayıt edildi.Ahmet kaptan her şeye rağmen direndiDiren kaptanBiz kazanacağız.
19- https://www.youtube.com/watch?v=ER9vQS1fGyk
Yayın Tarihi: 20 Haz 2022
Abdullah Reis hemşerim, sıkma canını buradayız biz. Sabret az kaldı...Bu düzen böyle gitmez...

20- https://www.youtube.com/watch?v=Z-R8jsGzV7E
Yayın Tarihi: 20 Haz 2022

#DursunTürkan yalnız değilsin kardeşim, tasalanma, bitecek bu zulüm...
21- https://www.youtube.com/watch?v=dQUw61dD3sE
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
Eski eşine olan nafaka borcu yüzünden sürekli hapse girip çıkan Arif Baykal....
22- https://www.youtube.com/watch?v=7U1-EKG9jrw
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
Nida Canbulak açıklama
23- https://www.youtube.com/watch?v=fUZPXAWIXUo
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
Eşim ile benim boşanma aşamam var, buna yargı kararını verebilir, onun ile benim aramda..
24- https://www.youtube.com/watch?v=wDxYcUK3iDo
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
15 yıl önce boşandığı eşinin açtığı nafaka davası nedeniyle zor günler yaşıyor.
25- https://www.youtube.com/watch?v=C2fFey16kA4
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
Bir adaletsizlik öyküsü.. Nafaka mağduriyeti!!!
26- https://www.youtube.com/watch?v=Do_ybBPm30Y&t=17s
Yayın Tarihi: 13 Oca 2023
Nafaka Mağduru Değerli Dost Ümit Süngü Ensonhaber.com #süresiznafaka hakkındaki açıklaması
27- https://www.youtube.com/watch?v=6BrZuig0CPA&t=8s
Yayın Tarihi: 19 Eyl 2023
İnegöl'de 81 yaşındaki yaşlı adam, nafaka yükümlülüklerini yerine getiremediği için gözaltına alındı
28- https://www.youtube.com/watch?v=2ucBlMB_4VQ
Yayın Tarihi: 5 Ara 2023
Mustafa Şeker, ALS hastası, #süresiznafaka mağduru.ne oldu acaba ?
29- https://www.youtube.com/watch?v=khgW33XcNxA
Yayın Tarihi: 23 Haz 2022
30 günlük evli
30- https://www.youtube.com/watch?v=yualFoYPGd0
Yayın Tarihi: 28 Mar 2025

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜCADELENİN İNSANLARI, VEFA VE HATIRA

MÜCADELENİN İNSANLARI, VEFA VE HATIRA

İlknur Birsel Büyükakça — Ahmet Bebek: Kavralı Kaptan'ın Ardından

Bazı insanlar vardır; hayat hikâyeleri yalnızca kendi acılarını anlatmaz, bir toplumun görmezden geldiği yaraları da görünür kılar.

Ahmet Bebek…
Bizim bildiğimiz adıyla **Kavralı Kaptan**.

Yıllarca **Şehir Hatları'nda kaptanlık yaptı**. İstanbul'un vapurlarında, Boğaz'ın sularında, iskeleler arasında binlerce insan taşıdı. Sabah işe yetişenlerin, akşam evine dönenlerin, denize bakıp iç geçirenlerin yolculuğuna sessizce eşlik etti. O, ömrünün büyük bir bölümünü insanların güvenle bir kıyıdan diğer kıyıya ulaşması için verdi.

Ama hayatının en ağır fırtınasını ne Boğaz'da yaşadı ne de İstanbul'un hırçın sularında…

Onun en büyük mücadelesi, emeklilik yıllarında, kendi emeğiyle kazandığı maaşının önemli bir kısmının yıllarca süresiz nafaka yükü altında erimesiyle başladı.

Bir insan düşünün; yıllarca çalışmış, emek vermiş, yaşlanmış, sağlığı bozulmuş, artık huzur içinde yaşaması gereken bir döneme gelmiş. Fakat önünde hâlâ bitmeyen bir borç, bitmeyen bir yük, bitmeyen bir bekleyiş var.

Adı "nafaka" olsa da bazı hayatlarda bunun karşılığı yalnızca para değildir.
Kimi zaman yarım kalan bir ömürdür.
Kimi zaman içe atılmış bir çığlıktır.
Kimi zaman da gecenin bir vaktinde insanın kendi kendine sorduğu şu sorudur:

"Ben artık nasıl yaşayacağım?"

Ahmet Bebek, işte bu soruyu en ağır şekilde yaşayan insanlardan biriydi.

O, sadece kendi derdini anlatmadı. Kendi acısını içine gömüp susmadı. BİA Platformu'nun Facebook sayfasında yıllarca emek verdi; yazdı, paylaştı, anlattı. Sesini duyuramayanların sesi olmaya çalıştı. Süresiz nafaka mağdurlarının görünmeyen hayatlarını görünür kılmak için mücadele etti.

Bazen bir paylaşımın arkasında bir umut vardı.
Bazen bir cümlenin içinde yılların kırgınlığı…
Bazen de sadece şu inanç:

"Bu haksızlık bir gün bitecek."

Ahmet Bebek, süresiz nafakanın kaldırılacağına inanıyordu. Buna yürekten inanıyordu. Çünkü onun için bu mesele yalnızca bir kanun maddesi değildi. Bu mesele, insanın yaşama hakkı, huzur hakkı, emekliliğinde nefes alma hakkıydı.

Ne yazık ki o günleri göremedi.

Yakalandığı kanser hastalığıyla mücadele etti. Hastane koridorlarında, kemoterapi seanslarında bile yaşama tutunmaya çalıştı. Belki bedeni yoruldu ama umudu uzun süre ayakta kaldı. O, son ana kadar hem kendi hayatının yükünü hem de aynı mağduriyeti yaşayan binlerce insanın derdini yüreğinde taşıdı.

Bugün Ahmet Bebek'i anarken sadece bir platform yöneticisini, sadece bir emekçiyi, sadece bir kaptanı anmıyoruz.

Biz, devlet eliyle sürdürülen ve yıllardır çözüm bekleyen bir uygulamanın insan hayatında nasıl derin izler bırakabildiğini de hatırlıyoruz.

Süresiz nafaka, kâğıt üzerinde bir hüküm gibi görünebilir. Ama gerçek hayatta kimi insanlar için bu hüküm; geçim sıkıntısı, psikolojik yıpranma, aile bağlarının kopması, sosyal hayattan uzaklaşma, umutsuzluk ve yaşama sevincinin azalması anlamına gelebiliyor.

İnsanları yıllarca aynı yükün altında bırakmak yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda insani bir meseledir.

Bir insanın emekli maaşına, yaşlılığına, hastalığına ve yalnızlığına rağmen bitmeyen bir yük bindiriliyorsa; orada adalet yeniden düşünülmelidir.

Ahmet Bebek'in hikâyesi bize bunu anlatıyor.

O, yıllarca **süreli nafaka** talebini savundu. Çünkü adaletin süresiz bir cezaya dönüşmemesi gerektiğine inanıyordu. Kimsenin mağdur edilmediği, ama kimsenin de ömür boyu cezalandırılmadığı bir düzen istiyordu.

Bugün Kavralı Kaptan artık aramızda değil.
Ama onun yazıları, mücadelesi, sesi ve inancı hâlâ bizimle.

BİA Platformu olarak değerli yöneticimiz **Ahmet Bebek'i** saygıyla, rahmetle ve derin bir vefayla anıyoruz.

Onun göremediği adil düzen için mücadelemiz devam edecek.
Onun yarım kalan umudunu biz taşıyacağız.
Onun susturulamayan sesi, bizim sesimizde yaşamaya devam edecek.

Ruhun şad olsun Kavralı Kaptan.

Sen sadece İstanbul'un iskelelerinde, Şehir Hatları vapurlarında değil; bu mücadelenin vicdanında da iz bıraktın.

Unutulmayacaksın.

İlknur Birsel Büyükakça

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Kurucusu

Kavrali Kaptan
9 EKİ 2025
12.KÜR.1.SEANS AKILLI İLAÇ KEMOTERAPİ TEDAVİSİ ALLAH TÜM HASTALARA ACİL ŞİFALAR VERSİN İNŞALLAH 🤲 — Ordu ... Daha fazlasını gör
65
51 Yorum 1 Paylaşım
Beğen
Yorum Yap
Paylaş

Kavrali Kaptan

Kavrali Kaptan, **Ordu Devlet Hastanesi Kemoterapi Ün**...'de.

10 Haz 2025 ·

4.cü.kür.3.cü seans akıllı kemoterapi tedavisi devam ediyor Allah tüm hastalara acil şifalar versin inşallah 👐

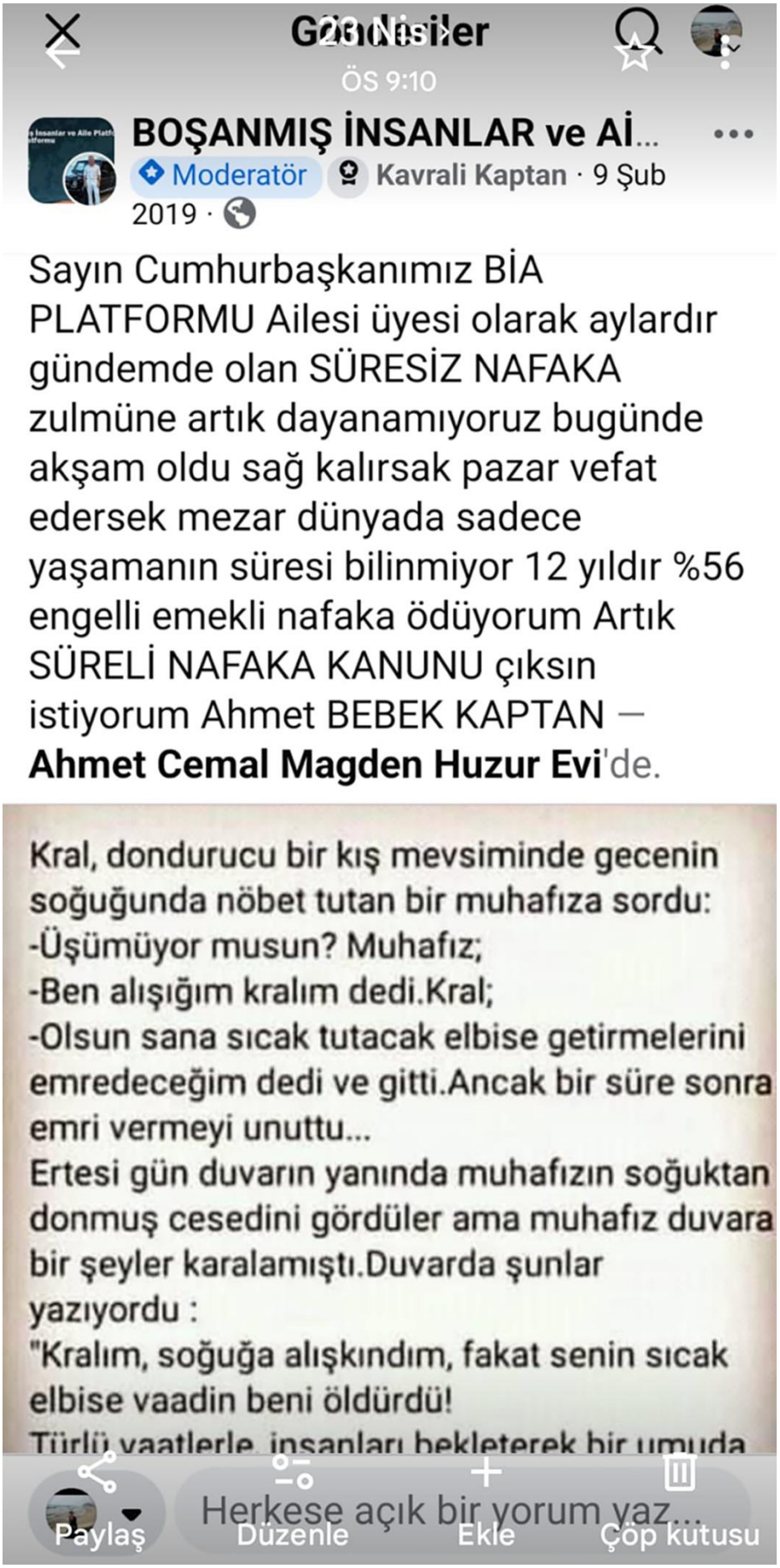
Gönderiler
ÖS 9:10
BOŞANMIŞ İNSANLAR ve Aİ...
Moderatör
Kavrali Kaptan · 9 Şub 2019 ·
Sayın Cumhurbaşkanımız BİA PLATFORMU Ailesi üyesi olarak aylardır gündemde olan SÜRESİZ NAFAKA zulmüne artık dayanamıyoruz bugünde akşam oldu sağ kalırsak pazar vefat edersek mezar dünyada sadece yaşamanın süresi bilinmiyor 12 yıldır %56 engelli emekli nafaka ödüyorum Artık SÜRELİ NAFAKA KANUNU çıksın istiyorum Ahmet BEBEK KAPTAN —
Ahmet Cemal Magden Huzur Evi'de.
Kral, dondurucu bir kış mevsiminde gecenin soğuğunda nöbet tutan bir muhafıza sordu:
-Üşümüyor musun? Muhafız;
-Ben alışığım kralım dedi.Kral;
-Olsun sana sıcak tutacak elbise getirmelerini emredeceğim dedi ve gitti.Ancak bir süre sonra emri vermeyi unuttu...
Ertesi gün duvarın yanında muhafızın soğuktan donmuş cesedini gördüler ama muhafız duvara bir şeyler karalamıştı.Duvarda şunlar yazıyordu :
"Kralım, soğuğa alışkındım, fakat senin sıcak elbise vaadin beni öldürdü!
Türlü vaatlerle insanları bekleterek bir umuda
Herkese açık bir yorum yaz...
Paylaş
Düzenle
Ekle
Çöp kutusu

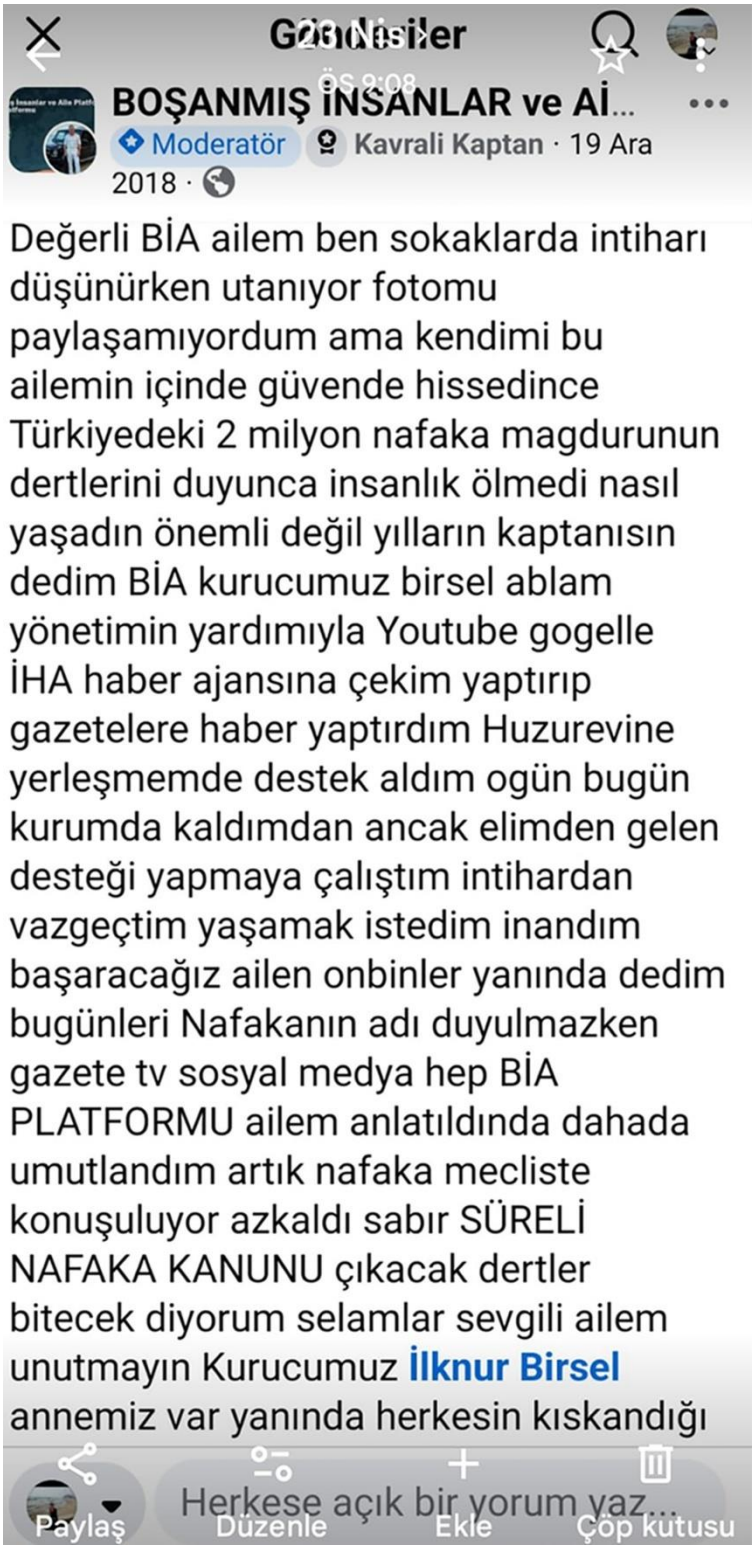

Link:

https://www.youtube.com/watch?v=ER9vQS1fGyk

https://www.facebook.com/kavrali.kaptan/videos/354177109525579/?idorvanity=575270659275421&rdid=Xgen6Ml8IbLwJZvD#

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İLKNUR BİRSEL BÜYÜKAKÇA KİMDİR?

İLKNUR BİRSEL BÜYÜKAKÇA KİMDİR?

İlknur Birsel Büyükakça'nın Hayatı, Mücadelesi ve BİA Platformu'ndaki Kurucu Rolü

Türkiye'de süresiz nafaka uygulaması, boşanma sonrası yaşanan mağduriyetler ve çocuk icrası gibi aile hukuku odaklı konularda yürüttüğü geniş çaplı sivil toplum çalışmalarıyla tanınan Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA) kurucusu ve başkanıdır.

Kendi ailesinde yaşanan bir nafaka davası sürecinden yola çıkarak toplumsal bir mücadele başlatan Büyükakça, yasaların ve mevcut uygulamaların hem erkekler hem de yeni kurulan aileler üzerinde yarattığı maddi ve manevi tahribatları dile getirmektedir

Eğitimi ve Profesyonel Geçmişi Eğitimi:

Eğitimi:
İlknur Birsel Büyükakça, Türkiye'nin prestijli üniversitelerinden Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Kimya Mühendisliği Bölümü'nden mezun olmuştur.

Kariyeri:
Mezuniyetinin ardından kendi meslek alanında yaklaşık 6 yıl boyunca kimya mühendisi olarak profesyonel çalışma hayatını sürdürmüştür. Bu süreçte mühendislik alanındaki deneyiminin yanı sıra kimya bilgisi ve mesleki birikimiyle çalışma hayatına katkı sağlamıştır.

Daha sonra eğitim alanına yönelmiş; hem devlet liselerinde hem de özel liselerde kimya öğretmeni olarak görev yapmıştır. Uzun yıllar kimya öğretmenliği yapan Büyükakça, çalışma hayatını kimya öğretmenliğinden emekli olarak tamamlamıştır.

BİA Platformunun Kuruluş Hikayesi ve Amacı:

İlknur Birsel Büyükakça'yı sivil toplum aktivizmine yönelten süreç, tamamen kendi yakın çevresindeki bir mağduriyetle
başlamıştır. Gazeteci Oya Armutçu'ya verdiği bir röportajda bu süreci şu sözlerle aktarmıştır;

"Oğlum dört ay evli kaldı ve işsiz olduğu dönemde kendisine nafaka bağlandı. Üstelik eşit kusurlu bir boşanmaydı. Tam 7 yıl boyunca nafaka ödemek zorunda kaldı. 'Bu kadar da olmaz' diyerek 2014 yılında mağdurları bir sosyal medya platformu bünyesinde toplamaya başladım."

Bu adımla temelleri atılan **Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA)**, kısa sürede binlerce üyesi olan ve sesini meclise kadar duyuran aktif bir sivil toplum hareketine dönüşmüştür.

Temel Görüşleri ve Savunduğu Tezlerle İlgili Detaylar

Büyükakça, platform çatısı altında özellikle şu yapısal eleştirileri ve çözüm önerilerini getirmektedir:

Süresiz Nafaka Eleştirisi:

Türk Medeni Kanunu'ndaki süresiz nafaka maddesinin, boşanmış erkekleri ömür boyu süren bir borç sarmalına soktuğunu savunur. Nafakanın kadını tembelliğe ittiğini ve nafakayı "geçim kaynağı" haline getiren suiistimallere yol açtığını öne sürer.

Yoksulluğun Cinsiyeti Olmaz:

Maddi zorlukların sadece kadınlara özgü olmadığını, boşandıktan sonra işsiz kalan veya asgari ücretle geçinen erkeklerin de ömür boyu nafaka yükü altında yoksulluğa mahkum edildiğini belirterek,

"Bir yoksulun geçiminin ömür boyu diğer yoksulun sırtına yüklenmesi tarihin hiçbir hukuk sisteminde görülmemiştir"

tezini savunur.

Aile Yapısının Korunması:

Süresiz nafakanın, erkeklerin yeniden evlenmesini ve yeni aileler kurmasını engellediğini; ikinci eşlerin ve bu evliliklerden doğan çocukların haklarının da gasp edildiğini iddia eder. Aile kurumuna yönelik her türlü yıpratıcı etkeni bir ***"milli güvenlik sorunu"*** olarak nitelendirir.

6284 Sayılı Kanun ve Şiddet Söylemi:

Kadın cinayetlerini ve şiddeti sert bir dille kınarken, 6284 sayılı yasanın ve mevcut nafaka sisteminin taraflar arasındaki husumeti körüklediğini iddia eder. Kanunların erkekleri evden kolayca uzaklaştırmasının veya ömür boyu borçlandırmasının şiddeti azaltmadığını, aksine boşanma süreçlerini daha da sancılı hale getirerek toplumsal travmaları tetiklediğini savunur.

TBMM ve Medya ÇalışmalarıMeclis Sunumları:

24 Şubat 2016 tarihinde TBMM bünyesinde kurulan ilgili komisyona davet edilmiş ve milletvekillerine süresiz nafaka uygulamalarının dünyadaki örnekleri ile Türkiye'deki mağduriyet bilançosunu içeren kapsamlı bir sunum gerçekleştirmiştir.

Geniş Kamuoyu Çalışmaları:

Sosyal medyada **#AileAlarmVeriyor** gibi etiketlerle kitlesel kampanyalar organize ederek konunun ülke gündeminde ilk sıralara taşınmasını sağlamıştır. Milliyet, Hürriyet, Yeni Akit gibi yazılı basının yanı sıra ulusal TV kanallarında ve düşünce kuruluşlarının seminerlerinde (örneğin USPUM seminerleri) aktif olarak yer almaktadır. ***Büyükakça*** ve platformu, nafakanın evlilik süresi, çocuk durumu ve tarafların kusur oranlarına göre makul bir süreyle sınırlandırılması için yasal reform mücadelelerine devam etmektedir

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLE PLATFORMU (BİA) EKİBİ

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLE PLATFORMU (BİA) EKİBİ

Kurucu Başkan: Birsel İlknur BÜYÜKAKÇA

Ortadoğu Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği

Sait NAZİK (Süresiz Nafaka Mağduru)

Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Başkan Vekili

Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Sosyal Medya Yöneticisi

Marmara Üniversitesi SBF Reklamcılık ve Tanıtım YL

Özlem Akşit (Yazar/ İngilizce Öğretmeni)

Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Marmara Temsilcisi

Orhan KORKMAZ (Süresiz Nafaka Mağduru)

Boşanmış Aile ve İnsan Platformu Etkinlikler Yöneticisi

Serbest Meslek

Halit Taylan YILMAZ (Süresiz Nafaka ve Velayet Mağduru)

Antalya Temsilcisi

Gazi Üniversitesi Besyo Spor Yöneticiliği

Doğan Çakır (Süresiz Nafaka Mağduru)

Bursa Temsilcisi

%93 Spastik engelli öksüz çocuk, babası. Nafaka mağduru, emekli.

Mehmet Köker (Süresiz Nafaka Mağduru)

Kahramanmaraş Ve Çevre İlleri Temsilcisi

Ahmet BEBEK (Süresiz Nafaka Mağduru)

Facebook Sayfa Yöneticisi

Gemi Kaptanıydı

Süresiz Nafakanın Kalktığını Göremeden Vefat Etti

Canan Tuncer Altıparmak (Süresiz Nafaka Mağduru)

İnşaat Teknikeri

Dr. Özgür NİFLİOĞLU(Süresiz Nafaka ve Velayet Mağduru)

İç Hastalıkları Uzmanı

Sefa ERDOĞAN (Süresiz Nafaka Mağduru)

Bilgisayar Mühendisi

Destekçilerimiz

Serdar Arseven (Ailenin Korunması İçin En Çok Emek Veren Ve Süresiz Nafaka Haksızlığını En Çok Gündem Yapan Gazeteci)

Cengiz HORTOGLU Hukukçu – Yazar (Hukuk Danışmanı)

Onur Güler (Avukat)

ON ALTINCI BÖLÜM

Güncel Gelişme: Aym'nin Süresiz Nafaka Kararı Ve Hicabi Dursun'un Haklı Çıkan İtirazı Anayasa Mahkemesi'nin Tmk 175 Kararı Sonrası Değerlendirme

Güncel Gelişme: Aym'nin Süresiz Nafaka Kararı Ve Hicabi Dursun'un Haklı Çıkan İtirazı Anayasa Mahkemesi'nin Tmk 175 Kararı Sonrası Değerlendirme

Türkiye'de uzun yıllardır tartışılan süresiz yoksulluk nafakası meselesi, Anayasa Mahkemesi'nin son kararıyla yeni bir döneme girmiştir. Türk Medenî Kanunu'nun 175. maddesinde yer alan ve boşanma nedeniyle yoksulluğa düşecek tarafın diğer taraftan "süresiz olarak" nafaka isteyebilmesine imkân tanıyan düzenleme, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

Bu karar, yalnızca bir kanun hükmünün iptali anlamına gelmemektedir. Aynı zamanda yıllardır dile getirilen adalet, hakkaniyet, ölçülülük ve sosyal devlet tartışmasının Anayasa Mahkemesi düzeyinde karşılık bulduğunu göstermektedir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi, 2012 yılında aynı düzenlemeyi incelemiş; E.2011/136, K.2012/72 sayılı kararında TMK 175. maddede yer alan "süresiz olarak" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin reddine karar vermişti. Ancak o tarihte Mahkeme üyesi Hicabi Dursun, çoğunluk kararına katılmamış ve son derece önemli bir karşı oy yazısı kaleme almıştı.

Hicabi Dursun'un karşı oyunda ortaya koyduğu temel itiraz şuydu: Boşanma ile hukuki ve fiilî aile birliği sona erdikten sonra, taraflardan birinin diğerine ömür boyu mali sorumluluk altında bırakılması hakkaniyete, sosyal devlet ilkesine ve adalet duygusuna uygun değildir. Yoksulluk, yalnızca boşanmanın veya boşanılan eşin davranışlarının sonucu değildir; işsizlik, ekonomik krizler, eğitim imkânları, çalışma gücü, sosyal şartlar ve toplumsal yapı gibi birçok sebebi olan daha geniş bir sosyal olgudur. Bu nedenle yoksullukla mücadelenin sorumluluğu, ömür boyu eski eşin üzerine bırakılmamalıdır.

Bugün gelinen noktada Anayasa Mahkemesi'nin süresiz nafaka düzenlemesini iptal etmesi, Hicabi Dursun'un yıllar önce dile getirdiği bu haklı itirazın önemini bir kez daha ortaya koymuştur. O gün azınlıkta kalan görüş, bugün anayasal tartışmanın merkezine yerleşmiştir. Bu yönüyle yeni karar, yalnızca bugünün değil, geçmişte yapılan haklı uyarıların da teyidi niteliğindedir.

Süresiz nafaka uygulaması yıllar içinde birçok mağduriyet üretmiştir. Nafaka yükümlüsü açısından bu sistem, çoğu zaman bitmeyen bir borç, sürekli icra tehdidi, ödeme güçlüğü ve hatta hapis baskısı anlamına gelmiştir. Nafaka alacaklısı açısından ise sosyal devlete değil, boşandığı eski eşe bağımlı bir hayat düzeni ortaya çıkarmıştır. Böylece nafaka, ihtiyaç sahibini koruyan makul bir destek mekanizması olmaktan çıkıp taraflar arasında ömür boyu devam eden bir husumet alanına dönüşebilmiştir.

Bugün Anayasa Mahkemesi'nin geldiği nokta, Hicabi Dursun'un 2012 yılında ortaya koyduğu karşı oyun ve BİA Platformu'nun yıllardır sürdürdüğü mücadelenin ne kadar haklı ve yerinde olduğunu göstermektedir. Geçmişte reddedilen itiraz, bugün güçlü bir anayasal karşılık bulmuştur.

Bu nedenle bu yeni karar, BİA Platformu açısından tarihi bir dönüm noktasıdır. Bu karar; aile hukukunda adaletin, ölçülülüğün, hakkaniyetin ve sosyal devlet sorumluluğunun yeniden konuşulması için önemli bir fırsattır.

BİA Platformu'nun duruşu açıktır: Nafaka tamamen kaldırılsın değil; nafaka adil, süreli, denetlenebilir ve objektif kriterlere bağlı hâle getirilsin. Gerçek ihtiyaç sahibi korunsun; ancak kimse boşandığı eşe ömür boyu mahkûm edilmesin. Sosyal devlet, yoksullukla mücadelede sorumluluğunu üstlensin.

Bu karar, yıllardır dile getirilen mağduriyetlerin, hukuki ve anayasal zeminde artık görmezden gelinemeyeceğinin ilanıdır.

Karar Link'i

https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2012-72-nrm.pdf

Ayrıca;

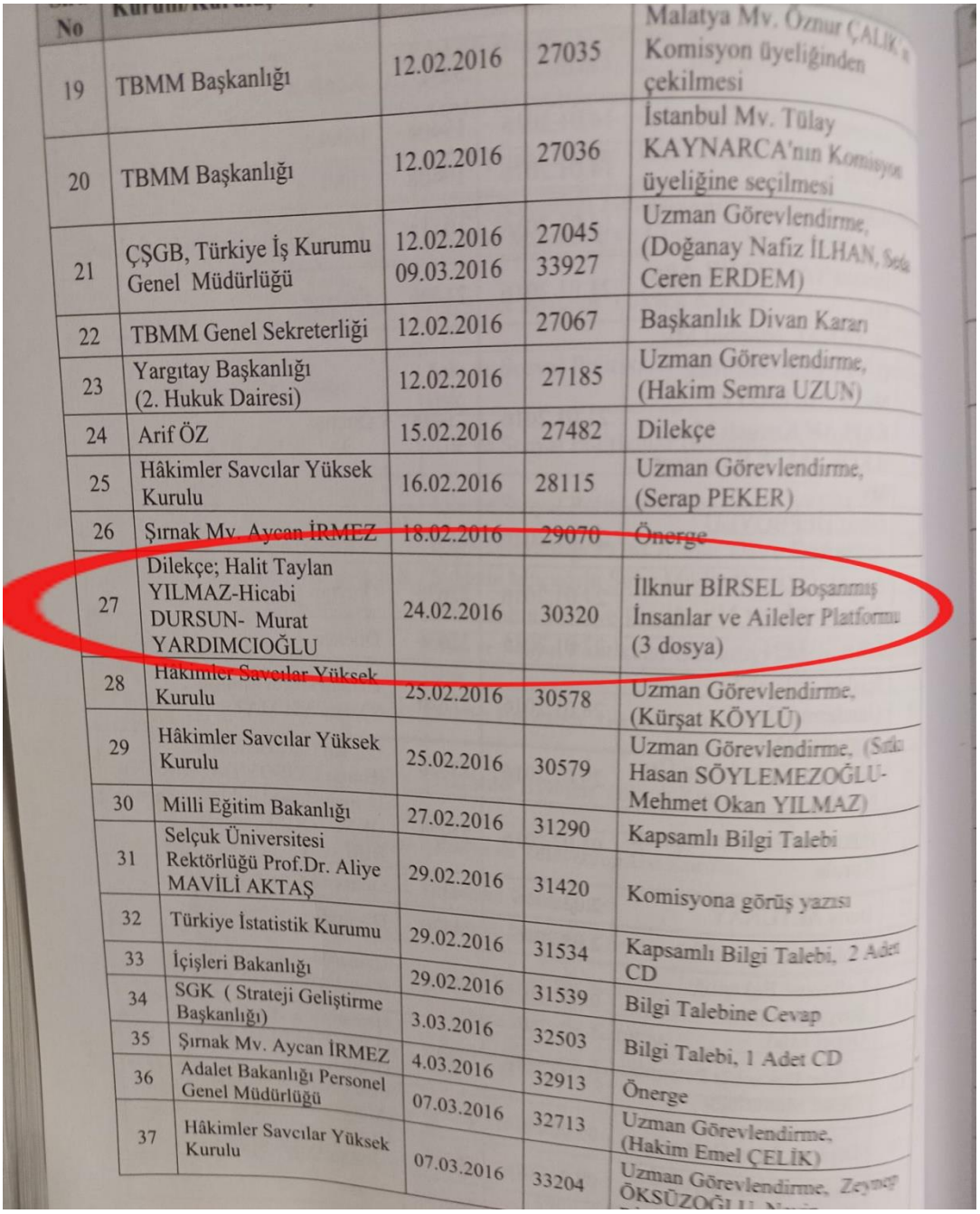

No				
19	TBMM Başkanlığı	12.02.2016	27035	Malatya Mv. Öznur ÇALIK'ın Komisyon üyeliğinden çekilmesi
20	TBMM Başkanlığı	12.02.2016	27036	İstanbul Mv. Tülay KAYNARCA'nın Komisyon üyeliğine seçilmesi
21	ÇŞGB, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü	12.02.2016 09.03.2016	27045 33927	Uzman Görevlendirme, (Doğanay Nafiz İLHAN, Seda Ceren ERDEM)
22	TBMM Genel Sekreterliği	12.02.2016	27067	Başkanlık Divan Kararı
23	Yargıtay Başkanlığı (2. Hukuk Dairesi)	12.02.2016	27185	Uzman Görevlendirme, (Hakim Semra UZUN)
24	Arif ÖZ	15.02.2016	27482	Dilekçe
25	Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	16.02.2016	28115	Uzman Görevlendirme, (Serap PEKER)
26	Şırnak Mv. Aycan İRMEZ	18.02.2016	29070	Önerge
27	Dilekçe; Halit Taylan YILMAZ-Hicabi DURSUN- Murat YARDIMCIOĞLU	24.02.2016	30320	İlknur BİRSEL Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu (3 dosya)
28	Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	25.02.2016	30578	Uzman Görevlendirme, (Kürşat KÖYLÜ)
29	Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	25.02.2016	30579	Uzman Görevlendirme, (Sıtkı Hasan SÖYLEMEZOĞLU-Mehmet Okan YILMAZ)
30	Milli Eğitim Bakanlığı	27.02.2016	31290	Kapsamlı Bilgi Talebi
31	Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü Prof.Dr. Aliye MAVİLİ AKTAŞ	29.02.2016	31420	Komisyona görüş yazısı
32	Türkiye İstatistik Kurumu	29.02.2016	31534	Kapsamlı Bilgi Talebi, 2 Adet CD
33	İçişleri Bakanlığı	29.02.2016	31539	Bilgi Talebine Cevap
34	SGK (Strateji Geliştirme Başkanlığı)	3.03.2016	32503	Bilgi Talebi, 1 Adet CD
35	Şırnak Mv. Aycan İRMEZ	4.03.2016	32913	Önerge
36	Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü	07.03.2016	32713	Uzman Görevlendirme, (Hakim Emel ÇELİK)
37	Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulu	07.03.2016	33204	Uzman Görevlendirme, Zeynep ÖKSÜZOĞLU

24.02.2016 tarihli TBMM kayıtlarında, Halit Taylan Yılmaz, Hicabi Dursun ve Murat Yardımcıoğlu isimleriyle sunulan dilekçenin; "İlknur Birsel Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu" başlığı altında komisyona ulaştığı görülmektedir. Bu kayıt, BİA Platformu'nun süresiz nafaka mağduriyetine ilişkin mücadelesinin 2016 yılından itibaren yalnızca toplumsal alanda değil, TBMM nezdinde de sürdürüldüğünü göstermektedir. 2012 yılında Anayasa Mahkemesi üyesi Hicabi Dursun'un karşı oyunda dile getirdiği hakkaniyet ve sosyal devlet vurgusu, bugün süresiz nafaka tartışmalarında haklılığı daha açık biçimde ortaya çıkan tarihî bir itiraz niteliğindedir.

NETİCE VE TALEP METNİ

Konu: Anayasa Mahkemesi'nin TMK 175. Maddede Yer Alan "Süresiz" İbaresine İlişkin Kararı Sonrası; Süresiz Nafaka, Ebeveyne Yabancılaştırma Süreci ve Aile Hukukundan Kaynaklanan Mağduriyetlerin Giderilmesi Hakkında Yasal Reform Talebi

Sayın Adalet Bakanlığı Makamına,

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu (BİA) olarak, 2016 yılından bu yana devletimizin en üst düzey resmî makamları, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları, ilgili bakanlıklar, kamu kurumları, siyasi partiler, üniversiteler, hukukçular ve sivil toplum kuruluşları nezdinde dile getirdiğimiz süresiz nafaka, velayet, çocukla kişisel ilişki, 6284 sayılı Kanun uygulamaları ve Ebeveyne Yabancılaştırma Süreci kaynaklı mağduriyetleri bir kez daha kamu otoritesinin dikkatine sunuyoruz.

Anayasa Mahkemesi'nin, Türk Medeni Kanunu'nun 175. maddesinde yer alan "süresiz olarak" ibaresine ilişkin verdiği iptal kararı, yıllardır dile getirdiğimiz mağduriyetlerin yalnızca bireysel şikâyetlerden ibaret olmadığını; ölçülülük, hakkaniyet, sosyal devlet, aile kurma hakkı, insan onuru ve toplumsal barış ilkeleri bakımından ciddi bir hukuk meselesi olduğunu açıkça ortaya koymuştur.

Bu karar, süresiz nafaka uygulamasının yeniden değerlendirilmesini zorunlu kıldığı gibi, yasama organına ve ilgili kamu kurumlarına da adil, objektif kriterlere dayalı, tarafların tamamını koruyan yeni bir aile hukuku düzenlemesi yapma sorumluluğu yüklemektedir.

1. Temel Sorunlar

Mevcut uygulamalar, değişen sosyo-ekonomik şartlarla ve aile hukukunun adalet/hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmayan sonuçlar doğurmuştur:

• Süresiz Nafaka (TMK 175): Boşanma ile hukuki ve fiilî aile birliği sona ermesine rağmen, taraflar arasında ömür boyu devam eden mali bağ kurulması; icra takipleri, nafaka artırma/azaltma davaları, tazyik hapsi tehdidi ve sürekli husumet gibi ağır sonuçlar doğurmuştur. Anayasa Mahkemesi'nin "süresiz" ibaresine ilişkin iptal kararı, bu konuda yeni ve adil bir yasal düzenleme ihtiyacını zorunlu hâle getirmiştir.

• Ebeveyne Yabancılaştırma Süreci (EYS): Velayet hakkının tek taraflı ve denetimsiz kullanılması, çocukların anne veya babadan sistematik biçimde uzaklaştırılmasına, soy bağlarından koparılmasına ve çocuğun psikolojik gelişiminde derin yaralar açılmasına neden olabilmektedir. Bu durum yalnızca ebeveyn hakkı değil, doğrudan çocuğun üstün yararı bakımından ele alınmalıdır.

• 6284 Sayılı Kanun Uygulamalarındaki Sorunlar: Şiddetin önlenmesi amacı son derece önemlidir. Ancak uygulamada delil, ölçülülük, savunma hakkı ve aile bütünlüğü bakımından tartışmalı sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Koruma tedbirlerinin gerçek mağdurları korurken, kötüye kullanımı önleyecek güvencelerle yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

• Sosyal Tahribat: Süresiz nafaka, velayet ihtilafları, çocukla kişisel ilişkinin engellenmesi, delilsiz uzaklaştırma kararları ve aile hukukundaki dengesiz uygulamalar; evlilik kurumuna olan güveni zayıflatmakta, yeniden aile kurma iradesini olumsuz etkilemekte, çocukların anne-baba sevgisinden mahrum kalmasına ve toplumsal huzurun zedelenmesine yol açmaktadır.

2. Anayasa Mahkemesi Kararı Sonrası Oluşan Yeni Hukuki Durum

Anayasa Mahkemesi'nin TMK 175. maddede yer alan "süresiz olarak" ibaresine ilişkin iptal kararı, nafaka sisteminde yeni bir kanuni düzenleme yapılmasını zorunlu hâle getirmiştir. Bu süreçte yalnızca iptal edilen ibarenin yerine yeni bir ifade konulması yeterli olmayacaktır. Nafaka sisteminin; evlilik süresi, tarafların yaşı, çalışma gücü, gelir durumu, sağlık durumu, çocuk olup olmadığı, kusur oranı, eğitim düzeyi, sosyal destek ihtiyacı ve yeniden hayat kurma hakkı gibi objektif kriterler esas alınarak bütünüyle yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Yeni düzenleme yapılırken, geçmişte süresiz nafaka yükümlülüğü altında yıllarca mağduriyet yaşayan kişilerin durumunun da dikkate alınması zorunludur. Aksi hâlde iptal kararının amacı tam olarak gerçekleşmeyecek; mevcut mağduriyetler devam edecek ve toplumsal adalet duygusu zedelenecektir.

3. Sonuç ve Talep

Meselemiz nafaka miktarı ya da kadın-erkek karşıtlığı değildir. Meselemiz, "süresiz" ibaresinin doğurduğu ömür boyu borçluluk, sürekli husumet, icra ve hapis tehdidi, yeniden aile kuramama, çocuklardan kopma ve sosyal adalet duygusunun zedelenmesi meselesidir.

Anayasa Mahkemesi'nin TMK 175. maddede yer alan "süresiz olarak" ibaresine ilişkin iptal kararı, BİA Platformu'nun 2016 yılından bu yana dile getirdiği "süresiz değil, hakkaniyetli ve kriterlere bağlı süreli nafaka" talebinin hukuki zeminde karşılık bulduğunu göstermektedir.

Bu doğrultuda;

1. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı sonrasında TMK 175. maddede yapılacak yeni düzenlemenin, objektif kriterlere ve makul süre esasına dayalı şekilde hazırlanmasını,

2. 14 Mayıs 2016 tarihli "Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu"na

sunduğumuz katkıların ve BİA Platformu'nun bugüne kadar kamu kurumlarına ilettiği raporların yeniden değerlendirmeye alınmasını,

3. Hazırlamış olduğumuz "Süresiz Nafaka, 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları ve Ebeveyne Yabancılaştırma Süreci Arşivi"nin yürütülmekte olan veya yürütülmesi planlanan tüm aile hukuku reform çalışmalarında dikkate alınmasını,
4. Mağdur tarafın sesi olan platformumuzun temsilcilerinin, yapılacak komisyon, çalıştay ve istişare toplantılarına paydaş sıfatıyla davet edilmesini,
5. Sahadaki mağduriyetlerin birinci ağızdan, gerçekçi verilerle dinlenmesi amacıyla Adalet Bakanlığı nezdinde bir istişare toplantısı gerçekleştirilmesini,
6. Yeni düzenleme yapılırken hâlihazırda süresiz nafaka yükümlülüğü altında bulunan kişilerin durumunu da kapsayacak adil bir geçiş hükmü oluşturulmasını,

arz ve talep ederiz.

Türk aile kurumunun korunması, çocukların üstün yararının gözetilmesi, toplumsal barışın güçlendirilmesi ve adaletin her iki tarafın insan onurunu koruyacak şekilde tecelli etmesi adına; çözüm önerilerimizi ilgili makamlar huzurunda sunmaya hazır olduğumuzu saygılarımızla bildiririz.

Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu

Sosyal Medya Hesaplarımız

Youtube: @bosanmsinsanlarveaileplatf7100

https://www.youtube.com/channel/UCWT7VF-A1brBbAyH3khDOgA

İnstagram: biaplatformu

https://www.instagram.com/biaplatformu/

Tiktok: biaplatformu

https://www.tiktok.com/@biaplatformu?lang=tr-TR

Nsosyal: @trbiaplatformu

https://nsosyal.com/trbiaplatformu

X: @trbiaplatformu

https://x.com/trbiaplatformu

KAYNAKÇA:

Zehra Arat (1996). Türkiye'de Kadının Durumu ve Kadın Araştırmaları

Fatmagül Berktay (2003). Tarihin Cinsiyeti

Aksu Bora (2005). Kadınlar ve Ev

Şirin Tekeli (1982). Kadınlar ve Siyasal-Toplumsal Hayat

Ayşe Buğra ve Çağlar Keyder (2003). Yeni Yoksulluk ve Türkiye

Feryal Saygılıgil (2010). "Ev Kadınlığı ve Toplumsal Cinsiyet Rolleri"

Arat, Y. (1994). Türkiye'de Modernleşme ve Kadın. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
Tekeli, Ş. (1993). Kadın Bakış Açısından 1980'ler Türkiye'sinde Kadın. İstanbul: İletişim Yayınları.

Çitci, A. (2020). "Süresiz Nafaka ve Erkek Mağduriyeti: Hukuki Bir Değerlendirme." Adalet ve Toplum, 15(2), 45–59.

Ayata, A. (2008). "Kadın Emeği ve Sosyal Politika." Toplum ve Bilim, 111, 55–78.

6284 Sayılı Kanun. (2012). *T.C. Resmî Gazete* (Sayı: 28239).

Acar, F. (2013). *Kadına Yönelik Şiddet ve Hukuki Mevzuat*. T.C. Aile Bakanlığı Yayınları.

Aktaş, C. (2010). *Modernizmin evsizliği ve aile*. İz Yayıncılık.

Arıkan, Ç. (2016). Parçalanmış Ailelerde Çocuk ve Mağduriyet. Nobel Akademik Yayıncılık.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi. (1950). Ek 1. Protokol: Mülkiyet Hakkı.

Baker, A. J. L. (2007). Adult Children of Parental Alienation Syndrome. W.W. Norton & Co.

Bala, N., & Fidler, B. (2016). Alienated Children and Parental Alienation in Canadian Courts. Canadian Bar Review.

Bala, N., & Fidler, B. (2016). Parental Alienation in Canadian Courts. Canadian Bar Review.

Bangalor Yargı Etiği İlkeleri. (2006). Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi.

Barbarosoğlu, F. K. (2014). Lütfen sessiz olun: Medya, hayat ve kurgu. İz Yayıncılık.

Bayraklı, B. (2015). Medya ve Modernleşen Türkiye'de Aile. Bayraklı Yayınları.

Çin Medeni Kanunu. (2021). Evlilik ve Aile Hükümleri. Pekin.

Demirci, A. (2020). Ebeveyn Yabancılaşma Sendromu ve Velayet. Seçkin Yayıncılık.

Duygun, T. (2017). Velayet Savaşları ve EYS Süreçleri. Güncel Yayıncılık.

Ece, M. (2018). Medeni Hukukta Kişilik Hakları ve Tazminat. Yetkin Yayınları.

Gülgöz, S. (2012). Boşanma ve Çocuk. (Çev. Ç. Özden). Remzi Kitabevi.

Gürkan, H. (2019). Medyada hegemonik erkeklik temsili. Der Yayınları.

KADEM. (2016). Cinsiyet Adaleti Sempozyumu Bildirileri. KADEM Yayınları.

KADEM. (2019). 6284 Sayılı Kanun Üzerine Bir Inceleme Raporu. KADEM Akademik.

Karabağ, K. (2018). Babasız Kalan Çocuklar ve EYS Mağduriyeti. Akademik Analiz Dergisi.

Keşoğlu, B. (2018). Kadının Korunması ve 6284 Sayılı Kanun. İlmi Araştırmalar Dergisi.

Köksal, A. (2018). Görsel kültür ve kimlik. İz Yayıncılık.

Kur'an-ı Kerim Meali. (Diyanet İşleri Başkanlığı Yayını).

Maraşlı, S. (2018). Feminist Tuzak: Parçalanan Yuvalar. Elit Yayıncılık.

Mutlu, E. (2010). Televizyonu anlamak. Ayraç Yayınevi.

Öngider, N. (2013). Ebeveyn Yabancılaşma Sendromu Ölçeği. Psikoloji Dergisi.

Sancar, S. (2009). Erkeklik: İmkânsız iktidar. Metis Yayınları.

Şişman, N. (2012). Sınırsız dünyanın yeni sınırı: Beden. Timaş Yayınları.

Türk Medeni Kanunu (No. 4721). (2001). T.C. Resmî Gazete (Sayı: 24607). [Madde 175 - Yoksulluk Nafakası].

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (No. 2709). (1982). T.C. Resmî Gazete (Sayı: 17863). [Madde 38, 48].

Yıldırım, S. (2022). Karşılaştırmalı Hukukta Velayet ve Kişisel İlişki. On İki Levha Yayınları.

Yılmaz, E. (2023). Modern Hukukta Cinsiyet Politikaları ve Aile Yapısı. Ege Üniversitesi Yayınları.

Yildirim, M. (2021). Çocuk Tesliminde Yeni Yaklaşımlar. Adalet Yayınevi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2012). *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun*.

Akıntürk, T. & Ateş Karaman, D. (2021). *Türk Medeni Hukuku: Aile Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Dural, M., Öğüz, T. & Gümüş, M. A. (2018). *Türk Özel Hukuku Cilt III: Aile Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Gençcan, Ö. U. (2020). *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayınları.

Kadın Dayanışma Vakfı. (2025). *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede 6284 Sayılı Kanun Uygulamalarını İzleme Raporu*.

Öztan, B. (2015). *Aile Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.

Resmî Gazete. (20 Mart 2012). *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun*, Sayı: 28239.

Tellİoğlu, F. R. *6284 Sayılı Kanun Kapsamında Koruyucu ve Önleyici Tedbirler ve Kanundan Yararlanacak Kişiler*. DergiPark.

Turan, H. C. (2025). 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Tedbir Kararları ve Gerekçeli Karar Hakkı. *Anayasa Hukuku Dergisi, 14*(28), 357-404.

Türkiye Barolar Birliği Dergisi. *Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında 6284 Sayılı Kanunda Düzenlenen Koruyucu ve Önleyici Tedbir Kararları ile Zorlama Hapsi*.

UN Women & T.C. Adalet Bakanlığı. (2024/2025). *6284 Sayılı Kanun Uygulama Rehberi / Uygulama Kılavuzu*.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.